

Raftul
Denisei

Yukio Mishima

Îngerul
decăzut

roman

HUMANITAS
fiction

YUKIO MISHIMA

TENNIN GOSUI

Copyright © 1971, The Heirs of Yukio Mishima

All rights reserved.

© Humanitas Fiction, 2012 (ediția print)

© Humanitas Fiction, 2014 (ediția digitală)

ISBN: 978-973-689-713-9 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București,
România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372.743.382;
0723.684.194

Yukio Mishima

ngerul
decăzut

roman

Traducere din japoneză și note de
ANDREEA SION

Ceața din largul oceanului învăluia siluetele vapoarelor într-un aer misterios, dar orizontul era mai limpede decât în ajun și se puteau desluși crestele munților din Peninsula Izu. În luna mai, oceanul era liniștit. Soarele era puternic, norii, puțini, cerul, albastru.

Valurile mici se adunau la mal. Cu o clipă înainte de a se sparge, își arătau crestele împodobite cu alge închise la culoare, ca penajul privighetorilor.

Freământul de zi cu zi al oceanului, repetat la nesfârșit, ca freământul Mării de Lapte din legenda indiană¹. Ca și cum lumea nu l-ar lăsa să se odihnească, de teamă că odihna ar trezi la viață răul din natură.

¹ Conform legendelor hinduse, zei și demoni amestecă împreună oceanul primordial pentru a obține *amrita*, elixirul nemuririi.

Puncte de lumină dansează pe suprafața oceanului învolburat, ca o mulțime de protuberanțe delicate.

Trei păsări zboară pe cer. Vin întâi una spre alta, apoi zboară care încotro. Dansul lor are ceva mistic. Oare ce semnificație are această apropiere, până ajung să simtă aerul mișcat de aripile celeilalte, și apoi iar depărtarea? Întocmai lor, uneori și în sufletul nostru își fac loc, bătând din aripi, trei idei.

Silueta întunecată a unui mic vas comercial, purtând pe coș o emblemă cu un munte peste trei linii orizontale, se îndepărta solemn, parcă îndreptându-și spinarea sub greutatea încărcăturii.

Ora două după-amiaza. Soarele era ascuns într-un cocon de nori subțiri, ca un vierme de mătase strălucitor. Linia largă a orizontului, de un indigo

intens, încătușa perfect marea, ca un cerc de oțel. Pentru o clipă, într-un singur punct pe întinderea apei, un val s-a ridicat ca o aripă largă, apoi a pierit. Oare ce însemna? Să fi fost un semnal important, sau poate un capriciu sublim?

Fluxul își făcea loc, puțin câte puțin. Valurile creșteau, iar țărmul ceda invaziei lor puternice și stăruitoare. Soarele fusese acoperit de nori și apa mării căpătase o nuanță verde întunecată, arătându-și parcă supărarea. O dâră albă, subțire, se întindea de la răsărit la apus, ca muchia unui evantai desfăcut, părând că se ridică deasupra suprafeței plate a mării. Încoace, spre baza evantaiului, mănunchiuri de linii se adunau și se pierdeau în verdele închis al mării.

Soarele a apărut din nou, așternând asupra apei un văl delicat de lumină albă. Sub puterea brizei, cete de valuri, ca niște coame de lei-de-mare, se mișcau către nord-est, dar tumultul neîncetat al mării era ținut în frâu de forța lunii îndepărtate, și valurile nu invadeau țărmul.

O acumulare de nori mici și pufoși acoperise cerul pe jumătate. Creștetele lor atingeau soarele, parcă tăindu-l fin.

Două vase de pescuit ieșeau din port. Mai departe, în larg, se mișca încet un cargobot. Briza se întetise. Un alt vas de pescuit se apropia dinspre vest, cu sunetul motoarelor anunțând parcă începutul unei ceremonii. Era un vas mic și neînsemnat, dar chiar și așa, fără picioare sau roți, înainta grațios, cu trena straielor de sărbătoare întinsă elegant în urma sa.

Ora trei. Micii nori albicioși de pe cer s-au mai dispersat și s-au întins către miazăzi, ca o coadă de porumbel, aruncându-și umbra peste mare.

Marea – una fără nume, poate Mediterana, sau poate Marea Japoniei, sau Golful Suruga ce se întindea chiar acum în fața ochilor – era doar o anarhie bogată și absolută, purtând numele simplu de „mare“.

Pe măsură ce se înnora din nou, marea căpăta un aer înciudat și melancolic, plină de ieșituri ascuțite, de o culoare întunecată, ca niște spini pe o ramură de trandafir. Însă în acei spini se ghicea o creștere gingașă. Spinii mării erau mângâietori.

Trei și zece minute. Nici un vas la orizont.

Foarte ciudat. Întinderea nemărginită fusese abandonată. Până și pescărușii se făcuseră nevăzuți.

Dintr-odată un vas se ivește în larg, ca o fantasmă, și, după o vreme, dispare către vest.

Peninsula Izu s-a pierdut și ea, înghițită de ceață. Pentru câteva clipe n-a mai fost Peninsula Izu, ci fantoma ei. Apoi a dispărut fără urmă. Chiar dacă apărea pe hărți, nu mai exista. Ea și vasele aparțineau acum, deopotrivă, tărâmului nonexistenței.

Apăreau și dispăreau. Dar oare prin ce se deosebeau? Dacă numai ce se vede există, câtă vreme nu era pierdută în ceață, marea exista. Marea întotdeauna era pregătită să existe.

Un vas la orizont!

Întreaga ordine a lucrurilor s-a schimbat. Structura existenței s-a crăpat, primind în brațele sale vasul care venea din depărtare. Atunci a avut loc abdicarea. Lumea, așa cum era cu o clipă înainte de apariția vasului, lumea care-i asigura acestuia neființa, a fost dată la o parte.

Încet-încet, marea și-a schimbat culoarea, iar norii și-au schimbat forma. Apoi a apărut vasul. Oare ce s-a întâmplat? Ce este întâmplarea?

Ceea ce se petrecea acolo, clipă de clipă, era poate mai important decât însăși erupția vulcanului Krakatoa. Însă pentru oameni trecea neobservat. Suntem prea obișnuiți cu nonexistența. Pentru noi, existența unei lumi abia dacă e demnă de luat în seamă.

Orice întâmplare este un semn al reconstrucției, al reorganizării ce nu se încheie niciodată. Un semnal trimis de un clopot îndepărtat. Apariția

unui vas face să bată clopotul existenței; într-o clipă, rezonanța acestuia se întinde și pune stăpânire peste toate. Pe mare, întâmplările nu au odihnă, iar clopotul răsună neîncetat.

Ceva ce există.

Nu e nevoie să fie un vapor. Poate fi o singură portocală amăruie, apărută când nici nu te aștepți. E de-ajuns pentru a face clopotul să bată.

Trei și jumătate. Mica portocală și-a făcut apariția, ca un trimis al existenței în Golful Suruga.

Ivindu-se dintre valuri și imediat ascuns din nou de ele, plutind și scufundându-se, ca o pleoapă ce clipește neîncetat, un punct distinct, portocaliu, se îndrepta ușor către est, printre creșturile apei.

Trei și treizeci și cinci de minute. Silueta întunecată a unui vapor și-a făcut apariția la vest, venind dinspre Nagoya.

Soarele era acoperit de nori, ca un somon în afumătoare...

Tōru Yasunaga a încetat să privească prin telescopul care mărea imaginea de treizeci de ori.

Cargobotul *Tenrō-maru*, așteptat să ajungă în port la ora patru după-amiaza, încă nu se zărea.

Așezându-se din nou la birou, și-a mai aruncat o dată ochii, plictisit, peste tabela cu tranzitul vapoarelor în portul Shimizu.

„Ora de sosire preconizată pentru vasele neperiodice, sâmbătă 2 mai, anul Shōwa 45².”

² 1970. Era Shōwa este perioada din istoria Japoniei cuprinsă între anii 1926 și 1989.

Tenrō-maru. Pavilion: japonez. Data și ora: 2 mai, 16:00. Proprietar: Compania de Transport Naval Taishō. Agent: Suzuichi. Port de origine: Yokohama. Loc de ancoră: Hinode, cheiurile 4-5.“

Shigekuni Honda împlinise șaptezeci și șase de ani. De când îi murise soția, Rie, obișnuia să meargă adesea în excursii de unul singur. Își alegea locuri unde putea ajunge cu ușurință și fără prea mare oboseală și-și alina astfel bătrânețile.

De data aceasta mersese la Nihondaira, iar apoi se oprise să viziteze crângul de pini de la Miho și văzuse *hagoromo* – veșmintele prețioase, originare probabil din Asia Centrală, despre care se spunea că fuseseră purtate de un înger. Pe drumul de întoarcere către Shizuoka, pașii l-au purtat pe țărmul pustiu.

Trenurile expres circulau câte trei pe oră și nu se întâmpla nimic dacă pierdea unul. De la Shizuoka ajungea la Tokyo în mai puțin de o oră și jumătate.

A cerut șoferului mașinii închiriate să oprească și, sprijinindu-se în baston, a parcurs cei cincizeci de metri pe nisip, până la plaja Komagoe. În timp ce privea marea, s-a pomenit întrebându-se dacă aici fusese țărmul de la Udo, unde coborâse îngerul în timpurile străvechi, așa cum se spunea în *Dōmōshō*³. Așa crezuse și despre țărmul de la Kamakura, în tinerețe. S-a uitat în urmă. În afară de câțiva copii care se jucau și de doi-trei pescari, plaja era pustie.

³ Culegere de poeme din a doua jumătate a Erei Heian (794-1185).

Inițial atenția îi fusese atrasă doar de mare, dar acum, la întoarcere, i-a captat privirea un fir de rochița-rândunicii ce-și ițea de sub dig florile rozalii. Pe nisipul din lungul digului erau o mulțime de gunoaie aduse de vânt. Sticle goale de Coca-Cola, conserve, cutii goale de vopsea, pungi de plastic nedegradabile, cutii de detergent, țigle, resturi de mâncare...

Dejecțiile vieții de pe pământ ajunseseră până aici, în avalanșă, iar acum, pentru întâia oară, se aflau față în față cu eternitatea. Eternitatea nemaiîntâlnită, marea. Ca și oamenii, gunoaiele nu-și puteau găsi sfârșitul până nu luau cea mai murdară și mai urâtă înfățișare.

Pe malul înălțat erau câțiva pini golași, cu muguri roșietici, ca niște stele-de-mare. Pe partea stângă a drumului se vedea o parcelă cultivată cu ridichi japoneze, care-și ițeau, singuratice, florile albe cu patru petale. Pe partea dreaptă, câțiva pini micuți se înșirau de-a lungul drumului. În rest nu erau decât sere pentru căpșuni, acoperite cu folie de plastic. Sub acoperișurile semicilindrice, căpșunii își întindeau frunzele bogate, verzi, peste terasele din piatră. Pe marginile frunzelor, zimțate ca niște fierăstraie, își făceau veacul muștele. Unde vedeai cu ochii erau doar șiruri de sere, de un alb mohorât, înghesuite unele în altele. Honda nici nu remarcase de la început micul turn care se ridica dintre ele.

Chiar la marginea drumului prefectural pe care se oprise mașina era o căsuță mică din lemn, cu etaj. Avea pereții albi și era așezată pe o platformă din beton disproporționat de înaltă. Era prea elegantă pentru un turn de observație și totodată prea simplă ca să fi fost sediul unor birouri. Atât la parter, cât și la etaj, pe trei dintre cele patru laturi erau niște ferestre imense.

Împins de curiozitate, Honda a intrat în curtea din față. Sub pașii săi, cioburi de geamuri sparte oglindeau fidel norii de pe cer. Mai încolo, rame albe de geamuri zăceau aruncate neglijent pe nisip. Înălțându-și privirea, Honda a zărit, printr-o fereastră de la etaj, ceva ce semăna cu lentila unui telescop. Din platforma de beton ieșeau două țevi de fier, imense și ruginite, care apoi intrau la loc în pământ. Cu pași nesiguri, Honda a trecut peste țevi, a dat ocol platformei și a urcat cele câteva trepte pe jumătate năruite care duceau mai sus.

Acolo, s-a pomenit în fața unei scări metalice care ajungea la intrarea în clădire. La baza scării era și un indicator cu acoperiș, pe care scria, mai întâi în engleză, STAȚIA DE SEMNALIZARE TEIKOKU, iar dedesubt, în japoneză:

Compania de Semnalizare și Comunicații
Teikoku, Biroul Portuar Shimizu

Atribuții:

1. Înștiințare despre sosirea, plecarea și andocarea vaselor
2. Depistarea și prevenirea accidentelor pe mare
3. Comunicații de pe uscat pe mare
4. Informații meteorologice marine
5. Ghidarea vaselor la sosirea și plecarea din port
6. Alte aspecte legate de navigație

Lui Honda i-au plăcut și numele companiei caligrafiat după moda veche, și literele în engleză, cojite și decolorate pe ici pe colo. Și-a înălțat privirea spre capul scărilor. Clădirea era cufundată în tăcere.

A privit apoi în jos. La picioarele sale, către nord-vest, de partea cealaltă a șoselei și dincolo de orașul nou construit, printre ale cărui acoperișuri de țiglă albastră se înălțau *koi-nobori*⁴, se întindea portul Shimizu, cu încâlceala lui de macarale de pe țărm și de pe vase, cu silozuri albe și carene negre de vapoare, cu metal mâncat de vântul de pe mare și coșuri de fum acoperite cu straturi groase de vopsea. O parte din siluete se opreau pe mal, celelalte se adunau dinspre mare, unindu-se toate într-un loc și dezvăluindu-se privirii. Acolo marea părea un șarpe strălucitor, tăiat în bucăți.

⁴ Pești mari, decorativi, fabricați din pânză, care sunt înălțați pe stâlpi din lemn în perioada aprilie-mai a fiecărui an, cu ocazia Festivalului *Tango no sekku* (Ziua copiilor), în credința că băieții din familiile respective vor crește mari și sănătoși.

Departe de tot, învăluit de ceață, Muntele Fuji își ițea doar vârful, ascuns de siluetele munților de dincolo de port. Creștetul alb arăta ca un imens bolovan ascuțit, aruncat sus pe cer, printre norii timizi.

Mulțumit, Honda și-a văzut mai departe de drum.

Platforma pe care se înălța stația de semnalizare era de fapt un rezervor cu apă.

Aici se colecta, prin pompare, apa unei fântâni, care era apoi trimisă prin țevi de metal către serele cu căpșuni, pentru a le iriga. Compania Teikoku văzuse avantajele înălțimii oferite de platformă și construisese pe ea stația de semnalizare, o clădire mică din lemn. De acolo se puteau observa cu ușurință vapoarele care veneau de la vest, dinspre Nagoya, sau drept din față, dinspre Yokohama.

Stația de semnalizare avea patru angajați care lucrau în schimburi de opt ore, dar cum unul dintre ei se îmbolnăvisese și lipsea de multă vreme, ceilalți trei ajunseseră să lucreze în schimburi de douăzeci și patru de ore. La parter se afla biroul șefului stației, care uneori venea aici de la biroul său principal din port. Supraveghetorilor le rămânea doar cămăruța de opt *tatami*⁵ de la etaj, cu ferestre mari pe trei laturi.

⁵ Rogojini tradiționale japoneze, din paie de orez. Termenul este folosit și pentru a exprima suprafața, un tatami având aproximativ 1,80 x 0,90 m.

Lângă una dintre ferestre era un birou masiv, cu vedere spre toate cele trei ferestre. Către sud era îndreptat un telescop binocular cu putere de mărire de treizeci de ori; pentru a supraveghea portul aflat la est se folosea un altul cu putere de mărire de cincisprezece ori; în colțul de sud-est al încăperii, pentru semnalizarea pe timp de noapte, era un far cu putere de un kilowatt.

În colțul de sud-vest se aflau un birou pe care erau așezate două telefoane, niște rafturi cu cărți, hărți și fanioane de semnalizare pe ultimul raft; la nord-vest erau bucătăria de serviciu și o cușetă.

Asta era tot. Pe fereastra dinspre est se vedea un stâlp de înaltă tensiune, ale cărui piese izolatoare din porțelan alb păreau că furaseră culoarea norilor. Firele electrice coborau spre țărm, unde erau din nou prinse laolaltă de un alt stâlp, apoi coteau spre nord-est, spre alt stâlp, formând o linie de turnuri argintii, din ce în ce mai mici, întinzându-se de-a lungul coastei până în port. De la fereastra stației de semnalizare, cel de-al treilea stâlp era un reper foarte bun: când un vas intrat în rada portului ajungea în dreptul lui, era limpede că se apropia de docurile 3G.

Vapoarele încă se identificau cu ochiul liber. Fiecare se mișca altfel, în funcție de greutatea încărcăturii și de hulă, iar sosirea lor la chei, ca niște invitați la petrecere prea grăbiți sau prea întârziați, nu-și pierduse atmosfera romantică de secol XIX. Era nevoie de cineva care să urmărească atent sosirea vaselor și apoi să înștiințeze la timp vama, biroul de carantină, pilotul portului, docherii, serviciul de aprovizionare și cel de curățenie, pentru a întâmpina vaporul sosit. Era mai ales nevoie de un arbitru corect, care să decidă cine avea întâietate când se întâmpla ca două vase să ajungă în port aproape în același timp, luptându-se să ocupe ultimul chei liber.

Asta era misiunea lui Tōru.

În larg și-a făcut apariția un vas de mare tonaj. Orizontul devenise deja tulbure și, la acea distanță, doar un ochi ager și bine antrenat îl putea repera. Tōru s-a dus imediat la telescop.

În zilele cu cer limpede din toiu verii sau al iernii, era un moment când vasul urmărit prin telescop părea că se ridică deasupra liniei orizontului; însă prin ceața de început de vară, „apariția” unui vas era de fapt o ieșire treptată din nesiguranța existenței. Orizontul era o pernă albă, lungă și dezumflată.

După dimensiuni, vaporul negru ivit în zare părea să fie vasul *Tenrō-maru*, de 4 700 de tone. Forma timoneriei de la pupa și simbolul companiei maritime corespundeau și ele. Pasarela, ca și valurile siajului, erau de o prospețime albă. Pe punte se vedeau trei bigi⁶ galbene. Dar semnul rotund de pe coșul vasului ce era? Tōru și-a mijit ochii. Era caracterul „*tai*“, înconjurat de un cerc roșu. Compania de Transport Naval Taishō, fără îndoială. Între timp, vasul continua să înainteze cu o viteză constantă de douăsprezece noduri și jumătate. Mai avea puțin și ieșea din raza vizuală a telescopului, ca un fluture negru care trece prin dreptul unei ferestre rotunde.

⁶ Macarale speciale, folosite la încărcarea și descărcarea mărfurilor de pe un vas.

Numele vasului încă nu se vedea clar, însă Tōru și-a dat seama că se compunea din trei caractere, iar despre primul, intuiția îi spunea că e „*ten*“.

S-a întors la birou și a format numărul de telefon al agentului naval.

— Alo? Aici e Stația de Semnalizare Teikoku. *Tenrō-maru* tocmai trece prin fața noastră, așa că puteți începe pregătirile. Încărcătura? Știu și eu, a spus Tōru, încercând să determine unde era linia de plutire a vasului, între partea neagră și cea roșie a carenei. Aș zice, pe jumătate plin. La cât sunt programați docherii, la orele 17?

Asta însemna că-i rămăsese mai puțin de o oră până începea descărcarea. Numărul telefoanelor pe care trebuia să le dea crescuse.

A sunat în vreo cincisprezece locuri, tot mișcându-se grăbit de la telescop la telefon și înapoi. A anunțat biroul pilotului, remorcherul *Shun'yō-maru*, locuința pilotului, diverși aprovizioneri, serviciile de curățenie ale portului, biroul de vamă, apoi l-a sunat din nou pe agentul naval, apoi biroul administrativ al portului, biroul

de statistică – pentru cântărirea încărcăturii, biroul de transport...

— *Tenrō-maru* sosește imediat. Va ancora la docurile Hinode 4-5. Mulțumesc.

Vasul tocmai depășise al treilea stâlp de înaltă tensiune. Imaginea din telescop era acum distorsionată de căldura emanată de pământ.

— Alo? *Tenrō-maru* sosește la 3G.

— Alo? Sunt Stația Teikoku. *Tenrō-maru* intră la 3G.

— Alo, Vama? Dați-mi, vă rog, Biroul de Poliție. ...*Tenrō-maru* a sosit la 3G.

— Alo? Ora 16 și 15 minute, *Tenrō-maru* la 3G.

— Alo? *Tenrō-maru* a ajuns acum cinci minute.

Pe lângă vapoarele care veneau direct din străinătate, mai erau și cele care-și anunțau sosirea de la Yokohama sau Nagoya, mai frecvente la sfârșitul lunii și mai rare la început. De la Yokohama la Shimizu erau 115 mile marine, care puteau fi parcurse în nouă ore și jumătate, la viteza de 12 noduri. Singura îndatorire a lui Tōru era să pândească sosirea vasului, începând cu vreo oră înainte de sosirea estimată, calculată după viteza acestuia. Altă treabă nu avea. Iar astăzi nu mai era programat nici un vapor, în afară de *Nicchō-maru*, așteptat să sosească la nouă seara de la Keelung.

Imediat ce termina de anunțat sosirea unui vas, Tōru era cuprins de o ușoară tristețe. Atunci când misiunea lui se încheia, portul se trezea la viață și o mulțime de oameni începeau să se miște la unison. Iar el urmărea forfota din locul său retras, fumând o țigară.

La drept vorbind, n-ar fi trebuit să fumeze. La cei șaisprezece ani ai săi era încă minor, iar șeful stației l-a muștrat aspru când l-a văzut prima oară că fuma. Apoi însă nu i-a mai spus nimic. Își dăduse probabil seama că, dacă voia o muncă bine făcută, era preferabil să treacă asta cu vederea.

Tōru avea un chip frumos și palid, ca sculptat în gheață, pe care nu se citeau nici sentimente, nici dragoste, nici lacrimi. Însă tânărul cunoștea bucuria de a privi. Mama Natură îl învățase asta. Nici un ochi nu poate fi mai limpede decât cel care doar stă și privește, fără a crea nimic. Orizontul nevăzut, dincolo de care conștiința nu poate pătrunde, era mult mai îndepărtat decât orizontul vizibil. În spațiul accesibil ochiului și conștiinței își făceau apariția tot felul de lucruri: vapoare, nori, peninsule, fulgere, marea, soarele, luna și miriadele de stele. Dacă privitul însemna întâlnirea dintre ochi și existență, sau mai bine zis întâlnirea dintre existență și existență, atunci era întâlnirea a două oglinzi ale existenței. Ba nu, era mai mult decât atât. Vederea depășește existența; ea capătă aripi, ca o pasăre, și ajunge până în locuri de nimeni pătrunse. Acolo chiar și frumusețea nu e decât o zdreanță ruptă și ponosită. Acolo sigur se află un ocean niciodată străbătut de vreun vas, niciodată atins de crima existenței. Sigur se află un tărâm unde, la limita vizibilului, există certitudinea că nimic nu-și va face apariția, un tărâm indigo unde lucrurile și conștiința se dizolvă așa cum se topește oxidul de plumb în acid acetic, unde vederea se eliberează din cătușele conștiinței și devine transparentă.

Pentru Tōru, fericirea însemna să pătrundă cu ochii minții în acele depărtări. Atunci când privea, se cufunda în uitarea de sine. Doar ochii puteau aduce uitarea de sine – cu excepția privitului în oglindă.

Cât despre Tōru însuși?

Era un tânăr de șaisprezece ani total convins că nu aparținea lumii din jurul său. Era prezent în această lume doar pe jumătate. Cealaltă jumătate aparținea tărâmului întunecat, indigo. În consecință, pe lumea asta nu existau legi sau reguli cărora să li se supună. Era suficient să se prefacă. Nicăieri legile nu pot supune un înger.

De aceea, viața lui era foarte ușoară. Nici sărăcia oamenilor, nici contradicțiile politicii sau ale societății nu-i tulburau inima. Uneori lăsa să-i fluture pe buze un surâs fugar, dar asta n-avea nici o legătură cu sentimentele. Era un semn că respingea umanitatea, o săgeată nevăzută trasă de arcul buzelor sale.

Când se plictisea să privească marea, scotea din sertarul biroului o oglinjoară și-și studia chipul. Avea fața palidă, cu un nas frumos conturat și ochi profunzi, sprâncene subțiri și mândre, buze fine și puternice. Dintre toate, cei mai frumoși erau ochii, dar n-avea nevoie de ei pentru a fi conștient de sine. I se părea o ironie faptul că tocmai partea sa cea mai frumoasă era singurul instrument prin care-și putea confirma propria frumusețe.

Ochii prea cruzi, cu genele lungi, păreau mereu cufundați în vis.

În orice caz, Tōru, acest orfan, acest ales, atât de diferit de ceilalți, era convins de puritatea sa, oricare ar fi fost răul pe care-l provoca. Tatăl său, căpitan de vas comercial, murise pe mare; la puțin timp după aceea își pierduse mama și fusese luat în grijă de un unchi sărac; după ce absolvise gimnaziul, petrecuse un an într-un centru de îndrumare al Prefecturii și obținuse calificarea de personal de semnalizare de gradul al treilea, ajungând astfel să fie angajat de Compania Teikoku.

Nu cunoscuse niciodată rănille provocate de sărăcie, acele tăieturi în scoarța unui copac prin care se prelinge seva și care apoi se întăresc și se închid. Fusese înzestrat cu scoarță groasă din naștere. Scoarța dură a disprețului.

Pentru el, bucuria cunoașterii nu exista decât dincolo de orizontul vizibil al mării, acolo unde totul e limpede și deja știut. De ce s-or mira oamenii? Deși înșelăciunea li se servește tuturor, ca sticlele cu lapte dimineața, la ușa casei.

Își cunoștea structura interioară până în cele mai mici detalii și o inspecta meticulos. În ea nu se găsea nici urmă de inconștient.

„Dacă vreodată aş vorbi împins de vreun impuls inconștient, întreaga lume s-ar prăbuși. Lumea ar trebui să-mi fie recunoscătoare pentru stăpânirea mea de sine. Nu există mai mare mândrie a conștiinței decât puterea de a te controla“, gândea Tōru.

I se părea uneori că este o bombă cu hidrogen posesoare de conștiință. În orice caz, om nu era.

Avea întotdeauna mare grijă de trupul său și se spăla foarte des pe mâini. Mereu frecate bine cu săpun, palmele îi erau albe și uscate. În ochii lumii, era doar un tânăr curat și îngrijit.

Pe de altă parte, dezordinea din afara lui nu-l tulbura. Din punctul său de vedere, era un semn de boală să-ți faci griji pentru cutele de pe pantalonii altcuiva. Pantalonii politicienilor erau niște cârpe șifonate, dar ce importanță avea?

La ușa de jos, de la intrare, s-a auzit un ciocănit ușor. Șeful stației întotdeauna deschidea în forță ușa încăpățânată, de parcă ar fi zdrobit o cutie de chibrituri, și făcea mult zgomot când urca. Nu era el.

Tōru și-a pus rapid sandalele, a coborât pe scara de lemn și, oprindu-se în dreptul siluetei rozalii care se profila prin geamul vălurit al ușii, a spus, fără să deschidă:

— Nu se poate acum. Până pe la șase e posibil să apară șeful. Vino după cină.

— Da?

Silueta a părut că stă o clipă pe gânduri, apoi s-a îndepărtat.

— Bine, atunci trec mai târziu. Am o grămadă să-ți povestesc.

— Abia aștept.

Tōru și-a pus după ureche ciotul de creion cu care venise de sus fără să-și dea seama și a urcat din nou scările, cu pași rapizi.

Părănd că uitase pe loc de vizita de adineauri, s-a dus la fereastră și a privit cerul care începea să se întunece.

Astăzi apusul avea să fie acoperit de nori, dar, cum soarele asfințea la șase și treizeci și trei de minute, încă-i mai rămânea vreo oră de lumină. Cu toate acestea, apa mării căpătase o nuanță mai închisă, iar Peninsula Izu, o vreme ascunsă de ceață, redevenise vizibilă, ca o pictură în tuș.

Jos, printre serele acoperite cu plastic, au trecut două femei cărând în spate coșuri pline cu căpșune. Dincolo de sere se vedea doar marea, ca metalul neșlefuit. Chiar în dreptul celui de-al doilea stâlp de înaltă tensiune, un vas comercial de vreo 500 de tone stătuse la ancoră întreaga după-amiază. Părăsise docul dimineața devreme, pesemne ca să nu mai plătească staționarea, apoi ancorase puțin mai încolo, pentru o curățenie temeinică. Treburile odată terminate, acum ridica din nou ancora.

Tōru a intrat în mica bucătărie de serviciu, unde nu erau decât o chiuvetă și un aragaz de voiaj cu butelie, și și-a încălzit legumele pentru cină. În timp ce-și pregătea masa a sunat telefonul: cei de la Biroul Portuar îl anunțau că vasul *Nicchō-maru* își confirmase sosirea pentru ora nouă seara, așa cum era programat.

După ce a terminat de mâncat, s-a apucat să citească ziarul de seară. Și-a dat seama că-și aștepta vizitatorul de mai devreme.

La ora șapte și zece, noaptea se așternuse deja peste mare. Doar șirurile de sere din vale păreau să opună rezistență întunericului, albicioase, ca o pojghiță de brumă.

De afară s-a auzit zgomotul mai multor motoare de capacitate mică. Ca la un semn, bărcile de pescuit au pornit din dreapta, dinspre Yaizu, au trecut prin fața stației de semnalizare și s-au îndreptat către Okitsu, în căutarea bancurilor de sardine. Vreo douăzeci de vase cu luminițe verzi și

roșii au trecut în grabă, întrecându-se pentru întâietate. Pâlpâirea luminițelor pe apa întunecată a mării părea că ține ritmul simplu al zgomotului motoarelor cu cap incandescent.

Pentru un timp, marea cufundată în noapte a părut scena unui festival tradițional, unde mulțimea de participanți, fiecare cu felinarul de hârtie în mână, se îndreaptă către altarul ascuns în întuneric. Tōru știa că bărcile își vorbesc. Alunecând grăbite pe apă, fiecare vrând să fie prima, visând la captura bogată de sardine, vesele, umflându-și mușchii cu iz de pește, își vorbeau prin portavoce.

Când freamătul vaselor de pescuit a încetat, lăsând locul doar zgomotului înfundat al mașinilor care treceau pe șoseaua din spatele clădirii, s-a auzit o bătaie în ușa de la intrare. Cu siguranță era din nou Kinue.

Tōru a coborât și a deschis ușa.

Kinue era acolo, îmbrăcată într-un cardigan de culoarea piersicii, scăldată în lumina palidă a becului de la intrare. În păr își prinsese o gardenie mare.

— Intră! i-a spus Tōru, bărbătește.

Kinue a intrat, cu un zâmbet ușor refractar, așa cum își îngăduie doar o vedetă. Ajunși la etaj, fata a pus pe birou o cutie cu bomboane de ciocolată.

— Te rog să servești.

— Mereu mă răsfăț!

Tōru a desfăcut energic celofanul de pe cutia lunguiață și aurită, făcând să răsunе camera. Apoi a deschis capacul, a luat o bomboană și i-a zâmbit fetei. Întotdeauna o trata atent, ca pe o mare frumusețe.

Tōru s-a așezat la birou, iar Kinue s-a așezat cât mai departe de el, de partea cealaltă a biroului, pe un scaun lângă farul de semnalizare, de parcă era gata oricând s-o rupă la fugă pe scări în jos.

Când privea prin telescop, Tōru stingeа luminile, dar altfel camera era luminată puternic de

neonul din tavan. Gardenia din părul lui Kinue căpătase o strălucire albă. Iar urâtenia fetei părea fantastică.

Era o urâtenie care nu putea rămâne neobservată. Întrecea de departe acea urâtenie obișnuită care, dacă o privești într-un anumit fel, poate fi luată drept frumusețe, sau urâtenia care lasă să se ghicească frumusețea sufletului. Era urâtenie pură, nimic altceva. Un dar al naturii, de o perfecțiune la care nici o femeie n-ar fi putut ajunge, oricât s-ar fi străduit.

Însă Kinue era în permanență tulburată de propria-i frumusețe.

— Ce-mi place la tine — a început Kinue, în timp ce trăgea cu ambele mâini de poalele fustei scurte, deoarece tocmai observase că i se vedeau genunchii —, ce-mi place la tine este că, spre deosebire de alți bărbați, nu încerci să-mi faci avansuri. Evident, nu pot sta complet liniștită, pentru că, la urma urmei, și tu ești bărbat. Așa că-ți spun ca să știi: dacă încerci ceva, n-am să mai vin în vizită și nici n-am să-ți mai vorbesc niciodată. Totul o să se termine între noi. Îmi promiți că n-ai să-mi faci avansuri?

— Îți jur, i-a răspuns Tōru, ridicând mâna pentru a-și întări spusele.

În fața lui Kinue trebuia întotdeauna să aibă o atitudine serioasă, indiferent de subiect.

Era obiceiul fetei să înceapă așa orice conversație. Odată ce primea asigurările cerute, îngrijorarea i se risipea și devenea mai relaxată. Și-a atins ușor gardenia din păr, de parcă se temea să n-o rupă, i-a zâmbit lui Tōru, a tras brusc aer în piept și a început să turuie:

— Sunt foarte nefericită, să știi. Aș vrea să mor. Bărbații n-au cum să înțeleagă nefericirea unei femei prea frumoase din naștere. Nimeni nu-mi respectă frumusețea și toți bărbații care pun ochii pe mine au numai gânduri murdare. Bărbații sunt niște animale. Dacă n-aș fi fost atât de frumoasă,

poate că i-aș fi respectat mai mult. Dar orice bărbat, odată ce m-a văzut, devine un animal, și atunci nici vorbă să-l mai pot respecta. Frumusețea unei femei e direct legată de cele mai urâte pofte ale unui bărbat, și nimic nu poate fi mai jignitor pentru o femeie. Am ajuns să nu-mi mai vină să ies în oraș. Toți bărbații care-mi ies în cale, toți până la unul, se țin după mine ca niște câini, cu balele curgându-le de poftă. Eu încerc să merg liniștită pe stradă, ca oricare alta, dar fiecare bărbat cu care mă intersectez are în ochi o străfulgerare care spune: „O vreau pe femeia asta! O vreau! O vreau!“ Altfel nu se poate traduce privirea lor. Ei fierb de dorință, iar pe mine simplul mers prin oraș mă epuizează. Uite, chiar astăzi în autobuz s-a dat cineva la mine. Mi-a venit să mor, zău așa...

Kinue a scos din buzunarul cardiganului o batistuță cu flori și și-a dus-o la ochi, cu un gest cochet.

— Un tânăr arătos s-a așezat lângă mine în autobuz. Cred că era venit de pe la Tokyo. Ținea o geantă Boston pe genunchi și avea pe cap o pălărie de pânză, ca turiștii. Așa, din profil, semăna cu... (și Kinue rosti numele unui cântăreț la modă). Nu știu cum se face că numai la mine se uita, pe furiș. Iarăși, mi-am zis în sinea mea. Și-a strecurat mâna pe sub geanta aia albă și moale ca un iepure mort și, pe ascuns, a întins degetele și m-a atins pe coapsă! Uite, chiar aici! Zic eu coapsă, dar era mai sus. Aici. Îți dai seama ce surprinsă am fost! Mai ales că părea un băiat îngrijit și curat. Am tras un țipăt și am sărit în sus. Toți călătorii se uitau la mine mirați, iar mie inima îmi bătea să-mi sară din piept și nu puteam scoate un cuvânt. O doamnă mai în vârstă m-a întrebat, amabilă, ce-am pățit, și era cât pe ce să-i spun, dar băiatul se făcuse roșu ca racul și stătea cu ochii în pământ. Mi s-a făcut milă de el și, bună la suflet cum sunt, până la urmă nu l-am dat de gol. Am zis că m-am înțepat într-un cui, sau ceva, și că lumea ar trebui să fie atentă la

scaunul acela. Toți mi-au dat dreptate și au țintit cu priviri nemulțumite locul de pe care mă ridicasem. Cineva chiar m-a sfătuit să fac o plângere la compania de transport, dar i-am răspuns că nu contează, pentru că oricum am să cobor la prima stație, și chiar așa am făcut. Am văzut că locul pe care stătusem a rămas în continuare neocupat și după ce autobuzul a plecat din stație. Nimeni n-a mai vrut să stea acolo. Doar alături se zărea părul negru al băiatului, pe sub pălărie. Asta-i povestea. Eu cred că am făcut un lucru bun că n-am rănit pe nimeni. Doar eu am fost cea rănită. Asta e soarta celor frumoși. Trebuie să accepte toată urâtenia de pe lumea asta, să-și țină durerea bine ascunsă în piept și să plece pe lumea cealaltă fără să-și divulge secretul. Ce femeie are mai multe șanse de a ajunge o sfântă decât o femeie frumoasă? Mie mi-e de-ajuns să-ți spun doar ție. Pentru că tu poți să-mi păstrezi secretul.

Să știi că e adevărat: numai o femeie frumoasă poate cunoaște pe de-a-ntregul, așa cum se reflectă în ochii bărbatului care o privește, urâtenia lumii și adevărata față mizerabilă a omenirii, care nu mai poate fi mântuită. (De fiecare dată când pronunța cuvântul „frumusețe“, Kinue părea că-și adună toată saliva și că e pe cale să o scuie.) Femeia frumoasă e cea care ține iadul la distanță. Ea e ținta permanentă a poftelor vulgare ale sexului opus și obiectul invidiei celor de același sex. Dar tace, zâmbeste și-și duce crucea în spate. Asta face femeia frumoasă. E un calvar. Nimeni nu înțelege cât de nefericită sunt. E o povară pe care doar cineva la fel de frumos ca mine o poate înțelege, și oricum nimeni n-ar putea simți ca mine. Mă îmbolnăvesc când aud altă femeie spunându-mi că și-ar dori să fie frumoasă ca mine și ce fericită ar fi. Ele habar n-au de nefericirea celor aleși. N-au cum să priceapă singurătatea pietrei prețioase. Dar, așa cum diamantul e purificat de pofta de avuție, și pe mine mă purifică pofta trupească a celor din jur.

Dacă oamenii ar ști cu adevărat cât de dureroasă este frumusețea, saloanele de cosmetică și chirurgii plasticieni ar da faliment. Doar cei care n-au parte de frumusețe și-o doresc. Nu-i așa?

Tōru o asculta făcându-și de lucru cu un creion verde, pe care-l tot răsucea în palmă.

Kinue era fiica unui proprietar de terenuri din zonă, om înstărit. La un moment dat suferise o mare decepție în dragoste și de atunci începuse să se poarte ciudat. Petrecuse chiar o jumătate de an într-un spital de boli mintale, cu un diagnostic complicat, euforie depresivă sau așa ceva. Însă de atunci nu mai avusese nici o criză violentă, rămânând doar cu convingerea că e cea mai frumoasă femeie din lume.

În nebunia ei, distrusese oglinda care-i provocase atâta suferință și trecuse într-o lume fără oglinzi. Acolo vedea doar ce voia să vadă, iar ce nu voia putea să nu privească. Realitatea era o alegere personală, elastică. Pentru ea devenise posibil, fără vreun pericol, un mod de viață pe care oamenii obișnuiți l-ar fi disprețuit și care, odată și-odată, avea să-și ceară prețul. Aruncase la gunoi jucăria veche a conștiinței de sine și se apucase să-și construiască un alt sistem, complex și elaborat, pe care și-l fixase în interior, ca pe o inimă artificială, și care o ajuta să funcționeze. Își făurise o lume impenetrabilă și, datorită ei, devenise complet fericită. Sau, după standardele ei, complet nefericită.

Probabil că nebunia ei fusese cauzată de vreun bărbat care, dezamăgit, își bătuse joc fățiș de urâtenia ei. Atunci Kinue văzu o sclipire de lumină pe calea vieții ei: pentru că nu-și putea schimba chipul, nu-i rămânea decât să schimbe lumea. În stilul său personal, s-a ocupat de operația estetică, fără să sufle o vorbă nimănui și, în cele din urmă, a scos o perlă strălucitoare din străfundurile cochiliei cenușii.

Ca un soldat care se luptă să supraviețuiască în spatele liniilor inamice, fata a descoperit o legătură, primară dar greu de strunit, cu lumea din jur. Folosindu-se de ea ca de o pârghie, a reușit să răstoarne lumea cu susul în jos. O revoluție extraordinară, și totodată o nemaipomenită capacitate de a transforma lucrul cel mai dorit în cea mai mare tragedie...

Tōru o asculta pufăind din țigara pe care o ținea cu un gest prea matur pentru vârsta lui, tolănit pe scaun, cu picioarele subțiri și lungi, îmbrăcate în blugi, întinse în față. Povestea fetei n-aducea nimic nou, dar Tōru era genul de ascultător care nu-și trăda plictiseala. Kinue era foarte sensibilă la reacțiile publicului.

Tânărul nu râdea niciodată de ea, ca alții. De asta și venea la el. Iar el o considera pe acea fată nebună, mai mare cu cinci ani ca el, un fel de tovarăș în lumea lui aparte. Îi plăceau oamenii care refuzau cu încăpățănare să recunoască realitatea.

Dacă inimile lor – una, protejată de nebunie, iar cealaltă, de conștiința de sine – erau împietrite în aceeași măsură, atunci nu s-ar fi putut răni reciproc, oricât s-ar fi atins. Iar dacă inimile li se atingeau, nu exista pericolul să li se atingă și trupurile.

Tōru s-a ridicat brusc de pe scaun și s-a apropiat de Kinue cu pași mari. Fata, mai relaxată ca la început, lăsase garda jos și gestul tânărului a luat-o prin surprindere. Cu un strigăt ascuțit, a țâșnit și s-a refugiat lângă ușă.

De fapt Tōru se dusese la telescop. Cu ochiul lipit de vizor, a fluturat din mână către spate.

— Am treabă. Du-te acasă.

— Vai, iartă-mă! Am interpretat greșit! Sunt convinsă că tu nu ești ca ceilalți, dar m-ai luat prin surprindere și, pentru o clipă, te-am pus în aceeași oală. Iartă-mă! Am avut parte de atâtea lucruri oribile, încât, dacă văd un bărbat ridicându-se brusc, îmi închipui că se întâmplă din nou. Îmi

pare rău. Dar gândește-te și la mine, care întotdeauna trebuie să trăiesc cu frica asta.

— Lasă, nu-i nimic. Du-te acasă. Am treabă.

— Mă duc. Dar știi...

— Ce?

Cu ochii în telescop, Tōru o simțea ezitând, undeva în spatele lui.

— Știi... Eu te respect foarte mult. Bun, la revedere atunci. Ne vedem curând.

— La revedere.

S-au auzit pași mărunți pe scara de lemn și apoi ușa de jos închizându-se. Tōru urmărea prin telescop o lumină în mijlocul întunericului.

În timp ce o asculta pe Kinue, își aruncase privirea pe fereastră și zărise ceva. Deși era înnorat, se vedeau luminițe înspre Toi, în vestul Peninsulei Izu, la poalele dealurilor. Iar când una, semn al unui vas care se apropia, și-a făcut loc printre cele ale bărcilor de pescuit din larg, substanța întunericului s-a transformat aproape imperceptibil.

Mai era aproximativ o oră până la nouă, când ar fi trebuit să sosească vasul *Nicchō-maru*. Dar niciodată nu trebuia să te încrezi în orarul vapoarelor.

În întunericul din depărtare, lumina unui vas se mișca încet, ca o insectă pe lentila rotundă a telescopului. Apoi din una s-au făcut două. Vasul și-a schimbat direcția, iar luminile de la prora și de la pupa s-au separat. Încă puțin și, după distanța dintre ele, Tōru a putut estima tonajul vaporului. Nu era vreun vas de pescuit de câteva sute de tone, ci chiar *Nicchō-maru*, de 4 200 de tone. Tânărul avea deja ochiul format și putea ghici mărimea vaselor după distanța dintre lumini.

Tōru îl urmărea mai departe prin telescop. Acum luminile lui se diferențiau clar de cele de pe țărm și de pe vasele de pescuit. Netulburate, își continuau drumul prin apele întunecate.

Venea ca moartea strălucitoare, cu luminile de pe punte aruncând scânteieri în apă. Când a reușit să-i zărească pe deplin silueta, ca un complicat instrument muzical din vechime, și luminile de la prora și de la pupa, Tōru s-a dus la far și i-a ajustat poziția din mâner. Dacă semnaliza prea repede, celor de pe vas le-ar fi fost greu să descifreze; iar, dacă raza de lumină era prea groasă, pilonul din colțul de sud-est al clădirii i-ar fi stat în cale și semnalele nu s-ar mai fi transmis în întregime. Sincronizarea era dificilă, cu atât mai mult, cu cât nu putea estima viteza de reacție a celor de pe vas.

Tōru a aprins farul. O rază slabă de lumină a pornit din mașinăria veche, cu un binoclu fixat de partea superioară, cu lentilele ca doi ochi de broască. Vasul plutea în spațiul întunecat.

Trecând obturatorul peste lampă, Tōru a transmis de trei ori semnalul de apel.

Scurt–scurt–scurt–lung–scurt. Scurt–scurt–scurt–lung–scurt. Scurt–scurt–scurt–lung–scurt.

Nici un răspuns.

A reluat apelul, de încă trei ori.

De pe puntea vasului s-a ivit o rază de lumină, ca un corp fluid.

Lung.

Tōru a văzut semnalul luminos și aproape a simțit în palmă greutatea mânerului obturatorului de pe vasul din depărtare. A continuat dialogul:

— Cine ești?

Scurt–lung–lung–lung–scurt, scurt–lung–scurt–lung–scurt, lung–scurt–scurt–scurt–lung, scurt–lung, lung–scurt–scurt–scurt.

După primul semnal lung de răspuns, a venit și numele vasului, fantomatic.

Lung–scurt–lung–scurt, scurt–lung–lung–scurt, scurt–scurt–lung–scurt, lung–lung, scurt–scurt–lung, lung–scurt–scurt–lung, lung–scurt–lung–lung–scurt.

Era cât se poate de clar: *Nicchō-maru*.

Semnalele amestecate, lungi și scurte, creau un fel de neastâmpăr, de parcă doar o luminiță ar fi jucat de bucurie, printre alte surate potolite. Chemarea luminii de pe marea îndepărtată avea ceva ce aducea cu glasul femeii nebune care fusese acolo până mai adineauri, metalic și trist fără motiv, căinând durerea bucuriei. Odată cu numele unui vas, luminile transmiseseră și bătaile neregulate ale unei inimi prea pline de sentimente.

De pe *Nicchō-maru* probabil îi răspundea un ofițer de rangul al doilea, aflat de serviciu pe punte. Tōru a încercat să-și închipuie emoția matelotului întors acasă. În cabina îndepărtată, impregnată de mirosul de vopsea albă, luminată de strălucirea alamei de la busolă și timonă, pluteau în aer oboseala călătoriei lungi și ultimele amintiri ale soarelui de la miazăzi. Un vapor bătut de vânturi și încovoiat sub greutatea încărcăturii se întorcea acasă. Un ofițer de rangul al doilea, cu ochii vii în care sclipește bucuria întoarcerii acasă, manevrează farul de semnalizare cu îndemânarea dată de obișnuință. În profesionalismul lui se ascunde o vigoare bărbătească. Două cămăruțe luminate, de o parte și de alta a mării întunecate. Pe măsură ce comunicau, prezența celui alt se contura pe nemărginirea apei, ca un spirit strălucitor.

Vasul avea să petreacă noaptea în larg, urmând să intre la cheiurile de la 3G abia dimineața. Oricum, Biroul de Carantină era închis de la cinci după-amiaza până la șapte dimineața. Tōru a așteptat până ce vasul a ajuns în dreptul celui de-al treilea stâlp electric. Dacă cineva avea să-l întrebe, va da acel moment ca ora sosirii vasului și n-aveau să fie probleme la andocare.

— Întotdeauna vasele din străinătate ajung mai repede, a spus Tōru cu voce tare.

Avea uneori obiceiul să vorbească singur.

Trecuse de opt și jumătate. Vântul se domolise și marea era liniștită.

Pe la ora zece, ca să scape de senzația de somn care pusese stăpânire pe el, a coborât și a ieșit puțin afară, pentru o gură de aer proaspăt.

Pe drumul prefectural treceau încă destule mașini. Luminițele de la nord-est de Shimizu sclipeau parcă nervoase. Muntele Udo, care în zilele senine înghițea soarele la asfințit, acum era cufundat în întuneric. Dinspre căminul angajaților de la Șantierul Naval H. răzbăteau cântece de beție.

Tânărul s-a întors la postul de observație și a dat drumul la radio. A ascultat buletinul meteo. A doua zi avea să fie ploaie, cu valuri mari în larg și vizibilitate redusă. Au început pe urmă știrile. Ca urmare a operațiunilor militare americane din Cambodgia, comandamentele, punctele de aprovizionare și spitalele Forțelor de Eliberare n-aveau să mai fie operaționale până în octombrie.

S-a făcut zece și jumătate.

Vizibilitatea era din ce în ce mai slabă și luminițele din Peninsula Izu aproape că nu se mai distingeau. Era totuși mai bine așa, se gândi Tōru, somnoros, decât dacă s-ar fi văzut luna. În nopțile cu lună puternică, întinderea apei strălucea prea tare și nu deslușea decât cu greutate luminile vapoarelor care se apropiau de port.

Și-a pus ceasul să sune la unu și jumătate și s-a culcat în cușeta de serviciu.

...Cam pe la aceeași oră, Honda a avut un vis, în casa lui din Hongō.

Se întorsese obosit din excursie și se culcase devreme. Adormise aproape imediat și, probabil ca urmare a vizitei la crângul de pini de la prânz, visase despre îngeri.

Peste crângul de la Miho nu zbura doar un înger solitar, ci o multitudine de îngeri. Erau și de sex bărbătesc, și femeiesc. Visul reda exact cunoștințele lui Honda despre scripturile budiste, iar el, în vis, constata cu bucurie că scrierile budiste spuneau adevărul.

Există îngerii din cele Șase Tărâmurii ale Dorinței și celelalte ființe din Lumea Celestă a Formelor. Dintre aceștia, primii sunt mai cunoscuți, iar cum cei pe care-i vedea, bărbați și femei, se dedau laolaltă plăcerilor, erau probabil îngeri din Lumea Dorinței.

Pe trupurile lor se vedeau lumini de șapte feluri, de culoarea focului, aurii, albastre, roșii, albe, galbene și negre. Păreau un stol de păsări colibri uriașe, cu aripi de culoarea curcubeului.

Aveau părul albastru, zâmbetul ușor le scotea la iveală dinți albi și sclipitori, trupurile le erau suple și nespuse de curate, iar ochii nu clipeau niciodată.

Bărbații și femeile-înger din Lumea Dorinței erau mereu într-o căutare reciprocă, dar cei din Tărâmul al Treilea, *Yāma*, se țineau doar de mână, cei din Tărâmul al Patrulea, *Tusita*, își împărtășeau gânduri, cei din Tărâmul al Cincilea, *Nirmānnarati*, se priveau, iar cei din Tărâmul cel mai înalt, al Șaselea, *Paranirmitavasavarti*, nu făceau decât să-și vorbească.

Așa-și închipuia Honda, în vis, că trebuie să fi fost adunarea îngerilor peste crângul de pini de la

Miho, cu flori presărate la picioarele lor, ca ofrandă, cu muzică lină și mireasmă dulceagă. Honda era vrăjit de priveliștea nemaivăzută. Dar știa că îngerii, fiind și ei ființe înzestrate cu simțire, nu scăpaseră lanțului reîncarnărilor.

Părea să fie noapte, dar în același timp zi, părea să fie amiază, dar cerul era înstelat, cu luna în ultimul pătrar. În jur nu era nici țipenie de om și Honda s-a întrebat, singur fiind, dacă nu era chiar el pescarul de la Miho care încercase să fure veșmintele de înger.

Conform legendei budiste, „îngerii de parte bărbătească se nasc din genunchii îngerilor de parte bărbătească, iar cei de parte femeiască, din coapsele celor de parte femeiască. Își cunosc locurile nașterilor anterioare și se hrănesc din sfântul izvor ceresc“.

În timp ce Honda îi privea plutind prin aer, în sus și-n jos, îngerii păreau că-l tachinează: veneau lângă el și aproape că-i atingeau nasul cu degetele picioarelor rășchirate. A urmărit degetele albe, ca niște flori, și pe îngerul care-și întorsese chipul și-i zâmbea: era chipul Prințesei Ying Chan.

Treptat, îngerii și-au pierdut interesul pentru el. Au coborât până la dunele de nisip de la malul mării, strecurându-se pe sub crengile înnegrite ale pinilor. Amețit de strălucirea forfotei lor, Honda nu mai reușea să-i urmărească. Din cer cădeau încontinuu flori albe, pure. Se auzea sunet de flaute, fluieri și tobe cerești. Dintr-o parte în alta fluturau, purtate de adierea vântului, plete albastre, poale de veșminte, mâneci, eșarfe de mătase înfășurate pe umeri și pe brațe. În fața ochilor i-a poposit pentru o clipă un pânțec alb și inocent; mai încolo se pierdea în depărtare talpa imaculată a unui picior. Un braț alb, de o mare frumusețe, luminat în culorile curcubeului, i-a trecut prin fața ochilor de parcă încerca să prindă ceva. Mai departe, două degete suuple păreau că țin între ele luna. Un piept bogat și alb, răspândind o mireasmă

divină, s-a îndreptat către ceruri. Coapsele fine, profilate pe cerul albastru, erau aidoma norilor. Din înaltul cerurilor, doi ochi negri s-au oprit asupra lui Honda, privindu-l fără să clipească. Apoi, întorcându-și fruntea palidă, pe care se oglindeau stelele, făptura s-a ridicat în plutire, și din ea n-au mai rămas vizibile decât gleznelor.

Printre îngerii-bărbați, Honda a văzut limpede chipul lui Kiyoaki și pe cel serios al lui Isao. A încercat să-i urmărească cu privirea, dar n-a reușit mai mult de o clipă, în desenul mereu schimbător al culorilor curcubeului, apoi i-a pierdut din nou din vedere.

Uitându-se apoi înspre locul unde o zărise pe Ying Chan, s-a întrebat dacă timpul din Lumea Dorințelor era mai complex decât timpul pământean, dacă nu cumva își schimba forma, ca o nălucă, și dacă trecutul și prezentul nu puteau ocupa același spațiu. Jocul nevinovat pălea și dispărea în depărtare, în timp ce noi legături luau naștere.

Doar pinii din crâng aparțineau acestei lumi; acele lor erau vizibile în detaliu, iar trunchiul pinului roșu de care se sprijinea Honda era tare și aspru.

Freamătul nesfârșit al îngerilor i se părea acum obositor și greu de suportat. Încă mai privea, din umbra unui cedru gros de Himalaya, ca și cum ar fi stat într-un parc. Un parc al umilirii. Claxoane în noapte. El privea și privea. Cele mai sacre și cele mai murdare lucruri devin totuna, dacă le privești. Totuna. De la început și până la sfârșit...

Cu inima cuprinsă de o tristețe profundă, Honda s-a luptat să sfâșie acel vis, ca un om care înoată în mare încercând să scape de algele care l-au cuprins, și a deschis ochii.

Și-a auzit ticăind ceasul de mână, lăsat la căpătâi într-o cutie cu tot felul de mărunțișuri. A aprins veioza și s-a uitat la ceas: era abia ora unu și jumătate.

Era aproape sigur că zorile îl vor prinde treaz.

Trezit de alarma ceasului, Tōru s-a spălat mai întâi pe mâini, din obișnuință, apoi s-a dus la telescop.

Spre neplăcerea lui, garnitura de protecție rotundă și albă din jurul vizorului era caldută și umedă. Și-a retras puțin capul, așa încât genele să nu atingă vizorul. Nu se vedea nimic.

Își pusese ceasul să sune la unu și jumătate în eventualitatea că *Zuiun-maru*, așteptat să intre în port abia la ora trei, ar fi ajuns mai repede. S-a mai uitat de două-trei ori, dar vasul nu se vedea. În schimb, de pe la ora două marea a devenit gălăgioasă: dinspre stânga și-au făcut apariția o mulțime de vase mici de pescuit, cu motoarele duduind și farurile aprinse, luându-se la întrecere. Pentru câteva minute, marea a devenit parcă gazda unei sărbători tradiționale, cu lampioane festive. Bărcile care pescuiseră sardine în larg la Okitsu acum se grăbeau să se întoarcă la Yaizu ca să prindă piața de dimineață.

Tōru a luat o bomboană de ciocolată din cutie, a băgat-o în gură și s-a dus în bucătărie să-și fiarbă niște *rāmen*⁷. În timp ce-și pregătea masa, a fost întrerupt de țârâitul telefonului. Era stația de semnalizare de la Yokohama, care-l anunța că *Zuiun-maru* avea întârziere, urmând să sosească abia la patru. Ar fi putut să se trezească mai târziu. A căscat zdravăn, de mai multe ori. I se părea că aerul se zbate să-i scape din adâncul plămânilor.

⁷ Sortiment de tăiței chinezești.

La trei și jumătate vaporul încă nu se zărea, iar el se lupta tot mai greu cu somnul. Ca să se mai dezmeticească, a coborât și a ieșit afară în aerul rece. A inspirat profund de câteva ori. Era ceasul la

care ar fi trebuit să răsară luna, dar cerul era înnorat și nu se vedea nici o stea. Singurele lumini erau rândul de becuri roșii de la scara de incendiu a unui bloc și, în depărtare, aglomerarea de luminițe, ca o jerbă de scânteii, din portul Shimizu. Pe undeva se auzea vocea singuratică a unei broaște *kajika*, iar un cocoș anunța primele semne ale zorilor, în aerul rece. La nord se profilau pe cerul întunecat nori albicioși.

S-a întors în cameră. Era ora patru fără cinci și *Zuiun-maru* în sfârșit își făcuse apariția. Toropeala care-l cuprinsese i-a dispărut imediat. Începuse să se lumineze de ziuă și serele de căpșuni păreau un câmp înzăpezit. A recunoscut vasul cu ușurință. A îndreptat farul de semnalizare către luminița roșie de la babordul vasului și i-a cerut să-și confirme identitatea. Scăldat în lumina palidă a răsăritului, *Zuiun-maru* s-a îndreptat încet către docul 3G.

Patru și jumătate. Deasupra norilor, cerul se înroșea la est. Acum linia țărmului se deslușea clar, iar culoarea apei și reflexiile luminilor de pe vasele de pescuit căpătau substanță.

Așezat la birou, în lumina încă prea slabă, Tōru s-a apucat să scrie pe o hârtie, fără un rost anume, *Zuiun-maru, Zuiun-maru, Zuiun-maru...* Lumina devenea tot mai puternică. Tânărul și-a ridicat privirea și a văzut limpede valurile care brăzdau suprafața mării.

În acea zi, soarele răsărea la ora patru și cincizeci și patru de minute. Tōru a deschis larg geamul dinspre est, lăsând să pătrundă frumusețea ultimelor minute dinainte de răsărit.

Discul soarelui încă nu se vedea, dar chiar deasupra locului unde ar fi trebuit să apară, câțiva nori frumos conturați își întindeau elegant faldurile, ca un șir de coline deasupra mării. Mai sus de ei se mișcau agale straturi de nori rozalii, lăsând uneori goluri prin care se vedea cerul de un albastru cenușiu; dedesubt era o mare de nori gri și întunecați. Norii rozalii de sus învăluiau cu

lumina lor poalele munților din zare. Tōru aproape că deslușea, pe poale, casele oamenilor, ca niște puncte mici. Lumina părea că dă naștere unui tărâm misterios, ca un trandafir ce înflorește.

„De acolo am venit eu“, și-a spus Tōru. „De pe tărâmul misterios, care se arată doar uneori privirilor, la răsărit.“

Se stârnise o briză rece, de dimineată. Copacii din vale erau de un verde proaspăt. Piese izolatoare de porțelan de pe stâlpii de înaltă tensiune ieșeau în evidență, albe. Înșirați cum erau către est, stâlpii păreau că se îndreaptă direct spre soarele care urma să apară. Dar soarele nu s-a înălțat pe cer, ci a fost prins și înghițit de norii albaștrui. Culoarea rozalie a dispărut iar norii s-au împrăștiat pe cer ca niște fire de mătase, dar discul soarelui nu se vedea nicăieri.

Nu s-a văzut decât pe la cinci și cinci.

Printr-o spărtură în masa norilor întunecați de la orizont, exact în dreptul celui de-al doilea stâlp electric, și-au făcut loc primele raze de soare, de un roșu sângerieu, melancolic, de parcă era apusul, și nu răsăritul. Partea de sus și cea de jos a soarelui erau ascunse de norii ca niște buze strălucitoare. Un zâmbet rece născut de buze subțiri și ironice, vopsite cu un ruj sângerieu, a plutit câteva clipe pe cer. Tot mai șterse și mai palide, buzele au lăsat pe cer doar zâmbetul incert și s-au făcut nevăzute. În schimb, cerul s-a umplut de o lumină tot mai caldă.

La ora șase, când din larg și-a făcut apariția un cargobot încărcat cu plăci de oțel zincat, soarele era deja uimitor de sus, un cerc de lumină slabă ce putea fi privit cu ochiul liber, sub vâlul norilor. Pe urmă lumina s-a întetit, iar marea înspre est a devenit strălucitoare, ca un brocart aurit.

Tōru a telefonat la pilot acasă și la remorcher.

— Bună dimineată! Avem două vase, *Nicchōmaru* și *Zuiun-maru*, care au intrat în port. Mulțumesc.

— Alo, *Kitafuji*? *Nicchō-maru* și *Zuiun-maru* au intrat în port. Da. *Zuiun-maru*, la patru și douăzeci, la 3G.

La ora nouă a ieșit din tură. A lăsat cutia cu ciocolată pentru colegul din schimbul următor și a plecat. Buletinul meteo n-o nimerise: norii se risipiseră și se înseninase. Cât a așteptat autobuzul, l-au chinuit razele soarelui prea puternic pentru ochii săi nedormiți.

Drumul care ducea spre stația de tren Sakurabashi, de pe linia Shizuoka, străbătea o zonă unde odinioară fuseseră parcele de orez, cu apă, dar acestea fuseseră între timp umplute cu pământ și nivelate, iar terenul fusese reîmpărțit în loturi. De-a lungul drumului lat răsăriseră clădiri noi, majoritatea magazine, o amestecătură fără gust, cum vezi prin satele americane. Tōru a coborât din autobuz, a cotit la stânga și a trecut peste un râuleț, ajungând la clădirea de apartamente, cu două niveluri, unde locuia.

A urcat la etaj pe scara cu copertină albastră și a deschis ușa de la capătul culoarului. Apartamentul era în perfectă ordine, așa cum îl lăsa întotdeauna. Avea două camere, una de șase, iar alta de patru *tatami* și jumătate, și o bucătărie. Obloanele închise nu lăsau să pătrundă lumina de afară. Înainte să le deschidă, Tōru s-a dus să-și pregătească apa pentru baie. Deși mică, locuința avea propria-i baie, cu instalație pe gaz.

Până s-a încălzit baia, Tōru, obosit de atâta privit, dar neștiind să facă altceva, s-a rezemat de fereastra care dădea spre nord-vest și s-a uitat la agitația de duminică dimineața ce cuprinsese casele noi de dincolo de livada cu mandarini. Un câine lătra. Vrăbiile zburăteau printre copaci. Către sud, un bărbat care în sfârșit își construise propria casă stătea pe verandă, așezat confortabil într-un fotoliu de rattan, și citea ziarul. În fundul

casei, o femeie încinsă cu șorț se mișca de colo-colo, grăbită. Acoperișurile caselor noi, din țiglă albastră, străluceau în soare. Vocile limpezi ale copiilor străpungeau aerul, ca niște cioburi de sticlă. Lui Tōru îi plăcea să observe viețile oamenilor, așa cum studia animalele la grădina zoologică.

Apa pentru baie se încălzise. Întotdeauna, când ieșea din schimb dimineața, făcea o baie lungă și-și curăța fiecare părticică a trupului. Barba încă nu-i prea creștea și era destul dacă se bărbiera o dată pe săptămână. S-a dezbrăcat și a pășit pe grătarul de lemn din fața căzii, făcându-l să scârțâie. A intrat direct în apă, fără să se spele înainte.⁸ Nu-i păsa, pentru că nimeni n-avea să între după el. Potrivise cu grijă termostatul și temperatura apei diferea de dorința lui cu cel mult un grad sau două. A stat puțin în apă să se încălzească, apoi a ieșit pe grătarul de lemn și a început să se spele, pe îndelete. Când era nedormit și obosit, fața îi secreta grăsime și transpira la subsuori. S-a frecat bine la subsuori, cu mult săpun.

⁸ În mod normal, japonezii se spală și se clătesc în afara căzii cu apă caldă, în care intră apoi doar pentru a se relaxa. Pentru a face economie, toți membrii familiei se scaldă, pe rând, în aceeași apă.

Lumina de la fereastră i s-a furișat pe brațele ridicate în sus și a poposit ușor pe tors, lângă subsuoara ascunsă de clăbuc. Tōru a surâs. Chiar acolo avea, din naștere, trei alunițe, în forma constelației Pleiadelor. Dintotdeauna i se păruse că sunt dovada vie a fugii sale din limitele umane.

La bătrânețe, Honda și Keiko Hisamatsu deveniseră prieteni foarte buni. Ea avea șaiszeci și șapte de ani. Oriunde se plimbau împreună, lumea îi lua drept un cuplu înstărit. Se întâlneau des, o dată la câteva zile, și nu se plictiseau niciodată unul de celălalt. Se îngrijorau împreună de nivelul colesterolului și de posibilitatea cancerului, spre amuzamentul doctorilor. La rândul lor, îi tratau pe toți doctorii cu suspiciune și mergeau mereu la alții. Arătau aceeași zgârcenie în cheltuielile de zi cu zi și se mândreau cu fina lor cunoaștere a psihologiei bătrâneții, făcând abstracție de cazurile lor personale.

Ajunseseră la un echilibru chiar și în ceea ce privea irascibilitatea. Când unul dintre ei se enerva fără motiv, celălalt lua o atitudine obiectivă și plină de tact, protejându-și reciproc mândria. Se completau când memoria nu-i mai ajuta și, chiar și atunci când unul dintre ei uita imediat ce spunea sau când contrazicea ce spusese el însuși cu o clipă înainte, celălalt nu-l lua în râs, știind că i s-ar putea întâmpla la fel.

Deși nici unul nu mai era stăpân pe amintirile ultimilor zece-douăzeci de ani, amândoi țineau perfect minte întâmplări mult mai îndepărtate din trecut și aproape că se luau la întrecere, ca și cum ar fi citit dintr-un minuțios registru de familie. În aceste discuții, nu rar li se întâmpla să-și dea seama, la un moment dat, că ascultătorul nu mai era atent și că vorbitorul era pierdut în monologuri interminabile.

„Tatăl tânărului Sugi a fost fondatorul companiei de produse chimice care inițial i-a purtat numele și apoi a devenit Nippon Kasei Chemical. Prima lui soție provenea din vechea

familie Honji din satul lui, dar curând nu s-au mai înțeles iar ea s-a întors la casa părintească și și-a reluat numele de fată. Pe urmă s-a căsătorit cu un văr de-al doilea și, afurisită cum era, și-a cumpărat o casă în Koishigawa-Kagomachi, chiar lângă casa fostului soț. Dar un clarvăzător – am uitat cum îl chema – i-a spus că fântâna nu e amplasată într-un loc propice și ea a făcut cum a sfătuit-o el, a pus un altar în grădină, cu fața spre stradă, și lumea a început să dea buzna să se roage acolo. A fost până la urmă distrus de raidurile aeriene, dar...”

Asemenea povești depăna Honda. Iar Keiko, la rândul ei, avea multe amintiri de împărtășit:

„Era fiica unei concubine, practic sora vitregă a Vicontelui Matsudaira. S-a îndrăgostit de un cântăreț de operă italian, fapt pentru care a fost dezmoștenită, și s-a dus după el la Napoli, dar el a părăsit-o. Pentru asta a și încercat să se sinucidă. A apărut și în ziare. O verișoară a soției Baronului Shishido, deci un fel de nepoată a lui. S-a măritat cu cineva din familia Sawado. A născut doi copii gemeni și amândoi, la vârsta de douăzeci de ani, au murit într-un accident de mașină. Cică ei au fost sursa de inspirație pentru faimosul roman *Mugurii îngemănați ai tristeții*“.

Când unul dintre ei nu mai contenea cu asemenea povești despre complicatele legături de rudenie ale diverselor familii, celălalt nu-l mai asculta, însă asta nu-i deranja. Lipsa de atenție din partea celuilalt era oricum mai ușor de suportat decât expresia de plictiseală cruntă pe care ar fi avut-o dacă ar fi ascultat cu atenție.

Astfel, bătrânețea era pentru amândoi un fel de boală pe care o împărtășeau, dar de care ar fi vrut să nu mai afle nimeni altcineva. Nimeni nu poate renunța la plăcerea de a vorbi despre propria-i boală, iar ei avuseseră istețimea de a găsi interlocutorul potrivit. Pentru că erau ușor diferiți de alte cupluri, Keiko nu simțea nevoia să-și disimuleze vârsta înaintată în fața lui Honda.

Minuțiozitate exagerată, păreri preconcepute, dispreț față de tinerețe, preocupare exagerată față de lucrurile mărunte, frică de moarte, plictiseală, iritare fără motiv... pe toate acestea, și Honda, și Keiko, le vedeau în celălalt, dar nu în ei înșiși. Iar în ceea ce privea încăpățânarea, aveau amândoi din belșug.

Arătau o mare îngăduință pentru fetele tinere, dar nu și pentru băieți. Poveștile pe care le depăneau amândoi erau bârfe legate de tineri; nu scăpau de limba lor ascuțită nici cei din *Zengakuren*, Federația Națională a Studenților, nici tinerii hippy. Îi deranjau profund toate atributele tinereții, pielea fină și suplă, părul negru și bogat, privirea visătoare. Keiko avea obiceiul să spună că, pentru un bărbat, tinerețea era un păcat, iar lui Honda îi făcea plăcere s-o audă.

Dacă bătrânețea era adevărul cel mai greu de acceptat și adversarul care trebuia înfruntat cel mai îndelung, atunci Honda și Keiko își ofereau reciproc un adăpost ascuns, unde fugeau de realitate. Intimitatea lor nu se născuse din viața petrecută împreună, ci din clipele în care dădeau unul de celălalt, în fuga lor spre adăpost. Făceau schimb de case goale și se grăbeau să ferece ușa după ei. Singuri în adâncul celuiilalt, răsuflau în sfârșit ușurați.

În viziunea lui Keiko, prietenia ei pentru Honda reprezenta îndeplinirea ultimelor dorințe ale lui Rie, soția lui decedată. Înainte să se stingă, Rie îi luase mâna și o rugase să aibă grijă de el. În înțelepciunea ei, îl lăsase pe cele mai bune mâini.

Unul dintre rezultate fusese excursia în doi prin Europa, cu un an în urmă. În locul lui Rie, care întotdeauna refuzase cu încăpățânare să plece, a mers Keiko. Rie nu suporta ideea unei excursii în străinătate și, ori de câte ori Honda îi propunea să meargă, ea îi sugera s-o ia pe Keiko în schimb. Asta pentru că știa foarte bine că soțului nu-i plăcea să călătorească cu ea, Rie.

Honda și Keiko au vizitat Veneția și Bologna. Era iarnă și frigul era pătrunzător, însă aerul liniștit și decadent al Veneției din acel anotimp li s-a părut nespus de frumos. Nu era nici urmă de turist, gondolierii se plictiseau, înghețați de frig, iar podurile li se iveau unul câte unul în fața ochilor, ieșind din ceața dimineții și prinzând treptat culoarea cenușie a viselor spulberate. Veneția și-a arătat frumusețea sublimă și ultimă: roasă de mare și de fabrici, rămăsese doar un schelet al frumuseții. Honda răcise și făcuse febră, iar graba cu care Keiko a alergat să-i aducă un doctor care vorbea engleza și dăruirea cu care l-a îngrijit l-au făcut să considere o necesitate compania cuiva la bătrânețe.

În dimineața când i-a trecut febra, Honda și-a manifestat, cu stânjeneală, recunoștința:

— Of, atâta duiosie și dragoste maternă! Acum înțeleg de ce toate fetele te iubesc atât de mult.

— N-au nici o legătură una cu alta! i-a replicat Keiko, prefăcându-se supărată, dar măgulită în sinea ei. Eu mă port frumos numai cu prietenii. Cu ele trebuie să fiu mereu rece și lipsită de inimă, ca să mă iubească. Dacă vreuna dintre cele care-mi sunt dragi ar fi zăcut așa, cu febră, mi-aș fi ascuns îngrijorarea și aș fi plecat să mă distrez, lăsând-o singură cu boala ei. Decât să fiu și eu ca majoritatea femeilor de pe lumea asta, care-și construiesc o relație ca de cuplu numai ca să aibă garanția companiei la bătrânețe, mai bine mor, zău așa. Există multe case bântuite de fantome unde femei bărbătoase trăiesc împreună cu fetișcane anemice și îngreșător de fidele. În așa case, ciupercile sentimentelor cresc în igrasie, iar cuplurile de femei trăiesc hrănindu-se cu ele. Afecțiunea construiește peste tot pânze de păianjen, și femeile dorm în ele, îmbrățișate. Dintre cele două, doar femeia bărbătoasă e cea care muncește, dar stau amândouă, obraz lângă

obraz, socotindu-și impozitele. Eu, una, n-am de gând să trăiesc într-așa o poveste cu zâne.

Grație urâteniei bătrâneții masculine, Honda îndeplinea toate cerințele pentru a deveni beneficiarul hotărârii ei de nestrămutat. Iată un avantaj aparte al bătrâneții sale, pentru care se rugase și pe care-l obținuse.

Pesemne în chip de răzbunare, Keiko îl lua peste picior pentru că adusese cu sine, în geantă, tăblița funerară a lui Rie. Inițial Honda o ținuse ascunsă, însă când s-a văzut la pat, cu febră de peste treizeci și nouă de grade, a fost convins că făcuse o pneumonie care-i va fi fatală și i-a împărtășit lui Keiko ultimele dorințe, rugând-o printre altele și să ducă înapoi în Japonia tăblița funerară a soției.

— Dragostea ta e din cele mai macabre, i-a spus Keiko, tăios. Pe soția ta, care nu voia să meargă în străinătate, ai reușit s-o aduci cu forța, sub formă de tăbliță.

În dimineața aceea, când în sfârșit se simțea pe cale de vindecare, lui Honda îi făcea plăcere să vadă cerul limpede și, în aceeași măsură, să audă grosolănia vorbelor lui Keiko.

Nu-și dădea seama exact, nici după cuvintele tăioase ale lui Keiko, de ce anume adusese cu sine tăblița lui Rie. În sufletul lui rămăsese ceva neclar. Rie îi fusese credincioasă toată viața, fără nici o îndoială. Dar acea fidelitate fusese plină de spini, până în cel mai mic ungher. Rie, femeia stearpă, îi era mereu alături și-i împărtășea vizibil sentimentul de nemulțumire față de viață. Nefericirea lui devenea și a ei, iar în rarele momente când el îi arăta dragoste și blândețe, ea citea imediat ce se afla în spatele gesturilor. În vremurile acelea până și țăranii își duceau nevestele în străinătate, iar pentru Honda, om înstărit, o excursie în doi nu era un efort financiar deosebit. Cu toate acestea, Rie se opusese întotdeauna cu încăpățănare, uneori chiar ținând la el, când devenea prea insistent:

— Ce treabă am eu cu Parisul, Londra sau Veneția? Ce crezi c-ai putea să-mi arăți dacă mă târăști prin locurile alea, pe mine, o femeie bătrână?

Dacă ar fi fost tânăr, lui Honda i s-ar fi părut că Rie își bate joc de dovezile lui de dragoste; acum însă nu mai știa să spună dacă dorința lui de a o lua cu sine era manifestarea afecțiunii lui față de ea, sau altceva. Rie se obișnuise să privească cu neîncredere gesturile drăgăstoase ale soțului, iar el, la rândul său, ajunsese să capete același obicei. Poate că planurile lui de călătorie împreună cu soția care nu s-ar fi bucurat erau expresia dorinței lui de a fi în rând cu toți bărbații de pe lumea asta. Poate că, transformând lucrurile în ce nu erau, văzând refuzul soției ca pe o modestie respectuoasă și răceala ca pe o înflăcărare ascunsă, căuta să găsească un semn al propriei lui bunăvoințe față de ea. Poate că, în plus, Honda voia ca această călătorie să fie ceremonia de trecere spre altă vârstă. Însă Rie a înțeles imediat adevărata motivație, vulgară, aflată în spatele purtării lui binevoitoare. S-a împotrivit, pretextând boala, dar între timp simptomele bolii invocate chiar au apărut și s-au agravat. Rie a reușit să se cufunde în suferință, iar ideea unei călătorii a ieșit din discuție.

Faptul că-i luase cu sine tăblița funerară era semnul admirației lui pentru cinstea soției defuncte. Dacă Rie l-ar fi văzut strecurând tăblița în bagaj (lucru imposibil, bineînțeles), probabil că ar fi râs de el. Dar acum Honda putea să-și manifeste afecțiunea în orice fel dorea, chiar și vulgar. Cea care-i permitea acest lucru era chiar noua Rie, așa cum și-o imagina el.

A doua noapte după întoarcerea lor la Roma, ca o recompensă pentru îngrijirile pe care i le acordase lui Honda la Veneția, Keiko a adus în apartamentul lor de la hotelul Excelsior o tânără siciliană pe care abia o întâlnise pe Via Veneto,

chiar lângă hotel, și toată noaptea s-au îmbrățișat, de față cu Honda.

Mai târziu Keiko i-a spus:

— În seara aia ai avut o tuse minunată. Probabil că încă nu-ți trecuse răceala. Toată noaptea ai tușit cât se poate de ciudat. Îți ascultam tusea de om bătrân, în timp ce mângâiam trupul ca de marmură al acelei fete, în întunericul patului de alături, și mi se părea extraordinar. A fost un acompaniament mai potrivit ca orice fel de muzică. Aveam senzația că făceam ceva, nici nu știu ce, într-un mormânt frumos, de lux.

— Ascultai scheletul tușind.

— Chiar așa. Stăteam între viață și moarte, ca un mijlocitor. Dar nu-ți cer să-mi spui că nu te-ai distrat, la rândul tău, a spus Keiko.

Nu-i scăpase faptul că și el, la un moment dat, atinsese piciorul fetei.

În timpul călătoriei Keiko îl învățase să joace cărți. După ce s-au întors în țară, l-a invitat odată să se alăture grupului ei de canastă. În sufragerie fuseseră aduse patru mese de joc și cei șaisprezece invitați, după ce și-au terminat prânzul, s-au așezat câte patru la fiecare masă.

La masa lui Honda se aflau Keiko și două rusoaice Albe. Una trebuie să fi avut și ea în jur de șaptezeci și șase de ani, ca Honda, iar cealaltă era o femeie corpolentă de vreo cincizeci de ani.

Honda nu înțelegea de ce Keiko, mare iubitoare de tinere, preferase compania unor oameni în vârstă, în acea după-amiază ploioasă și tristă. În afară de el, singurii bărbați prezenți erau un fost om de afaceri, acum pensionat, și un profesor bătrân de aranjamente florale.

Cele două rusoaice veniseră în Japonia cu zeci de ani în urmă, dar Honda a constatat cu groază că nu erau în stare să se exprime decât zgomotos, într-o japoneză vulgară. Imediat ce s-au așezat la masa de joc, după prânz, și-au scos rujurile ca să-și refacă machiajul.

După moartea soților, tot membri ai Grupării Albe, cele două rusoaice au continuat să conducă afacerea de familie, o fabrică de cosmetice străine. Erau zgârcite, dar nu pregetau să cheltuiască pentru îngrijirea propriilor trupuri. Odată merseseră în călătorie la Osaka și acolo le lovise o diaree puternică; pentru a evita jena și deranjul nenumăratelor drumuri până la toaletă și înapoi într-un avion plin cu pasageri, au închiriat un charter doar pentru ele, iar la sosirea la Tokyo au mers direct la un spital discret.

Galina, rusoaica bătrână cu părul alb vopsit castaniu, purta o rochie turcoaz și pe deasupra ei un cardigan cu paiete, iar la gât avea un colier cu niște perle nepotrivit de mari. Era adusă de spate, dar degetele care aplicau rujul, în timp ce ochii supravegheau mișcarea în oglinjoara pudrierei, erau atât de puternice, încât buza de jos, plină de riduri, aproape că i se trăsesse într-o parte. Era un adversar de temut la masa de canastă.

Subiectul ei favorit era moartea, cu care îi speria pe toți. Acesta era ultimul ei joc de canastă, la următorul va fi moartă, spunea, așteptând proteste puternice din partea audienței.

Pe masa de fabricație italiană, cu blat în marchetărie, cărțile de joc creau un tipar elaborat, iar peste suprafața lor lăcuită plutea sclipirea ostentativă a inelului cu ochi-de-tigru de pe degetul bătrânei. Din când în când bătea nervos în tăblia mesei cu degetele ridate și albe ca burta unui rechin eșuat, cu unghii vopsite în roșu aprins.

Cu gesturi de profesionist, Keiko a amestecat cele două pachete de cărți, răsfirându-le cu degetele ca pe un evantai. După ce a împărțit câte unsprezece fiecărui jucător, a pus restul în teanc pe masă, cu fața în jos, cu excepția primei cărți, pe care a întors-o cu fața în sus și a pus-o alături. Era un trei de romb, de un roșu proaspăt, nebunesc. Preț de o clipă, Honda a văzut în fața ochilor trei alunițe mânjite de sânge.

De la celelalte mese deja se auzeau zgomotele specifice jocului de cărți: râsete în cascadă, oftaturi, exclamații de uimire. Se aflau pe un târâm unde puteau da frâu liber chicotelilor, neliniștilor, spaimelor și suspiciunilor de om bătrân. Un fel de grădină zoologică a sentimentelor umane, la ceas de seară, unde, din fiecare cușcă sau colivie, răsunau țipete și râsete.

— E rândul tău!

— Încă nu.

— N-are nimeni canastă?

— O să săriți la mine dacă mă etalez prea repede.

— Doamna dansează foarte bine. Se pricepe și la go-go.

— Eu n-am fost niciodată la un club de go-go.

— Eu m-am dus, o dată. Era ca la nebuni. Dacă vezi un dans african, să știi că la fel e.

— Mie-mi place tangoul.

— Erau frumoase dansurile, în tinerețea mea.

— Da, valsul sau tangoul...

— Dansurile de pe vremuri erau cu adevărat elegante. Astea noi sunt de groază. Și bărbații, și femeile se îmbracă la fel. Iar culorile... zici că-s curcubete.

— Curcubete?

— Nu așa-i zice? Sus pe cer, cu toate culorile.

— Curcubeu, vrei să spui.

— Da, pardon. Și bărbații, și femeile, totuna, se îmbracă în toate culorile.

— Curcubeul măcar e frumos.

— Dacă o țin tot așa, și curcubeiele au să devină animale. Animale-curcubeu.

— Animale-curcubeu...

— Of, eu, una, nu mai am mult. Tare aș vrea să-mi mai iasă o canastă, până mă duc. Atât îmi mai doresc. Doamnă Hisamatsu, e ultimul meu joc de canastă.

— Galina, iarăși începi. Te-am rugat să nu mai vorbești așa.

Discuția stranie l-a făcut pe Honda, căruia nu-i intrau cărțile nici în ruptul capului, să-și amintească de felul în care se trezea el, în fiecare dimineată.

De când trecuse de șaptezeci de ani, primul lucru pe care-l vedea când deschidea ochii, dimineata, era chipul morții. Simțea venirea zorilor din lumina slabă ce pătrundea prin ferestruicile de hârtie albă ale ușilor glisante și era trezit de apăsarea flegmei, acumulată peste noapte în fâgașul roșu al gâtulejului, densă și capricioasă. Într-o bună zi, cineva avea să-i facă serviciul de a i-o scoate de acolo, mânuind cu grijă o pereche de bețișoare cu vată în vârf.

Prima care-i dădea de veste că încă mai era viu, dimineata, era flegma din gât, groasă ca o moluscă. Pentru că încă mai trăia, simțea și spaima morții care avea să vină. I-o anunța aceeași flegmă.

După trezire, Honda prinsese obiceiul să mai petreacă o vreme în așternut, cufundat în vise. Stătea și le rumega pe îndelete, aidoma unei vite. Visele sale erau vesele și luminoase și abundau în sentimentul bucuriei de a trăi. Avea tot mai frecvent vise situate în copilărie sau adolescență. Odată, în vis, a simțit din nou gustul clătitelor pe care i le făcuse mama sa, încă tânără, într-o zi cu ninsoare.

De ce se încăpățâna oare să-i rămână în memorie un asemenea episod nesemnificativ? Dacă stătea să se gândească, timp de o jumătate de secol, și-l amintise de câteva sute de ori. Nu reușea să-și explice persistența unui episod atât de șters.

Casa fusese reconstruită de multe ori și vechea sufragerie dispăruse între timp. Era probabil într-o sâmbătă. Honda, în clasa a cincea gimnazială la Gakushūin⁹, se întorcea acasă, după ce fusese, împreună cu un coleg, în vizită la unul dintre profesorii care locuiau în campus. Mergea prin ninsoarea deasă, fără umbrelă și infometat.

⁹ Școală frecventată de copiii aristocraților japonezi, în Era Meiji (1868-1912).

Întotdeauna intra în casă prin mica ușă de serviciu, dar în ziua aceea mersese în grădină să privească zăpada așternută. Rogojinile înfășurate în jurul trunchiurilor pinilor erau albe de zăpadă. Lampioanele de piatră purtau pălării ca din mătase albă. A traversat grădina, cu pașii scârțâindu-i pe zăpadă. De la distanță, prin fereastra glisantă deschisă în partea de jos, a zărit poalele kimonoului mamei sale mișcându-se prin sufragerie, și inima i-a tresărit.

— Te-ai întors? Trebuie să-ți fie foame. Scutură-te bine de zăpadă înainte să intri, i-a spus mama, strângându-și înfrigurată pieptii kimonoului.

Honda și-a scos paltonul și s-a strecurat sub *kotatsu*¹⁰. Mama lui, cu gândurile parcă în altă parte, a suflat să atâțe jăromaticul din *hibachi*¹¹ și, în timp ce scotea un fir de păr căzut în cenușă, i-a spus, între două sufluri:

¹⁰ Măsuță joasă pusă peste o sursă de căldură și acoperită cu o cuvertură groasă cu poale lungi.

¹¹ Vas umplut cu jăromatic, folosit ca sursă de căldură.

— Așteaptă puțin. Îți fac ceva bun.

Apoi a pus pe jăromatic o tigaie mică, a uns-o cu un ghemotoc de hârtie de ziar îmbibat în ulei și a turnat rapid compoziția lăptoasă pe care o făcuse așteptându-l pe el să se întoarcă acasă, formând cu îndemânare cercuri pe suprafața încinsă a tigăii.

Honda își amintea din când în când în vis gustul nemaipomenit al clătitelor groase de atunci, sublimul amestec de miere și unt topit pe care-l mâncase încălzindu-se sub *kotatsu*, întors acasă în acea zi cu ninsoare. Niciodată în viața lui n-a mai întâlnit ceva atât de gustos.

Dar de ce oare niște amănunte atât de neînsemnate deveniseră plămădeala viselor sale, timp de o viață? Cu siguranță că bunătatea mamei,

de obicei atât de severă, sporise gustul minunat al clătitelor. Amintirea mai cuprindea și o anumită tristețe: profilul mamei suflând în cărbunii aprinși, în acea încăpere întunecoasă chiar și sub reflexia zăpezii, sufrageria în care, din austeritate, nu se mai aprindea focul după prânz. Când sufla, lumina slabă a jăraticului i se reflecta, roșiatică, pe obraji, învăluți apoi în umbră, când își trăgea răsuflarea; sentimentele tânărului, în acel joc de lumini și umbre... Poate că în gesturile mamei și în rara dovadă de blândețe se mai ghicea și suferința pe care o purtase întreaga viață ascunsă în suflet, fără a o dezvălui vreodată. Poate că suferința mamei i se arătase lui Honda brusc și limpede, în gustul minunat al clătitelor, pe care doar un tânăr inocent era capabil să-l simtă, cuprins de bucuria dragostei materne.

De atunci trecuseră însă șaiszeci de ani, ca o clipă fugară. În sufletul lui Honda s-a iscat un sentiment care l-a făcut să uite de bătrânețe, o senzație de bine, ca și cum și-ar fi îngropat chipul la sânul mamei.

Ceva a supraviețuit timp de șaiszeci de ani, sub forma gustului unor clătite groase dintr-o zi cu ninsoare, pentru a-i rămâne în amintire, dar nu sub forma conștiinței, ci a unei senzații îndepărate de bucurie, ca un foc în noapte, ce sparge întunericul.

Honda simțea că nimic nu se petrecuse cu el, de atunci, când avea șaisprezece ani, și până acum, la șaptezeci și șase. Trecuse doar o clipă, atât cât îi trebuie unui copil care joacă șotron să sară dintr-un pătrat în altul.

Între timp, văzând de atâtea ori împlinindu-se în realitate visele pe care Kiyoaki le descria migălos în jurnalul său, ajunsese să fie convins de superioritatea viselor față de viață, dar nu și-ar fi închipuit că propria-i viață avea să fie atât de asaltată de vise. Simțea o bucurie stranie că visele îi inundau viața, asemenea viiturilor care cotopeau câmpurile de orez thailandeze, dar, în

comparație cu bogăția viselor lui Kiyoaki, ale sale erau doar simple evocări nostalgice ale trecutului ce nu se mai întoarce. Tânărul care nu avea vise devenise doar un bătrân care visa, fără legătură cu puterea de imaginație sau cu simbolurile.

Luase obiceiul de a lăncezi îndelung în așternut, furat de plăcerea viselor, dar și de teama durerilor de oase pe care le simțea în tot trupul, când se ridica din pat. Nici nu uita bine durerea de șold aproape de nesuportat de ieri, că se trezea azi cu dureri în umeri și coaste. Afla unde-l durea abia când se ridica din așternut. Cât stătea întins, pradă ultimelor rămășițe reci ale viselor, își închipuia că va urma o zi fără nimic interesant, iar trupul își pierdea din puteri și oasele scârțâiau.

I se părea un efort chiar și să întindă mâna până la interfonul pe care-l instalase cu vreo cinci-șase ani în urmă, detestând faptul că avea să audă vocea stridentă a menajerei, urându-i bună dimineța.

După moartea soției, luase în gazdă un student la Drept, dar curând începuse să-l deranjeze prezența acestuia; păstrase până la urmă în casa lui mare și goală numai două slujnice și o menajeră. În plus, acestea se schimbau des. Având permanent de luptat cu mojicia slujnicelor și cu aroganța menajerelor, Honda a înțeles curând că sentimentele și percepțiile lui erau incompatibile cu purtarea și modul de a vorbi ale femeilor din vremurile prezente. Oricât de mult își dădeau silința la treburi, nervii lui Honda erau agresați de expresiile la modă pe care acestea le foloseau nonșalant, ca „relativ“ sau „de mirare“, de obiceiul lor de a deschide ușile glisante stând în picioare¹², de faptul că râdeau zgomotos fără a-și acoperi gura cu mâna, că foloseau greșit limbajul protocolar, sau că bârfeau despre cutare sau cutare actor de la televizor. Honda ura toate aceste manifestări, iar când incapacitatea lui de a le controla îl făcea uneori să protesteze, slujnicele îl lăsau baltă a doua zi. Dacă se plângea cumva maseuzei bătrâne pe

care o chema aproape în fiecare seară și care nu-și ținea gura, a doua zi avea parte de o furtună în propria-i casă. Maseuza, la rândul ei, pretindea să fie numită „doamnă“, cum era la modă, iar dacă nu era strigată așa se făcea că nu aude. Honda o detesta, dar avea încredere în priceperea ei și nu voia să-și caute altă maseuză.

12 În mod tradițional, eticheta cere ca o femeie, atunci când intră într-o cameră în stil japonez, să deschidă ușile glisante încet, stând în genunchi.

Nimeni nu se ostenea prea tare să-i facă curat prin casă. Oricât le-ar fi rugat pe slujnice, era praf de un deget pe rafturile din camera de primire. I-o spusese până și profesoara de aranjamente florale, care venea o dată pe săptămână să-i schimbe buchetele de prin casă.

Slujnicele îi aduceau în bucătărie pe băieții veniți să livreze diverse și-i serveau cu ceai și prăjituri. Alcoolul de import, scump și greu de găsit, se împrăștia văzând cu ochii, băut nu se știe de cine, iar câteodată, din fundul holului întunecos, răsună câte un val de râsete smintite.

Dimineața, salutul menajerei la interfon îi ardea urechile ca un fier înroșit în foc; îl obosea până și ideea de a cere micul dejun; iar apoi, lipăitul picioarelor desculțe ale celor două slujnice, venite să deschidă obloanele, îl călca pe nervi. Boilerul de la baie se strica mereu, iar tubul de pastă de pastă de dinți, chiar stors până la ultima picătură, nu era înlocuit decât la cererea lui expresă. Menajera avea grijă să-i ducă hainele la curățat, ceea ce Honda afla simțind pe ceafă frecușul vreunei etichete uitate de la spălătorie. Pantofii i se lustruiau, dar nisipul adunat înăuntru era păstrat cu sfîntenie. Închizătoarea umbrelei rămăsese așa, stricată, de nu știu când. Toate lucrurile astea erau de neînchipuit pe vremea când trăia Rie. Acum, la cea mai mică stricăciune, la cel mai mic semn de

uzură, orice lucru era aruncat. Honda se certa mereu cu menajera pe tema asta.

— Păi, domnule, chiar dacă dumneavoastră îmi spuneți să-l duc la reparat, n-am unde să-l duc, pentru că nimeni nu repară așa ceva.

— Și atunci îl arunci?

— Ce altceva aş putea face? N-are cine ştie ce valoare.

— Nu e vorba că-i scump sau ieftin!

Dacă Honda ridica vocea, fără să-şi dea seama, în ochii menajerei imediat sclipea dispreţul faţă de zgârcenia lui.

Toate aceste lucruri îl îndemnau să caute tot mai mult tovărăşia lui Keiko.

Când nu-şi petrecea vremea cu jocul de canastă, pe Keiko începuse s-o preocupe studiul culturii japoneze. Era, într-un fel, noua ei pasiune pentru exotism. A mers pentru prima oară în viaţă la un spectacol de teatru *Kabuki*¹³, unde a rămas entuziasmată de jocul mediocru al unor actori şi i-a lăudat mult, asemuindu-i unor actori francezi celebri. A început să înveţe pe de rost fragmente de piese *Nō*¹⁴ şi să facă turul templelor, în căutarea artei budiste ezoterice.

¹³ Formă de dramă clasică, creată la începutul secolului al XVII-lea, cu subiecte populare, caracterizată prin gesturi foarte stilizate, mimică, muzică şi dans.

¹⁴ Formă de teatru tradiţional, creată în secolul al XIV-lea, ce constă din fragmente recitative, acompaniament muzical şi dans.

Îl ruga mereu pe Honda s-o însoţească la un templu sau altul, iar el, odată, fusese cât pe ce să-i propună o vizită la Templul Gesshū, dar s-a abţinut în ultima clipă. Acolo nu se cădea să meargă pentru distracţie.

În cei cincizeci şi şase de ani care se scurseseră, Honda n-o vizitase pe Satoko, ajunsă Stareţa templului, şi nici nu îi scrisese vreodată. Ştia doar din auzite că e bine, sănătoasă. În timpul războiului şi după, vrusese de câteva ori să o

revadă și să reia legătura, dar reținerile din adâncul inimii fuseseră mai puternice și îl determinaseră să păstreze tăcerea.

Asta nu însemna că uitase cumva de Gesshū. Odată cu trecerea timpului, în sufletul său templul căpătase o valoare aparte și ajunsese să-și închipuie că ar fi comis o impietate dacă pătrundea în sălașul sfânt al lui Satoko, apropiindu-se de ea în virtutea unor amintiri de odinioară. Apoi, pe măsură ce anii treceau, îi era tot mai teamă de înfățișarea lui Satoko, probabil necruțată nici ea de timp. Auzise de la Tadeshina, când o întâlnise în zona distrusă de bombardamente din Shibuya, că Satoko era tot mai frumoasă, așa cum apa de izvor e tot mai limpede. El însuși putea să-și imagineze frumusețea călugăriței ce înainta în vârstă, ruptă de dorințele lumești. Ba chiar auzise recent pe cineva din Ōsaka povestind copleșit de admirație despre frumusețea lui Satoko. Cu toate acestea, îi era frică. Îi era frică să vadă rămășițele unei frumuseți trecute și-i era frică să vadă frumusețea prezentă. Desigur, Satoko atinsese deja un nivel de iluminare superior, la care Honda nu putea accede. Dacă ar fi vizitat-o, așa bătrân cum era, n-ar fi provocat nici cel mai mic val pe lacul serenității ei. Pe ea n-o mai puteau ataca amintirile. Și totuși, când și-o imagina învăluită în veșmântul ei indigo, ca o platoșă care o proteja de amintiri, și când o privea prin ochii lui Kiyoaki cel răposat, simțea cum încolțea încă o sămânță a deznădejzii.

Pe de altă parte, îl apăsa faptul că, dacă ar fi vizitat-o, ar fi făcut-o ca un reprezentant al lui Kiyoaki, purtător al amintirilor acestuia.

„E păcatul nostru, al meu și al lui Kiyo. Al nimănui altcuiva.“ Cuvintele pe care ea le murmurase în mașină, când se întorceau de la Kamakura, îi răsunau în urechi și astăzi, deși de atunci trecuseră cincizeci și șase de ani. Dacă s-ar fi întâlnit, probabil că Satoko ar fi depănat asemenea amintiri cu un surâs detașat, dar pentru

el era un chin să bată atâta drum. Bătrân, tot mai urât și tot mai afundat în păcat, îi era din ce în ce mai greu s-o întâlnească.

Pe măsură ce anii treceau, amintirile despre Templul Gesshū în sine, învăluit în acea zăpadă de primăvară, se îndepărtau și ele pas cu pas, odată cu amintirile despre Satoko. Se îndepărtau, dar nu pentru că inima lui era mai distantă; în eforturile lui de a-și aminti, își închipuia templul așezat pe un pisc acoperit de zăpada albă, aidoma templelor din munții Himalaya, dar frumusețea devenise rigoare iar blândețea, asprime. Un templu al lunii, în liniștea de la capătul pământului, împodobit cu un singur punct de culoare – violaceul straielor lui Satoko, pe care vârsta o făcea tot mai frumoasă. Din străfundul gândurilor și al conștiinței, templu trimitea o rază înghețată. Honda știa că, în ziua de azi, putea ajunge acolo în doar câteva ore, cu avionul sau cu trenul de mare viteză. Și totuși, pentru el, Templul Gesshū nu era un loc unde omul de rând putea merge, ci mai degrabă o rază firavă de lună ce pătrundea printr-o crăpătură, de pe tărâmul întunecat al propriei sale conștiințe.

Certitudinea faptului că Satoko se afla acolo îi transmitea convingerea că ea va rămâne acolo de-a pururi, nemuritoare. Iar dacă el rămânea etern, prin conștiință, atunci Satoko, pe care o privea din iadul său, se afla la o distanță infinită deasupra. Dacă o întâlnea, ea avea să-i descopere iadul, fără doar și poate. Iadul său etern, plin de neajunsuri și teroare, și veșnicia lui Satoko, în ceruri, stăteau întotdeauna față-n față, ca talerele unei balanțe. Iar dacă era așa, n-avea nevoie să se grăbească: putea la fel de bine s-o întâlnească pe Satoko și peste trei veacuri, chiar și peste un mileniu.

Honda tot inventa pretexte și, pe negândite, toate motivele de pe lumea asta deveniseră o scuză bună să nu meargă la Templul Gesshū. Refuza inconștient, ca un om ce respinge frumusețea care aduce cu sine distrugerea certă. Încăpățânarea lui

de a nu merge acolo era mai mult decât tergiversare: în adâncul inimii, știa că nu poate merge și considera acest lucru cea mai mare greutate din viața lui. Ba mai mult, dacă se forța și pleca spre templu, oare n-avea acesta să se îndepărteze tot mai mult și să dispară într-o clipă, înghițit de cețuri?

Lăsând la o parte considerațiile legate de eternitatea conștiinței, în zilele în care simțea cum își pierde puterea trupească își spunea că a sosit vremea să meargă la Templul Gesshū. Cu puțin înainte de a muri, probabil că avea să ajungă acolo și să o întâlnească pe Satoko. Pentru Kiyoaki, ea fusese femeia pe care trebuia s-o întâlnească, fie și cu prețul vieții, iar Honda, care fusese martorul acelei necesități neîmplinite, simțea că tânărul Kiyoaki, strigându-l din neguri îndepărtate, îi interzicea să meargă la ea, câtă vreme nu era cu prețul vieții. Dacă era s-o întâlnească prin moarte, avea s-o întâlnească sigur. Poate că Satoko, în taină, știa când avea să fie și aștepta să vină acel ceas. Când stătea și se gândea așa, Honda își simțea sufletul bătrân cuprins de amintiri nespuse de dulci... Ar fi fost de neconceput s-o ia cu sine într-un asemenea loc și pe Keiko.

Era foarte greu de spus dacă ea înțelegea într-adevăr cultura japoneză, dar Honda îi admira, într-un fel, setea de cunoaștere – chiar dacă umbla doar cu jumătăți de măsură – și faptul că nu-și dădea aere. Când făcuse turul templelor din Kyōto, întocmai ca o nevastă de artist aflată la prima vizită în Japonia și cu mintea doldora de idei preconcepute, Keiko fusese profund mișcată de tot felul de lucruri pentru care japonezii obișnuiau și-au pierdut de mult interesul. Fără să le înțeleagă foarte bine, le strânsese pe toate ca pe ceva de preț, într-un buchet frumos. Era la fel de fascinată de propria-i țară ca și de Polul Sud. Când îi ieșea în cale o grădină *zen*, cu pietre, se așeza pe jos s-o privească, cu același aer stângaci al unei

vizitatoare străine, îmbrăcată cu ciorapi de damă. Toată viața ea nu folosise decât scaunele occidentale.

Cu toate acestea, setea ei de cunoaștere era puternică; începuse să-și exprime opiniile personale despre cultura japoneză – fie că era vorba de artă, de literatură sau de teatru –, chiar dacă, uneori, mai omitea câte un detaliu pe ici, pe colo.

De mult îi făcea mare plăcere să organizeze dineuri, la care invita câte un ambasador străin, iar acum ajunsese să le țină prelegeri, cu mândrie, despre cultura țării sale. Cei care o cunoșteau de multă vreme nici n-ar fi visat s-o audă vreodată vorbind despre desenele cu foiță aurită de pe panourile glisante ale templelor.

Honda o avertizase odată despre inutilitatea unor asemenea relații cu diplomații:

— Oamenii ăștia nu știu ce e recunoștința. Sunt doar în trecere și, odată ajunși la postul următor, nici nu se mai gândesc la cel de unde au plecat. La ce-ți servește să-ți petreci timpul cu ei?

— E mai ușor să ai o relație cu oameni care vin și pleacă. Atunci când întâlnești un japonez, ai obligația de a păstra relația și peste zece ani, iar aici, nu. E mai interesant să vezi mereu fețe noi.

Deși vorbea așa, în naivitatea ei Keiko se considera o persoană cu contribuții importante în propagarea culturii japoneze. Imediat ce învăța un nou dans Nō, îl prezenta oaspeților străini pe care-i invitase la cină. Prindea curaj știind că nici unul dintre ei n-avea să-i remarce micile greșeli.

Însă, oricât și-ar fi șlefuit cunoștințele, Keiko nu reușea să atingă profunzimile întunecate ale rădăcinilor Japoniei. Nu avea nici cea mai mică tangență cu izvoarele acelui sânge înfierbântat care-i tulburase sufletul lui Isao Inuma. Ironic, Honda asemuia „cultura“ ei cu un semipreparat congelat luat de la magazin.

În grupul diplomaților care o frecventau pe Keiko, Honda trecea drept prietenul ei foarte apropiat, fiind invitat și el, împreună cu ea, la dineurile ambasadelor. Odată, la una dintre ambasade, Honda și-a ieșit din fire văzând că toți chelnerii japonezi fuseseră puși să se îmbrace în *hakama*¹⁵ cu blazon.

¹⁵ Îmbrăcămintă tradițională, asemănătoare unei fuste-pantaloni, purtată de bărbați la ceremonii.

— Parcă i-au scos la expoziție pe băștinași! E o insultă pentru oaspeții japonezi!

— Mie nu mi se pare așa. Bărbații japonezi sunt mai impunători când sunt îmbrăcați în *hakama*. Prin comparație, fracul tău mă lasă rece.

Lui Keiko i se potrivea bine tristețea strălucitoare a recepțiilor oferite de ambasade, cu freamătul invitaților îndreptându-se către sala de recepții, cu florile de pe mese aruncând umbre adânci printre sfeșnicele de argint și cu ploaia mărunță de vară ce cădea dincolo de ferestre. Pe buze nu-i apărea nici o clipă acel zâmbet nesincer, atât de obișnuit printre femeile japoneze. Își ținea spatele la fel de drept ca în tinerețe și împrumutase vocea aspră și patetică a doamnelor de viță nobilă de altădată. Înconjurată de ambasadorii ale căror chipuri trădau oboseala pe sub masca veseliei și de consilierii cu expresie sobră și sânge-rece, părea singura care trăiește cu adevărat.

Știind că urmau să aibă locuri separate la masă, Keiko i-a șoptit încet, în timp ce se îndreptau împreună cu ceilalți către sala de recepții:

— Tocmai am învățat cântul Nō *Hagoromo*, „Veșmintele de înger“, dar eu n-am fost niciodată la Miho și n-am văzut pădurea de pini. Sunt atâtea locuri în Japonia pe care nu le-am vizitat, încât mi-e și rușine. N-ai vrea să mergem împreună într-o excursie de două-trei zile?

— Sigur, putem merge oricând. Eu tocmai am vizitat munții Nihondaira, dar chiar mă gândeam

că m-aș mai duce să mă plimb pe acolo. Te însoțesc cu plăcere, i-a răspuns Honda, chinuit de gulerul tare al cămășii de la costumul de gală.

Dialogul celor doi pescari de la începutul cântului *Hagoromo* este bine cunoscut: „Vâslașii strigă și mână barca pe Canalul Miho, involburat și bătut de vânturi“. *Waki*, personajul secundar, este un pescar pe nume Hakuryō. Când își face apariția pe scenă, observă veșmântul de mătase fină ce atârnă de pinii din fundal și se gândește să-l ducă acasă. Apare însă *shite* – personajul principal, îngerul, care îl strigă și-l roagă să-i înapoieze veșmântul. Cu toate rugămințile, Hakuryō rămâne însă neînduplecat iar îngerul cade pradă deznădejzii, pentru că nu se va mai putea întoarce în ceruri.

„Hakuryō ține cu putere de veșmânt. Îngerul, neputincios, plânge, iar lacrimile-i cad ca roua prin pletele bogate. Podoaba de flori i se veștejește și cele cinci semne ale decăderii încep să apară.“

În trenul expres de la Tokyo, Keiko s-a pornit să recite începutul cântului, pe care tocmai îl învățase.

— Dar care sunt cele cinci semne ale decăderii îngerului? l-a întrebat pe Honda, mânată de o curiozitate sinceră.

După ce avusese visul cu îngerii, Honda cercetase mai multe lucrări budiste, așa că i-a fost ușor să răspundă:

— Cele cinci semne ale decăderii unui înger apar când viața lui se apropie de sfârșit, dar în ce anume constau diferă ușor de la sursă la sursă. De exemplu, în volumul al douăzeci și patrulea din *Ekottara Āgama*, se spune că „sunt treizeci și trei de îngeri și un arhanghel, iar semnele morții le apar pe trupuri în număr de cinci: cununile de flori de pe frunți li se ofilesc, veșmintele li se ponosesc, de la subsuori le curge sudoare, nu se mai bucură

de sine iar prințesele îi părăsesc“. Pe de altă parte, în volumul al cincilea din *Viața lui Buddha*, se spune că „sunt cinci semne care arată că viața unui înger a ajuns în mod firesc la sfârșit: cununa de flori de pe cap i se usucă, transpiră la subsuori, hainele i se zdrențuiesc, lumina trupului i se stinge și nu se mai bucură de sine“. În ultimul volum din sutra *Mahāmāyā*, se spune: „Atunci, în Ceruri, Māyā a văzut cele cinci semne ale decăderii sale: cununa i s-a ofilit, subsuorile i-au mustit de sudoare, aura i s-a stins, ochii au început să-i clipească fără voia ei și nu s-a mai simțit mulțumită de sine“. Până aici descrierile au fost asemănătoare, dar în *Abhidharma Mahāvibhāsā Sāstra*, volumul șaptezeci, sunt menționate și explicate în detaliu cinci semne majore și cinci semne minore. Mai întâi, să vedem semnele minore: atunci când un înger plutește în aer, ca într-un dans, produce și o muzică neasemuit de frumoasă, pe care nici un om și nici un instrument n-o pot imita; însă când moartea se apropie, muzica se stinge, iar vocea lui frumoasă se asprește și se pierde. Apoi, indiferent dacă e zi sau noapte, un înger emite o lumină atât de puternică, încât nu se produce nici o umbră, dar când moartea se apropie, își pierde strălucirea iar trupul îi e înconjurat de o umbră palidă. În al treilea rând, pielea unui înger este fină și bine unsă, așa încât, chiar dacă se îmbăiază în ambrozie, pielea lui respinge lichidul, asemenea frunzelor de lotus, dar când moartea se apropie, pielea nu mai respinge apa. În al patrulea rând, un înger nu rămâne niciodată într-un singur loc, ci colindă cerurile ca o roată de foc; o clipă îl vezi aici, dar în clipa următoare e în altă parte. Însă, când moartea se apropie, rămâne ca prizonier într-un singur loc, până la sfârșit. În al cincilea rând, trupul unui înger e puternic și ochii săi nu clipească niciodată, dar când moartea se apropie, puterea i se stinge și clipește des.

Cele cinci semne majore se văd astfel: veșmintele, de obicei imaculate, se ponosesc, florile de pe creștet se ofilesc, subsuorile mustesc de sudoare, trupul emană un miros dezgustător iar îngerul, oriunde s-ar afla, nu-și mai găsește liniștea.

Trebuie observat că și alte lucrări menționează semnele majore; câtă vreme au apărut doar semnele minore, moartea poate fi păcălită, însă, odată ce semnele majore s-au instalat, sfârșitul e inevitabil.

Întorcându-ne la *Hagoromo*, îngerul deja manifestă unul dintre semnele majore, însă ni se sugerează că-și va putea reveni, dacă primește veșmintele înapoi. Pesemne că Zeami a preferat să sacrifice într-o anumită măsură adevărurile budiste, în numele artei.

Honda își amintea cu mare precizie cele cinci semne ale decăderii angelice, așa cum le văzuse pe sulul pictat considerat comoară națională de la templul Kitano din Kyōto. Avea acasă și o reproducere a acelor imagini. Acum, când o privea, îi transmitea lucruri pe care odinioară le ignorase, ca un cânt rău prevestitor.

Într-o grădină mărginită în partea din spate de zidurile unui frumos pavilion în stil chinezesc, o mulțime de îngeri cântă la țitere, în timp ce alții bat în tobe mari. Însă muzica e stinsă, lipsită de vigoare, iar sunetele răzbat ca bâzâitul muștelor într-o după-amiază încinsă de vară. Instrumentele și-au pierdut puterea și nu mai vibrează, ca sleite. În partea din față a grădinii cu flori, un înger-copil suspină, ștergându-și ochii cu mâneca veșmântului.

Apariția morții i-a surprins pe toți peste măsură, iar chipurile lor, de obicei frumoase și imobile, acum reflectă uimirea.

Și în interiorul pavilionului sunt îngeri, așezați de parcă tocmai s-ar fi prăbușit. Alții își răsucesc trupurile și-și flutură mânecile ușoare ca voalul,

încercând să coboare din aer pe pământ. Își întind cu încetineală mâinile unul către celălalt, dar nu se pot atinge. Veșmintele odinioară elegante le sunt murdare și răspândesc un miros de baltă stătută.

Ce se petrece? A început decăderea. Îngerii sunt ca o ceată de domnițe atinse de molimă, în grădina tropicală a unui palat.

Cununile de flori de pe creștet li s-au ofilit și trupurile li s-au umplut cu apă pe dinăuntru, până-n gât. Pe nesimțite, peste adunarea de chipuri elegante s-a așternut umbra stricăciunii, iar răsuflarea deja le miroase a moarte.

Aceste ființe simțitoare care, prin simpla lor existență, au atras oamenii pe tărâmul frumuseții și al mirajului acum privesc neajutorate cum, într-o clipă, puterile li s-au spulberat în vânt, ca foița de aur de pe o statuie. Minunata grădină a devenit ea însăși o pantă, pe care nisipul de aur al frumuseții atotputernice și al plăcerilor a început, fir cu fir, să se scurgă la vale. Libertatea absolută a zborului prin văzduh e ruptă în bucăți, ca o carne sfâșiată. Umbra e tot mai densă, lumina tot mai firavă. Puterea elegantă se scurge pentru totdeauna din trupuri prin buricele degetelor rafinate. În străfundul trupurilor și al sufletelor, flacăra ce până adineauri încă mai pâlpâia s-a stins.

Nici podeaua cadrilată, în culori vii, a pavilionului, nici balustradele de un oranj aprins nu și-au pierdut sclipirea, vestigii ale grandorii goale care a fost și nu mai e. Ele vor rămâne pe locul lor, chiar și după ce îngerii vor muri.

Pe sub pletele strălucitoare, îngerii-femei cercetează cu nasurile lor frumoase în stânga și-n dreapta. Mirosul putrefacției a devenit perceptibil. Petale de flori care se îndoaie, ascunse de nori. Putrefacția azurie care începe să umple văzduhul, în depărtare. Cât vezi cu ochii se întinde o lume în care s-au stins bucuriile ochiului și ale sufletului...

— De asta-mi place, să știi! Și de asta-mi place de tine! Cunoști foarte multe lucruri, a

concluzionat Keiko, atunci când Honda a terminat de povestit.

Impresiile ei se opreau aici. A scos o sticlă de Estée Lauder, foarte la modă, i-a deschis capacul și s-a dat cu parfum după lobul urechilor. Purta o pereche de pantaloni cu un imprimeu care imita pielea de șarpe și o bluză din același material, un brâu din piele încins peste șolduri, iar pe cap avea o pălărie de Cordoba, de fabricație spaniolă, din fetru negru.

Când s-au întâlnit în fața Gării Tokyo și i-a văzut costumația, Honda s-a simțit stânjenit, însă știa că nu poate face remarci pe tema gusturilor vestimentare ale prietenei sale.

Peste 5-6 minute aveau să sosească la Shizuoka. Brusc, lui Honda i-a venit în minte unul dintre semnele decăderii: „a nu se mai bucura de locul său“. El însuși nu-și amintea să se fi bucurat vreodată de locul său în lume, dar iată că trăia – probabil pentru simplul fapt că nu era înger.

Cu sufletul golit de trăiri, și-a amintit o senzație care-l încercase preț de o clipă, când era în mașină, în drum spre gară. Îi poruncise șoferului să se grăbească, și din Nishi Kanda o luaseră pe șoseaua expres. Ploaia ușoară, de vară, părea că nu mai conținește. Mașina alerga cu 80 de kilometri pe oră printre șiruri de clădiri de bănci și alte instituții financiare, noi și înghesuite, toate mari și solide, amenințătoare, parcă întinzându-și aripile din oțel și sticlă. „Când am să mor eu, toate astea au să dispară“, și-a spus Honda, iar gândul i-a trezit mai degrabă un sentiment de răzbunare plăcută. Cu siguranță că așa avea să se întâmple. Era un bătrân uitat de lumea întreagă, dar iată că încă deținea acea putere supremă a distrugerii. Gândul îi aducea o oarecare mândrie. El nu se temea câtuși de puțin de cele cinci semne ale decăderii.

Honda era acum ghidul lui Keiko, într-un loc pe care-l vizitase de unul singur nu demult, crângul de pini de la Miho. În tovărășia ei, un gând nu-i dădea pace: pentru a nu-i strica starea de spirit, se temea să-i arate priveliștea cât se poate de obișnuită în care se transformase unul dintre peisajele cele mai frumoase ale Japoniei.

Cu toate că nu era sfârșit de săptămână și ploua, parcare spațioasă de la intrarea crângului de pini era plină cu mașini. Foliile de plastic de pe tarabele prăvăliilor cu suvenire reflectau cerul plumburiu și greu, dar Keiko n-a părut afectată, chiar și după ce coborâseră din mașină și le zărise de aproape.

— Ce priveliște superbă! Ce loc minunat! Iar aerul miroase frumos. Marea trebuie să fie pe aproape.

În realitate, aerul era saturat de mirosul înecăcios al gazelor de eșapament, iar pinii erau pe jumătate sufocați. Honda și-a recăpătat siguranța, înțelegând ce aveau să vadă ochii lui Keiko din locul pe care, nu cu mult timp în urmă, îl văzuse doar el cu ochii lui.

În Benares, sfîntenia era mizerie. Mizeria era sfîntă. Așa era India.

Dar în Japonia, sacrul, frumosul, tradiția, poezia nu fuseseră nicicând atinse de mâini pioase și în același timp murdare. Cei care le atingeau spre a le macula și apoi le ucideau, strangulându-le, nu erau deloc oameni pioși, însă cu toții aveau mâini îngrijite și bine frecate cu săpun.

Chiar și în crângul de pini de la Miho, îngerii din tigva goală a poeziei răspundeau dorințelor de neînchipuit ale oamenilor și, ca niște acrobați de circ, erau forțați să danseze la infinit, unduindu-se

și răsucindu-se de mii și mii de ori. Cerul îngreunat de nori era brăzdat de urmele lor, înșirate peste tot ca niște fire de înaltă tensiune, argintii. Până și în vis, oamenii nu întâlnesc decât semnele decăderii îngerilor.

Trecuse de ora trei. Pancarta cu inscripția „Parcul Prefectural Nihondaira – Crângul de pini de la Miho“ și scoarța aspră și denivelată a pinilor din vecinătate erau năpădite de mușchi verde. La capătul de sus al treptelor din piatră ce urcau domol se zăreau câțiva pini care păreau că trimit fulgere pe cer cu crengile lor. Chiar și cei muribunzi aveau flori pe ici, pe colo, ca niște mici lampioane verzi. În spatele lor se zărea marea, parcă golită de viață.

— Uite marea! a strigat Keiko, entuziasmată.

Honda n-a crezut-o. În vocea ei se simțea ceva din tonul de la petreceri, o măgulire adusă gazdei în vila căreia fusese invitată. Dar și exagerarea creează plăcere. Acum cel puțin, cei doi nu erau singuri.

În apropiere erau două prăvălii de suveniruri, cu firme pe care scria cu litere mari, roșii, „Coca-Cola“ și cu rafturile doldora de mărunțișuri. Mai încolo se vedea un panou pentru fotografii amuzante, cu găuri de băgat capul. Panoul îi reprezenta pe Jirōchō din Shimizu și O-chō, prietena lui, pe un fundal cu pini, pictați în culori de proastă calitate, decolorate de soare. Jirōchō ținea sub braț o pălărie din paie pe care-i era scris numele. Era îmbrăcat în straie de călătorie, cu poalele suflecate, cu mănuși și jambiere indigo. O-chō purta părul într-un coc triplu. Avea un kimono cu imprimeu galben cu desene maro și negre, legat cu un brâu de satin negru, și purta mănuși de un galben deschis.

Honda a încercat s-o zorească pe Keiko spre crângul de pini, dar ea se oprise fermecată de panoul pentru fotografii și nu se clintea. Auzise pe undeva numele de Jirōchō, dar nu știa nimic

despre el, nici măcar faptul că fusese un jucător împătimit de cărți. După ce Honda i-a dat mai multe detalii, a fost și mai fascinată de personaj.

O atrăgeau culorile nostalgice ale panoului și vulgaritatea aproape poetică a unor dorințe carnale sugerate de desen, pe care ea însăși, oricât le-ar fi căutat în amintiri, nu le găsea. O prospețime care-i furase inima. Punctul ei forte era calitatea de a nu avea idei preconcepute. Orice lucru pe care nu-l mai văzuse sau de care nu mai auzise era imediat catalogat drept „tipic japonez“.

Văzând-o că e gata să facă o fotografie cu panoul respectiv, Honda, pe jumătate furios, a repezit-o:

— Gata, nu te mai prosti așa!

— Ai senzația că noi ne mai putem prosti?

Îmbrăcată cu pantalonii cu imprimeu ce imita pielea de șarpe, Keiko își depărtase picioarele și, cu mâinile în șolduri și ochii încruntați, luase atitudinea unei mame occidentale care-și ceartă copilul. Se supăraseră că Honda disprețuia ceea ce ei i se părușe poetic.

Lumea începuse să se adune, atrasă de cearta lor, așa că Honda a trebuit să renunțe la discuție. Și-a făcut apariția și fotograful, alergând cu un trepied și o bucată de catifea roșie cu dos negru. Dorind să se ferească de ochii oamenilor, Honda s-a dus în spatele panoului și, fără să-și dea seama, capul i s-a ivit prin gaura pentru chipuri. Privitorii l-au zărit și au izbucnit în râs. A început să râdă și fotograful pîrpiriu. Până la urmă Honda a râs și el, deși i se părea nepotrivit ca Jirōchō să râdă. După prima fotografie, Keiko l-a tras puternic de mâneca sacoului și au schimbat locurile. Spre hazul privitorilor, acum Jirōchō avea chip de femeie, iar O-chō, de bărbat. Pe Honda, care știa multe despre privitul pe ascuns, îl îmbăta senzația nouă de a se fi urcat pe podiumul ghilotinei pentru amuzamentul maselor.

Pentru a prelungi atracția publicului, fotograful și-a potrivit obiectivul fără pic de grabă, apoi a strigat:

— Liniște, vă rog!

Ca prin farmec, mulțimea a tăcut.

Honda s-a aplecat și și-a băgat fața cu trăsături severe în gaura pentru capul personajului O-chō, deasupra kimonoului galben. Cu spinarea îndoită și dosul ieșit în afară, avea aceeași poziție ca atunci când privea pe furiș prin gaura din perete, în biroul vilei de la Ninooka. Undeva adânc, în spatele acestei scene de joacă umilitoare, s-a produs o schimbare subtilă: deși ajuns obiectul distracției celorlalți, Honda a avut certitudinea că universul său era legat de actul de a observa. În acel moment, planurile s-au schimbat, iar mulțimea de gură-cască a ajuns să fie cea privită.

Marea era acolo. Era acolo și pinul din *Hagoromo*, contorsionat și uriaș, cu trunchiul încins cu funia sacră, *shimenawa*. Panta lină, așternută cu nisip, care ducea până la el era înțesată de vizitatori. Sub cerul plumburiu, hainele lor de diverse culori aveau toate o tentă sumbră, iar din cauza vântului care le răvășea părul, toți păreau niște pini răsturnați, cu crengile putrede. Într-un loc oamenii erau strânși în grup, mai încolo erau doar cupluri singuratice, dar peste toți se simțea apăsarea cerului, ca un ochi imens și alb. Vizitatorii ajunși în planul îndepărtat păreau un zid viu căruia nu-i era permis să râdă și toți priveau încoace, cu fețe imobile.

Femei îmbrăcate în kimono, cu sacoșe ca de cumpărături pe braț, bărbați de vârstă medie în costume cu croială proastă, băieți cu cămăși cadrilate verzi, fete cu picioare groase și fuste mini, copii, bătrâni... își priveau propria moarte, s-a gândit Honda. Păreau că așteaptă ceva, ceva ce trebuia să fie amuzant până la sublim. Aveau buzele relaxate în surâsuri de om cumsecade și

doar în ochi li se vedea sclipirea sângerie a bestialității.

— Gata! a spus fotograful, ridicând și mâna în semn că a terminat.

Keiko și-a tras repede capul din gaură și s-a arătat mulțimii, somptuoasă ca un general de armată. La vederea lui Jirōchō, care purta acum pantaloni cu imprimeu ce imita pielea de șarpe și ținea în mână o pălărie spaniolă, mulțimea a izbucnit în aplauze. În timp ce Keiko, cu gesturi studiate, își scria adresa pe foaia întinsă de fotograf, câțiva tineri și-au luat inima în dinți și s-au apropiat să-i ceară autografe, convinși că trebuia să fi fost vreo mare actriță din alte timpuri.

...După un asemenea episod grotesc, Honda era de-a dreptul obosit când au ajuns la pinul din *Hagoromo*.

Era un pin gigantic, cu crengile întinse spre cele patru zări, ca brațele unei caracatițe, și trăgea să moară. Crăpăturile trunchiului fuseseră întărite cu ciment, iar pe crengi abia mai avea câteva ace. În jurul lui, vizitatorii se întreceau în glume:

— Oare îngerița era în costum de baie?

— Sigur l-a ales pentru că era pin-bărbat.

— Cu așa niște crăci înalte, n-avea cum să ajungă în vârf.

— Dacă-l vezi de aproape, nu e cine știe ce scofală de pin.

— Dar uite-l cât a rezistat! În bătaia brizei, de atâta vreme!

Într-adevăr, era mult mai aplecat decât restul pinilor de pe malul mării și purta pe trunchi multe răni, ca un barcăz după naufragiu. Dincolo de zidul scund de granit ce înconjura copacul, înspre mare, era montat un binoclu prin care se putea privi orizontul, dacă se introducea în aparat o monedă de 10 yeni. Piedestalul era vopsit într-un roșu aprins și părea o pasăre singuratică, pierdută de pe meleaguri tropicale. În depărtare se zărea

Peninsula Izu, întinsă, iar mai încoace de ea, în larg, plutea un cargobot. Chiar pe mal se vedea un șir continuu de bucăți de lemn, alge și sticle goale aduse de flux, înșirate de parcă marea și-ar fi scos bunurile la vânzare.

— Aici este pinul din *Hagoromo*, acela unde îngerul a dansat dansul ceresc pentru a-și recupera veșmântul sacru, din pene. Uite, toată lumea face poze lângă pin. Copacului abia îi aruncă o privire, tot ce-i interesează e poza, și pe urmă se întorc grăbiți acasă. Oare li se pare atât de important să vină într-un loc deosebit și să stea doar atât cât să apese pe un buton?

— Cred că judeci prea profund, i-a răspuns Keiko, în timp ce se așeza pe banca din piatră și scotea o țigară. Eu sunt mulțumită cu lucrurile așa cum sunt. Nu mă simt dezamăgită. Chiar dacă e murdar și chiar dacă pinul mai are un pic și moare, și el, și locul sunt ca într-o vrajă. Mi s-ar părea o minciună tocmai dacă totul ar fi curat și ca-ntr-un vis, cum e descris în cânt. Mie locul ăsta, cu aerul lui firesc și natural, mi se pare cu adevărat japonez. Mă bucur că am venit aici!

Lui Keiko îi plăcea orice. Era prerogativa ei regală.

În toată vulgaritatea care-i împresura, ca purtată de vântul umed amestecat cu nisip din acea zi ploioasă de vară, Keiko vizita locurile senină, trăgându-l pe Honda după ea. La întoarcere au trecut pe la Templul Miho. Pe frontonul templului, chiar sub streășină, pe un panou de lemn înrămat și lucrat destul de grosolan, era pictat un vapor proaspăt construit, ce tocmai era lansat pe mare, stârnind valuri albastre. Era un subiect foarte potrivit pentru un templu aflat pe lângă un port. Pe peretele din fund al sălii principale a templului, așternută cu *tatami*, era prins un panou mare, în formă de evantai, pe care era scris programul unui spectacol de teatru Nō dedicat zeităților locale, ce avusese loc acolo cu șase ani în urmă.

— Ia uite, piese Nō cu personaje feminine! *Kamiuta, Takasago, Yashima...* și pe urmă *Hagoromo!* a exclamat Keiko, încântată.

Purtată de entuziasm, pe drumul de întoarcere a cules o cireasă din pomii aliniați pe marginea drumului și a mâncat-o.

— O să mori! Uite ce scrie acolo!

Din mândrie, Honda nu-și luase bastonul și acum abia ținea pasul în urma ei, cu răsuflarea tăiată. Avertismentul a venit prea târziu.

Pe funia ce unea trunchiurile cireșilor mici, aliniați de-a lungul drumului, erau din loc în loc plăcuțe de atenționare pe care scria: „Tratament cu insecticide. Nu culegeți și nu mâncați fructele“.

Crengile copacilor, de care erau prinse hârtiuțe cu dorințe, erau grele de rod. Cireșele erau de toate culorile, de la roz pal la roșu aprins, și pe unele deja le mâncaseră păsările, lăsând doar sâmburele. Honda a bănuț că plăcuțele de atenționare erau puse doar de formă. Și oricum, o doză atât de mică de otravă n-avea cum s-o răpună pe Keiko.

Keiko tot insista, întrebându-l dacă sigur nu mai era nimic de vizitat. Honda se simțea foarte obosit, dar i-a poruncit șoferului să-i ducă spre Shizuoka pe șoseaua de pe muntele Kunō. S-au oprit în fața stației de semnalizare Teikoku, pe care Honda o mai văzuse și cu ceva vreme în urmă.

— Nu ți se pare că e o clădire interesantă, cumva îmbietoare? a întrebat-o pe Keiko, privind în sus spre clădire prin multitudinea de flori-de-piatră înflorite pe pereții fundației de beton.

— Mi se pare că se vede un fel de telescop. Ce-i cu clădirea asta?

— De aici se urmăresc vasele care intră și ies din port. Vrei să mergem să vedem? a spus Honda, care, deși curios, nici înainte nu avusese curajul să deschidă singur ușa.

Cei doi au urcat pe scara de piatră, ținându-se de mână. Au trecut prin fața panoului indicator și, când tocmai ajunseseră la scara metalică ce ducea și mai sus, le-a apărut în cale o fată care cobora grăbită. Ca să nu se ciocnească, au fost nevoiți să se dea la o parte. Cu poalele rochiei învolburate ca un taifun galben, a trecut atât de repede încât n-au apucat să-i vadă chipul, dar în urma ei a rămas ceva nedefinit, ca un abur de urâtenie.

Nu-i vorbă că ar fi avut un ochi scos sau cine știe ce semn de desfigurare; dar, preț de o clipă, li s-a arătat privirilor o așchie de urâtenie, tulburând normele obișnuite ale frumosului, așa cum o amintire întunecată, carnală, zgârie sufletul. Pe de altă parte, judecând mai simplu, fata era probabil doar o slujnică ce nu voia să fie văzută plecând de la vreo întâlnire amoroasă.

Cei doi au urcat pe scara metalică până sus și au stat puțin să-și recapete suflul. Ușa era

întredeschisă și Honda a făcut un pas înăuntru, dar n-a văzut pe nimeni. De la baza scării înguste ce ducea către etaj, a strigat de câteva ori să-și anunțe prezența și de fiecare dată l-a apucat un acces de tuse.

— Scuzați, vă rog!

De sus s-a auzit un zgomot ușor, ca de scaun mutat.

— Da?

Din capul scărilor s-a ivit chipul unui tânăr în maiou.

Honda, uimit, a observat floarea purpurie prinsă în păr, o hortensie. Când tânărul și-a aplecat capul în jos, floarea i-a căzut, s-a rostogolit pe trepte și s-a oprit la picioarele lui Honda. Băiatul s-a schimbat la față. Pesemne că uitase de ea. Honda a ridicat-o de jos și a văzut că era trecută, mâncată de insecte și pe jumătate maronie.

Keiko, cu pălăria încă pe cap, asista la scenă din spatele lui Honda.

Casa scărilor era foarte slab luminată, dar tânărul părea să aibă un chip frumos. Avea totuși o paloare nefirească, de parcă ar fi luminat el însuși, deși lumina bătea din spate. Sub pretextul că voia să-i înapoieze floarea, Honda a urcat treptele abrupte una câte una, cu pas vioi, dar sprijinindu-se cu o mână de perete. Ca să-și recupereze bunul, tânărul a coborât și el până la jumătatea drumului.

Privirile li s-au întâlnit. Honda a simțit că sufletul tânărului era pus în mișcare de roțile dințate ale aceluiași mecanism precis și rece, care se învâртеau cu aceeași viteză ca și ale lui. Erau identici, până la cea mai mărunță piesă, până și în lipsa de finalitate a mecanismului, ca supt de văzduhul gol. Nu se asemănau la trup și la vârstă, dar transparența și duritatea mașinăriei tânărului i se potriveau ca două picături de apă. Într-un colț adânc al sufletului i s-a născut teama ca cineva să nu distrugă perfecțiunea mecanismului tânărului. Preț de o clipă, a văzut cu ochii minții o fabrică

pustie, lustruită până la perfecțiunea singurătății, versiunea tânără a celei purtate în suflet de el însuși. Producția nu se oprea niciodată, dar nu exista nici un consumator; totul era aruncat, iar curățenia era obsesivă; temperatura și umiditatea erau strict controlate, iar lucrurile erau mereu în mișcare, lin ca mângâierea satinului... Cu toate acestea, era posibil ca tânărul, spre deosebire de el, să nu înțeleagă pe deplin mecanismul. Era probabil ceva ce ținea de vârstă. Fabrica lui Honda era umană datorită completei lipse a umanității, dar nu se întâmpla nimic dacă tânărul refuza s-o considere umană pe a sa. În orice caz, Honda stătea liniștit, fiind convins că, deși el văzuse pe de-a-ntregul în sufletul tânărului, acesta n-avea cum să-i vadă lui sufletul. În tinerețe, când era cuprins de accese de lirism, obișnuia să considere mecanismul interior ca fiind urâtenia supremă, dar acest lucru se datora doar unei aprecieri greșite a propriei persoane, cauzată de vârsta fragedă, și a confuziei pe care o făcea între urâtenia trupească și cea a mecanismului.

„Cea mai urâtă mașinărie“ era o formulare foarte tinerească, exagerată, romantică, teatrală. Dar nu mai conta. Acum Honda era în stare s-o rostească, calm și zâmbitor, așa cum pomenea durerea de șold sau nevralgia intercostală. Însă nu era deloc rău că urâtenia avea așa un chip frumos, ca al tânărului din fața lui.

Desigur, tânărul nu-și dăduse seama ce se întâmplase când li se întâlniseră privirile.

Ajuns până la jumătatea scărilor, și-a recuperat floarea și a strivit-o în pumn, grăbit parcă să îndepărteze obiectul rușinii.

— Ah, am uitat că mi-a pus floarea în păr, a mormăit el o scuză, fără a spune despre cine era vorba.

În mod normal, un tânăr ar fi roșit spunând acestea, dar obrajii lui nu arătau nici o urmă de

stânjeneală. Lui Honda i s-a părut un detaliu interesant.

Tânărul a schimbat repede subiectul:

— Pot să vă ajut cu ceva?

— Suntem turiști și ne întrebam dacă am putea cumva vizita stația...

— Sigur, vă rog să poftiți!

Aplecându-se cu ușurință, le-a pus la picioare câte o pereche de papuci.

Au ajuns în camera de observație. Cerul era înnorat, dar lumina care intra prin cele trei ferestre de pe laturi era puternică. Honda și Keiko au avut sentimentul că sunt trași la suprafață din tenebre. La vreo 50 de metri în fața ferestrei dinspre sud se vedeau plaja din Komagoe și marea murdară. Cei doi știau bine că vârsta și bunăstarea alungă reținerile; abia invitați să se așeze, au și pus stăpânire pe scaune, cât mai comod, de parcă erau la ei acasă. Totuși, cuvintele pe care i le-au adresat tânărului, deja întors la biroul său, nu și-au pierdut din prețiozitate:

— Vă puteți continua treaba, nu este nevoie să vă ocupați de noi. Am vrea doar să știm dacă ne-am putea uita prin acest telescop.

— Vă rog. Pentru moment nu-l folosesc.

Tânărul a aruncat la coș floarea, s-a spălat pe mâini zgomotos, s-a întors la birou și s-a prefăcut că lucrează, cu nasul într-un caiet, dar Honda vedea foarte bine cum îi crește curiozitatea, umflându-i obrazii ca pe niște piersici.

Honda a lăsat-o pe Keiko să privească prima și apoi s-a uitat și el prin telescop. Nu se zărea nici un vas, doar valuri adunate ici și colo, ca niște microorganisme de un verde închis care mișunau fără țel sub lentila microscopului.

Ca doi copii, s-au plictisit repede de jucăria cea nouă. De fapt, nu veniseră din dorința de a vedea marea; voiseră doar să se infiltreze în viața și munca unui necunoscut, pentru un scurt moment, dar își pierduseră deja interesul și acum întorceau

capul în stânga și-n dreapta, privind fascinați prin cameră la diversele instrumente care reflectau freamătul portului, de la distanță și în singurătate, dar fidel: tabla neagră cu numele docurilor din portul Shimizu scrise cu litere citețe și cu numele vaselor aflate în acel moment la ancoră trecute în dreptul lor, diversele cărți de pe rafturi – *Registrul vapoarelor*, *Nomenclatorul vaselor japoneze*, *Manualul de semnalizare internațională*, *Registrul Lloyd's al Armatorilor, 1968-1969* –, foaia de pe perete cu numerele de telefon ale agenților navali, ale remorcherelor, ale piloților, ale biroului de vamă și ale serviciului de aprovizionare...

Peste toate plutea mirosul inconfundabil al mării. Deși aflat la 4-5 kilometri distanță, portul își făcea și el simțită prezența, pentru că porturile își anunță freamătul languros, chiar și din depărtări, printr-un zgomot metalic specific, tânguitor. Ca un *koto*¹⁶ imens și nebun, așezat pe mal și trimițându-și intermitent vibrațiile către mare, zămislind sunete din cele șapte corzi ale docurilor. Honda a pătruns în sufletul tânărului și a văzut cu ochii minții acel port.

¹⁶ 1 Instrument muzical tradițional, alcătuit dintr-o cutie de rezonanță lungă, dreptunghiulară, și coarde.

Vasele trag încet la chei, sunt legate încet cu parâme, descărcate încet... orice acțiune necesită un compromis între mare, țărm și cerul îndepărtat. Marea și țărmul se îmbrățișează și se înșală reciproc. Vasul își leagă seducător coada, se apropie și apoi se depărtează, cu un șuiert amenințător și trist, ca în cele din urmă să se apropie iar. Ce mecanism instabil, și totuși sincer!

De pe fereastra de la est se vedea dezordinea portului, înghețat sub vălul de ceață fumurie, dar un port care nu strălucește nu este port. Un port adevărat este un șir de dinți albi, mereu strălucitori, îndreptați către mare. Dinții albi ai docurilor, măcinați de mare. Totul strălucește ca un

cabinet medical și miroase a metal, apă și antiseptic; macarale amenințătoare plutesc pe deasupra capului, anestezicul adoarme vasele, lăsându-le în nemișcare la docuri, și uneori trebuie să curgă și un pic de sânge.

Portul și micuța stație de semnalizare. Imaginea portului, ajunsă aici, e condensată și legată strâns, până când stația începe să pară ea însăși un vapor eşuat pe o stâncă înaltă. De fapt, stația seamănă mult cu un vapor: un strict necesar de ustensile, aranjate ordonat, albe sau în culori simple, proaspete, pregătite pentru oricând va fi nevoie; ferestre care zdrăngăne lovite de palele de vânt... iar paznicul stației, întocmai unui marinăr de cart, singur în câmpul de căpșuni ca o mare de plastic alb, are o relație aproape sexuală cu marea, zi și noapte, legat de ea, de vase și de port, privind la nesfârșit, cu ochii ficși, până când camera de observație e cuprinsă de nebunie pură. Cartul, albul, uitarea de sine, neliniștea, singurătatea, toate erau un vas. Dacă stăteai aici prea mult, te lua răul de mare.

Tânărul se prefăcea în continuare că e absorbit de muncă, dar Honda își dădea seama că nu putea avea mare lucru de făcut câtă vreme nu se apropia nici un vapor.

— Când trebuie să sosească următorul vas?

— Pe la nouă seara. Azi sunt puține.

Răspunsul tânărului, pe un ton blazat și profesional, era transparent ca folia de pe serele cu căpșuni și lăsa să i se ghicească plictiseala și curiozitatea.

Intenționând probabil să nu li se arate prea protocolar oaspeților, tânărul nu-și pusese nimic peste maioul cu care era îmbrăcat când au sosit, dar în căldura umedă din cameră, unde nu intra pic de briză prin ferestrele larg deschise, nu părea totuși nefiresc. Nu se putea spune că avea un trup bine clădit, ci mai degrabă de o subțirenie aproape vegetală. Maioul imaculat îi pornea fluid de pe

umeri, formând două cercuri, apoi se curba peste pieptul aplecat înainte. Trupul sugera răceală și fermitate, nicidecum moliciune. Profilul său, cu sprâncene și nas de samurai și cu linia buzelor clar conturată, părea o efigie pe jumătate ștearsă de trecerea timpului. Ochii cu gene lungi erau frumoși.

Honda ghicea ce-i trecea tânărului prin cap.

În mod sigur, încă-i mai era rușine că fusese surprins cu floarea în păr. Reușise să-și mascheze jena cât îi întâmpinase pe oaspeți, dar acum îi tot revenea în minte și se simțea prins în ea ca într-o încâlceală de fire roșii. În plus, oaspeții remarcaseră urâtenia fetei care tocmai atunci pleca grăbită și, pentru că înțeleseseră situația greșit, acum trebuia să le suporte zâmbetele timide și binevoitoare. În realitate, cauza neînțelegerii era propria-i mărinimie, care acum s-a întors împotriva lui și i-a rănit mândria.

Cu siguranță că astea erau gândurile tânărului. Chiar așa. De fapt, nici Honda nu credea că acea fată era iubita tânărului. Cei doi nu se potriveau deloc. Era suficient să privești loburile urechilor tânărului, fragile ca sticla delicată lucrată în turnătorie, sau suplețea palidă a gâtului, ca să-ți dai seama că nu iubea. El nu putea iubi alt om. Era de o curățenie obsesivă, care-l făcuse să se spele îndelung pe mâini după ce strivise floarea, și care-l împingea să-și șteargă des ceafa și subsuorile cu prosopul alb de pe birou. Mâinile proaspăt spălate, așezate peste caietul deschis pe birou, păreau mai degrabă niște legume purificate, niște crengi tinere întinse deasupra unui lac. Era conștient de eleganța lor, cu degetele leneșe și arogante, care nu acceptau decât lucruri superioare. Nu atingeau nimic lumesc și păreau că primesc o misiune doar în vastitatea cerurilor. Nu erau atât de umile ca mâinile în rugă, dar păreau să atingă ceva nevăzut ochilor. Dacă existau mâini făcute doar pentru a mângâia universul, acelea nu puteau fi decât ale

cuiva care se masturbează. „Te-am citit“, și-a spus Honda în sinea lui.

Acele mâini frumoase, obișnuite să atingă numai stelele, luna și marea, nepotrivite pentru muncile pământești. Honda ar fi vrut să vadă chipurile celor care s-au gândit să le angajeze. Oare ce reușeau să afle oamenii ăștia din întrebările plictisitoare pe care le puneau, despre relațiile familiale și prieteni, opinii, rezultatele școlare sau starea sănătății? Pe tânăr îl angajaseră fără să știe nimic despre toate astea, iar el era răul pur.

Priviți! Tânărul e răul pur. Explicația este foarte simplă: pe dinăuntru, tânărul e ca mine.

Prefăcându-se că privește marea, cu un cot sprijinit de biroul de lângă fereastră, camuflat în aerul perfect natural de melancolie bătrânească, din când în când Honda arunca pe furiș câte o privire profilului tânărului și avea senzația că-și vedea propria viață.

De-a lungul întregii sale vieți, conștiința de sine fusese un rău. Din cauza ei, fusese incapabil să iubească, ucisesse oameni fără a ridica o mână, se bucura de moartea altora pentru că putea scrie discursuri de rămas-bun frumoase, ducea lumea spre distrugere luptându-se în același timp să supraviețuiască doar el. Dar în acea clipă prin fereastră a pătruns o rază de lumină. India. India, pe care a întâlnit-o când cunoscuse răul și încerca să fugă de el. India, cea învăluită în lumină și parfumuri, dar de neatins pentru el, care l-a învățat că lumea, pe care el o nega cu înverșunare, trebuia să existe și trebuia recunoscută, din nevoi morale.

Însă chiar până la acea vârstă înaintată, tendința răului din el îl făcuse să nimicească lumea, neobosit, și să-i conducă pe oameni în neant – o muncă de distrugere completă. Nu izbutise, dar acum, când se îndrepta singur către propriu-i

sfârșit, descoperise un tânăr care-i semăna și care purta în sine mugurii răului.

Poate că totul era doar închipuirea lui Honda, deși, după multe eșecuri și bâjbâieli, se putea lăuda că ajunsese să aibă capacitatea de a vedea adevărul gol-goluț. Câtă vreme nu-l tulburau dorințele, avea o vedere pătrunzătoare și clară, ce nu dădea greș.

Uneori, răul lua o înfățișare liniștită și vegetală. Răul cristalizat era frumos ca o pilulă albă. Tânărul era frumos. Sau poate că Honda se trezise și se lăsase fermecat de frumusețea propriei conștiințe de sine...

Keiko se plictisise și-și dădea cu ruj pe buze.

— N-ar fi timpul să plecăm?

Honda i-a răspuns evaziv și atunci, potrivit cu modelul hainelor pe care le purta, a început să se plimbe prin încăpere cu pași domoli, ca un șarpe tropical ghiftuit. Nu i-a trebuit mult să descopere raftul cu patruzeci de compartimente în care se aflau, pline de praf și împăturite alandala, stegulețe de toate felurile.

Atrasă de multitudinea de culori, Keiko a stat o vreme să le studieze, cu brațele încrucișate, apoi, brusc, și-a pus o mână pe umărul tânărului, ascuțit și strălucitor ca fildeșul, și l-a întrebat:

— La ce servesc astea? Stegulețele.

Luat prin surprindere, tânărul s-a tras în spate.

— Pe acelea nu le mai folosim. Sunt fanioane de semnalizare. Folosim doar semnalizarea luminoasă, noaptea.

Tânărul a arătat mecanic spre farul aflat într-un colț al camerei, apoi și-a cufundat din nou privirile, grăbit, în caietul din fața sa. Keiko i-a aruncat un ochi peste umăr și a văzut că erau niște pagini cu desene de însemne navale pentru coșurile de vapor. Tânărul nici n-a clipit.

— Pot să văd și eu unul? N-am mai văzut din astea până acum.

— Vă rog.

Tânărul, care stătuse cât putuse de aplecat peste birou, s-a ridicat ferindu-se de mâinile lui Keiko de parcă s-ar fi ferit de lianele dintr-o pădure tropicală. A trecut prin fața lui Honda, apoi, ridicându-se pe vârfuri, a luat un fanion de pe raftul înalt.

Până atunci Honda privise în gol, dar, când tânărul și-a întins trupul chiar lângă el, și-a ridicat ochii, involuntar. Cu brațele întinse, tânărul și-a lăsat la iveală subsuorile. Răspândeau un miros dulceag. Pe coaste, în partea stângă, până acum ascunse de maiou, se zăreau, una lângă alta, trei alunițe negre.

— Ești stângaci! a remarcat tocmai atunci Keiko în gura mare.

Tânărul i-a întins fanionul aruncându-i o privire iritată.

Honda voia cu orice preț să verifice. S-a dus lângă tânăr și s-a mai uitat o dată, dar își ținea brațele din nou strânse, ca niște aripi albe, și-i acopereau flancurile. La fiecare mișcare a brațului, două alunițe rămâneau ascunse în adâncimea maioului și una singură se ivea privirii. Lui Honda inima îi bătea în piept cu putere.

— Ce model frumos! Ce e? a întrebat Keiko, ținând în mână și examinând atent un fanion cu pătrate negre și galbene. Mă gândesc să-mi fac o bluză așa. O fi în?

— Asta nu știu să vă spun, i-a răspuns tânărul, sec. Este semnul pentru litera L.

— Țsta e L? Ca L din „love“, adică „dragoste“?

Tânărul, acum vizibil iritat, s-a întors la locul lui de la birou.

— Puteți să vă uitați cât vreți, a spus încet, de parcă vorbea cu sine.

— Deci ăsta e L? De ce-o fi L, mă întreb. Nici nu seamănă a L. Un L ar fi trebuit să fie subțire și de un albastru translucid, în nici un caz pătrate negre și galbene. Astea ar merge mai bine la G, sau

în orice caz la ceva mai solemn, ca un turnir din Evul Mediu.

— Pentru G avem un fanion cu dungi verticale galbene și albe, a spus tânărul, cu o nuanță de disperare în glas.

— Dung galbene și albe?! Iarăși o alegere proastă... G nu poate fi cu dungi verticale.

Văzând-o purtată prea departe de entuziasm, Honda a căutat momentul potrivit și s-a ridicat.

— Vă mulțumim. Am stat cam mult și v-am ținut din treabă. Am fost foarte nepoliticoși să venim în vizită cu mâna goală, dar aș vrea să vă trimitem măcar niște prăjituri de la Tokyo... Aș putea să vă cer o carte de vizită?

Luată prin surprindere de politețea exagerată cu care Honda îl trata pe tânăr, Keiko a pus fanionul pe birou și s-a dus să-și recupereze pălăria neagră, pe care o agățase în vârful telescopului cel mic de la fereastra dinspre răsărit.

Honda a pus politicos în fața tânărului cartea lui de vizită, pe care era înscrisă și ocupația. „Biroul de avocatură Honda“ a părut să-i inspire tânărului încredere și respect. La rândul său, tânărul i-a dat o carte de vizită pe care scria „Tōru Yasunaga“ și adresa stației de semnalizare.

— Aveți o ocupație foarte dificilă, dar văd că vă descurcați foarte bine de unul singur. Ce vârstă aveți? l-a întrebat Honda nonșalant, pe picior de plecare.

— Am șaisprezece ani, i-a răspuns tânărul, scurt, din picioare și evitând-o în mod special pe Keiko.

— Aveți o meserie foarte utilă oamenilor. Am încredere că vă veți strădui și pe mai departe, a spus Honda, rostind fiecare silabă cu grijă, printre dinții falși, în timp ce o îndruma zâmbitor pe Keiko către ieșire, să se încalțe.

Tânărul i-a condus până jos.

Ajunși din nou în mașină, Honda, care abia-și mai putea ține capul drept, s-a lăsat încet pe

banchetă și i-a dat indicații șoferului să-i ducă la un hotel din Nihondaira, unde aveau să stea peste noapte.

— Vreau să fac repede o baie, și pe urmă am neapărat nevoie de un masaj, a spus Honda pe un ton relaxat, apoi imediat a adăugat ceva ce a lăsat-o pe prietena sa cu gura căscată: Mă gândesc să-l adopt pe băiat.

După plecarea celor doi oaspeți, Tōru a fost copleșit de confuzie.

Nu era ceva neobișnuit să apară vizitatori care voiau să vadă stația de semnalizare. Clădirea părea să aibă darul de a trezi curiozitatea oamenilor. Dar în general erau oameni cu copii și intrau mai mult de hatârul lor, iar odată ajunși în camera de observație își ridicau copiii în brațe, îi puneau să se uite prin telescop, și cu asta basta. Vizitatorii de azi fuseseră de alt soi. Păreau să fi venit ca să lămurească ceva anume și plecaseră de parcă ar fi furat ceva. Ceva ce Tōru, până acum, nici nu știuse că existase.

Era ora cinci după-amiaza. Stătea să plouă și se întunecase devreme.

Linia verde-închis care se întindea de-a latul mării părea o panglică de doliu și crea un sentiment de liniște. În depărtare, înspre stânga, se vedea doar silueta unui cargobot.

A primit un telefon de la sediul central din Yokohama pentru a fi informat de plecarea unui vas. Pe urmă n-a mai sunat telefonul.

Era ora la care de obicei își pregătea cina, dar acum își simțea inima grea și n-avea chef de mâncat. A aprins lampa mică de pe birou și s-a uitat mai departe peste desenele cu însemne pentru coșurile vapoarelor. Când n-avea de lucru, erau foarte bune să-i alunge plictiseala.

Avea preferințe și unele desene îl făceau să viseze. Îi plăcea mult însemnul companiei Swedish East Asia Line, cu trei coroane galbene într-un cerc albastru, pe fond iarăși galben, sau elefantul, însemnul Companiei Navale din Ōsaka.

Vase cu imaginea elefantului pe coșul de fum intrau cam o dată pe lună în portul Shimizu.

Elefantul alb deasupra unei semiluni galbene, pe fond negru, se observa ușor chiar și de la mare distanță. Îi făcea întotdeauna plăcere să-i vadă silueta ridicându-se dintre valuri.

Îi mai plăcea și însemnul companiei Prince Line din Londra, un coif cu trei pene viu colorate. Când vedea bradul de un verde puternic, de pe coșul vreunui vas al companiei Canadian Transport, își închipuia că vasul e un cadou împachetat în hârtie albă, iar coșul de fum, o felicitare cochetă pusă în vârful lui.

Însă nici unul din toate aceste însemne nu rămânea legat de conștiința lui Tōru. Deveneau obiectul atenției lui abia când intrau în raza telescopului și, chiar dacă, pe moment, aveau o legătură cu lumea sa, erau doar un fel de cărți, frumoase și plutitoare, dintr-un joc uriaș al lumii, la care el nu participa.

Îi plăceau doar strălucirile îndepărtate în care nu se oglindea el însuși. Dacă iubea ceva pe lumea asta, asta era.

...Oare ce hram purta bătrânul de adineauri?

Cât timp stătuseră acolo, dăduse doar impresia unui om iritat la culme de aerele bătrânei în haine țiptoare. Acum însă, după ce plecase, lăsase în urma sa o altă imagine, de bătrân liniștit.

Ochii obosiți și extrem de inteligenți, vocea calmă ce abia se auzea, politețea excesivă care aproape că lua peste picior... oare ce lucruri îndura omul acela?

Tōru nu mai întâlnise o astfel de persoană. Nu mai văzuse niciodată dorința de a conduce într-așa o formă liniștită. Tōru le știa pe toate, și totuși bătrânul avea ceva ce-i rămăsese prins în conștiință, ca un colț de stâncă pe care nu-l poți scoate din pământ. Ce să fi fost?

Dar n-a durat mult până ce tânărului i-a revenit obișnuita aroganță și a pus punct speculațiilor. Bătrânul nu era decât un avocat pensionar, mort de plictiseală, și atâta tot. Iar politețea era doar o

obișnuință dată de profesie. Tōru a remarcat, cu stânjeneală, că avea și el tendința oamenilor de la țară de a-i privi cu suspiciune pe cei de la oraș.

S-a ridicat să-și pregătească cina. Aruncând o hârtie la coșul de gunoi, i-au căzut ochii pe hortensia strivită și ofilită.

„Azi mi-a adus o hortensie. Mai mult, mi-a prins-o în păr la plecare și m-am făcut de râs. Data trecută a fost o albăstrea. Și mai înainte, o gardenie. O fi doar nebunia din mintea lui Kinue, sau poate că florile astea, în părul ei, au un tâlc? Poate nici n-a fost ideea ei. Poate că cineva i le prinde în păr, de fiecare dată, iar ea poartă cu sine, fără să-și dea seama, un fel de semnal... De obicei cât stă aici vorbește doar ea, dar data viitoare neapărat am s-o întreb.“

Mai știi? Poate că nimic nu era întâmplător din ce se petrecea în jurul său. Brusc, Tōru a simțit că plasa fină a răului începe să se țeasă în jurul său.

De când au ajuns la hotel și până la cină, Honda n-a scos un cuvânt și nici Keiko n-a atins subiectul adopției, care o uimise peste măsură. După masă, Keiko a întrebat:

— Vii tu la mine? Sau să vin eu?

În călătorii, după masa de seară și până la culcare, aveau obiceiul să-și petreacă timpul împreună în camera unuia sau a celuilalt, bând ceva și sporovăind, dar, dacă unul din ei era obosit, putea refuza fără ca celălalt să se supere. Era înțelegerea lor tacită.

— Mi-a mai trecut oboseala. Am să fiu la tine în treizeci de minute, a răspuns Honda, apucând-o ușor de mână pentru a citi numărul de pe cheia pe care o ținea în palmă.

Pe Keiko o amuza nespus vanitatea ascunsă care-l îndemna pe Honda să facă asemenea gesturi în public. Pe de altă parte, bătrânul putea trece, într-o clipă, de la afecțiune la demnitatea solemnă a magistratului de odinioară.

Ajunsa în cameră, Keiko și-a schimbat hainele. În timp ce-l aștepta pe Honda, i-a trecut prin minte să-l ia peste picior, dar până la urmă a renunțat. Putea râde foarte bine de el și când era vorba de lucruri grave, dar regula nescrisă dintre ei îi cerea ca jocul să fie serios.

Honda a venit și amândoi s-au așezat la măsuta joasă de lângă fereastră. Au cerut să li se aducă câte o sticlă de whisky Cutty Sark îndoit cu apă – băutura lor preferată în ultima vreme. Keiko și-a aruncat privă pe geam, la vălătucii de ceață de afară, și și-a scos țigările din poșetă. Cu țigara între degete, avea o înfățișare mai severă decât de obicei. Renunțase de mult să aștepte până când

Honda îi oferea un foc, după moda occidentală. Era un lucru pe care el îl detesta.

Dintr-odată, Keiko a început să vorbească:

— Sunt uimită peste măsură. De unde până unde, să adopți un copil pe care abia l-ai cunoscut și despre care nu știi nimic? Nu poate fi decât o singură explicație: mi-ai ascuns până acum că ai asemenea înclinații. Iar eu, oarbă, n-am văzut! Te cunosc de optsprezece ani și nu mi-am dat seama! Suntem prieteni de atâta vreme pentru că de la bun început ne-au apropiat, inconștient, aceleași puncte de interes. Ne-au adus alinare și ne-au legat strâns, fără doar și poate. Iar Ying Chan a fost doar un element în plus. Probabil că ai știut de relația dintre noi două și ai jucat teatru, nu-i așa? Omul niciodată nu poate fi suficient de atent!

— Nu de asta este vorba. Ying Chan și băiatul sunt totuna, a rostit Honda, ferm.

— Cum? Ce vrei să spui? Cum adică sunt totuna? Keiko era insistentă.

— Am să-ți povestesc când sosește băutura, i-a răspuns Honda, fără alte lămuriri.

A fost adusă și băutura. Keiko era roasă de curiozitate, dar nu putea lua inițiativa și nu-i rămânea decât să aștepte explicațiile. Își pierduse puterile de comandant suprem.

Honda i-a povestit în cele din urmă totul. Spre ușurarea lui, Keiko l-a ascultat atentă, fără exclamațiile și remarcile obișnuite.

— Ai fost înțelept să nu povestești niciodată despre asta, a spus ea, cu o voce dulce și afectuoasă, probabil efectul alcoolului ce-i unsese gâtul. Altfel, lumea te-ar fi luat de nebun, și sentimentul de încredere pe care te-ai muncit să-l clădești până acum s-ar fi năruit.

— Nu-mi pasă mie de încrederea societății!

— Nu asta spun. Faptul că, timp de optsprezece ani, mie nu mi-ai spus nimic reflectă clar modul tău de a gândi. Ceea ce mi-ai spus acum face să pară un fleac orice alte secrete... cum ar fi

pornirile sexuale diferite de ale celorlalți, sau faptul că ai avut în familie trei nebuni... povestea de acum e un secret enorm, ca o otravă extrem de puternică. Odată ce-ai aflat așa ceva, crimele, sinuciderile sau violul par niște infracțiuni ușoare. Și ce ironie, să fie vorba tocmai de tine, un judecător! Te trezești prins într-un cerc mai mare ca cerul și, când ai priceput că legile sunt altfel pentru tine, restul lucrurilor devin complet ordinare. Pentru tine, noi ceilalți suntem doar niște oi la păscut. Nu știm de nici unele și trăim ca niște animale, adunate împreună în lipsă de altceva mai bun.

Keiko s-a oprit doar o clipă să ofteze.

— Să știi că povestea ta m-a lecut. M-am luptat până acum, și cred că m-am luptat bine, dar uite că, de fapt, a fost inutil. Suntem prinși toți, până la unul, în aceeași plasă.

— Dar pentru o femeie e o lovitură mortală. Dacă știi așa ceva, ți-ai pierdut frumusețea. Or tu, chiar și la vârsta ta, încă îți mai dorești să fii frumoasă. Ar fi trebuit să-ți astupi urechile și să nu auzi ce spuneam. Pe fața celui care știe asemenea lucruri apar niște semne, ca de lepră. Dacă lepra nervoasă și cea articulară au semne concrete, vizibile, asta este invizibilă, o „lepră transparentă“. Eu, de când am fost în India, am devenit, fără urmă de îndoială, o „lepră spirituală“. E adevărat că purtam boala în mine de zeci de ani, dar era în stadiu latent. Însă tu, femeie fiind, oricât de mult machiaj ți-ai pune pe obraji, tot n-ai putea ascunde semnul că „știi“ de ochii celorlalți care știu. Pielea îți devine nefiresc de translucidă, spiritul îți e ca mort, carnea își pierde frumusețea și devine dezgustătoare, vocea ți se asprește și părul îți cade, ești ca un copac care-și pierde frunzele. Astea ar fi cele cinci semne ale decăderii celui care privește. De astăzi au să-ți apară și ție.

Și, chiar dacă tu nu-i eviți, încet-încet oamenii au să te evite. Cel care știe nu-și dă seama, dar

emană un miros fetid, pe care ceilalți îl simt.

Frumusețea umană, și cea trupească, și cea sufletească, de fapt tot ce ține de frumos se naște numai din necunoaștere și iluzie. *Este cu neputință să știi și totodată să-ți păstrezi frumusețea.* Dacă necunoașterea și iluzia sunt una, atunci n-are loc nici o luptă între spirit, care n-are cu ce le ascunde, și trup, care le ascunde prin propria-i strălucire. Pentru oameni, frumusețe înseamnă doar frumusețea trupească.

— Așa este. Și Ying Chan era așa, a spus Keiko, privind ceața pe geam. În ochi a avut o sclipire de afecțiune nostalgică. Presupun că de asta nu le-ai povestit, nici lui Isao cel de-al doilea, nici lui Ying Chan cea de-a treia...

— M-am temut să nu le schimb destinele, dacă le spuneam. Poate a fost o cruzime... Dar lucrurile au stat altfel în cazul lui Kiyoaki. Pe atunci nu știam nici eu.

— Vrei să spui că, pe atunci, erai și tu frumos, a spus Keiko, ironică, studiindu-l pe Honda din cap până-n picioare.

— N-am spus asta! Pe atunci deja îmi ascuțeam sânguincios armele cunoașterii.

— Am înțeles. Trebuie să țin secretul față de tânărul pe care l-am cunoscut azi. Asta până va muri, la vârsta de douăzeci de ani.

— Așa e. Ai de așteptat doar patru ani.

— N-ai să mori tu înainte?

— Ah, uite că la asta nu m-am gândit.

— Trebuie să mai facem o vizită pe la Institutul Oncologic.

Keiko s-a uitat la ceas, a scos o cutiuță cu pastile de toate culorile, a ales rapid trei dintre ele cu vârful degetelor și le-a luat cu whisky-ul îndoit cu apă.

Honda nu-i menționase lui Keiko un lucru: băiatul pe care-l întâlniseră azi se deosebea de ceilalți trei din trecut. La el, mecanismul conștiinței de sine apărea limpede, ca prin sticlă,

ceea ce Honda nu văzuse nici la Kiyoaki, nici la Isao, nici la Ying Chan. Pe dinăuntru, acest tânăr îi semăna leit. Dacă era adevărat, deși părea imposibil, însemna că-și *păstrase frumusețea cu toate că știa*. Dar nu, așa ceva nu era cu putință. Și, dacă nu era cu putință, însemna că tânărul, deși avea toate semnele necesare, vârsta potrivită și cele trei alunițe, era un fals foarte elaborat, pus în fața ochilor săi.

Pentru că începuse să-i ia somnul, discuția a deviat către vise.

— Eu nu visez decât foarte rar, a spus Keiko. Chiar și acum, mi se mai întâmplă să visez despre examene.

— Se spune că oamenii visează toată viața examene, dar eu n-am mai visat așa ceva de zeci de ani.

— Asta pentru că ai fost mereu bun la școală.

Lui Honda i se părea total nepotrivit să discute cu Keiko despre vise. Era ca și cum ar fi vorbit cu un bancher despre tricotaje.

În cele din urmă, cei doi s-au despărțit și s-au dus la culcare. Honda a visat exact ce spusese mai devreme că nu visează niciodată: examene.

În clasa de la etaj din clădirea de lemn a școlii, zgâlțâită de vântul puternic ca o biată colibă, tânărul Honda primește foile de examen pe care profesorul le împarte printre rânduri. Kiyoaki se află și el cu vreo două-trei bănci mai în spate. Honda, foarte calm și sigur pe sine, privește pe rând întrebările scrise pe tablă și foaia de examen. Își ascute creioanele ca pe niște sulite, unul câte unul. Răspunde imediat la toate întrebările. Nu e nevoie să se grăbească. Afară, plopii își chircesc trupurile, biciuiți de vânt...

S-a trezit târziu în noapte și și-a amintit, limpede, toate detaliile visului.

Fusese de-a dreptul un vis despre examene, însă nu-i lăsase vreun sentiment de agitație, cum se întâmpla de obicei. Dar oare cine-i trimisese visul?

De vreme ce doar el și Keiko participaseră la discuție, și pentru că ea n-avea cum să i-l fi trimis, acel „cineva“ putea fi doar el însuși. Dar el n-avusese nici cea mai mică dorință să viseze așa ceva. N-avea cum să-și trimită un vis fără să se consulte mai întâi cu el însuși privitor la propriile-i dorințe.

Desigur, citise multe cărți despre vise scrise de psihanalistii de la Viena, dar nu era de acord cu teoria că ceea ce-și doresc oamenii este să se trădeze pe ei înșiși. I se părea mai firesc să considere că există cineva din afară, mereu la pândă, care-și impune voința.

În starea de trezie, avea voință și, fie că dorea, fie că nu, trăia în istorie. Însă mai exista ceva, ascuns în întuneric, ceva para-istoric sau poate non-istoric, care-i forța mâna în vis, independent de propria-i voință.

Ceața se ridicase și luna apăruse pe cer, trimițând sclipiri albastrii pe sub marginea perdelei, puțin prea scurtă pentru fereastră. I se părea că vede o peninsulă de umbră, gigantică, plutind în depărtare, pe marea tenebrelor. Așa se vedea și India, când a zărit-o pentru prima oară, de pe vaporul ce se apropia de țărm. Furat de amintiri, a adormit din nou.

10 august.

La ora nouă dimineața, Tōru și-a început schimbul la stația de semnalizare. Ca de obicei, de cum s-a văzut singur, a deschis ziarul și s-a pus pe citit. Până după-amiază n-avea să vină nici un vapor.

Ediția de dimineață era plină de știri despre deșeurile industriale aduse de ape care poluaseră țărmul la Tago-no-Ura. Dar acolo erau vreo sută cincizeci de fabrici de hârtie, în timp ce la Shimizu nu era decât una, mică. În plus, deoarece curenții marini mergeau către est, portul din Shimizu nu era aproape niciodată amenințat de deșeuri.

Din ce spuneau știrile, membrii Federației Naționale a Studenților, *Zengakuren*, veniseră în număr foarte mare la demonstrația anti-poluare. Dar toată acea zarvă era departe de el, mai departe decât putea vedea prin telescop. Ceea ce nu intra în raza telescopului n-avea legătură cu lumea sa.

Era o vară răcoroasă.

Anul acesta fuseseră rare zilele cu cer strălucitor și câțiva nori aducători de tunete, în care Peninsula Izu se vedea limpede. Și astăzi era ascunsă de ceața fină, iar soarele era întunecat. De curând cineva îi arătase niște fotografii făcute de pe un satelit meteo; Golful Suruga era întotdeauna pe jumătate acoperit de smog.

Kinue i-a făcut o vizită în cursul dimineții, lucru destul de rar. Din pragul ușii de jos, l-a întrebat dacă putea intra.

— Șeful e plecat la sediu, la Yokohama, așa că n-o să apară nimeni pe aici.

Auzindu-l, Kinue a urcat. În ochi i se citea frica.

Cu ceva timp în urmă, când încă mai erau în sezonul ploios, Tōru prinsese ocazia și o întrebase

aspru de ce de fiecare dată îi aducea flori să i le prindă în păr. O vreme după aceea fata nu-l mai vizitase, dar acum începuse iar să apară, ce-i drept mai rar. Nu mai venea cu flori în păr, dar poveștile cu care-și motiva vizitele erau tot mai exagerate.

— E a doua oară când mi se întâmplă, a doua oară! În plus, și tipul e altul, a izbucnit Kinue în clipa în care s-a așezat pe scaun și înainte de a-și recăpăta suflul.

— Ce s-a întâmplat?

— Cineva e pe urmele tale! Eu întotdeauna când vin aici, mă uit foarte bine în jur să nu fie picior de om. Asta ca să nu-ți creez probleme. Dacă cineva te omoară o să fie numai și numai vina mea, și nu-mi rămâne decât să-mi cer iertare luându-mi zilele.

— Dar ce dumnezeu s-a întâmplat?!

— E a doua oară, îți spun! Și din cauza asta sunt atât de îngrijorată. Doar ți-am povestit și data trecută. Acum a fost cam la fel, deși nu întocmai. Azi-dimineață am ieșit la plimbare pe plaja de la Komagoe. Am cules câteva zorele-de-nisip și pe urmă m-am apropiat de mal ca să privesc marea, pur și simplu.

La Komagoe vin oameni puțini și eu, una, m-am săturat de cât se holbează la mine. Reușesc să mă mai liniștesc doar când stau și privesc marea. Asta poate și pentru că, dacă aș pune pe un taler frumusețea mea, iar pe celălalt frumusețea mării, ar sta în echilibru perfect. Mi se pare că-i încredințez mării povara frumuseții mele și mă simt mai ușurată.

Pe plajă erau doar doi sau trei oameni care pescuiau. Unul dintre ei probabil că nu prindea nimic și se plictisise, pentru că se tot zgâia la mine. Eu mă făceam că plouă și mă uitam la mare, dar îi simțeam privirea pe obraz, ca un muscoi.

Vai, nu cred că poți să înțelegi ce senzație groaznică e! Iar o luam de la capăt! Frumusețea mea o pornea razna, de una singură, fără să-i pese de voința sau libertatea mea, fără să țină cont de

mine. Când eu stau și-mi văd de ale mele, fără să deranjez pe nimeni, ea îmi face în ciudă și declanșează o nenorocire. Eu știu că e semnul frumuseții adevărate, dar nimic nu e mai rău ca frumusețea scăpată din frâu.

Iarăși am stârnit dorințele unui bărbat! Nici n-apucasem bine să mă gândesc cât mă dezgusta, iar ea deja se pornise să-l prindă în mreje. Trecătorul de adineauri se transforma cu fiecare clipă în animal.

Eu în ultima vreme am renunțat să-ți mai aduc flori, dar, atunci când sunt singură, îmi place să-mi împodobesc părul cu ele, așa că pe plajă îmi pusesem o zorea rozalie. Cântam, nu mai știu ce. Ciudat, că doar a fost cu puțin timp în urmă. În orice caz, era un cântec potrivit cu vocea mea frumoasă, trist și care-ți trimite sufletul undeva departe. Vocea asta e un chin, să știi. Chiar și cel mai vulgar cântec, odată ce iese de pe buzele mele, devine frumos.

În cele din urmă, bărbatul s-a apropiat. Era tânăr și caraghios de politicos. Dar în priviri îi ardea dorința, oricât se străduia s-o ascundă. Nu-și mai lua ochii de pe poalele fustei mele, parcă erau lipiți de ea. Mi-a turuit vrute și nevrute, dar am reușit totuși să mă apăr, stai liniștit. Sunt teafără, mai mult îmi fac griji pentru tine.

M-a amețit cu poveștile lui, dar mereu întreba câte ceva și de tine. Cum ești ca om, cum muncești, dacă ești drăguț cu lumea... lucruri din astea. Bineînțeles, i-am răspuns. I-am spus ca nu există nimeni mai bun, mai muncitor și mai minunat ca tine. La un singur răspuns de-al meu a făcut o față ciudată, când i-am zis că ești mai presus de oameni.

Dar eu m-am prins instinctiv. Ți-am spus că e a doua oară. Și acum zece zile s-a întâmplat ceva asemănător. Sunt sigură că cineva bănuiește o relație între noi. Cineva, un bărbat înspăimântător care stă în umbră, ori a auzit de mine, ori m-a

spionat de la distanță, și acum visează să mă aibă; de asta a pus pe altcineva să afle lucruri despre mine și să-l înlăture pe cel pe care-l crede iubitul meu. Simt cum o dragoste smintită se apropie tot mai mult de mine. Mor de frică și nu știu ce m-aș face dacă tu, care n-ai nici o vină, ai păți ceva din cauza frumuseții mele. Sunt sigură că e o uneltire, ceva pus la cale din dragoste deznădăjduită. Cel care pe mine mă urmărește, nevăzut, de departe, și care pe tine plănuiește să te omoare, e sigur un bărbat bogat, cu o putere imensă și urât ca o broască râioasă!

Kinue a spus totul dintr-o suflare, tremurând ca o frunză.

Tōru, îmbrăcat în blugi, picior peste picior, o asculta pufăind dintr-o țigară. Încerca să-și dea seama care era de fapt rostul întregii povești. Lăsând la o parte născocirile de-a dreptul dramatice ale lui Kinue, Tōru era sigur că cineva încerca, indirect, să afle lucruri despre el. Dar cine să fi fost? Și apoi, pentru ce? Poate că era poliția, dar el, în afară de faptul că fuma, minor fiind, nu făcuse nici o infracțiune.

Avea să se gândească la asta mai târziu, când va fi singur. Acum, ca s-o bucure pe Kinue și să-i dea apă la moară, avea să-i îmbrace fabulațiile într-o formă logică. Și-a luat un ton cumpănit și a spus:

— Lucrurile stau probabil așa cum spui tu; dar să știi că n-aș avea nici un regret dacă aș muri pentru o femeie atât de frumoasă ca tine. Undeva, pe lumea asta, există un om foarte bogat, foarte puternic și foarte urât, care stă la pândă și-și dorește să nimicească frumusețea pură. Iar acum a pus ochii pe noi.

Nu e deloc ușor să lupți cu așa ceva. Omul ăsta, ca un păianjen, și-a țesut pânza peste tot prin lume. La început fă-l să creadă că nu-i opui rezistență și că-l asculți întocmai. Apoi, cu răbdare, să îi cauți punctul slab. Când ești sigură că l-ai găsit, trebuie

să-ți aduni toate puterile și să-l lovești exact acolo, altfel n-ai șanse de izbândă.

Cei înzestrați cu frumusețe în formă pură nu trebuie să uite niciodată că sunt dușmanii oamenilor. Dușmanul nostru știe că are un mare avantaj în luptă: toată omenirea e de partea lui. Și n-o să ne slăbească nici o clipă până nu cădem în genunchi și recunoaștem că și noi suntem oameni. De aceea noi, când va veni vremea, trebuie să fim pregătiți să ne facem frate cu dracul. Dacă ne încrâncenăm și refuzăm un compromis, vom fi uciși. Însă dacă-i facem pe plac, o să fie mai puțin precaut și o să-și arate fără voia lui punctul slab. Până acolo avem de îndurat. Dar, pentru asta, trebuie să ne păstrăm, în inimi, un respect de sine neclintit.

— Am înțeles. Am să fac cum spui. În schimb, te rog să-mi fii sprijin. Otrava din frumusețe îmi înmoaie picioarele. Dar, dacă ne vom ține de mână, vom învinge toate poftele murdare și, dacă totul merge bine, vom purifica omenirea. Atunci pământul o să devină rai, și am să pot și eu trăi, fără să mă mai tem de nimic.

— Așa este. Liniștește-te, pentru că totul va fi bine.

— Știi ce bucuroasă sunt? Eu... Îmi placi mai mult ca oricine pe lumea asta! a spus grăbită, ieșind pe ușă de-a-ndăratelea.

După plecarea fetei, Tōru s-a simțit ușurat.

Când o asemenea urâtenie dispărea, aproape că se transforma în frumusețe. Dar, în cazul de față, frumusețea – premisa întregii conversații de mai devreme – lipsea cu desăvârșire. Atmosfera nu s-a schimbat, iar parfumul fetei a rămas în aer chiar și după ce a plecat.

Lui Tōru i se părea uneori că frumusețea se aude plângând undeva în depărtare. Probabil ceva mai încolo de orizont. Frumusețea țipă ascuțit, ca un cocor. Sunetul reverberează în văzduh, apoi se

stinge. Dacă s-ar putea transforma în făptură umană, ar face-o doar pentru câteva clipe. Doar Kinue, prinsă în capcana urâteniei, a reușit să captureze acel cocor, și-l hrănește cu conștiință de sine.

La ora trei și optsprezece minute după-amiaza a intrat în port vaporul *Kōyō-maru*. Următorul vas era anunțat pentru ora șapte seara și, până atunci, Tōru n-avea nimic de făcut.

În acel moment se aflau în portul Shimizu douăzeci de vase, cu tot cu cele nouă care așteptau un loc la chei.

În Zona a Treia erau ancorate *Nikkei-maru II*, *Mikasa-maru*, *Camelia*, *Ryūwa-maru*, *Liang Bay*, *Umiyama-maru*, *Yōkai-maru*, *Denmaruku-maru* și *Kōyō-maru*.

La digul Hinode erau *Kamishima-maru* și *Karakasu-maru*.

La digul Fujimi, *Taiei-maru*, *Hōwa-maru*, *Yamataka-maru* și *Aristonikos*.

Pe lângă acestea, ancorate lângă geamandurile din Golful Orito, unde se afla portul de cherestea, mai erau vasele de transport *Santen-maru*, *Dona Rossana* și *Eastern Mary*.

De asemenea, pentru că era periculos să vină la chei, un singur vas, *Okitama-maru*, gata de plecare, era alimentat cu combustibil în Zona Delfin, rezervată petrolierelor.

Vasele de mare tonaj care aduceau țiței din Golful Persic ancorau în Zona Delfin, iar cele mai mici, cu ulei rafinat, ancorau la Sodeshi. Acolo era *Nisshō-maru*.

O cale ferată secundară lega stația Shimizu, aflată pe linia principală Tōkaidō, de cheiurile principale. Își croia drum prin covorul gros de ierburi și trecea pe lângă depozite singuratice în care se reflectau razele intense ale soarelui de vară și printre care se zărea marea din fundal, anunțând parcă sfârșitul pământului. Calea ferată, ruginită și

îngustă, mergea mai departe și mai departe către marea sclipitoare, până ajungea la capăt, în punctul numit Zona Feroviară. Astăzi acolo nu era oprit nici un vas.

...Tōru tocmai înscrisese cu cretă numele vasului *Kōyō-maru* pe tabla unde ținea socoteala distribuției vapoarelor, în coloana pentru Zona a Treia.

Vasul era ancorat în largul portului și operațiunile de descărcare erau programate abia pentru ziua următoare. Nu era urgent să-i anunțe sosirea. Abia aproape de ora patru a primit un telefon care-l întreba dacă vasul a ajuns într-adevăr sau nu.

La ora patru fix a primit alt telefon, de la un pilot, pentru a-l informa cine era de serviciu a doua zi, dintre cei opt piloți care lucrau în schimburi.

Tōru nu mai avea nimic de făcut până seara. S-a dus la telescop să privească marea, dar, în timp ce privea, i-au venit din nou în minte nesiguranța și umbra răului, aduse de Kinue mai devreme, și obiectivul telescopului parcă a fost acoperit de un filtru cenușiu.

Dacă stătea să se gândească, parcă toată vara fusese acoperită de un vâl al răului. Fin, răul se strecurase în fiecare rază de soare, mâncându-i strălucirea și subțind umbra puternică de vară. Norii își pierduseră conturul clar, iar în orizontul întunecat, de culoarea oțelului, nu se vedea Peninsula Izu, ci doar cer și apă. Marea era de un verde monoton și dezolant.

Fluxul începea să se facă simțit. Tōru a coborât puțin telescopul pentru a privi valurile de lângă mal.

Când se spărgeau, de pe spinările lor țâșnea o spumă groasă. Piramidele de un verde închis se transformau, ca la un semn, se ridicau și se înfoiau, într-o agitație albă. Acolo se vedea nebunia mării.

Erau unele valuri mici care se prăbușeau când nici nu se ridicaseră bine. Altele, mari, își înălțau burțile semețe și pătate cu alb. Preț de o clipă, scoteau un țipăt trist, apoi se adunau toate, ca o suprafață imensă de sticlă crăpată. După ce se spărgeau, se dădeau în lături, ca un păr alb, frumos pieptănat, lăsându-și la vedere cefele întunecate, aliniate ordonat. Liniile albe se uneau apoi într-un câmp lăptos și se spărgeau de mal, căzute la unison, ca un cap retezat.

Spuma se întindea, apoi se strângea, săpând linii în nisipul închis la culoare și retrăgându-se spre mare, ca o urmă de miriapod.

Bulele de spumă se strecurau printre firele de nisip, ca niște broboane de sudoare pe umerii unui atlet care tocmai și-a încheiat competiția.

Ce transformare delicată ne arată marea, când vine, ca o imensă lespede albastră, și se sparge de țarm! Crestele valurilor, mici și nenumărate, se împrăstie și-și spulberă spuma, scuipând parcă fire albe din coconii mării. Iar râul, câtă subtilitate, să absoarbă în sine acel alb, în timp ce strivește cu forță!

Ora patru și patruzeci de minute.

Partea de sus a cerului s-a luminat. Un cer albastru afectat și egoist, așa cum mai văzuse odată la bibliotecă, într-un album despre Școala de la Fontainebleau. Laolaltă cu norii mincinoși, cerul pictat în albastrul prea liric nu semăna a cer de vară și mirosea a ipocrizie.

Obiectivul telescopului a părăsit malul mării și s-a îndreptat către înaltul cerului, apoi către orizont, apoi către imensitatea mării.

Preț de o clipă, lentila telescopului a prins o picătură din creasta înspumată a unui val, ce părea să urce până la cer. Oare ce căuta picătura singură, atât de sus? În ce scop fusese aleasă, doar ea?

Natura își repeta fără încetare ciclul, de la întreg la fragment, apoi de la fragment din nou la întreg. Prin comparație cu limpezimea efemeră a

fragmentului, natura ca întreg părea întotdeauna mai tristă și mai întunecată.

Oare răul aparținea naturii ca întreg?

Sau era un fragment?

Ora patru și patruzeci și cinci. Cât vedeai cu ochii, nici țipenie de vapor.

Plaja era golașă. În apă nu înota nimeni, doar pe mal erau vreo trei pescari. Marea fără urmă de vapoare nu-i trezea deloc simțul datoriei. Golful Suruga era cufundat în sobrietate, lipsit de dragoste și de beția bucuriei. Era nevoie de vapoare, care să brăzdeze încoace și-ncolo perfecțiunea aceea neștirbită și leneșă, ca niște lame ce sclipesc în soare. Vasele, arme reci ale disprețului față de perfecțiune, alunecau pe pielea subțire și întinsă a mării ca să-i cresteze răni, dar n-o puteau răni în profunzime.

Ora cinci.

Valurile albe s-au colorat într-o clipă în trandafiriu, anunțând apropierea apusului.

Pe rând, și-au făcut apariția două petroliere negre, unul mare și unul mic, îndreptându-se către largul mării, înspre stânga. Erau *Okitama-maru* de 1 500 de tone, cu plecare din portul Shimizu la ora 4 și 20, și *Nisshō-maru*, de 300 de tone, care plecase la 4 și 23.

Însă astăzi vasele erau ascunse de ceața fină și abia se distingeau, ca niște iluzii. Nici măcar siajul nu li se vedea limpede.

Tōru a îndreptat din nou telescopul către mal.

Puțin câte puțin, valurile prinseseră culoarea apusului și deveniseră sobre și dure. Răul întuneca tot mai mult lumina și burțile valurilor apăreau tot mai urâte.

Așa e! și-a spus Tōru. În clipa în care se spărgeau de mal, valurile deveneau întruparea morții. Cu cât se gândea mai mult, cu atât i se părea mai evident. Erau gurile ce se cască în clipa morții. Gura larg deschisă, încercând chinuit să tragă aer printre șirurile de dinți albi, acoperiți cu

nenumărate fire de salivă. Pământul violaceu în lumina apusului era o pereche de buze cianotice.

În cele din urmă, moartea se aruncă în gura mării larg deschisă. Iar marea, eficientă ca un polițist, strânge repede cadavrele, ascunzându-le de privirile oamenilor.

În acea clipă, telescopul lui Tōru a dat peste ceva ce n-ar fi trebuit să vadă. A avut brusc senzația că, între fălcile larg deschise ale mării, își făcuse apariția, scuturându-se, o lume complet diferită. El nu vedea niciodată năluciri, așa că trebuie să fi fost aieva. Dar ce era nu-și putea da seama. Poate că era un model întâmplător desenat de vietățile mării. O lumină ieșită din adâncuri scosese la iveală o lume neobișnuită, pe care el era sigur c-o mai văzuse; se ascundea poate undeva în amintirile lui cele mai îndepărtate. Sau poate era un crâmpei dintr-o viață anterioară, dacă așa ceva exista. În orice caz, nu-și dădea seama ce legătură avea cu lumea pe care el o vedea, dincoace de orizontul clar. Presupunând că erau niște alge care dansau prinse între burțile valurilor înainte de a se sparge, atunci lumea creionată preț de o clipă era un desen miniatural al striurilor și gălmelor de pe mucoasele, purpurii și roz, ale îngreșătoarelor adâncuri. Dar se văzuse și o lumină. Să fi fost reflexia unui fulger, în largul mării? N-avea cum, pe așa o mare liniștită, în apus. Însă mai întâi de toate, nu cunoștea vreo lege care să spună că *acea* lume și *această* lume coexistă. Ceea ce zărise adineauri putea să vină din alt timp. Un timp diferit de cel pe care-l măsura ceasul lui acum.

Tōru a scuturat din cap, încercând să scape de vedenia neplăcută. Până și telescopul îi devenise nesuferit. S-a mutat la telescopul din celălalt colț al camerei, cel care măsura de cincisprezece ori, ca să urmărească silueta vasului imens ce părăsea portul chiar atunci. Era *Yamataka-maru*, aparținând Liniei Maritime Yamashita, un vas de 9 183 de tone, care se îndrepta spre Yokohama.

— Vapor Yamashita, a plecat acum către dumneavoastră. *Yamataka. Yamataka.* La ora 17 și 20.

După ce a informat biroul din Yokohama, s-a întors la telescopul mic și a urmărit mai departe vasul, ale cărui catarge tocmai dispăreau în ceață.

Însemnul cu o singură dungă neagră sus, pe fond portocaliu închis, „Linia Y.S.” scris cu litere mari, negre, pe latura vasului, cabina albă, bigile roșii. Vasul, prins în cercul lentilei telescopului, se străduia să-i scape. Tăind cu prora valurile albe, se îndrepta către larg.

Vasul dispăruse din raza vizuală. Tōru a lăsat telescopul și a privit în jos pe geam. Pe parcelele unde fuseseră căpșuni erau acum aprinse, din loc în loc, focuri.

Toate serele care se întinseseră cât vedeai cu ochii până pe la sfârșitul perioadei ploioase acum dispăruseră. Sezonul căpșunelor trecuse. Deja răsadurile pentru cultivare forțată fuseseră trimise la Gogōme, lângă Muntele Fuji, și așteptau iarna modelată de mâna omului. Aveau să se întoarcă pe la sfârșitul lui octombrie, așa încât să fie gata la timp pentru piața de Crăciun.

Oamenii lucrau printre scheletele serelor, sau prin șanțurile cu pământ negru, rămase acolo unde serele fuseseră demontate.

Tōru a intrat în mica bucătărie pentru a-și pregăti masa de seară. Și-a mâncat cina ușoară, privind pe fereastră. Deja se întuneca.

Ora cinci și patruzeci de minute.

Sus, pe cerul dinspre miazăzi, s-a ivit dintre nori o jumătate de lună. Printre norii fini, trandafirii, părea un pieptene de fildes căzut din văzduh. A stat puțin și s-a ascuns iar după nori.

Se făcuse ora la care pinii de pe malul mării căpătau un verde întunecat, iar luminițele roșii ale mașinilor celor veniți să pescuiască se distingeau clar în parcare de lângă plajă.

Pe drumeagurile dintre parcele și-au făcut apariția o sumedenie de copii. Ciudați mai erau și copiii ăștia! De cum se întuneca, răsăreau din senin și începeau o joacă nebunească printre câmpuri.

Ici și colo se zăreau flăcărui, ca niște limbi, de la focurile aprinse pe câmpuri.

Cinci și cincizeci de minute.

Tōru a devenit atent. Departe în larg, spre sud-vest, observase silueta minusculă a unui vas. Aproape nimeni nu l-ar fi zărit de la distanța asta. A pus mâna pe telefon. Era atât de sigur că nu putea greși, încât nici n-a mai așteptat să-i vadă însemnele.

La telefon i-a răspuns reprezentantul agenției navale.

— Alo? Aici Stația Teikoku. Sosește *Daichū*, tocmai l-am văzut.

Era ca o pată lăsată de un deget murdar pe orizontul șters, rozaliu. Tōru l-a reperat și l-a identificat, ca și cum ar fi analizat o amprentă rămasă pe geam.

După cum reieșea din *Registrul vapoarelor*, *Daichū-maru* era un vas de 3 850 de tone care transporta mahon de Filipine. Avea lungimea de 100 de metri și o viteză de 12,4 noduri. Peste 20 de noduri aveau doar cargoboturile internaționale; vasele de cherestea erau mai lente.

Tōru simțea o apropiere specială față de *Daichū-maru*. Fusese lansat primăvara trecută din Șantierul Kanzashi, chiar aici, în Shimizu.

Ora șase.

Pe linia orizontului rozaliu se întretăiau, cețoase, siluetele vaselor *Daichū-maru*, care venea, și *Okitama-maru*, care plecase. O imagine stranie, ca atunci când o reflexie a realității iese la iveală din vis, sau realitatea dintr-un concept... poezia prinde formă concretă iar imaginile interioare se materializează. Când, prin cine știe ce împrejurări, ceva care pare lipsit de sens și chiar aducător de

nenoroc ajunge să se oprească într-un suflet, sufletul e copleșit de acel ceva și trebuie neapărat să-i dea un trup și să-l aducă pe această lume. Așa-și încep existența lucrurile. Tot așa, poate că și *Daichū-maru* s-a născut în inima lui Tōru. Umbra care la început abia atinge sufletul, ca un fulg, a devenit un vapor imens, de aproape 4 000 de tone. Același lucru se întâmplă, fără încetare, peste tot în lume.

Șase și zece.

Vaporul se apropia. Din cauza unghiului de observație părea mai îndesat decât era, ca o rădașcă, cu cele două bigi drept coarne.

Șase și cincisprezece.

Vaporul se vedea acum limpede cu ochiul liber, plutind pe apă, negru, ca un obiect uitat pe o poliță. Pentru că venea drept din față, își păstra mereu silueta de butelcă neagră de *saké*, așezată pe raftul orizontului.

Șase și jumătate.

Prin lentila telescopului, îndreptată oblic, Tōru a distins pe coșul vasului însemnul cu un N roșu într-un cerc pe fond alb. Se vedeau și stivele de lemn.

Șase cincizeci.

Daichū-maru, venind drept, își profila luminițele roșii de poziție ale catargului pe cerul înnorat, cu luna ascunsă. Trecuse pe lângă *Okitama-maru* care-și croia drum spre larg, ca o nălucă. Deși vasele păstrasera destulă distanță între ele, în întunericul de pe mare luminile de poziție păreau apropiate, ca jarul de la două țiğări care se întâlnesc și se despart.

Din portul de plecare, *Daichū-maru* mersese fără escală. Avea fixate pe punte, în față și în spate, două șine mari de fier, verticale, care sprijineau încărcătura de lemne și le împiedicau să se răstoarne. Era încărcat până la limita liniei de plutire cu trunchiuri solide, arse de soarele

tropical, stivuite unele peste altele, ca leşurile unor sclavi negri.

Tōru şi-a amintit de noile reguli ale circulaţiei maritime care priveau încărcarea navelor, încurcate ca hăţişurile din junglă. Erau şase categorii de linii de încărcare maximă: de vară, de iarnă, nord-atlantică de iarnă, tropicală, de apă dulce în sezon de vară şi de apă dulce tropicală – aceasta din urmă fiind şi ea împărţită în funcţie de zonă şi anotimp. *Daichū-maru* se încadra în prima din aceste două subcategorii, care avea şi un „regulament special pentru transportul de chereştea“. Tōru citise fascinat regulile pentru zona tropicală şi le memorase, cu toate detaliile legate de longitudine, latitudine şi tropice:

„Zona tropicală este delimitată de coasta de est a Americii de Nord, de-a lungul paralelei de 13 grade latitudine nordică până la meridianul de 16 grade longitudine vestică, apoi până la intersecţia paralelei de 10 grade latitudine nordică cu meridianul de 58 de grade longitudine vestică, mergând apoi până la meridianul de 20 de grade longitudine vestică, urmat până la paralela de 30 grade latitudine nordică, apoi pe ea spre coasta de vest a Africii... apoi spre coasta de vest a Indiei... apoi spre coasta de est a Indiei... coasta de vest a Malaysiei... apoi de-a lungul coastei de sud-est a continentului asiatic până la paralela de 13 grade pe coasta de est a Vietnamului... de la Portul Santos din Brazilia... de pe coasta de est a Africii până pe coasta de vest a Madagascarului... apoi prin Canalul Suez, Marea Roşie, Golful Aden, Golful Persic...”

Un fir invizibil înainta din continent în continent şi din ocean în ocean, iar ceea ce împrejmua el se numea „zona tropicală“ şi, încet-încet, prindea formă, cu cocotieri, recife de corali, ape de culoare cobaltului, nori de furtună, ploi calde şi ţipete de papagali multicolori.

A sosit mahonul de Filipine, pe care tropicele și-au pus amprenta cu auriu, roșu și verde. Pe drumul lor până aici, trunchiurile au fost biciuite de ploile tropicale, au reflectat cerul fierbinte și înstelat, udate uneori de valuri și mâncate de insectele cochete din adâncuri, și nici prin vis nu s-au gândit că, la capătul drumului, vor fi sacrificate în folosul vieții cotidiene și plictisitoare a oamenilor.

Ora șapte.

Daichū-maru a depășit cel de-al doilea stâlp de înaltă tensiune. Luminile portului sclipeau.

Pentru că sosise în afara programului, carantina și descărcatul aveau să aștepte până a doua zi dimineață. Dar chiar și așa, Tōru tot a avut de dat câteva telefoane, la Biroul de Tranzit, la Poliție, pilot, Administrația Portuară, la agentul naval, aprovizionare și spălătorie.

— *Daichū-maru* intră la 3G.

— Alo? Aici Stația Teikoku. *Daichū-maru* sosește la 3G. Încărcătura? La limita liniei de plutire.

— Alo, Stația de Aprovizionare Shimizu? Aici Teikoku. *Daichū-maru* intră la 3G, așa că vă rog să vă ocupați de el. Mulțumesc.

— *Daichū-maru*... Exact, *Daichū-maru*. A sosit la 3G.

— Bună seara, aici Teikoku. *Daichū-maru* a intrat la 3G. Acum e în largul farului de la Miho.

— Alo, Biroul de Poliție? *Daichū-maru* a sosit. Măine la șapte? Am înțeles.

— *Daichū-maru*...D-A-I-C-H-U. La 3G. Da, vă rog.

Într-o seară de la sfârșitul lui august, când nu era de serviciu, Tōru, singur acasă, și-a terminat cina, a făcut baie și apoi, ca să prindă vântul răcoros de seară ce bătea dinspre sud, a deschis ușa și a ieșit afară, pe culoarul deschis cu copertină albastră. Cimentul încă mai păstra căldura soarelui de la prânz. De-a lungul culoarului simplu, unde se ajungea urcând de jos pe o scară metalică, erau aliniate ușile locatarilor de la etaj.

Imediat spre sud era un depozit de cherestea care se întindea pe patru mii de *tsubo*¹⁷. Sub lumina slabă a lămpilor, lemnele păreau doar o formă neagră, ca un animal mare și tăcut.

¹⁷ Unitate de măsură a suprafeței, echivalentă cu 3,3 m².

În fundul pădurii din spatele depozitului era un crematoriu. Tōru și-ar fi dorit să vadă o flacără atât de lungă, încât să iasă pe coșul înalt, odată cu fumul, însă până acum nu se întâmplase.

Vârful muntelui izolat și întunecat care ascundea cerul înspre sud era Nihondaira. Se vedea limpede șirul farurilor de la mașinile care urcau pe șosea. În vârf străluceau grupate luminițele hotelurilor, iar luminile roșii de pe turnurile de televiziune clipeau și ele.

Tōru nu fusese niciodată în vreunul dintre acele hoteluri. Nu știa nimic despre viața luxoasă a oamenilor bogați. Își dădea seama că rațiunea și bunăstarea nu mergeau mână în mână, dar, pentru că nu-l preocupa deloc să facă lumea mai rațională, lăsase revoluția în seama altora. Pentru el, nu exista un concept mai insuportabil ca egalitatea.

Transpirase și era pe cale să intre înapoi în cameră când a văzut oprind o Corona chiar în

dreptul scării care ducea la etaj. Era seară și nu se distingea foarte bine, dar avea senzația că-i e cunoscută. A rămas uimit când l-a văzut coborând din mașină chiar pe șeful stației de semnalizare.

Ținând zdravăn în mână o pungă de hârtie, șeful a urcat repede și cu pași grei, făcând să răsunе scara de metal, exact așa cum urca și la stație.

— Bună seara, tinere Yasunaga! Mă bucur că te-am găsit acasă! Am adus și ceva de băut. Haide să intrăm și să discutăm puțin, la un pahar.

Vorbea tare, fără să-i pese că-l puteau auzi și vecinii. Copleșit de vizita ieșită din comun, Tōru a deschis ușa și l-a poftit înăuntru.

Șeful s-a așezat pe perna oferită, și-a șters transpirația, a aruncat o privire în jur și a exclamat:

— Oho, ce ordonat ești! Ai o cameră foarte curată!

Clădirea era nouă, construită abia cu un an în urmă, iar Tōru era foarte îngrijit de felul său. Părea o casă în care nici praful nu se așterne. Geamurile ferestrelor cu ramă de aluminiu erau mate și aveau un model cu frunză de arțar. Înspre interior erau și *shōji*¹⁸. Pereții, dintr-un material de construcție modern, erau de un violaceu pal, iar tavanul din plăci de lemn era aproape prea frumos. Ușa de la intrare, glisantă, era și ea din geam mat și avea un model cu iarbă de bambus. *Fusuma*, panourile glisante de la dulapuri, aveau și ele un model neobișnuit. Toate după gusturile locatarului.

¹⁸ Uși glisante tradiționale, cu hârtie groasă lipită pe o ramă de lemn.

Chiria era 12 500 de yeni, la care se adăugau costurile comune de întreținere ale clădirii, încă 250 de yeni pe lună. Jumătate din sumă era plătită de companie, iar Tōru a profitat de ocazie ca să-i mulțumească încă o dată șefului pentru ajutor.

— Dar nu ți-e urât de unul singur?

— Nu. Și la serviciu sunt singur.

— Asta așa e.

Şeful a scos din punga de hârtie o sticlă pătrăsoasă de whisky Suntory şi nişte gustări, fâşii de sepie uscată şi uscăţele cu crevete. Dacă n-avea pahare, i-a spus lui Tōru, puteau bea şi din căni.

Era un lucru din cale-afară ca şeful staţiei de semnalizare să-şi viziteze acasă angajaţii, ba să le mai ducă şi trataţii. În mod sigur nu putea fi de bine. Tōru nu fusese însărcinat cu munca de contabilitate şi deci n-avea cum să fie o problemă legată de bani; pesemne că făcuse vreo greşeală serioasă, de care nu-şi dăduse seama singur. Iar acum şeful îl invita să bea chiar dacă era minor, deşi îl muştrase de atâtea ori, sever, că fuma.

Tōru era pregătit să fie dat afară, dar pe de altă parte ştia foarte bine că un tânăr sânguincios, fie el şi semnalizator de rangul trei, chiar şi în absenţa unui sindicat care să-l sprijine, nu mai putea fi tratat oricum în ziua de azi. Dacă stătea să caute bine, găsea şi alte locuri de muncă. Din nou calm, îl privea pe şef cu un fel de milă. Era convins că putea face faţă situaţiei cu demnitate, chiar dacă ar fi fost vorba de concediere. Orice-ar fi gândit celălalt, Tōru ştia că e „o comoară de tânăr, cum nu mai întâlneşti“.

Tōru refuzase alcoolul pe care i-l tot oferea şeful şi stătea într-un colţ al camerei, unde nu ajungea nici o adiere. Doar ochii îi sclipeau, frumoşi.

Fără nici un sprijin pe lumea asta, tânărul îşi clădise un castel mic de gheaţă, departe de ambiţie, lăcomie, dragoste sau alte surse de pierzanie ale oamenilor. Pentru că nu-i plăcea să se măsoare cu alţii, nu era nici gelos şi nici invidios. Evitase de la bun început calea armoniei cu restul oamenilor şi n-avea nimic de împărţit cu nimeni. Îi lăsa pe ceilalţi să-l considere un iepuraş alb, drăguţ şi inofensiv. Pierderea slujbei nu era decât o problemă minoră.

— Acum vreo două-trei zile am primit un telefon de la sediul din Yokohama, a început şeful, turnându-şi singur băutură ca să-şi dea putere. Mă

întrebam ce-o fi, și ce să vezi, dorea să-mi vorbească însuși domnul director! Am fost foarte uimit. M-am dus și, tot gândindu-mă ce putea să urmeze, îți mărturisesc sincer că-mi tremurau picioarele când am dat să intru în biroul dumnealui. Când colo, domnul director zâmbea și m-a poftit să mă așez. Mi-am spus că nu poate fi ceva rău. Până la urmă, nici măcar n-avea legătură directă cu mine. Ce crezi? Mi-a vorbit despre tine.

Tōru a făcut ochii mari. La așa ceva nu se așteptase. Nu era deloc vorba de concediere.

— Dar să vezi ce poveste ciudată, adusă la cunoștință de o persoană mai în vârstă căreia domnul director îi este îndatorat: cineva vrea să te înfieze! Pe mine m-au numit intermediar și, oricare fi, trebuie să-ți obțin acordul. Asta e. Pentru mine e o mare responsabilitate, dat fiind că m-a însărcinat chiar domnul director. Iar pe tine, se vede treaba că cineva pune mare preț.

Ascultând, Tōru a avut o străfulgerare: cel care voia să-l înfieze nu putea fi altul decât bătrânul care, mai demult, îi dăduse cartea de vizită.

— Cel care dorește să mă înfieze se numește cumva Honda?

— Chiar așa! De unde știi?

Era rândul șefului să facă ochii mari.

— A venit la un moment dat să viziteze stația. Dar ne-am văzut o singură dată și e ciudat că vorbește de înfiere.

— Se pare că s-a adresat unui birou de investigații și s-au făcut cercetări amănunțite despre tine, în două sau trei rânduri.

Tōru și-a amintit ce-i povestise Kinue și s-a încruntat.

— N-aș zice că-mi place metoda.

Ușor speriat, șeful s-a grăbit să-l asigure:

— Dar rezultatul a fost foarte bun! A reieșit că ești un tânăr-model, fără nici o pată.

Pe Tōru nu-l preocupa atât de mult avocatul, cât bătrâna egoistă cu aer occidental, venită dintr-o

lume cu care Tōru n-avea nimic în comun, care-și răsفira peste tot aripile pudrate, ca o molie.

Şeful a stat pe capul lui Tōru până pe la unsprezece și jumătate noaptea. Din când în când băiatul mai picotea, cu genunchii strânși la gură, dar şeful, amețit bine de alcool, îl scutura și turuia mai departe.

Bătrânul care voia să-l înfieze era văduv și trăia singur. Era renumit și înstărit. Se gândise că era mai bine atât pentru familia Honda, cât și pentru viitorul Japoniei, să adopte un tânăr serios și promițător ca Tōru, și nu pe vreun puturos de familie bună. De îndată ce finalizau formalitățile de adopție, aveau să înceapă pregătirile pentru a-l înscrie la liceu, iar mai apoi, pentru a putea intra la o universitate de prim rang, va avea și profesori particulari. Viitorul tată adoptiv spera ca Tōru să urmeze calea dreptului sau a economiei, dar până la urmă alegerea profesiei avea să fie a lui Tōru însuși, iar el, tatăl, îi va sta alături și-l va sprijini. Fiind bătrân, nu-i mai rămânea mult de trăit, dar nu avea rude care să emită vreo pretenție de moștenire și întreaga avere urma să-i rămână lui Tōru... Şeful i-a explicat totul în detaliu, accentuând că o propunere mai avantajoasă nu găsea oriunde ar fi căutat.

Și totuși, de ce? Întrebarea îi zgândărea respectul de sine.

Celălalt sărise peste ceva. Dintr-o coincidență, Tōru însuși sărise peste același lucru. Amândurora li se părea la fel de firesc un lucru irațional. De fapt, cei care fuseseră păcăliți de irațional erau şeful și semenii săi cu capul pe umeri.

Povestea nu l-a luat prin surprindere. Când l-a întâlnit pe acel bătrân pentru prima oară, a prevăzut cumva un deznodământ neașteptat. Era foarte sigur că nimeni nu-i putea citi în suflet, însă obișnuința lui de a nu se mira când era judecat greșit îl făcea uneori să treacă prea ușor cu vederea chiar și unele greșeli colosale, și tot el trebuia apoi

să suporte rezultatele. Dacă se întâmplau cine știe ce lucruri stupide, ele erau doar consecința unor greșeli superbe, iar dacă lua ca premisă evidentă starea de confuzie a conștiinței de sine a lumii, se aștepta la orice. Ideea că bunătatea sau răutatea cu care-l tratau străinii se bazau exclusiv pe greșeală îl condusesse până la capătul cinismului, acolo unde se aflau negarea de sine și pierderea respectului față de propria persoană.

Tōru disprețuia profund conceptele de „inevitabil” și „voință”. În situația lui prezentă, avea toate motivele să se considere prins într-o demodată comedie a erorilor. Nimic nu e mai demn de luat în râs decât un om lipsit de voință care se supără că voința lui a fost îngrădită. Însă dacă se comporta rece și rațional, „a nu dori în mod special să devină fiul adoptiv al cuiva” era totuna cu „a accepta să fie adoptat”.

Un om obișnuit, pus în fața unei asemenea cereri cu o motivație foarte neverosimilă, ar devenit imediat suspicios, comparând inconștient, valoarea pe care o atribuie celuilalt cu cea pe care și-o atribuie sieși. Pe de altă parte, gândirea lui Tōru nu funcționa așa. El nu se compara cu nimeni. Iar propunerea pe care o primise era lipsită de inevitabilitate, ca un act copilăresc; era doar capriciul unui om bătrân, foarte puțin necesar și, de aceea, cu atât mai ușor de acceptat. Pe el, un om fără destin, nu-l puteau prinde ițele inevitabilului.

Propunerea venise purtând masca generozității și a șansei la educație. Ca orice tânăr independent, ar fi putut striga: „Eu nu sunt un cerșetor!” Dar așa ceva ar fi fost doar un protest de soiul celor întâlnite în revistele pentru băieți; el dispunea de o armă mult mai subtilă și surâzătoare: acceptarea lucrurilor prin refuz.

Adevărul era că uneori, când se privea în oglindă și-și studia zâmbetul abia schițat, de la jocul întâmplător al luminilor pe chip i se părea că e un surâs de fată. Poate că undeva, într-o țară

îndepărtată, cu o limbă nemaiauzită, chiar exista o fată pentru care acel surâs era singurul mod de comunicare cu alții. Asta nu însemna că zâmbetul lui era feminin. Nu arăta nici cochetărie, nici sfială, dar nici nu se putea spune că e bărbătesc. Era un zâmbet ca o pasăre ce așteaptă în cuibul său fragil, la granița dintre ezitare și hotărâre, la ora la care noaptea cedează și se transformă în zi, când ochiul încă nu deslușește drumul albicios de râu, iar pasul poate oricând greși, trimițând trupul în vâltoare. Uneori Tōru se gândea că nu-l moștenise nici de la mamă, nici de la tată, ci că-l primise demult, în copilărie, de la o fată întâlnită nu se știe unde.

Îi era limpede că nu o interpretare greșită a propriei valori, generată de vanitate, îl făcea să accepte. Își vedea limpede fiecare colțișor ascuns al sufletului, iar respectul de sine îi era clădit pe convingerea că nimeni altcineva n-ar fi putut să-l cunoască mai bine decât el însuși. De aceea, orice propunere de a-i oferi bunăstare lui Tōru cel pe care-l vedeau ceilalți nu era decât o propunere făcută umbrei sale și astfel n-avea cum să-i rănească respectul de sine. Tōru cel adevărat era în siguranță.

Dar oare motivele celuiilalt erau chiar de neînțeles? Nu, nu era nimic greu de înțeles. Tōru o știa prea bine: oamenii răpuși de plictiseală sunt în stare de orice.

Ținându-și genunchii cu brațele și pe jumătate adormit, Tōru tot spunea „da, da“, deși, în sinea lui, deja luase hotărârea. Politețea îi cerea să-l mai fiarbă puțin pe șef, ca apoi acesta să poată fi mândru de rezultatele obținute cu atâta sudoare.

Era mai bucuros ca întotdeauna că n-avea capacitatea de a visa. Pentru confortul șefului său, aprinsese o spirală împotriva țânțarilor, însă tot i-au venit pe la picioare și l-au ciupit. În întunericul somnolenței care-l cuprinsese, mâncărimea pe

care-o simțea sclipea ca o lună plină. Fără voia lui, i-a trecut prin minte că iarăși va trebui să se spele pe mâini, după ce se scărpinase.

— Ah, dar mi se pare că ți s-a făcut somn! Nici nu mă miră, e deja unsprezece și jumătate. Nu mi-am dat seama și am stat foarte mult. În concluzie, tinere Yasunaga, ce zici? Ești de acord, nu? a spus șeful, ridicându-se și în același timp punând o mână grea pe umărul băiatului.

Tōru s-a prefăcut că abia acum era treaz de-a binelea.

— Da.

— Ești de acord?

— Da, sunt de acord.

— Bravo! Am să continui eu discuțiile, cum ar fi făcut tatăl tău. E bine așa?

— Vă sunt îndatorat.

— Să știi că o să-mi pară foarte rău să pierd, la stație, un tânăr atât de promițător ca tine.

Șeful era prea beat ca să poată conduce. Tōru a ieșit să caute un taxi în apropiere, apoi l-a dus până acasă.

Tōru a fost liber și în ziua următoare. A mers la film și apoi în port, să se uite la vapoare. A intrat din nou în schimb a doua zi la nouă dimineața.

După câteva taifunuri, pe cerul de vară târzie și-au făcut în sfârșit apariția norii cu adevărat de vară. Tōru i-a urmărit mai atent ca de obicei, gândindu-se că era ultima oară când avea ocazia să-i privească de la stația de semnalizare.

Cerul era superb în acea seară. Dincolo de norii joși din larg, ca niște linii, se vedeau alții, de furtună, de parcă Zeul Furtunii însuși se ridicase în picioare.

Dar norii semeți, cu nuanțe de un portocaliu deschis, păreau decapitați de un alt strat, iar în spate cerul albastru îi scălda într-o lumină azurie. Un rând era întunecat, altul sclipea precum coarda unui arc cu săgeți.

În spatele lor, alți nori care se întindeau la nesfârșit spre largul mării, păreau din acel unghi că-și apleacă spinările, treptat, către cerul senin. Ca un fel de înșelăciune, s-a gândit Tōru. Poate că, din cauza perspectivei, ochii lui erau păcăliți de masele de nori tot mai scunzi.

Albi, aliniați ca niște statui antice de soldați plămădite din lut, unii păreau niște dragoni ce-și agita, furioși, capetele negre către cer. Alții începeau să-și piardă forma și căpătau o nuanță trandafirie. Acum straturile de nori aveau mai multe culori, roșu-pal, galben sau violaceu, și nu mai păreau amenințatori. Chipul zeului, atât de alb și strălucitor până mai adineauri, reflecta acum cenușiul morții.

Honda a fost foarte surprins să afle că Tōru se născuse în anul 29 al Erei Shōwa¹⁹, pe 20 martie, deci înainte de moartea prințesei Ying Chan. A încercat pe mai multe căi să facă investigații mai amănunțite, dar zilele treceau fără rezultate clare. În cele din urmă, a început formalitățile pentru adopția lui Tōru.

¹⁹ 1954.

De la sora geamănă a prințesei aflase doar că aceasta murise „primăvara“ și acum regreta că nu întrebase mai precis data. A contactat ambasada americană rugând să i se dea adresa tinerei, care deja se întorsese pe continent, și i-a scris vreo trei scrisori, însă n-a primit nici un răspuns. A apelat până și la un prieten din Ministerul de Externe, care a trimis o scrisoare ambasadei japoneze din Bangkok, cerându-le informații. I s-a transmis că „situația este în curs de investigație“, dar mai apoi s-a așternut tăcerea.

Dacă nu s-ar fi uitat la bani, ar mai fi existat o mulțime de modalități pentru a afla ce căuta, însă nerăbdarea lui de om bătrân și zgârcenia total nepotrivită momentului l-au făcut să negligeze chestiunea, ocupându-se doar de procesul de adopție. Una peste alta, era prea mare efortul.

În anul 27 al Erei Shōwa²⁰, Honda privea cu neîncredere concepția financiară clasică, tripartită, dar pe vremea aceea nervii săi erau încă tineri și flexibili; acum, când gândirea de bun-simț de pe vremuri dispăruse, se agăța de ea cu dinții, ajungând la certuri cu consilierul său financiar, un om cu cincisprezece ani mai tânăr ca el.

²⁰ 1952

Oricum, în ultimii douăzeci și trei de ani, averea sa crescuse de cel puțin cinci ori, ajungând la un miliard și șapte sau opt sute de milioane de yenii. Împărțise cele 360 de milioane de yenii obținute în anul 23 al Erei Shōwa²¹ în trei părți egale, investite una pentru terenuri, cealaltă la Bursă, și a treia depusă la bancă, într-un cont de economii. Terenurile i-au adus înzecit, Bursa, întreit, dar banii din bancă s-au împuținat.

²¹ 1948.

Nu-și pierduse interesul pentru operațiunile cu acțiuni, asemenea domnilor în vârstă cu papion care jucau biliard prin cluburile în stil englezesc. Nu se eliberase de gusturile unei epoci în care era semn de distincție să deții acțiuni „bune și solide“, ca cele de la Tokyo Marine, Tokyo Electric Power, Tokyo Gas sau Kansai Electric Power. El nu deținea decât acțiuni „neinteresante“, și totuși, în cei douăzeci și trei de ani își triplaseră valoarea. Datorită reducerii de 15% acordată de stat impozitelor pentru dividende, n-avea de plătit decât un impozit foarte mic.

Preferințele legate de acțiuni erau ca gusturile pentru cravate: unui bătrân nu i se potriveau cele late, stridente și cu imprimeu la modă. Dacă nu purta asemenea cravate, nu beneficia de avantajele pe care i le-ar fi putut aduce, dar n-avea parte nici de riscurile aferente.

În ultimii zece ani devenise posibil, la fel ca în America, să ghicești vârsta unui om după acțiunile pe care le deținea. Numele cândva răsunătoare pe piața de acțiuni deveniseră tot mai obișnuite, ca niște picături într-un ocean. Astăzi nu mai părea ieșit din comun ca un fabricant de piese pentru aparate de radio să ajungă la o cifră anuală a vânzărilor de un miliard de yenii, cu acțiuni pornite de la valoarea de cincizeci de yenii ajunse acum la 1 400 de yenii.

Deși se preocupa în amănunt de acțiuni, Honda nu fusese niciodată cu adevărat interesat de domeniul imobiliar.

În anul 28 al Erei Shōwa²² obținuse un profit foarte bun construind locuințe de închiriat pentru soldații americani de pe lângă Baza Sagamihara. Pe vremea aceea, costa mai mult să construiești case decât să cumperi teren. La recomandarea unui consilier financiar, Honda a cumpărat un teren de zece mii de *tsubo*, la prețul de trei sute de yeni pe *tsubo*. Acum un *tsubo* ajunsese să valoreze șaptezeci sau optzeci de mii de yeni, așa încât terenul pentru care dăduse trei milioane de yeni valora acum șapte sute cincizeci de milioane.

²² 1953.

Desigur, toate astea țineau și de noroc. Unele terenuri merseseră mai bine, altele mai prost, dar absolut nici unul nu coborâse sub valoarea inițială. Acum regreta că nu păstrase ca atare nici măcar jumătate din pădurea care, pe atunci, valora trei sute șaizeci de milioane.

Înmulțirea banilor fusese pentru el o experiență uimitoare. Dacă ar fi fost mai îndrăzneț, și-ar fi putut mări averea de zeci de ori; în același timp, era convins că alesese drumul cel bun, de vreme ce până acum nu pierduse nici un ban și înaintase încet, dar sigur, pas cu pas. Avea, firește, mici regrete și frustrări, dar ele țineau mai mult de natura sa veșnic nemulțumită.

Honda se simțea la adăpost respectând cu strictețe principiile învechite ale averii tripartite, înțelegându-le totodată și dezavantajele. Diviniza trinitatea capitalismului clasic. I se părea că are ceva sacru în ea, din care străluceau razele armoniei prestabilite, conceptul economiei liberale. Era ceva simbolic, asemenea aroganței studiate și a aerului intelectual pe care-l luau distinșii domni dintr-o țară suverană față de

coloniile ce încă nu depășiseră nesiguranța culturilor primitive.

Dar oare asemenea lucruri mai existau încă în Japonia? Câtă vreme legea impozitelor nu se schimba, câtă vreme companiile nu depindeau din nou doar de propriul lor capital, câtă vreme băncile nu renunțau să ceară terenuri ca garanție pentru finanțări, pământul Japoniei n-avea parte de principiile clasice și rămânea un uriaș articol de amanet, cu preț tot mai ridicat. Creșterea prețului pământului nu putea fi oprită decât de stagnarea dezvoltării economice sau de un guvern comunist.

Honda cunoștea foarte bine toate aceste lucruri și totuși rămânea fidel vechii iluzii a siguranței statornice. Încheiase o poliță de asigurare de viață și era apărătorul înfocat al unui sistem monetar care se prăbușea pe zi ce trece. Probabil că încă mai avea în sânge rămășițe ale standardului de aur, din vremurile îndepărtate, când Isao își trăise viața cu atâta pasiune.

Trecuse deja multă vreme de când visul frumos al armoniei prestabilite, atât de plăcut economiștilor liberali, se spulberase, iar inevitabilitatea dialectică propovăduită de economiștii marxiști era și ea privită ca o bizarerie. Ceea ce se prezisese că va muri trăia în continuare, iar ceea ce se prezisese că se va dezvolta (și chiar s-a dezvoltat) s-a transformat în altceva. Nicăieri nu era loc de ideologie pură.

Era simplu să crezi că lumea se îndrepta spre distrugere. Și Honda ar fi crezut așa, dacă ar mai fi avut douăzeci de ani. Dar faptul că lumea totuși nu se prăbușea îi ținea mereu în alertă pe cei care-și trăiau zilele patinând pe suprafața lunecoasă. Cine s-ar încumeta să patineze, știind că gheața e crăpată? Pe de altă parte, certitudinea că gheața n-avea să crape îi fura privitorului plăcerea de a-i vedea pe ceilalți căzând sub ea. Problema era, de fapt, dacă gheața va crăpa sau nu câtă vreme noi

înșine pășim pe ea, iar lui Honda nu-i mai rămăsese mult timp de patinat.

Între timp, averea lui creștea încet-încet, din dobânzi și alte soiuri de profit.

Oamenii cred că averea le sporește așa, puțin câte puțin. Dacă reușesc să depășească inflația, într-adevăr, averea crește. Dar, când ceva crește contrar legilor fundamentale ale vieții, o poate face numai erodând altceva aflat pe partea vieții. Profiturile sunt termitelile timpului. Un profit cât de mic, și imediat se aud termitelile timpului rozând, puțin câte puțin. Abia atunci oamenii își dau seama că timpul aducător de profit și timpul vieții sunt două lucruri diferite.

...Acestea erau gândurile care-l bântuiau pe Honda, obișnuit cu jocurile minții, când, trezit prea devreme, stătea în pat și aștepta să se ivească zorii.

Dobânzile se adună, ca mușchiul ce se întinde peste câmpia timpului. Însă noi, oamenii, nu le putem urmări la nesfârșit, pentru că timpul nostru urcă inevitabil până în vârful unei stânci, dedesubtul căreia e doar abisul.

Conștiința de sine ține stict de propria persoană, credea Honda pe când era încă foarte tânăr. Pentru el, aceasta era conștiința unei realități simple, dar întunecată și țepoasă, ca un castravete-de-mare, ce plutea în acvariul transparent al eului. „Ca un torent, mereu în mișcare.“ Își însușise principiul, la nivel pur teoretic, când fusese în India, însă îi mai luase treizeci de ani până să-l asimileze cu propriu-i trup.

Acum, la bătrânețe, conștiința de sine revenea la cheștiunea timpului. Honda ajunsese să distingă sunetul dinților termitelor care-i măcinau oasele. Minut cu minut, secundă cu secundă, cu câtă ușurință își poartă oamenii conștiința de sine prin timpul care nu se întoarce înapoi! Abia la bătrânețe ajungi să cunoști consistența fiecărei picături și beția pe care ți-o dă. Picăturile frumosului timp, ca stropii groși ai unui vin bogat și rar... Timpul se

scurge precum sângele din trup. Bătrânii se usucă și mor, ca răsplată pentru că nu s-au străduit să oprească timpul în momentul minunat în care le făcea sângele să clocotească și-i îmbăta cu bogăția lui, fără ca ei să-și dea seama.

Într-adevăr. Bătrânii știu că timpul e îmbătător, dar când ajung să învețe acest lucru, paharul e deja gol. De ce oare n-a încercat să oprească timpul?

Chiar dacă își reproșa acest lucru, Honda nu considera că lașitatea sau lenea îl împiedicaseră să oprească timpul atunci când ar fi trebuit.

Simțind primele raze de lumină gâdilându-i pleoapele, cu capul încă sprijinit pe pernă, s-a lansat într-un monolog interior.

„Nu, pentru mine n-a existat un moment în care să-mi spun: «acum ori niciodată!» pentru a opri timpul. Dacă am și eu un destin, atunci e cu siguranță acela de a nu putea opri timpul.

Eu n-am avut o așa-numită «culme a tinereții» și, ca atare, nu s-a arătat nici momentul de a o opri. Eu n-am deslușit acea culme. Și, în mod ciudat, nici nu regret.

Ba, s-ar fi putut și după ce tinerețea trecea puțin. Dacă s-ar fi ivit atunci o culme, acolo trebuia oprit timpul. Se spune că cel care o vede este ochiul conștiinței, dar eu nu sunt convins. Nu există om care să-și fi folosit mai mult ca mine ochiul conștiinței, ținându-l mereu treaz, dar el nu e de ajuns pentru a vedea culmea vieții. Mai este nevoie și de ajutorul sorții, iar soarta mea a fost foarte zgârcită, eu însumi o știu prea bine.

Ar fi prea ușor de spus că forța voinței mele a blocat soarta. Așa o fi fost? Voința nu e oare puținul rămas de la ospățul sorții? Între voință și determinare poate că există diferențe din naștere, așa cum sunt castele Indiei. Și, bineînțeles, cea defavorizată e voința.

În tinerețe nu gândeam așa. Credeam că voința umană încearcă să clădească istoria. Unde s-o fi

...dus istoria? Să fie acea bătrână cerșetoare cocârjată?

...Și totuși, un anumit fel de oameni au darul de a opri timpul în culmea vieții. Eu știu, pentru că i-am văzut cu ochii mei.

Ce putere, ce poezie, ce binecuvântare! Să urci, să urci, și să fii în stare să oprești timpul, în clipa în care-ți apare în fața ochilor vârful muntelui înzăpezit, alb și strălucitor! În acel moment, panta lină și vegetația montană care se schimbă treptat îi transmit drumețului un fel de clarviziune: el înțelege că, peste încă puțin, timpul va ajunge în punctul culminant și, fără zăbavă, își va începe coborârea ireversibilă. Pe panta în jos, mulți oameni se bucură să culeagă roade, pe îndelete. Dar ce se alege de roade? Drumurile și apele merg doar la vale.

Ah, frumusețea eternă a trupului! Acesta este privilegiul special al celor care au puterea să oprească timpul. Cu un pas înainte de vârful unde se oprește timpul se află culmea frumuseții.

Frumusețea trupească, limpede, a celor care au certitudinea că se apropie vârful acoperit de zăpezi albe. Puritatea de rău augur. Răceala disprețului. În acel moment, frumusețea omului și frumusețea antilopei devin totuna. Își ridică semeț coarnele și, cu privirea blândă și umedă, înalță copita piciorului dinainte, delicat și cu pete albe, în fața refuzului. Cu zăpada din vârful muntelui strălucindu-i pe creștet, omul e împlinit de mândria despărțirii.

Mie nu mi s-ar fi potrivit să ridic mâna și să-mi iau la revedere de la ce-aș fi lăsat în urmă pe pământ și de la cei care ar fi rămas să trăiască aici, în locul unde timpul nu poate fi oprit. Dacă aș fi fluturat din mână în chip de adio, undeva pe străzile orașului, cu siguranță că n-aș fi reușit decât să opresc un taxi.

Poate că eu, nefiind în stare să opresc timpul, am oprit doar taxiuri, iar și iar, cu voință de

neclintit și în scopul unic de a fi dus mereu într-alt loc unde timpul nu se oprește. Fără poezie și fără binecuvântare.

...Fără poezie și fără binecuvântare! Țasta e lucrul cel mai important. Pentru că, o știu prea bine, doar în ele se află secretul vieții.

Apoi, chiar dacă oprești timpul, te așteaptă reîncarnarea. Și asta știu.

Trebuie să-i interzic și lui Tōru poezia și binecuvântarea. Asta va fi metoda mea de educație.“

...Ajungând până aici cu firul gândurilor, Honda s-a trezit de-a binelea și a simțit semnele clare că începuse o nouă zi: durerile din oase și flegma acumulată în gât. Sclav al impulsului de a pune în ordine ce răscolise peste noapte, și-a ridicat trupul din pat, de parcă ar fi deschis un scaun pliant, vechi. În cameră era deja lumină. Avea obiceiul să anunțe servitoarele că s-a trezit, sunându-le de la interfonul de la capul patului, dar a renunțat. A luat în schimb o cutie lăcuită de pe raft, a scos din ea raportul despre Tōru, trimis de agenția de investigații, și s-a apucat să recitească, meticolos, pasajele importante.

Raport de investigații în vederea adopției

28 august, Shōwa 45

Agenția de Investigații *Dainichi* S.A.

Număr de înregistrare: M-2582

Cod client: 1483 - Dl. Shigekuni Honda

Numele și prenumele persoanei investigate:
Yasunaga Tōru

Data nașterii: 20 martie, Shōwa 29 (16 ani)

Domiciliu permanent: Prefectura Shizuoka,
district Ihara, Yui-machi nr. 6-152

Domiciliu actual: Prefectura Shizuoka, oraș
Shimizu, Funabara-chō nr. 2-10, vila
Meiwasō

1) Informații personale

a) Istoric și situație actuală

[...]

b) Caracteristici fizice

[...]

c) Caracter și conduită

Deține un intelect superior, demonstrat și de coeficientul de inteligență deosebit de ridicat, de 159. Un coeficient mai mare de 100 se întâlnește la 47% din populație, dar numai 0,6% dețin un coeficient peste 140. Este regretabil faptul că un asemenea tânăr înzestrat și-a pierdut ambii părinți la o vârstă timpurie și, rămas în grija unui unchi fără posibilități financiare, a trebuit să-și întrerupă studiile după absolvirea gimnaziului. Nu-și cunoaște adevărata capacitate. Îndeplinindu-și atribuțiile simple în mod conștiincios și devotat, prin atitudinea sa modestă și-a atras simpatia superiorilor și a colegilor. Acesta este un aspect grăitor al firii sale. Deoarece are doar șaisprezece ani, nu se poate vorbi încă despre conduită, dar relația pe care o are cu o tânără nebună pe nume Kinue, de care râde întreg cartierul și pe care el o protejează, cu siguranță nu este o relație intimă, ci o dovadă a blândeții și umanității sale. Deși este mai tânăr ca ea, Kinue îl venerează ca pe un zeu.

d) Gusturi și domenii de interes

Nu are nici un subiect de interes deosebit. În zilele libere frecventează biblioteca și cinematograful sau merge în port să observe vapoarele. Are totuși o înclinație către singurătate, preferând să fie singur și în momentele de relaxare.

Este posibil ca obiceiul său de a fuma, deși nu are vârsta legală, să se explice prin natura de rutină solitară a muncii sale. Cu toate acestea, nu sunt vizibile efecte negative asupra sănătății sale.

e) Stare civilă

Necăsătorit

f) Mod de gândire și asociere cu alte persoane

Posibil datorită vârstei fragede, nu a demonstrat intenția de a se alătura vreunei mișcări politice extremiste, părând mai degrabă să deteste mișcările politice de orice fel. Compania unde este angajat nu are sindicat, iar el nu s-a implicat în vreo activitate de creare a unui. În pofida vârstei, este pasionat de lectură, iar domeniile de interes sunt variate. Nu deține aproape nici o carte, dar merge frecvent la bibliotecă și, datorită capacității sale de memorare ieșite din comun, reține cu mare ușurință conținutul lecturilor. Nu pare să fie captivat de ideologia extremistă, fie ea de stânga sau de dreapta. Preferă să acumuleze cunoștințe enciclopedice. Are doi-trei prieteni din vremea gimnaziului cu care se întâlnește ocazional, dar nu are vreun prieten foarte apropiat.

g) Convingeri religioase

Părinții decedați erau de religie budistă, însă el personal nu pare interesat în mod special de religie. Nu aparține nici uneia dintre sectele nou apărute, cu toate insistențelor acestora.

2) Situația familială prezentă

[...]

3) Istoricul familiei, descendență, relații de rudenie

Au fost făcute investigații asupra părinților și a bunicilor de ambe părți. Rezultatele nu revelă o istorie de boli nervoase în familie.

[...]

Într-o zi de la sfârșitul lui octombrie, Honda a decis să-l învețe pe Tōru bunele maniere la masă, după obiceiul occidental. A cerut să fie aranjată masa în mica sufragerie și a comandat mâncare franțuzească, chemând și un chelner pentru a-i servi. L-a pus pe Tōru să îmbrace un costum albastru nou, croit special pentru el și potrivit unui dineu de gală. L-a învățat să se așeze corect pe scaun, drept și cât mai aproape de masă, să nu-și sprijine coatele pe masă și nici să nu le țină depărtate de trup, să nu se aplece peste farfurie. I-a explicat apoi cum se întinde șervetul, cum se mănâncă supa, înclinând lingura în gură fără a sorbi cu zgomot, și multe altele. Tōru îi asculta indicațiile, conștiincios. Acolo unde nu se descurca de la început, repeta până izbutea.

— În ceea ce privește masa, manierele occidentale îți pot părea prostesti, i-a spus Honda, dar, atunci când ajung să ți le însușești în mod natural, cel care te privește mâncând are un sentiment de siguranță. Manierele demonstrează că ești bine-crescut și societatea te acceptă cu mai multă încredere. Ceea ce noi, japonezii, numim „bună-creștere“ înseamnă de fapt cunoașterea și practicarea uzanțelor occidentale. Japonezi puri mai sunt doar cei din clasele de jos sau oamenii periculoși. În Japonia de mâine, și ei au să fie tot mai puțini. Otrava numită Japonia pură se va dilua și va ajunge pe gustul lumii întregi.

Cu siguranță, Honda se gândea la Isao când vorbea. Isao nu cunoștea bunele maniere occidentale. Noblețea lui îl ținuse departe de asemenea lucruri. Exact din acest motiv, Tōru, la cei șaisprezece ani ai lui, trebuia să învețe să se poarte la masă ca occidentalii.

Mâncarea este servită prin stânga, iar băuturile, prin dreapta. Furculițele și cuțitele se iau spre a fi folosite din exterior spre interior... Pus în fața atâtor lucruri noi, Tōru își privea mâinile de parc-ar fi fost prins într-o vâltoare și încerca să se agațe de ceva. Honda a continuat:

— Când mănânci, trebuie să conversezi adecvat, în așa fel încât ceilalți oaspeți să se simtă bine. Dacă vorbești în timp ce mesteci, îți sare mâncarea din gură și de asta trebuie să ai grijă să înghiți la timpul potrivit. Așa. Acum eu am să vorbesc, iar tu ai să răspunzi. Și încă ceva. În seara asta, închipuie-ți că nu sunt tatăl tău, ci un personaj important care poate face multe pentru tine, dacă te place. Vom fi actori, amândoi. Ia să vedem. Am auzit că studiezi temeinic și că cei trei profesori particulari au numai vorbe de laudă pentru dumneata; dar nu încerci deloc să-ți faci și prieteni?

— Nu-mi doresc în mod special prieteni.

— Tōru, nu poți să răspunzi așa. Ai trece drept un ciudat în ochii lumii. Mai încearcă.

— ...

— Dragul meu, nu e suficient să înveți conștiincios, trebuie să știi și să te porți cu oamenii. Ai putea răspunde așa, cu un aer plăcut: „Pentru moment, mă preocupă foarte mult studiul și nu-mi mai rămâne nici un pic de timp liber, însă, când am să intru la liceu, cred că, în mod firesc, îmi voi face prieteni“. Ia spune și tu.

— Pentru moment, mă preocupă foarte mult studiul și nu-mi mai rămâne nici un pic de timp liber, însă, când am să intru la liceu, cred că, în mod firesc, îmi voi face prieteni.

— Așa, așa, foarte bine!... Pe urmă, conversația se schimbă brusc și vorbim despre artă. Care dintre artiștii italieni este preferatul dumitale?

— ...

— Care dintre artiștii italieni este preferatul dumitale?

— Mantegna.

— Nu merge, ești prea tânăr pentru Mantegna. În plus, probabil că cel care te întreabă nici n-a auzit de el. Ai să-l faci să se simtă stânjenit și ai să dai impresia, neplăcută pentru cei mai în vârstă, de copil precoce. Dar poți răspunde așa: „Perioada Renașterii mi se pare minunată“.

— Perioada Renașterii mi se pare minunată.

— Exact. Cu un asemenea răspuns îi creezi partenerului de conversație un sentiment de superioritate, iar tu pari drăguț și fermecător. În același timp, îi dai ocazia să se lanseze într-o prelegere despre lucruri pe care le înțelege doar pe jumătate. Chiar dacă tot ce spune e greșit, sau chiar dacă tu deja știi despre ce e vorba, trebuie neapărat să ascuți, cu ochii sclipind de curiozitate și admirație. Lumea cere de la tineri să-și asume rolul de ascultător sincer și ușor de păcălit, nimic mai mult. Dacă le oferi ocazia să turuie cât vor, ești în câștig. Să nu uiți asta niciodată.

Lumea nu pretinde inteligență sclipitoare din partea tinerilor și, în același timp, prea mult echilibru stârnește suspiciuni. Trebuie să ai și tu câteva ciudățenii ale tale, inofensive, dar care să le ațâțe curiozitatea celor mai în vârstă, cum ar fi pasiunea pentru mecanisme, sau pentru baseball, sau pentru trompetă. Ceva destul de obișnuit și nu foarte abstract, fără legătură cu spiritualitatea sau cu politica și nici prea costisitor. Odată ce-ți descoperă pasiunile, oamenii se simt mai liniștiți, știind spre ce ți se canalizează energia. Poți să te și umfli puțin în pene.

Când ai să intri la liceu, ar fi bine să faci și sport, atât cât să nu-ți îngreuneze studiul. E bine să fie unul dintre sporturile care-ți scot la lumină sănătatea. Avantajul este că lumea îi consideră pe sportivi ușor săraci cu duhul. Virtuțile cele mai de preț în Japonia, la ora actuală, sunt indiferența față de politică și devotamentul față de cei mai vârstnici.

Vreau să absolvi liceul cu cele mai bune note, dar trebuie să înveți să-ți creezi și acel aer ușor stupid care-i face pe ceilalți să se simtă în largul lor. Ca un zmeu frumos, umflat de vânt.

Despre bani am să te învăț după ce intri la liceu. Fiind sub tutela mea, deocamdată ești în situația fericită de a nu trebui să-ți faci griji.

Tot vorbindu-i așa lui Tōru, care stătea și-l asculta cuminte, Honda avea sentimentul că-i povățuia, de fapt, pe Kiyoaki, Isao și Ying Chan, iviți în fața lui.

Ar fi fost bine dacă ar fi făcut și ei așa. Ar fi fost bine dacă n-ar fi încercat să-și ducă până la capăt destinele și dacă ar fi avut înțelepciunea să-și potrivească pasul după cel al lumii, ascunzând de ochii tuturor puterea lor de a zbura. Lumea nu-i iartă pe cei ce zboară. Aripile sunt niște organe periculoase, care invită la autodistrugere chiar înainte de a porni.

Dacă ar fi reușit să-l aducă pe Isao la un compromis cu prostimea, ar fi putut pretinde că aripile nu existau. Ar fi fost suficient să spună, încoace și-ncolo: „Nu sunt aripi adevărate, ci doar un fel de podoabe. N-aveți de ce vă teme. Odată ce-l cunoașteți, o să vedeți că e doar un băiat obișnuit, cu bun-simț, în care te poți încrede“.

O asemenea declarație, purtată din gură-n gură, ar fi făcut minuni.

Nici Kiyoaki, nici Isao, nici Ying Chan nu s-au străduit să procedeze așa. Aroganța și disprețul lor pentru oameni și societate i-au silit să plătească, mai devreme sau mai târziu, iar ei s-au comportat ca niște privilegiați chiar și în suferință.

Toți trei profesorii particulari ai lui Tōru erau studenți eminenți la Universitatea din Tokyo. Unul îi predă sociologie și literatură japoneză, altul, matematică și științe, iar cel de-al treilea, limba engleză. Se spunea că, la admiterea la liceu din anul următor, vor fi mai multe întrebări care necesită răspuns detaliat și mai puține la care trebuie bifat „da“ sau „nu“, iar dictările în limba engleză și eseurile în japoneză vor fi și ele mai substanțiale. Tōru a fost pus să exerseze ascultând știri transmise în limba engleză, înregistrate pe casete, pe care le relua de zeci de ori.

La secțiunea de științe, una dintre problemele despre mișcarea Pământului și a corpurilor cerești suna astfel:

(1) În ce poziție rămâne cel mai mult pe cer, dimineța, planeta Venus? Răspundeți indicând litera de pe hartă.

(2) Ce formă are planeta Venus, observată prin telescop, atunci când se află în poziția menționată la punctul (1)? Alegeți varianta cea mai potrivită dintre cele de mai jos și răspundeți indicând numărul variantei:

1. Emisfera vestică este luminată.
2. Emisfera estică este luminată.
3. Se vede luminată doar puțin, ca luna în creștere.
4. Se vede rotundă, luminată complet.

(3) În ce poziție se află planeta Marte când strălucește în direcția sud, pe cerul de seară? Răspundeți indicând litera de pe hartă.

(4) În ce poziție se află planeta Marte când strălucește în direcția sud, la miezul nopții? Răspundeți indicând litera de pe hartă.

...Tōru a încercuit rapid punctul B de pe hartă, răspunzând corect la prima întrebare, apoi, la a doua întrebare, a ales varianta 3, la a treia întrebare a încercuit punctul L, iar la a patra întrebare a marcat punctul G, unde alinierea planetelor era Soare – Pământ – Marte. Toate răspunsurile au fost corecte. Profesorul era uimit.

— Ai mai rezolvat problema asta și altă dată?

— Nu.

— Și atunci cum de-ai putut răspunde așa repede?

— Pe Marte și Venus le-am văzut în fiecare zi și știu cum se mișcă.

Tōru i-a răspuns senin, ca un copil care povestea despre obiceiurile animaluțului său de companie. Pentru el, stelele chiar erau niște hamsteri care viețuiau în cușca telescopului, mereu în mișcare pe roata de alergat. Privea micile rozătoare și le hrănea, imaginar.

Totuși, nu tânjea după natură și nici nu regreta lumea pierdută, cea pe care i-o oferise telescopul. Avea sentimentul că acea muncă foarte simplă era „munca lui“ și o iubea, iar lumea de dincolo de orizont îi aducea bucurie, dar nu suferea că le pierduse. Avea o nouă misiune: cel puțin până la vârsta de douăzeci de ani, trebuia să exploreze o peșteră, pe băjbâite, alături de un bătrân.

Honda a stat personal de vorbă cu cei trei profesori, străduindu-se să aleagă niște tineri cât mai obișnuiți, sociabili și în același timp inteligenți, pe care Tōru să-i poată lua drept model. Și-a greșit un pic socotelile cu Furusawa, profesorul de literatură. Acesta, încântat de inteligența și felul de a fi al lui Tōru, îl lua cu el prin cafenelele din cartier, ca relaxare după orele de studiu; uneori făceau împreună plimbări lungi. Honda, înșelat de aparențe, chiar îi era recunoscător.

Și lui Tōru îi plăcea de Furusawa pentru că-l critica liber pe Honda. Cu toate acestea, în

discuțiile lor, Tōru nu se grăbea să-și arate aprobarea sau satisfacția.

Într-o seară, cei doi se plimbau în cartierul Hongō. Au coborât Dealul Masago, au luat-o la stânga prin fața primăriei locale și se îndreptau spre Suidōbashi. Șoseaua era blocată din cauza lucrărilor de construcție de la al șaselea tronson de metrou, iar barăcile muncitorilor obturau priveliștea înspre Kōrakuen. Pe fundalul cerului de sfârșit de noiembrie se profila *roller coaster*-ul din parcul de distracții, ca o cușcă goală.

Trecând prin fața prăvăliilor de *soba*²³ și a magazinelor de suvenire sau de articole sportive, cei doi au ajuns la intrarea în parcul Kōrakuen. Pe arcada de deasupra intrării, în culorile curcubeului, două rânduri de becuțe clipeau neobosit, de la dreapta la stânga. Alături, pe un panou vertical, era scris: „Programul de funcționare până la ora opt seara se încheie pe data de 23 noiembrie“. Asta însemna că, peste două-trei zile, cerul cartierului n-avea să mai fie colorat de luminile parcului.

²³ Tăitei tradiționali din hrișcă.

— Ce zici? Ne urcăm într-o ceașcă zburătoare, să ne zgâlțâie creierul? a întrebat Furusawa.

— Știi și eu? a răspuns Tōru în doi peri, imaginându-se așezat în mașinăria de un rozaliu murdar, slab luminată și aproape fără mușterii, scuturat și învârtit bine pe fundalul peisajului unde luminile și umbrele ajungeau să se vadă ca niște linii.

— Mergem sau nu? Mai sunt nouăzeci și două de zile până la examen și n-ai de ce să-ți faci griji. Sunt sigur că ai să-l iei.

— Haide mai bine să găsim o ceainărie.

— Nu ești deloc un om de acțiune.

Furusawa a coborât primul trepte spre ceainăria numită Renoir, aflată la un demisol, chiar peste drum de baza a treia a stadionului de

baseball, care-și profila umbra pe drum ca un potir gigantic.

Tōru a coborât și el după Furusawa. Localul era mai mare decât își închipuise, cu mese amplasate aerisit, în jurul unei fântâni. Mocheta de un bej palid absorbea plăcut lumina slabă, liniștită. Clienții erau puțini.

— Nu mă așteptam să găsesc un asemenea loc așa aproape de casă.

— Asta pentru că tu nu ieși niciodată.

Furusawa a comandat două cafele, apoi a scos din buzunar un pachet de țigări și i-a oferit lui Tōru. Tōru s-a și repezit la pachet.

— Acasă abia dacă reușesc să fumez câte una, pe ascuns.

— Domnul Honda e prea sever. Te tratează ca pe un elev de gimnaziu obișnuit. Ți interzice fumatul după ce deja ai avut o viață de om adult, integrat în societate. Vrea să te întoarcă la stadiul de copil. Dar mai ai de răbdat doar până la douăzeci de ani. Pe urmă, când ai să intri la facultate, poți să-ți întinzi aripile în voie și să-l lași să zică ce vrea.

— Așa mă gândeam și eu. Dar n-am mai spus-o nimănui.

Furusawa a încruntat ușor din sprâncene și a râs a milă. Se străduia să pară mai mare de cei douăzeci și unu de ani, cât avea.

Purta ochelari, însă avea o față jovială și, când râdea, nasul i se încrețea puțin, dându-i un aer simpatic. Crosele ochelarilor se slăbiseră și mereu trebuia să și-i ridice pe nas cu arătătorul, într-un gest de parcă s-ar fi admonestat pe sine însuși. Avea mâinile și picioarele mari și era mai corpolent decât Tōru. Era băiatul sărac, dar strălucit al unui muncitor feroviar și, ferit de ochii oamenilor, avea un spirit neobosit, ca un crevete uriaș. Tōru nu voia încă să distrugă imaginea pe care acesta și-o făcuse despre el, de băiat născut într-o familie la fel de săracă, încercând din

răspuțeri să nu piardă norocul care în sfârșit îi surăsese, oferindu-i un cămin prosper.

Fiecare era liber să creadă despre el ce voia. Libertatea lui era de fapt a celorlalți. Al lui și numai al lui era doar disprețul.

— Eu nu știu ce planuri are domnul Honda, dar cred că vrea să te facă un fel de cobai al aptitudinilor lui pedagogice. Totuși, n-ai de ce să-ți faci griji. Ai să moștenești o ditamai averea fără să fie nevoie să te murdărești pe mâini încercând să te cațeri pe muntele de gunoi al vieții. E foarte important să nu-ți pierzi respectul de sine, chiar dacă asta aproape te va ucide.

— Am înțeles, a răspuns Tōru, scurt, abținându-se să-i spună că respectul de sine era ceva ce avea din plin.

Căpătase obiceiul să-și deguste răspunsurile. Dacă i se păreau prea dulcegi, le înghițea înapoi.

În acea seară, Honda plecase să ia masa cu câțiva dintre colegii săi avocați. Tōru era liber să mănânce ceva în oraș, în compania lui Furusawa, înainte de a se întoarce acasă. În serile când Honda era acasă, indiferent de restul programului, la ora șapte fix luau cina împreună. Uneori li se alătura câte un oaspete. Tōru suporta cel mai greu serile când venea Keiko.

După ce și-a băut cafeaua, privirea i s-a limpezit din nou, dar nu găsea în jur nimic ce să merite privit. S-a uitat la zațul rămas pe fundul ceștii, în formă de semicerc. Fundul ceștii era rotund ca lentila telescopului, dar porțelanul gros era opac și nu putea vedea nimic dincolo de el. Pe fundul ceștii, fundul societății își arăta chipul alb de porțelan.

Cu capul pe jumătate întors, Furusawa a spus dintr-odată, ca și cum ar fi strivit vorbele în scrumieră:

— Te-ai gândit vreodată să te sinucizi?

— Nu, i-a răspuns Tōru, făcând ochii mari de mirare.

— Nu te uita așa la mine. Nici eu nu m-am gândit foarte serios la asta. În general disprețuiesc decăderea și slăbiciunea celor care se sinucid. Dar există un anumit fel de sinucidere pe care o accept. Aceea pentru afirmarea sinelui.

— Ce fel de sinucidere e asta?

— Te interesează?

— Da, oarecum.

— Bine, atunci să-ți spun... Să ne gândim la un șoarece care-și închipuie că e pisică. Nu știu de ce, dar așa crede el. Și-a cântărit bine toate trăsăturile și a ajuns la concluzia, fără urmă de îndoială, că e pisică. Din acel moment, își schimbă perspectiva și-i vede pe ceilalți șoareci ca hrană. Dar, ca să nu se știe că e pisică, se abține să-i mănânce.

— E probabil un șoarece foarte mare.

— N-are importanță dacă e mare sau mic. Contează doar ce crede. Pentru el, forma de șoarece îmbracă ideea de pisică. Iar el crede în concept, nu în formă. Îi e suficient să se considere pisică și n-are nevoie de o materializare a ideii. De aceea, disprețul pe care îl simte îi provoacă o plăcere și mai mare. Dar într-o bună zi...

Furusawa și-a îndreptat ochelarii, cu vârful degetului, iar cutele de pe obraji au luat un aer explicativ.

— Într-o bună zi, șoarecele dă nas în nas cu o pisică adevărată. „Am să te mănânc“, îi spune pisica. „Nu poți“, îi răspunde șoarecele. „De ce?“ „Fiindcă o pisică nu poate mânca altă pisică. Este o imposibilitate ce ține atât de principiu, cât și de instinct. Și eu sunt pisică, deși arăt diferit.“ Auzindu-l, pisica se tăvălește de râs. De atâta râs, îi flutură mustățile, dă cu lăbuțele prin aer și-i tremură burta cu blană albă și moale. Însă, dintr-odată, se ridică pe picioare și sare la șoarece să-l prindă. El începe să strige: „De ce vrei să mă mănânci?“ „Pentru că ești șoarece!“ „Nu-i adevărat, sunt pisică! O pisică nu poate mânca altă

pisică!“ „Ba nu, ești șoarece.“ „Sunt pisică!“ „Dacă-i pe-așa, dovedește-o.“

Pe loc, șoarecele s-a aruncat într-o copaie cu rufe de spălat, plină cu spumă albă, și s-a înecat. Pisica și-a băgat o lăbuță în copaie și a lins-o, de curiozitate. Apa cu detergent avea un gust groaznic, așa că a renunțat la ideea de a mânca șoarecele și l-a lăsat acolo să plutească, mort. Înțelegi motivul: nu era ceva ce pisicile mănâncă.

Sinuciderea șoarecelui este ceea ce eu numesc sinucidere pentru afirmarea sinelui. Sigur, prin gestul său nu reușește s-o convingă pe pisică să-l recunoască și pe el drept pisică, și era conștient de asta când s-a aruncat în copaie. Totuși, a dat dovadă de curaj, înțelepciune și respect de sine. El a știut să vadă în șoricimea lui două caracteristici: mai întâi, din toate punctele de vedere, trupește era șoarece; mai apoi, tocmai din acest motiv, pisicile îl considerau bun de mâncat. Cu prima caracteristică s-a împăcat, neavând ce-i face; așa se întâmplă când ideaticul subestimează fizicul. În ceea ce privește a doua caracteristică, bătălia n-a fost complet pierdută: în primul rând, șoarecele a murit în fața pisicii și n-a fost mâncat, iar prin asta s-a afirmat ca ceva ce nu este mâncat de pisici. Măcar din aceste puncte de vedere și-a putut demonstra sieși că nu este șoarece. Mai departe, a-și demonstra că e pisică era un fleac. Dacă ceva ce arată a șoarece nu e șoarece, atunci poate fi orice altceva. Astfel, sinuciderea lui a fost un succes în afirmarea sinelui... Cum ți se pare?

Tōru ascultase atent parabola, cântărind totul bine în minte. Fără îndoială că Furusawa o rafinase pe parcurs, tot povestindu-și-o singur, iar și iar. Tōru observase de mult discrepanța dintre înfățișarea lui Furusawa și lumea lui interioară.

Dacă studentul se gândise numai la sine când povestise, era în regulă; dacă însă descoperise ceva înăuntrul lui Tōru și făcea vreo aluzie, atunci trebuia să fie cu băgare de seamă. Mental, a întins

un braț, cercetând bine. N-a găsit nimic îngrijorător. Pe măsură ce povestea, Furusawa se cufunda tot mai adânc în propriu-i suflet, atât de adânc, încât ochii săi nu mai puteau zări și altceva în acea profunzime.

— Dar a făcut moartea șoarecelui să se cutremure lumea? a continuat Furusawa absorbit, uitând de prezența lui Tōru.

Devenise un monolog, iar Tōru putea acum să asculte liniștit, fără obligația de a interveni. Vocea era lentă și transmitea o durere înăbușită într-o pătură de mușchi, așa cum nu mai auzise la Furusawa.

— Oare s-a schimbat măcar un pic viziunea lumii în ceea ce-l privește pe șoarece? S-a răspândit zvonul că există și niște ființe care arată a șoareci, dar nu sunt șoareci? Și-au pierdut pisicile vreun pic siguranța de sine? Au fost ele suficient de iritate, încât să încerce să oprească răspândirea aceluia zvon?

Aș. Pisica noastră n-a făcut nimic. A uitat cât ai zice pește. S-a apucat să se spele pe mustăți, pe urmă s-a tolănit și a adormit. Era cât se poate de pisică și nici măcar nu conștientiza. Iar în toropeala somnului de după-amiază, a devenit tot ceea ce șoarecele visase să devină, fără cel mai mic efort: prin lene, mulțumire de sine și lipsă de conștiință, se putea transforma în orice altceva. Deasupra ei se așternea cerul, pe care pluteau câțiva nori frumoși. Adierea vântului îi purta parfumul pisicesc în lume, iar sforăitul se răspândea ca o muzică...

— Vorbești despre putere, nu-i așa? a intervenit Tōru, simțind nevoia să pară că participă și el la conversație.

Furusawa și-a pierdut ca prin farmec aerul serios și i-a răspuns, binevoitor:

— Chiar așa. Ai priceput imediat.

Tōru a fost dezamăgit. Povestea s-a încheiat ca acele parabole politice după care tinerii se dădeau

în vânt.

— Cândva ai să înțelegi și tu.

Deși nu era nici un pericol să fie auzit, Furusawa și-a aplecat capul peste masă și a vorbit în șoaptă. Tōru i-a simțit mirosul gurii, de care uitase până acum.

Cum de uitase? Doar simțise acel miros de atâtea ori, în timpul lecțiilor pentru examen, când stăteau unul lângă celălalt. Până acum nu fusese dezgustat în mod special, dar acum era.

Întreaga poveste cu șoarecele și pisica îl înfuriase, deși Furusawa nu i-o spusese cu vreo intenție ascunsă. Dar nu-l putea urî pe Furusawa doar din atât. Mai mult, avea senzația că, dacă ar fi făcut asta, s-ar fi coborât pe sine. Avea nevoie de un motiv mai solid și mai satisfăcător pentru a-l detesta pe celălalt tânăr. Și atunci, mirosul gurii acestuia i-a devenit de nesuportat.

Furusawa, fără să știe ce se petrecea, a continuat:

— Ai să-ți dai și tu seama. Puterea izvorâtă din înșelăciune nu se menține decât creând și mai multă înșelăciune, ca un microb care se răspândește. Cu cât îl atacăm, cu atât devine mai rezistent și se întinde. Până să ne dăm seama, mucegaiul ne pătrunde și-n suflete.

Cei doi au plecat de la ceainărie și au intrat într-o prăvălie din apropiere, să mănânce un bol de *soba* chinezești. Lui Tōru i s-a părut o cină mult mai gustoasă decât cele luate în compania tatălui său, printre nenumăratele farfurii occidentale.

Cu ochii mijiți de la aburii fierbinți ai supei cu tăiței, Tōru calcula cât de periculoasă era relația sa cu studentul. În mod sigur se simpatizau. Dar armonia coardelor lăutei era ținută sub control. Poate că Furusawa era un spion pus de Honda să-l testeze și să-l tragă de limbă. Tōru știa că, după ce ieșea cu el în oraș, Furusawa trebuia să-l informeze pe Honda despre locul unde merseseră și-i cerea banii pe care îi cheltuise.

La întoarcere au luat-o tot pe lângă Kōrakuen și Furusawa i-a mai propus o dată să se suie în ceștile rotitoare. Ca să-i facă pe plac, Tōru a acceptat. Și-au cumpărat bilete și au intrat. Ceștile erau chiar lângă intrare. Pentru că n-a mai apărut nici un alt doritor, deși au stat o vreme și au așteptat, mecanicul a pornit mașinăria doar pentru ei doi, cu un aer foarte nemulțumit.

Tōru s-a urcat într-o ceașcă verde. Furusawa a ales dinadins una mai îndepărtată, roz. Ambele erau ornate cu un desen de proastă calitate, reprezentând niște flori, și aminteau de ceștile pentru ceai vândute pe tarabele prea strălucitoare ale magazinelor de porțelanuri de la marginea orașului.

Ceștile s-au pus în mișcare. Furusawa, care adineauri era departe, ajunsese la doi pași, zâmbind și ținându-și bine cu mâna ochelarii pe nas, apoi a țâșnit iar încolo. Senzația de frig pe care Tōru o simțise prin pantaloni, când se așezase pe banchetă, devenise de nesuportat din cauza mișcării. A împins maneta și a accelerat. Îi plăcea viteza mare, când nu mai vedea și nu mai simțea nimic. Lumea se transformase în inelul de gaz al planetei Saturn.

În cele din urmă ceștile au încetinit. Când, din inerție, se mai clătinau doar ușor, ca o geamandură plutitoare, Tōru a încercat să se ridice, dar l-a luat amețeala și s-a așezat la loc. Furusawa a venit spre el, pășind pe platforma ce încă părea să se miște.

— Ce-i cu tine? l-a întrebat râzând.

Tōru a râs și el, dar a rămas tot așezat. Era nemulțumit să vadă lumea, pentru câteva clipe dispărută din fața ochilor, revenind în culori țipătoare, în afișele jupuite și reclamele luminoase pentru Coca-Cola, ca niște reșouri roșii, uriașe.

A doua zi dimineata, la micul dejun, Tōru i-a spus lui Honda:

— Aseară domnul Furusawa m-a dus în Kōrakuen. Am mâncat amândoi *soba* și ne-am dat în ceștile rotitoare.

— Foarte bine, i-a răspuns Honda, zâmbitor, arătându-și întreaga proteză dentară.

Cu proteza s-ar fi potrivit mai bine un râs indiferent și anorganic, de om bătrân, dar Honda chiar părea să se bucure. Tōru s-a simțit rănit.

De când locuia cu bătrânul, în fiecare dimineată Tōru avea plăcerea de a scobi cu lingurița miezul unui grepfrut de import, tăiat în felii cu un cuțit curbat. Era întotdeauna un fruct copt și sucul lui, aproape indecent de mult în carnea albă și ușor amăruie, îi încălzea gingiile încă somnoroase.

— Domnului Furusawa îi miroase gura. Mi-e foarte greu să-l suport când învățăm, a spus Tōru, cu un zâmbet voit nepăsător.

— Ce ciudat! Poate are probleme cu stomacul. Spui asta pentru că, de felul tău, ești foarte preocupat de curățenie, dar atâta lucru ai putea suporta și tu. Cu greu ai să găsești alt profesor la fel de înzestrat ca el.

— Ai dreptate, a răspuns Tōru, împăciuitor, terminându-și grepfrutul.

Și-a ales cu mare atenție o felie de pâine prăjită care, în lumina soarelui din acea dimineată de noiembrie, avea o nuanță de piele vopsită. A întins pe ea untul sclipitor, a așteptat să se topească și a mușcat din felie, exact după învățăturile lui Honda. După ce a terminat de mestecat, a spus:

— Domnul Furusawa e un om bun, dar ai observat cum gândește?

Spre bucuria sa, pe chipul lui Honda s-a așternut o uimire cât se poate de vulgară.

— De ce, ți-a vorbit despre așa ceva?

— Nu mi-a vorbit limpede despre nimic, dar am rămas cu impresia că fie a fost implicat în vreo mișcare politică, fie se implică acum.

Honda a fost foarte mirat. Avea încredere în Furusawa și știa că Tōru îl simpatizează. Pentru el, era o confesiune din partea fiului, care-i demonstra că are încredere în el, dar în ceea ce-l privea pe Furusawa, devenea raportul secret al unui informator. Tōru urmărea amuzat cum încerca Honda să gestioneze delicata problemă de etică. Bătrânul își dădea seama că nu mai putea privi cu ușurință binele și răul, cum făcuse până acum. Judecând prin prisma umanității, ceea ce făcuse Tōru era urât, dar se potrivea cu imaginea pe care Honda o avea despre el. Ba chiar era la un pas de a mărturisi că, pentru Tōru, își dorea urâtenie.

Ca să-l mai destindă pe bătrân și să-i dea ocazia să-l mustre ușor, Tōru a înfulecat din pâinea prăjită, copilărește, scăpând firmituri pe genunchi și mestecând cu obrajii umflați. Dar Honda nici n-a remarcat.

Era prima oară când Tōru îi arăta încredere și, chiar dacă destăinuirea lui avea și o parte răutăcioasă, nu-l putea dojeni. În același timp, moralitatea sa desuetă îi cerea să-l învețe pe Tōru că nu era corect să denunțe pe ascuns, indiferent de motiv; brusc, ceva neplăcut începea să se strecoare în atmosfera fericită a micului dejun în doi.

Amândoi au întins mâna în același timp după bolul cu zahăr pentru ceai și degetele li s-au ciocnit stângaci.

Un bol cu zahăr în care sclipeau o mică trădare și un denunț, sub soarele de dimineață. Un sentiment de complicitate, pentru a fi întins mâna în același timp... Era poate primul semn natural al unei legături între tată și fiu, de când îl adoptase pe Tōru, dar, în mod neașteptat, pe Honda l-a durut.

Tōru îi privea cu mare satisfacție lupta interioară. Îi vedea agitația, în neputința de a-i da lecția care s-ar fi impus: „odată ce ai numit pe cineva «profesor», trebuie să-i arăți încredere și respect“. Pentru prima oară ieșiseră la iveală frământările interne ale lui Honda și răul ascuns în educația pe care i-o oferea, iar Tōru simțea bucuria și senzația de eliberare a copilului care tocmai a scuipat din gură o sămânță de pepene.

Honda, în cele din urmă, i-a spus:

— În fine... lasă problema asta în seama mea. Tu, ca și până acum, să faci cum te îndrumă Furusawa. Preocupă-te doar de studiu. De restul se ocupă tatăl tău... Cel mai important este să treci cu succes examenul de admitere.

— Firește. Așa am să fac, a răspuns Tōru, cu un zâmbet superb.

Honda a fost într-o stare de confuzie pe toată durata zilei. A doua zi, a vorbit cu un cunoscut de-al său de la Serviciul de ordine publică al Poliției Metropolitane și l-a rugat să-l investigheze pe Furusawa. După câteva zile, a primit răspuns: studentul era membru al unei facțiuni de extremă stângă. Honda a găsit un pretext oarecare și l-a dat afară.

Tōru îi scria câteodată lui Kinue, iar fata îi trimitea răspunsuri lungi. Trebuia să fie atent când deschidea plicurile de la ea: întotdeauna puneă înăuntru flori de sezon presate. Când a venit iarna, Kinue și-a cerut chiar scuze că-i trimitea una luată de la florărie, pentru că pe câmpuri nu mai erau.

Floarea împachetată în hârtie arăta a fluture mort. Mânjită cu polen ca praful de pe aripile fluturilor, te întrebai dacă nu zburase pe când încă mai trăia. Inerte, aripile și petalele erau totuna. Un suvenir al culorii ce a zburat pe cer și un suvenir al culorii imobile și resemnate.

Abia după ce a citit scrisoarea a recunoscut în acea bucățică uscată și închisă la culoare ca pielea unui amerindian, cu nervuri sângerii secționare de la presat, petala unei lălele roșii de seră.

Scrisorile erau toate la fel, în stilul confesiunilor pe care i le făcea când venea să-l viziteze la stația de semnalizare. De fiecare dată, îi povestea despre cât de singură se simțea de când plecase și cât de mult își dorea să vină la Tokyo. Tōru îi răspundea invariabil că trebuie să aibă răbdare, chiar și ani de zile, pentru că, dacă se ivea ocazia, el avea s-o cheme negreșit.

Pentru că trecuse atâta vreme de când n-o mai văzuse, uneori Tōru își închipuia că era frumoasă, dar apoi râdea imediat de greșeală. Însă abia acum, când n-o mai putea întâlni, ajunsese încet-încet să-și dea seama ce loc ocupase fata nebună în sufletul său. Avea nevoie de cineva care să-i fie alături și să-i zdruncine siguranța, cineva care să vadă altfel ceea ce el vedea cu atâta claritate, norii, sau vapoarele, sau vestibulul vechi și dezolant al casei lui Honda, sau tabelul cu programul lecțiilor sale

până în prețuia examenelor, agățat pe peretele din camera de studiu.

Uneori Tōru tânjea după libertate. Direcția era clară. Trebuia să se îndrepte dincolo de această lume pe care o vedea atât de limpede, spre tărâmul unde toate curgeau ca o cascadă și unde nimic nu era sigur.

Fără să știe, Kinue îndeplinea rolul musafirului care, pentru câteva momente, aducea libertatea în cușca unde stătea prizonieră conștiința de sine a lui Tōru.

Și nu doar atât. Kinue îi potolea un anumit impuls chinuitor. În adâncul sufletului, Tōru își dorea neîncetat să rănească oamenii. Lama ascuțită a inimii sale era ca un burghiu ieșit prin spărtura unui sac și tremura de nerăbdare să rănească pe cineva. Degustase acea plăcere cu Furusawa și acum se uita în jur, căutând altă țintă. Puritatea lui lustruită cu grijă, fără cea mai mică pată de rugină, se va transforma mai devreme sau mai târziu într-o armă mortală. Pentru prima oară, Tōru a înțeles că mai are și alte puteri, în afară de cea a observației. Înțelegerea i-a declanșat o tensiune interioară, pe care scrisorile de la Kinue o alinau. Prin nebunia ei, Kinue aparținea unei lumi pe care Tōru n-o putea răni, iar el știa asta.

Legătura cea mai puternică dintre ei o constituia convingerea lui că nici el nu putea fi rănit.

S-a găsit imediat un înlocuitor pentru Furusawa, dar era un student obișnuit și foarte plictisitor. Pentru că nu voia să le rămână îndatorat profesorilor particulari după ce avea să ia examenele, Tōru s-a gândit să scape și de ceilalți doi în cele două luni rămase.

Dar spiritul de precauție l-a domolit. Dacă se ocupa să-i îndepărteze și pe ceilalți profesori, niște oameni de mică importanță, Honda ar fi început să-i bănuiască adevăratul caracter. Ar fi ajuns să nu mai acorde atenție nemulțumirilor sale și, în loc să fie convins de defectele celor criticați de el, ar fi

început să aibă dubii legate de nemulțumirile în sine. Dacă se întâmpla așa, Tōru își pierdea plăcerea ascunsă... Pentru moment, trebuia să suporte ce era de suportat și să aștepte timpul potrivit, până când cineva mai semnificativ decât profesorii particulari, cu potențial mai mare de rănire, avea să apară. Dacă reușea să rănească asemenea oameni, reușea, e drept că indirect, să-l rănească și mai profund pe Honda. Și-ar alege o metodă așa încât bătrânul să nu-i poată imputa nimic. O metodă imaculată și proprie, în urma căreia bătrânul, dacă simțea nevoia să urască pe cineva, nu se putea urî decât pe sine însuși.

Oare cine-i va ieși în cale, ca un vapor pe linia orizontului? Oricine va fi, își va face apariția ca o umbră ce nu e nici vapor, nici nălucire, nebănuind că-i e destinat să piară de mâna lui Tōru... Tânărul aproape că începuse să nutrească speranțe de viitor.

Tōru a fost admis la liceul pe care și-l alesese.

Când era în anul al doilea, lui Honda i-a fost făcută o propunere de căsătorie pentru Tōru, printr-un intermediar, din partea cuiva care avea o fată de măritat. Chiar dacă Tōru împlinise optsprezece ani, vârsta legală de căsătorie, Honda a considerat că e mult prea tânăr și a refuzat oferta, râzând. Însă celălalt părinte nu s-a dat bătut și, ceva mai târziu, a reluat propunerea, prin alt intermediar. Cum acesta era un nume sonor în lumea magistraților, Honda nu mai putea refuza pur și simplu.

A început să-și facă loc în mintea sa, tot mai clară, viziunea unei tinere mirese, contorsionată de durere, plângând moartea lui Tōru, la doar douăzeci de ani. Era bine să fie o fată frumoasă, fragilă și palidă. Astfel, fără să piardă un sfanț din avere, ar fi avut ocazia să mai asiste o dată la nașterea unui cristal limpede al frumuseții.

Fantezia era în totală contradicție cu educația pe care se străduia să i-o dea lui Tōru. Totuși, dacă n-ar fi fost loc pentru o asemenea reverie și dacă n-ar fi simțit de la bun început un pericol, nu i-ar fi venit în minte ideea de a-i da o educație care să-i înlesnească o viață lungă și urâtă. Se temea de ceea ce-și dorea și-și dorea lucrul de care se temea.

Cererea în căsătorie a reapărut, la intervale potrivite, ca apa ce invadează pe furiș podeaua. Pe Honda îl amuza să primească vizitele mijlocitorului, un bătrân scorțos, venerat în lumea magistraților, și să-i asculte pledoaria neschimbată. În orice caz, era prea devreme să-i vorbească lui Tōru despre acea propunere.

Honda a fost fermecat de fotografia pe care i-a adus-o bătrânul. Fata avea optsprezece ani și era o

adevărată frumusețe, cu chipul tras și aer desuet. O prindea bine și expresia de ușoară nemulțumire cu care-l privea pe fotograf.

— Este o fată într-adevăr frumoasă. Cu sănătatea cum stă?

Honda întrebase având în minte cu totul altceva decât putea bănui celălalt.

— Pot să vă spun că, în realitate, este mai sănătoasă decât arată în fotografie. Eu nu știu să fi fost prea des bolnavă. Sănătatea este, desigur, cel mai important lucru. Fotografia aceasta a fost aleasă de tatăl său, dar cred că are un aer oarecum învechit...

— E deci plină de viață?

— S-ar putea spune plină de viață, dar în nici un caz într-un mod deranjant, i-a răspuns bătrânul, evaziv.

În Honda s-a trezit dorința de a o cunoaște.

Era evident de la bun început că propunerea în căsătorie ținea spre averea lui Honda, altfel n-ar fi existat o dorință așa puternică de a mărita o fată de optsprezece ani cu Tōru, oricât de sclipitor ar fi fost el. Era doar o pradă bună pentru părintele fetei, grăbit să nu i-o ia altcineva înainte.

Honda înțelegea foarte bine situația și dacă dădea curs propunerii ar fi făcut-o numai pentru a amăgi dorințele unei fete dificile de optsprezece ani. Tōru, pe de altă parte, părea deja că o luase pe fâgașul cel bun. Astfel, interesele celor două părți apucaseră căi tot mai îndepărtate și nu mai vedea nici un motiv pentru a trage de timp. Îi stârnea totuși curiozitatea discrepanța dintre părinți și fiica cea frumoasă. Voia să vadă cum se umilesc niște oameni lacomi. Familia era foarte distinsă, dar pe Honda nu-l mai interesau de mult considerațiile de acest gen.

Familia fetei ar fi dorit un dineu unde să-l poată cunoaște pe Tōru, dar Honda a refuzat, acceptând în schimb să participe el și mijlocitorul.

În vârstă de șaptezeci și opt de ani, Honda și-a petrecut următoarele două săptămâni cuprins de o inconfundabilă tentație.

O întâlnise deja pe tânără la dineu și schimbaseră câteva vorbe. Primise și câteva fotografii în plus... De aici tentația.

Încă nu dăduse un răspuns favorabil și nici nu luase o hotărâre clară, dar inima sa bătrână avea o tenacitate ce nu mai asculta de vocea rațiunii. Egoismul de om bătrân îi dădea mâncărimi ca râia. Se gândea să-i arate lui Tōru fotografiile fetei și să-i vadă reacția.

Nici el nu știa prea bine ce-l apucase, dar tentația îi aducea bucurie și mândrie. Știa că, dacă făcea așa ceva, nu mai avea cale de întoarcere. Știa, dar egoismul îl împiedica să se abțină.

Voia să-i unească pe cei doi, să-i ciocnească unul în celălalt, ca două bile pe masa de biliard, și să se bucure de toate consecințele. Era bine dacă fata se îndrăgostea de Tōru. Era la fel de bine și dacă el se îndrăgostea de ea. Indiferent că fata ar fi suferit la moartea lui, sau că el i-ar fi înțeles lăcomia și ar fi învățat ce erau oamenii, pentru Honda ar fi fost un rezultat satisfăcător și un motiv de sărbătoare.

Trecuse de mult de vârsta la care viața e luată în serios. La etatea lui, i se permitea orice fel de răutate. Oricât i-ar fi sacrificat pe cei din jur, moartea care se apropia avea să-l facă să plătească. Era la vârsta la care se juca cu tinerețea, făcând din oameni soldăței de lut și, servindu-se de convențiile lumești, transforma adevărurile în simpli nori plutind pe cerul sângериu de seară.

Odată ce stabilise în adâncul sufletului că oamenii nu înseamnă nimic, i se părea că a cădea pradă tentațiilor însemna a-și urma destinul.

Într-o seară, târziu, l-a chemat pe Tōru în birou. Era sezonul ploios și umezeala stârnise iar mirosul de mucegai din încăperea veche, în stil englezesc, moștenită ca atare de la tatăl său. Honda nu

suporta aerul condiționat și, din cauza căldurii, pe pieptul palid al lui Tōru, așezat pe un scaun în fața lui, sclipeau broboane de sudoare. Tinerețea lui dezgustătoare îi sugera lui Honda o hortensie albă.

— Mai e puțin până la vacanța de vară, nu-i așa? a început Honda.

— Dar mai întâi vin examenele, a răspuns Tōru, mușcând cu dinții din fața bucățica de ciocolată cu mentă pe care i-o oferise Honda.

— Ronțai ca o veveriță, a râs bătrânul.

— Așa ți se pare? a râs și Tōru, vesel, cu aerul cuiva care nu poate fi rănit.

Privindu-i obrajii albi, Honda se gândea că, măcar în această vară, ar fi trebuit să-i vadă și pe ei soarele. Tōru părea să aibă o piele care nu făcea pistru. Honda a scos din sertar o fotografie, cu un gest natural dinainte gândit, și a pus-o pe masă, în dreptul tânărului.

Reacția lui a fost minunată. Honda îl sorbea din ochi. Mai întâi a studiat fotografia, cu aerul serios al unui paznic care verifică un permis de trecere. Preț de o clipă, i-a aruncat bătrânului o privire întrebătoare, apoi ochii i s-au întors la fotografie. Curiozitatea tinerească a învins și a roșit până-n vârful urechilor. A lăsat fotografia pe masă și a început să se scarpine zdravăn cu degetul în ureche. Într-un final, a spus, pe un ton ușor supărat:

— E o tânără frumoasă.

Ce reacție perfectă, gândea Honda. Tōru (deși luat prin surprindere) dăduse aproape o tentă poetică reacției atât de obișnuite pentru un băiat de vârsta lui. Entuziasmul l-a făcut să nu remarce că tânărul s-a purtat exact cum își dorise el.

Era o mixtură complexă, de parcă însăși conștiința lui Honda jucase rolul băiatului, disimulându-și confuzia sub aerul de brutalitate.

— Ce părere ai? Ai vrea s-o cunoști? l-a întrebat, pe un ton liniștit.

În așteptarea reacției următoare, și sperând că va fi cea dorită de el, a fost cuprins de un acces de tuse. Tōru s-a ridicat sprinten și s-a dus să-l bată pe spate.

— Da.

Vocea îi suna înăbușită, dar în ochii pe care Honda, din cauza poziției, nu-i putea vedea, sclipea mulțumirea, iar inima-i șoptea: „Iată, a sosit ocazia mult așteptată! În sfârșit a apărut cineva numai bun de rănit!“

Afară, dincolo de fereastra din spatele lui, ploua din nou. În lumina ferestrei, scoarța copacilor bătuți de ploaie se vedea întunecată și parcă mustind de sudoare.

...Când se lăsa noaptea, se auzea zgomotul metrourilor pe porțiunea de linie supraterană din apropierea casei. Ferestrele luminate ale vagoanelor, intrând unele după altele din nou în subteran, l-au făcut pe Tōru, între două accese de tuse ale tatălui său, să aibă o viziune. Dar în acea seară nu se vedea nici urmă de vapor.

— Puteți să petreceți o vreme împreună, să vă cunoașteți. Dacă nu-ți place de ea, e suficient să-mi spui. Nu e vorba de nici o obligație, a adăugat Honda.

Într-o seară, când deja începuse vacanța de vară, Tōru a fost invitat la cină de soții Hamanaka, părinții fetei, pentru a o cunoaște. După masă, mama i-a sugerat fetei să-i arate camera ei lui Tōru. Momoko l-a condus la etaj. Era o cămăruță în stil european, mare cam de opt *tatami*, și în mod evident aparținea unei fete. Pentru Tōru era prima experiență de acest gen. Tot ce vedea cu ochii era roz și extrem de feminin, de la tapetul de pe pereți la obiectele decorative și păpuși. Toate cântau, în cor, drăgălășenia. Tōru s-a așezat pe un fotoliu cu brațe aflat într-un colț. Perna groasă cu broderie colorată îl făcea foarte incomod.

Fata avea un aer matur, dar cu siguranță că totul fusese ales după gustul ei. Tenul palid îi avantaja fizionomia desuetă nu foarte pronunțată. Aerul sincer și solitar era singurul element din cameră care nu se potrivea cu drăgălășenia generală. Frumusețea ei era prea fără cusur și avea o fărâmă de rău augur, ca un cocor din hârtie albă perfect împăturit.

Mama fetei le-a adus ceai și prăjituri și a ieșit. Cei doi se mai întâlniseră de câteva ori, dar acum erau pentru prima dată singuri. Totuși, atmosfera n-a devenit cu nimic mai încărcată. Momoko era perfect liniștită, știind că ascultase de părinți și făcuse cum i se spusese. „Înainte de toate trebuie s-o învăț ce-i neliniștea“, s-a gândit Tōru.

În timpul cinei, tânărul fusese iritat, pentru că toată lumea se purta scorțos și nu se putuse simți în largul său; acum însă iritarea pe care se ostenise s-

o ascundă începea să-l părăsească de la sine. Întâlnirea a doi tineri fusese meticuloasă aranjată, o fărâma de dragoste fusese luată cu penseta, i se dăduse un strop de culoare. Ca să poată deveni o prăjitură bună, Tōru fusese băgat la cuptor. De fapt, îi era indiferent dacă fusese băgat sau intrase de bunăvoie. Nu era nemulțumit de sine.

Primul lucru pe care l-a făcut Momoko, odată rămași singuri, a fost să aleagă un album cu fotografii, dintre alte cinci sau șase, toate numerotate, și să i-l întindă lui Tōru. Primul semn al sensibilității ei mediocre. Tōru l-a pus pe genunchi și l-a deschis. Un bebeluș cu bavețică, crăcănat, cu pantalonii umflați de scutecele de pe dedesubt, ca un cavaler de Flandra, își arăta gura știrbă, de un roz închis. A întrebat cine era copilul.

Momoko s-a schimbat dintr-odată la față. A aruncat o privire și, în mare grabă, a acoperit cu palma fotografia, i-a smuls din mâini albumul lui Tōru și, cu el la piept, s-a întors cu fața la perete, respirând cu mare greutate.

— Vai! Una e numărul de pe cutie și alta conținutul! Nu se cădea să vezi așa ceva! Ce mă fac?

— E așa un secret că ai fost și tu cândva copil? a spus Tōru, liniștit.

— Ce calm ești! Ca un doctor.

Calmă și ea din nou, a pus albumul la loc în raft. La cât era de distrată, probabil că următorul album va fi cel cu poze de pe la șapte ani, s-a gândit Tōru.

Dar albumul următor, cu fotografii de prin excursii recente, era din cele mai obișnuite. Fiecare imagine arăta cât de iubită era Momoko de toată lumea. Un jurnal al unei fericiri cât se poate de plictisitoare. Fata a ținut să-i arate niște fotografii de vara trecută, din Hawaii, dar el s-a simțit mai degrabă atras de alta, făcută într-o toamnă, cu Momoko în grădină, stând pe vine lângă un foc de tabără. În fotografia color, flăcările

puternice aveau o culoare voluptoasă, iar chipul fetei, luminat, avea trăsăturile fecioarelor de la temple.

— Îți place focul? a întrebat-o Tōru.

Momoko a ezitat o clipă, neștiind ce să răspundă. Tōru îi vedea pupilele chiar în fața ochilor. În mod straniu, era sigur că fata, atunci când stătuse lângă foc, fusese la menstruație. Și acum?

Ce perfectă ar fi răutatea sa metafizică dacă ar fi liber de atracția sexuală! Știa că lucrurile n-aveau să meargă tot atât de ușor ca atunci când făcuse să fie dat afară profesorul particular. Dar avea certitudinea că, oricât ar fi fost iubit, nu și-ar fi pierdut răceala inimii. Era ceva adânc ascuns în tărâmul său lăuntric, indigo.

Pentru că încă nu-i venea să-l lase de capul lui, în vara aceea Honda l-a luat pe Tōru într-o excursie în Hokkaidō. Programul fiecărei zile era lejer, ca să nu obosească prea tare. Keiko avea tot mai rar ocazia de a călători însoțită doar de Honda, iar acum plecase singură la Geneva, cu sprijinul ambasadorului japonez în Elveția, rudă de-a sa. Pentru că familia Hamanaka își exprimase dorința să petreacă măcar două-trei zile cu Honda și fiul său, au mers cu toții la același hotel din Shimoda. Sezonul ploios tocmai se încheiase, iar Honda, doborât de căldura copleșitoare de afară, își petrecea mai tot timpul în cameră, în răcoarea aerului condiționat.

Cele două familii luau masa împreună în fiecare seară. Soții Hamanaka, pregătiți de cină, au venit în camera celorlalți pentru a-i invita la masă. Doamna Hamanaka a întrebat dacă Momoko nu trecuse pe acolo. Honda i-a răspuns că, într-adevăr, venise, dar cum mai era destul timp până la cină, a ieșit cu Tōru la o plimbare în grădină. Soții Hamanaka s-au așezat pe canapea și cu toții au așteptat întoarcerea tinerilor.

Honda stătea în picioare lângă fereastră, sprijinit într-un baston.

Așa mi-a trebuit, s-a gândit în sinea lui. Îi lipsea pofta de mâncare, iar hotelul avea un meniu extrem de limitat. Chiar fără să fi pășit în sala de mese, ghicea atmosfera vulgară și zgomotoasă care-i aștepta. În plus, conversația la masă cu familia Hamanaka era ceva nespus de plictisitor.

Fie că voia, fie că nu, îl sileau să discute politică. Un bătrân de șaptezeci și opt de ani, cu dureri în toate încheieturile, mai poate să-și mascheze dezinteresul doar mimând veselie și

bună dispoziție. Dezinteresul, ca o plajă ce primește zi de zi loviturile valurilor și gunoaiele aduse la mal, e singurul mod de a trece peste stupizenia lumii. Honda credea că încă-i mai rămăsese puterea de a-i face să se simtă prost pe lingușitorii și nemulțumiții de care era înconjurat, dar și aceasta se stingea pe zi ce trece. Mai deținea doar un puternic simț al ridicolului și al vulgarității, amestecate într-o singură culoare ștersă. De fapt, pe lumea asta, vulgaritatea ia mii de forme: vulgaritatea rafinamentului, a fildeşului, a sublimului, a cocorilor, a erudiției, a erudiției prefăcute, a lingușirilor, a pisicilor persane, a prinților, a cerșetorilor, a nebunilor, a fluturilor, a gândacilor bălțați... Reincarnarea era probabil răsplata vulgarității, iar cauza ei majoră, de fapt, unică, era dorința de a trăi. Honda nu se îndoia că și el făcea parte dintre oamenii vulgari, însă el, spre deosebire de ceilalți, avea un simț al mirosului extraordinar de ascuțit.

Honda a aruncat o privire scurtă cuplului între două vârste așezat pe canapea. De ce oare i se infiltraseră în viață asemenea oameni? Era o lipsă de necesitate care se ciocnea puternic de simțul său al ordinii. Dar era prea târziu să mai opună rezistență. Cei doi îi invadaseră camera și se așezaseră pe canapea, zâmbitori, cu aerul că erau pregătiți să aștepte și un deceniu.

Soțul, Shigehisa Hamanaka, avea cincizeci și cinci de ani. Pe vremuri deținuse un domeniu feudal în regiunea Tōhoku și încerca să ascundă mândria titlului nobiliar, acum golit de sens, sub masca unei simplități rafinate. Cele câteva eseuri pe care le-a publicat la un loc, sub titlul *Seniorul*, l-au făcut cât de cât cunoscut. Era directorul unei bănci de provincie, chiar pe fostul său domeniu, și în cartierele de plăceri i se cunoșteau preferințele pentru lucrurile de modă veche. Avea chipul oval și purta ochelari cu ramă de aur, iar părul îi era încă bogat și negru, dar avea un aer complet lipsit

de vitalitate. Foarte încrezător în talentul său de povestitor, intra întotdeauna direct în subiect, evitând cu îndemânare introducerile plicticoase, și nu uita să facă o pauză de efect înaintea poantei. Se mândrea cu sensibilitatea sa și cu ironia rafinată. Mereu cu zâmbetul pe buze și respectuos față de bătrâni, nici prin gând nu i-ar fi trecut că era un individ cât se poate de plictisitor.

Soția sa, Taeko, se trăgea și ea dintr-o veche familie nobilă. Era o femeie grasă și lipsită de eleganță, însă din fericire fiica ei moștenise fizionomia tatălui. Singurul său subiect de conversație erau rubedeniile. Nu fusese niciodată la cinematograf sau la teatru, dar își petrecea viața în fața televizorului. Și ea, și soțul său erau foarte mândri că o mai aveau doar pe Momoko nemăritată, pe ceilalți trei copii reușind să-i trimită cu bine la casele lor.

Eleganța lor de modă veche devenise miezul frivolității lor. Honda cu greu suporta să asculte părerile lui Shigehisa despre revoluția sexuală modernă, emise cu un aer de persoană informată și înțelegătoare, și intervențiile supărate ale soției. În stilul său caracteristic, Shigehisa se folosea de reacțiile ei desuete pentru a da efect propriului său joc.

Honda se întreba de ce nici acum, la vârsta lui, nu reușea să fie mai tolerant. Îi era tot mai greu să-și facă noi cunoștințe și începea să vadă ce mare era efortul psihic ascuns în spatele unui zâmbet. Primul sentiment care-l cuprindea de obicei era disprețul, dar în ultima vreme până și asta îl obosea. Uneori se gândea cât de plăcut i-ar fi fost să poată răspunde cu un scuipat în loc de vorbe, deși cuvintele îi veneau ușor pe buze, dar vorbitul era cel din urmă mod de acțiune care-i mai rămăsese. Doar cu vorbele, bătrânii pot să zguduie lumea, cum ar strivi un coș împletit.

— Când vă văd așa cum stați în picioare, ca un soldat, îmi dau seama cât de bine vă țineți, i-a spus

Taeko.

— Dragă, nu-i tocmai o comparație potrivită. Să-l faci soldat tocmai pe un fost judecător! Am văzut odată, la un circ în Germania, un îmblânzitor de fiare, falnic și demn. Cu el seamănă domnul Honda.

— Vai de mine, cred că-i și mai nepotrivită comparația ta!

Taeko se amuza copios.

— Să știți că nu stau așa ca să mă fălesc. De aici pot să admir peisajul frumos de seară și să-i supraveghez de sus pe cei doi, în plimbarea lor.

— Îi vedeți de acolo?

Taeko s-a ridicat și s-a dus lângă Honda. Shigehisa s-a ridicat și el, cu un aer foarte demn, și a venit în spatele soției.

Camera se afla la etajul al doilea și, de la fereastră, se vedea limpede până departe. Grădina aproape rotundă era înconjurată de un drumeag pe faleză, ce cobora apoi lin până la mare. Printre arbuștii de pe marginea drumului erau câteva bănci. Era puțină lume în grădină. Câteva familii se întorceau, cu prosoapele pe umăr, de la piscina aflată ceva mai jos. În soarele aproape de asfințit, lăsau umbre lungi pe iarba peluzelor.

Tōru și Momoko se plimbau prin mijlocul grădinii ținându-se de mână. Și umbrele lor se întindeau pe iarbă, lungi, către est. Părea că doi rechini imenși au venit să-i apuce de picioare.

Vântul îi umfla lui Tōru cămașa în spate și-i răscolea părul lui Momoko. Arătau ca un cuplu de tineri absolut obișnuit, dar Honda și-a închipuit că-și pierduseră substanța și că trupurile le erau mâncate de umbre, roase pe dinăuntru de o melancolie conceptuală, transparente ca o plasă de țânțari. Pentru el, asta nu era viață. Era ceva și mai de neiertat. Înfricoșător era faptul că și Tōru, probabil, știa.

Dacă umbra ar fi adevărata substanță, atunci lucrul acela transparent și prea ușor, agățat de trup,

nu putea fi decât o pereche de aripi. Zboară! Zboară peste vulgaritate! Pe lângă aripi, cele patru membre și capul sunt prea concrete și inutile. Dacă disprețul pe care-l purta în suflet ar fi doar cu puțin mai puternic, Tōru ar prinde-o pe fată de mână și ar zbura împreună. Însă Honda îi interzisese acest lucru. În neputința sa de om bătrân, încerca prin toate mijloacele să-și stârnească invidia și astfel să le dea celor doi aripi ca să-și ia zborul, dar în sufletul său nici măcar invidia nu mai clocotea. Abia acum își dădea seama: sentimentul său cel mai profund față de Kiyoaki și Isao fusese acela care trezește lirismul în orice om – invidia.

Foarte bine atunci. Avea să se gândească la cei doi ca la cele mai anoste și mai puțin apetisante bucățele de tinerețe. Ca două marionete sub îndrumarea degetelor lui de păpușar, aveau să-și cadă în brațe unul celuilalt. Cu mâna pe mânerul bastonului, a mișcat două degete. Ca la un semn, cei doi au pornit spre drumeagul de pe faleză.

— Vai, noi îi așteptăm aici, iar ei se duc și mai departe! a spus Taeko, pe un ton ușor agitat, dar rămasă în poziția de mai devreme, cu mâna soțului odihnindu-i-se pe umăr.

Cei doi tineri au coborât către mare și s-au așezat pe una dintre băncile grosolane de sub copacii de pe marginea drumului. Din înclinația cefelor, Honda își dădea seama că priveau asfințitul. Chiar atunci, de sub bancă a țâșnit ceva negru. Nu vedea ce era, probabil un câine sau o pisică. Momoko s-a ridicat într-un salt, speriată. Tōru s-a ridicat și el și a strâns-o în brațe.

— Ia te uită!

Vocile părinților, martori la scenă de la fereastră, au plutit ușor în aer, ca un puf de pădăie.

Honda nu privea. Nu privea nici mental, prin gaura cheii. Stătea lângă fereastră, în lumina strălucitoare a apusului și, pe de o parte, juca în propriu-i suflet rolul pe care i-l ordonase conștiința

de sine, iar pe de altă parte încerca din răputeri să dea el comenzile.

„Sunteți tineri și trebuie să arătați lumii o vitalitate mult mai prostească. Ce să fac, să vă dau tunete? Fulgere? Să vă determin să produceți vreun fenomen electric neașteptat? Aș putea s-o fac pe Momoko să i se ridice părul și să-i țâșnească scânteii din el.“

Un copac își îndrepta crengile către mare, ca niște picioare de păianjen. Cei doi au început să se cațere în el. Honda auzea răsuflarea întretăiată a părinților fetei și le percepea încordarea.

— N-ar fi trebuit s-o las să poarte pantaloni! Nu se cade să fie așa de băiețoasă...

Taeko mai avea puțin și plângea.

Ajunși sus în copac, tinerii au încălecat câte o cracă și au început să se legene, făcând să se scuture frunzele. Dintre toți copacii, doar unul, al lor, părea că a înnebunit. Luminați de marea din spate, sclipitoare în lumina apusului, cei doi păreau o pereche de păsări uriașe.

Momoko s-a dat jos prima. A coborât încet și cu mare precauție, și tocmai de aceea a reușit să-și încurce părul lung în ultimele crengi. Tōru a fost imediat și el jos și a ajutat-o să-și descurce părul.

— Se iubesc! a exclamat mama fetei, înlăcrimată, dând apoi din cap, în tăcere, de nenumărate ori.

Lui Tōru îi lua totuși cam mult să descurce părul, iar Honda a intuit imediat că, de fapt, încerca să-l încurce și mai tare de crengi. O exagerare mărunță, care l-a neliniștit. Momoko în schimb se simțea în siguranță. S-a gândit să se depărteze de creangă, dar s-a tras de păr și a durut-o puternic. Tōru se prefăcea că se grăbește și de aceea nu izbutește s-o descurce. A încălecat din nou pe una dintre crengile joase. Cu spatele la el și plângând cu fața ascunsă în mâini, Momoko tot încerca să se îndepărteze, trăgând cu forță de șuvițele lungi de păr.

Privită de la etajul al doilea, din partea cealaltă a grădinii spațioase, scena părea statică și stilizată, ca desprinsă de pe o amforă grecească. Grandioasă era în schimb panorama, cu razele de soare coborând printre nori peste mare. De la începutul după-amiezii fuseseră câteva momente de ploaie apoi se înseninase din nou. Rămășițele norilor păreau că dansează pe cerul înalt de peste golf. În acea lumină, și copacii, și insulițele din golf, tot mai apropiate, își împrăștiu culorile peste liniile subțiri ale desenului. Limpezimea era aproape înspăimântătoare.

— Se iubesc! a repetat Taeko.

Dintr-odată a apărut curcubeul, îmbrățișând întinderea golfului, ca o reflectare a bucuriei ce-i umpluse sufletul lui Honda, văzându-se înconjurat de atâta prostie.

Jurnalul lui Tōru Honda

Ziua..., luna...

Nu se cuvine să privesc superficial greșelile pe care le fac în relația cu Momoko. Punctul de plecare trebuie să fie discernământul. O interpretare greșită, cât de mică, naște fantasme, iar fantasmele nasc frumusețe.

Nu am fost niciodată un fanatic al frumuseții, așa încât să consider că frumusețea naște fantasme, iar fantasmele, interpretări greșite. Când eram încă nou și lipsit de experiență la stația de semnalizare, mi s-a mai întâmplat să confund vapoare. Odată, pe timp de noapte, când e greu de apreciat distanța dintre luminile de pe catarge, mi s-a întâmplat să cred că o biată barcă de pescuit era un ditamai vasul internațional și să-i cer, semnalizând, să-și spună numele. Neobișnuită cu un asemenea protocol, barca mi-a trimis înapoi, în batjocură, numele unei actrițe la modă. Dar asta n-a făcut-o mai frumoasă.

Firește, frumusețea lui Momoko trebuie să îndeplinească toate condițiile obiective. Dar eu am nevoie de dragostea ei și trebuie mai întâi să-i ofer cuțitul cu care se va răni singură. Unul adevărat, pentru că n-ar putea să-și străpungă inima cu un biet cuțitaș pentru hârtie.

Cuvântul „trebuie“ apare des, reflectând o dorință puternică. Aceasta, o știu foarte bine, izvorăște nu din rațiune sau voință, ci din dorința sexuală. De multe ori, pornirile foarte precise generate de dorința sexuală sunt luate

drept dorințe morale. Pentru ca planul meu privitor la Momoko să nu se confrunte cu o asemenea confuzie, cred că e necesar să-mi găsesc la un moment dat altă femeie, pe care s-o folosesc pentru plăceri. Dorința cea mai subtilă și mai fierbinte a răului este să rănească nu trupul, ci spiritul. Eu cunosc foarte bine natura răului din mine. Este chemarea conștiinței, chiar a conștiinței înseși, transformată în dorință. Altfel spus, claritatea în forma ei perfectă îndeplinește un rol în confuzia din adâncul sufletului omenesc.

Uneori mi se întâmplă să gândesc că mai bine aș muri, pentru că planul meu poate fi adus la împlinire de dincolo de moarte, iar acolo eu aș căpăta o perspectivă cu adevărat corectă... Va fi cel mai greu lucru pe lumea asta să-mi îndeplinesc planul, viu fiind. Mai ales la optsprezece ani!

Mi-e foarte greu să evaluez atitudinea familiei Hamanaka. Își doresc să fim logodiți o eternitate, pe puțin vreo șase-șapte ani, iar apoi, când vom deveni adevărați membri ai societății, au să ne organizeze nunta, așa cum vor ei. Dar ce garanție au că relația va dura? Oare se bazează într-atât pe farmecul fiicei? Ori se așteaptă să primească despăgubiri importante ca urmare a ruperii logodnei?

De fapt, nu cred că și-au făcut calcule serioase. În mintea lor nu există decât cea mai obișnuită și mai necizelată noțiune despre legătura dintre un bărbat și o femeie. Din uimirea și admirația pe care le-au etalat când au aflat ce coeficient de inteligență am, presupun că și-au pus dedicat toată energia pentru acapararea unui student eminent, mai ales a unuia cu un venit substanțial asigurat.

Ne-am despărțit de familia Hamanaka la Shimoda și eu și tata ne-am continuat

excursia în Hokkaidō. A doua zi după ce ne-am întors la Tokyo am primit un telefon de la Momoko. Era la Karuizawa. Mă ruga să merg acolo, pentru că voia neapărat să mă vadă. Sunt sigur că părinții o puseseră să mă sune. În voce avea ceva ușor artificial, așa că m-am liniștit și am putut fi crud. Îi refuzam invitația. Mă apucasem deja să studiez pentru admiterea la facultate și eram ocupat. Când am pus jos receptorul, în mod ciudat, am simțit o fărâmbă de singurătate. Atunci când refuzi ceva, faci un fel de compromis, iar acest lucru, în mod natural, aruncă o umbră de tristețe peste respectul de sine. Dar asta nu mă sperie.

Vara e pe sfârșite. Eu resimt întotdeauna sfârșitul verii, puternic, cât se poate de puternic. Pe cer își fac apariția norii cirocumulus, mici și mulți, și cumulus, pufoși ca vata, iar aerul devine un pic înțepător.

Dragostea ar trebui să le urmeze și ea cursul, dar sentimentele mele nu trebuie să urmeze nimic.

Țin și acum pe birou micul cadou pe care mi l-a oferit Momoko la Shimoda. E o bucată de coral alb închisă sub o cupolă de sticlă. Pe dos a desenat două inimi străpunse de o săgeată, cu mențiunea „Pentru Tōru, de la Momoko“. Nu reușesc să pricep de ce, la vârsta ei, încă mai e fascinată de asemenea copilării. În interiorul globului sunt băgate bucățele minuscule de aluminiu care încep să plutească dacă-l scuturi, imitând nisipul de pe fundul mării. Mai mult, sticla de la bază e opacă și colorată în indigo. Golful Suruga pe care-l știu și care făcea parte din viața mea e acum închis sub un clopot de sticlă de câțiva centimetri, o miniatură plină de poezie, pentru că așa a vrut o fată. Dar, chiar și atât de mic, coralul nu și-a pierdut din cruzime sau

rafinament. Oricum, el reflectă răceala mea impenetrabilă, aflată în miezul poeziei.

Ziua..., luna...

De unde vin greutatea din existența mea? Sau, privit invers, de unde vine ușurința de a fi?

Uneori cred că ușurința vine din faptul că existența mea este, în lumea asta, o imposibilitate logică. Nu e vorba de vreo întrebare dificilă pe care mi-o pun în legătură cu viața mea. Cu siguranță că trăiesc și mă mișc fără a avea o forță motrice, dar un asemenea lucru este o imposibilitate principială, întocmai ca ideea de *perpetuum mobile*. Și totuși, nu e destin. Imposibilul nu poate fi destin.

În clipa în care am venit pe lume, ființa mea a știut că nu se înscrie în sfera raționalului. Nu pentru că m-am născut cu vreun defect, ci pentru că eram sublim, așa cum nu există om pe lumea asta. Ca un negativ de film, perfect, în timp ce în lume există numai pozitive umane imperfecte. Dacă le-ar veni ideea să mă developeze, le-ar fi foarte greu. De aici pornește frica lor de mine.

Pentru mine, cel mai caraghios îndemn este unul propovăduit cu cea mai mare seriozitate în întreaga lume: „Trăiește-ți viața fidel ție însuși“. Așa ceva e imposibil, iar eu, dacă m-aș fi luat după povața asta și mi-aș fi fost credincios, aș fi murit pe loc, pentru că ar fi însemnat să unific totul, forțat, cu existența mea irațională.

Dacă n-aveam respectul de sine, tot aș fi găsit alte mijloace. Chiar dacă-l pierdeam, nu mi-ar fi fost greu să-i conving pe alții și pe mine deopotrivă că eu eram în imaginile, fie și distorsionate, pe care le arătam. Cât de

uman este să fii ireparabil monstruos! Când monstruosul e realitate, lumea răsuflă imediat ușurată.

Eu sunt foarte precaut, dar instinctului meu de apărare îi lipsește ceva important. E ca o fereastră deschisă spre cerul senin și, câteodată, vântul care intră pe acolo mă îmbată. Când pericolul este starea obișnuită, nu există noțiunea de criză. Pentru că nu pot trăi fără un echilibru perfect, e bine că posed simțul echilibrului, dar exact când nu mă aștept se poate transforma într-un vis fierbinte de dezechilibru și cădere... Cu cât îl rafinez mai mult, cu atât îmi crește și ferocitatea, și obolesc tot apăsând butonul de control. Nu trebuie să mă încred în blândețea mea. Nimeni nu poate înțelege ce sacrificii fac ca să reușesc să fiu blând cu oamenii.

Dacă stau să mă gândesc, întreaga mea viață a fost o datorie. Am umblat de ici-colo, ca un mus nou-venit pe o navă... doar răul de mare n-a fost datorie pentru mine, sau altfel spus, greața. Ceea ce lumea numește dragoste la mine corespunde cu greața.

Ziua..., luna...

Dintr-un motiv sau altul, Momoko ezită să mă viziteze acasă și de aceea, de multe ori, ne întâlnim după școală, cam o oră, la ceainăria Renoir. Alteori ne amuzăm în parc, sau urcăm în *roller coaster*. Câtă vreme nu s-a întunecat de-a binelea, familia Hamanaka nu se îngrijorează dacă fata întârzie puțin. O invit și la film, dar atunci o conduc înapoi acasă și bineînțeles că trebuie să anunț dinainte la ce oră ne întoarcem. Pentru că întâlnirile anunțate oficial și-au pierdut farmecul, de la o vreme ne mai întâlnim și în secret, dar trebuie să fim scurți.

Momoko a venit și astăzi la Renoir. Are o înfățișare demodată, însă abordează aceleași subiecte de conversație ca orice fată de vârsta ei: se plânge de profesori, îi bârfește pe colegi, vorbește cu un dispreț simulat despre aventurile actrițelor celebre... Eu o ascult binedispus și încuviințez, arătând o toleranță tipic masculină...

Am ajuns până aici cu scrisul, dar nu găsesc curajul să continui. Privită din afară, ezitarea mea seamănă perfect cu ezitarea inconștientă a tinerilor obișnuiți. Oricâte răutăți i-aș face lui Momoko, nu le simte. De aceea, mă las purtat de sentimente și, fără să vreau, devin sincer. Dacă aș fi cu adevărat sincer, toate contradicțiile din ființa mea ar trebui să-și arate fața, ca nămolul de pe plajă, când marea se retrage la reflux. Cel mai problematic este când nămolul rămâne totuși ascuns. Când apele se retrag, ajung într-un punct în care iritarea mea este aceeași cu a oricărui tânăr, iar cutele de supărare de pe fruntea mea sunt aceleași cu ale oricărui tânăr. S-ar întâmpla o grozăvie dacă Momoko m-ar prinde în acel punct.

Am greșit gândind că femeile se frământă încontinuu căutând să afle dacă sunt iubite sau nu. Am vrut s-o cufund pe Momoko în incertitudine cât mai repede. Dar ea, ca un animaluț prea iute de picior, nu mi s-a prins în plasă. E inutil și să-i spun „nu te iubesc“. E convinsă c-o mint. Îmi mai rămâne doar să pândesc ocazia și s-o fac geloasă.

Mă întreb dacă nu m-a schimbat pierderea sentimentului pe care-l aveam când așteptam vapoare. Ocupația nu se poate să nu-mi fi influențat spiritul. Vapoarele se nășteau din mintea mea, creșteau sub privirile mele și se făceau imense, devenind o realitate care poartă nume... Până acolo era misiunea mea.

Apoi, de când intrau în port și până plecau iar, aparțineau unei lumi cu care eu nu aveam nici o legătură, și eu, ocupat cu întâmpinarea altor vase, uitam repede de cele dinainte. Îmi lipsește abilitatea de a deveni, pe rând, vapor și port, iar femeile asta vor. După ce conceptul de femeie devine o realitate sensibilă, sub nici o formă nu mai vor să părăsească portul.

În meseria mea, am simțit întotdeauna mândria și plăcerea ascunsă de a vedea cum prinde formă, încet-încet, conceptul ivit la orizont. Din afara lumii, mi-am întins mâna în interiorul ei și am creat ceva, dar n-am avut niciodată senzația de a fi și eu tras înăuntru. Nu m-am simțit niciodată ca o cămașă pusă la uscat, luată în grabă de pe sârmă când vine ploaia. Unde eram eu, n-au fost ploi care să mă transforme într-o existență în lume. Chiar atunci când era să mă afund fără ieșire în marea minții, claritatea viziunii mele a știut că simțurile o vor salva. Vapoarele au trecut, dar nu s-au oprit niciodată. Vânturile oceanului au transformat totul în marmură, iar soarele mi-a preschimbat inima într-un cristal.

Ziua..., luna...

Am fost singur, singur până la punctul de a fi trist. Oare când am deprins obiceiul să mă spăl grăbit pe mâini dacă atingeam cu vârful degetelor vreo manifestare a umanității, de frică să nu mă contaminez? Oamenii care mă vedeau mă considerau doar de o curățenie exagerată.

Nefericirea mea vine din nrecunoașterea naturii. E firesc să n-o recunosc; natura, cu regulile ei generale, ar fi trebuit să-mi fie sprijin, dar natura „mea“ n-a fost așa. Totuși, nrecunoașterea mea e blândă. Nimeni nu m-a răsfățat vreodată. Pentru că întotdeauna am

simțit deasupra mea umbra celor care vor să mă rănească, m-am străduit să manifest acea blândețe care sigur îi rănește pe oameni. Este ceea ce s-ar putea numi grijă față de alții. Dar cuvântul „grijă“ în sine e lemnos și greu de mestecat.

Prin comparație cu problemele proprii mele existențe, cele ale lumii – complicate, cu impact internațional – mi s-au părut niște fleacuri. Politica, ideologia sau arta nu sunt decât niște coji de pepene. Niște biete coji de pepene, aruncate de valuri pe țărm, albicioase și înroșite doar puțin de razele soarelui care răsare. I-am urât pe oamenii vulgari, dar am recunoscut în ei făgăduința vieții eterne.

Neînțelegerea profundă și lipsa de toleranță din partea celorlalți au fost mai ușor de suportat decât încercările lor de a mă sonda adânc pentru a mă înțelege. Erau nu doar ostile, ci grosolane și lipsite de maniere. Când m-au înțeles vapoarele? Era suficient să le înțeleg eu. Nepăsătoare sau sincere, îmi transmiteau cum le cheamă și apoi intrau în port, fără o privire în urmă. Norocul lor a fost că n-au avut vreo bănuială despre mine, altfel, în acea clipă, le-aș fi alungat din minte.

Mi-am creat un mecanism foarte bine pus la punct pentru a simți ce simt și oamenii. Așa cum un străin naturalizat își însușește spiritul de gentleman mai bine decât un englez adevărat, eram și eu mai om decât oamenii. În orice caz, mai om decât un tânăr de optsprezece ani! Imaginația și logica au devenit armele mele, mai precise decât natura, instinctul sau experiența, și neatinse de ajustările probabilității. Am devenit un expert în umanitate, ca un entomolog specialist în cărăbușii din America de Sud. Experimentând cu flori fără miros, am înțeles cum oamenii sunt captivați de flori cu

anumite parfumuri, care le trezesc sentimente aparte.

A vedea este același lucru. Când eram la stația de semnalizare și urmăream vapoarele care veneau spre port, le-am văzut cum își ținteau privirea spre țărm, din largul mării, și se apropiau cu viteza de douăsprezece noduri și jumătate, chinuite de visul de a ajunge acasă cât mai repede. Dar asta era doar o încercare pentru ochi. În realitate, priveam dincolo de orizont, către țărmul prea îndepărtat pentru a fi vizibil. Ce înseamnă să „privești” invizibilul? E cea din urmă dorință a ochiului, negarea celor văzute și negarea lui însuși.

Și totuși... uneori mă întreb dacă tot ce gândesc și tot ce plănuiesc nu sunt doar lucruri care încep în mine și se sfârșesc în mine. În orice caz, așa era când lucram la stație. În cămăruța aceea mică intrau fragmente de lume, ca niște cioburi de sticlă spartă, aruncau mici scipiri pe pereți dar apoi dispăreau fără urmă. Nu așa se întâmplă și în lumea de afară?

Trebuie să-mi duc viața bizuindu-mă doar pe mine însumi. Eu plutesc prin aer și mă împotrivesc gravitației, la hotarul imposibilului.

Ieri, la școală, un profesor pedant ne-a învățat câteva versuri dintr-o poezie antică grecească:

*Oamenii născuți din bunăvoința zeilor
Au datoria de a muri frumoși,
Pentru a nu irosi darul.*

Viața mea întreagă e datorie, și de aceea nu sunt nevoit să mor frumos. Eu nu-mi amintesc să fi primit vreun dar de la zei.

Ziua..., luna...

Zâmbitul a devenit o povară pentru mine și, de aceea, am hotărât să fiu cât mai nesuferit cu Momoko, măcar pentru o vreme. Pe lângă faptul că-i permit să zărească uneori și monstrul, las mai mult loc pentru viziunea, cât se poate de obișnuită, a unui tânăr frustrat și cu toane. Pentru că tot teatrul pe care-l joc e plictisitor, am nevoie și de emoții. Am căutat să văd care este motivul și cred că l-am găsit pe cel mai verosimil: dragostea născută în sufletul meu.

Mi-a venit să râd. Mi-am dat seama ce semnifică incapacitatea de a iubi, ca premisă evidentă. Semnifică și capacitatea de a iubi liber, oricând. Ca un șofer de camion care s-a oprit să tragă un pui de somn la umbră, pentru a scăpa de căldură, convins că va putea din nou conduce în clipa în care se trezește. Dacă libertatea nu este esența dragostei, ci inamicul ei, atunci eu îi țin pe ambii în palmă, aliat și inamic.

Toanele mele au părut convingătoare. Nici nu mă mir, câtă vreme proasta dispoziție e o manifestare a dragostei libere, care pretinde în timp ce refuză.

Momoko m-a privit îngrijorată, ca pe o pasăre captivă ce și-a pierdut pofta de mâncare. Împărtășește și ea convingerea vulgară că fericirea e un fel de baghetă franțuzească din care mănâncă toată lumea și nu înțelege principiul matematic conform căruia fericirea unuia este inevitabil nefericirea altuia.

— S-a întâmplat ceva?

Plecată de pe buzele ei elegante, de pe chipul frumos, cu umbre tragice, întrebarea era nepotrivită.

Eu am zâmbit ambiguu și nu i-am răspuns.

Momoko n-a repetat întrebarea. Într-o clipă, s-a cufundat în propria-i sporovăială.

La un moment dat, a observat că aveam degetul mijlociu de la mână dreaptă bandajat. Mă lovisem la ora de gimnastică, în timpul unei sărituri la cal. I-am surprins ușurarea de pe chip în clipa în care mi-a văzut degetul. Era convinsă că descoperise cauza proastei mele dispoziții.

Cerându-și iertare că n-a remarcat mai devreme, m-a întrebat îngrijorată dacă mă durea. I-am răspuns sec că nu.

Mai întâi, chiar nu mă durea. În al doilea rând, nu-i puteam ierta ușurința cu care-mi legase proasta dispoziție de o sigură cauză, atât de banală. În al treilea rând, m-a nemulțumit faptul că i-a luat atât de mult timp să observe, când eu m-am străduit să-mi ascund degetul bandajat de cum ne-am întâlnit.

I-am respins gesturile de compasiune, spunându-i tot mai apăsător că nu mă durea. Ea mă compătimea și mai mult, convinsă fiind că nu-i spuneam adevărul pentru că voiam s-o protejez. Ba chiar ajunsese să creadă că era de datoria ei să mă facă să mărturisesc durerea.

A insistat să mergem la o farmacie din apropiere ca să-mi schimb bandajul, pentru că cel pe care-l purtam era deja murdar și trebuia înlocuit. Pentru ea, împotrivirea mea era o dovadă de stăpânire. În cele din urmă am mers amândoi la farmacie. După aer, farmacista bătrână fusese cu siguranță asistentă medicală. Am rugat-o să-mi schimbe bandajul, iar Momoko a spus că nu suportă să privească rana și a întors capul în altă parte, așa că n-a observat că era doar o zgârietură.

Când am plecat de la farmacie, m-a întrebat, îngrijorată, cum se prezintă rana.

— Mi-a ieșit osul prin piele.

— Vaaai, ce groaznic!

— Aiurea, n-am nimic, i-am tăiat-o cât se poate de morocănos.

Insinuarea mea vagă că mi-ar putea fi amputat degetul a speriat-o îngrozitor. Reacția disproporționată mi-a arătat clar nivelul ei de egoism, dar nu pot spune că mi-a lăsat o impresie neplăcută.

Mergeam și vorbeam. Ca de obicei, ea se simțea datoră să poarte greul conversației. Era fericită de viața plăcută pe care o ducea în sânul unei familii deschise și oneste. Mă irita la culme faptul că nu avea nici o îndoială legată de părinții ei.

— Presupun că mama ta s-a mai culcat și ea cu alți bărbați, până la vârsta asta.

— În nici un caz!

— De unde știi? Sunt lucruri petrecute înainte să te naști. Când ai ocazia, întreabă-ți frații mai mari.

— Nu-i adevărat, nu-i adevărat!

— La fel, și tatăl tău trebuie să aibă pe undeva o femeie.

— Nu există așa ceva!

— Ai vreo dovadă?

— Ești groaznic! Nimeni nu mi-a spus vreodată asemenea lucruri urâte!

Discuția începea să se transforme în ceartă, iar mie nu-mi place să mă cert. Era timpul să mă cufund într-o tăcere ursuză.

Ne plimbam în Kōrakuen, pe alea din josul piscinei. Priveliștea era cea obișnuită, iar parcul forfotea de oameni în căutare de distracții ieftine. Nu se zăreau tineri îmbrăcați elegant. Toți purtau ori uniforme cumpărate de-a gata, ori pulovere tricotate la mașina automată, ca filfizonii de provincie. Un copil s-a lăsat pe vine în mijlocul drumului și a cules un capac de bere. Imediat, mama l-a certat.

— De ce te porți așa urât cu mine? m-a întrebat Momoko, pe punctul de a izbucni în lacrimi.

Nu mă purtam urât cu ea. Blândețea mea mă face să nu înghit mulțumirea de sine a altora. Uneori mă întreb dacă nu sunt un fel de animal moral.

Tot mergând, am ajuns la poarta grădinii fostei reședințe a seniorului din familia Tokugawa, Mitsukuni²⁴ de la Mito. Deși locuiam în apropiere, era prima oară când veneam aici. Pe un panou scria că grădina se închide la ora patru și jumătate, iar biletele de intrare se vând până la ora patru. M-am uitat la ceas și era abia patru fără zece. Am zorit-o pe Momoko să intrăm.

²⁴ 1628-1701. Senior feudal (*daimyō*) important în lumea politică a Erei Tokugawa.

Am trecut pe sub poarta principală, cu soarele în față. Se auzeau zumzăind insectele de început de octombrie. Ne-am întâlnit cu un grup de vreo douăzeci de persoane care-și încheiaseră vizita, dar în rest drumul era pustiu. Momoko ar fi vrut să mă țină de mână, dar i-am arătat degetul bandajat și a renunțat.

De ce oare, agitați de sentimentele noastre, am ales să ne plimbăm prin grădina veche și liniștită, scăldată în razele soarelui de toamnă, întocmai ca doi îndrăgostiți? Firește, purtam în suflet o imagine a nefericirii noastre. Un peisaj frumos cutremură inima și-i dă fierbințeli ca de boală. Dacă Momoko ar fi fost suficient de sensibilă, aș fi vrut să-i ascult delirul și să-i privesc buzele, crăpate de durerea de a se fi întâlnit cu irealul.

Căutând singurătatea, am coborât pe lângă Cascada Deșteptării. Era secată și din iazul de sub ea rămăsese doar o baltă cu noroi.

Suprafața era brăzdată de urme de insecte, ca sute de fire țesute dintr-o parte în alta. Ne-am așezat pe o piatră de pe mal și am stat să privim iazul.

Îmi dădeam seama că Momoko începuse să se simtă amenințată de tăcerea mea prelungită. Eram de asemenea sigur că nu pricepea motivul proastei mele dispoziții. Experimentam cu sentimentele și mi se părea nespus de interesant să văd confuzia pe care o produceau. Când nu există sentimente, oamenii își pot crea tot felul de legături între ei.

Suprafața iazului – sau a bălții, mai degrabă – era ascunsă de crengile copacilor din jur, dar razele soarelui pătrundeau și luminau frunzele depuse pe fundul apei, ca un vis urât.

— Privește! Dacă ar fi puternic luminate, și sufletele noastre ar apărea la fel, murdare și fără profunzime, am spus eu, dinadins.

— Sufletul meu nu-i așa. E profund și frumos! Aș vrea să ți-l arăt, a răspuns Momoko, încăpățânată.

— De ce ești așa sigură că doar tu ești o excepție? Dă-mi o dovadă.

Eu, excepția clară, nu suportam lăudăroșenia altora. În orice caz, nu pricepeam cum de cineva mediocru se poate pretinde excepție.

— Știu că sufletul meu e curat.

Înțelegeam foarte bine iadul în care intrase. Până acum, spiritul ei nu simțise niciodată nevoia de auto-afirmare. Mereu cufundată într-o fericire plină de un anumit fel de tristețe, dizolvase totul în acel lichid ambiguu, de la cele mai simple preocupări de fată până la dragoste. Era băgată până la gât în bazinul care-i purta numele. Se afla într-o situație foarte periculoasă, dar n-avea dorința de a fi

ajutată și, de fapt, chiar refuza ajutorul oferit cu generozitate. Ca s-o pot răni, trebuie s-o scot pentru o vreme de acolo. Altfel, lichidul va abate lama pumnalului.

Era vremea apusului și în crângul din jur s-au pornit să zumzăie cicadele. Printre țipetele păsărilor se auzea și hurelul trenurilor ce treceau pe șinele supraînălțate din apropiere. O frunză galbenă se legăna prinsă într-o pânză de păianjen, pe o creangă întinsă mult deasupra apei. De câte ori se mișca, părea că prinde lumina divină coborâtă printre copaci, de parc-ar fi fost o ușiță mică, plutitoare.

Eu și Momoko o priveam, în tăcere. Când o vedeam deschizându-se, mă întrebam ce fel de lume se află în spatele lucirii galbenșofran. Poate că, ținută deschisă de vânt, avea să-mi ofere o priveliște miniaturală, a vreunui orașel plin de viață, sclipind sus pe cer.

Piatra pe care stăteam era rece. Oricum, trebuia să ne grăbim. Mai era doar o jumătate de oră până la închiderea grădinii.

A fost o plimbare rapidă și iritantă. Până și frumusețea serenă a grădinii părea atinsă de freamătul ce preceda lăsarea serii. Păsările de apă se agitau pe iaz. Rozaliul florilor de trifoi sălbatic de lângă grădina cu iriși pălise și el.

Ora închiderii era unul dintre motivele noastre de grabă, dar nu singurul. Ne era teamă că atmosfera grădinii, în acel apus de toamnă, avea să ni se strecoare în suflete. Mai nădăjduiam și că, dacă măream pasul, vocile dinăuntrul nostru aveau să iasă afară, ascuțite, ca muzica de pe un disc ce se învâрте prea repede.

Ne-am oprit pe un pod de pe traseul circular al parcului. Locul era pustiu. Împreună cu silueta podului, umbrele ni se prelungeau peste iazul cu crapi ornamentali. De partea cealaltă a iazului se zărea un stâlp

înalt pe care se afla reclama luminoasă a unei companii farmaceutice. Era supărător, așa că ne-am întors cu spatele. Acum aveam în față o colină artificială, rotundă, năpădită de o specie de iarbă de bambus și, în spatele ei, un crâng prin care se strecurau ultimele raze ale soarelui. Mă simțeam ca cel din urmă pește care încerca să scape din plasa luminii puternice.

Poate că visam o altă lume. Am avut senzația că moartea a trecut o clipă pe lângă noi, doi elevi de liceu îmbrăcați în pulovere deschise la culoare, stând pe un pod. Mi-a trecut prin minte bogăția de sexualitate inclusă în conceptul de „dublă sinucidere din dragoste“. Eu nu cer să fiu salvat, dar, dacă s-ar ivi de undeva un ajutor, trebuie să vină numai după ce nu voi mai avea conștiință. Într-o seară frumoasă ca asta, senzația conștiinței care putrezește nu poate fi decât plăcută.

Spre vest era un mic iaz plin cu lotuși.

Frunzele lor înghesuite, care aproape că ascundeau în întregime suprafața apei, tremurau în bătaia vântului de seară ca niște meduze. Groase, cu aspect de piele întoarsă și parcă presărate cu o pudră verzuie, umpleau valea de la poalele colinei, înmuiau razele soarelui care poposeau pe ele și găzduiau umbrele delicate ale frunzelor unui arțar de pe marginea iazului. Se unduiau nesigure, întrecându-se pentru a prinde lumina de seară, parcă adresând o rugă cerului. Aproape că le auzeam glasurile stinse, ca într-un cor.

Tot privind-le unduirea, am observat că era, de fapt, o mișcare complexă. Chiar dacă vântul bătea dintr-o direcție, ele nu se plecau toate, la unison, în direcția opusă. Într-un loc se agitau, în altul, rămâneau nemișcate. O frunză se răsucea și-și arăta dosul, dar

celelalte n-o urmau, ci-și plecau capetele, încet și dureros, într-o parte și-n alta. Erau adieri de vânt care le atingeau vârful, și altele care le pătrundeau printre tulpini, făcându-le să se miște dezordonat. Am simțit și eu cum mă pătrunde vântul rece.

Cele mai multe dintre frunze aveau mijlocul încă proaspăt, dar marginile ofilite și ruginii. Părea că degradarea începe de la punctele ruginii și se întinde spre restul frunzei. Nu mai plouase de două zile și în cupele din mijloc se vedeau cercuri maronii, urme ale apei evaporate, sau câte o frunză de arțar căzută din copacii învecinați.

Era încă lumină, și totuși se întunecase. Eu și Momoko mai schimbam câte o vorbă. Deși chipurile aproape ni se atingeau, mi se părea că strigăm unul la altul dintr-un iad îndepărtat.

— Ce-i acolo?

Momoko a arătat brusc cu degetul spre poalele colinei, unde se vedea ceva ca un ghem de fire de un roșu aprins.

Era o tufă de crini roșii.

— Este ora închiderii, vă rog să părăsiți grădina, a spus bătrânul paznic, trecând pe lângă noi.

Ziua..., luna...

Impresia pe care mi-a lăsat-o plimbarea în Kōrakuen m-a determinat să iau o anumită decizie.

A fost o decizie mică și neînsemnată. Dacă voiam s-o rănesc pe Momoko nu trupește, ci sufletește, trebuia să găsesc urgent undeva altă femeie.

A descoperi un loc interzis înăuntrul lui Momoko este îndatorirea mea și în același timp o contradicție logică. Iar dacă interesul trupesc pentru ea este, în fapt, sursa ascunsă a

interesului rațional, mândria mea își pierde pedestalul. Trebuie s-o rănesc cu scepтрul strălucitor al „dragostei libere“.

Nu cred că e atât de greu să cunosc altă femeie. În drumul meu de la școală spre casă este un club de dans go-go. Acolo, e suficient să repet ce-am învățat de pe la prieteni, n-are importanță că dansez bine sau prost. Am un coleg care are obiceiul zilnic și foarte sănătos de a merge o oră după școală, singur, la un club de go-go. După aceea se duce acasă, mănâncă și se apucă să studieze pentru examenul de admitere. L-am rugat să mă ia și pe mine odată. După o oră el a plecat acasă, iar eu am rămas și mi-am luat o Coca-Cola. O fată machiată puternic, cu aer de provincială, a intrat în vorbă cu mine și am dansat cu ea. Nu era ceea ce căutam.

Colegul meu mi-a spus că întotdeauna la astfel de cluburi vin și „vânătoare de virginitate“. Te-ai aștepta să fie femei trecute de o anumită vârstă, dar nu e o regulă. Sunt și fete tinere interesate de educație. În plus, surprinzător de multe sunt și frumoase. Din respect față de propria persoană, detestă să fie jucăriile unor bărbați prea cunoscători și preferă să fie ele cele care îndrumă, lăsând în inimile tinerilor o impresie de neuitat. Interesul lor pentru bărbații puri este legat și de bucuria de a stârni tentația. Pentru că nu au deloc sentimentul de vină, e plăcerea lor să-i facă pe bărbați să se simtă vinovați. Unele sunt extrem de vesele, altele sunt melancolice, dar toate, ca niște cloști, țin la căldură ouăle păcatului. Se pare că visul lor nu este să vadă puiul ieșit din ou, ci preferă mai degrabă să-l spargă de țeasta tânărului partener.

În acea seară am cunoscut o femeie cu o înfățișare destul de plăcută, în vârstă de vreo

douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani. Mi-a spus s-o strig „Nagisa“, dar nu știu dacă era numele mic sau cel de familie.

Avea ochii neobișnuit de mari și buzele subțiri și rele, dar chipul ei, privit în întregime, părea de o bogăție caldă, ca o livadă cu portocali. Pieptul îi era de un alb dezvățat și avea picioare frumoase.

Obiceiul ei era să spună mereu „cam așa“. Deși puneă din proprie inițiativă o mulțime de întrebări, când o întrebam eu ceva, rezolva cu „cam așa“.

Pentru că-l anunțasem pe tata că mă întorc acasă pe la nouă, n-am avut timp decât să luăm cina împreună. Mi-a desenat o hartă, mi-a dat numărul de telefon și m-a invitat să trec pe la ea când îmi convenea, fără să-mi fac probleme, pentru că locuia singură.

Aș vrea să descriu cât mai sincer ce s-a petrecut cu câteva zile mai târziu, când am vizitat-o acasă, dar experiența în sine este atât de plină de senzații exagerate, imaginație și dezamăgire, iar faptul este atât de distorsionat, încât povestitorul, în încercarea sa de a fi obiectiv, se depărtează mult de realitate, iar dacă încearcă să zugrăvească starea de beție ce l-a cuprins, devine mult prea conceptual. Voi încerca să diferențiez clar toate cele trei componente, plăcerea sexuală, fiorul de a experimenta ceva necunoscut și senzația apăsătoare de nepotrivire, despre care nu pot spune dacă are origine rațională sau perceptuală. Trebuie să le separ astfel încât să nu se contamineze reciproc și să le transplantez în mod egal pe tărâmul experienței. Va fi o muncă dificilă.

Se aștepta să fiu mai sfios. M-a întrebat de câteva ori dacă într-adevăr eram „începător“, cum îi spusese. Eu, pe de altă parte, nu voiam să par ceea ce nu eram, dar nici nu-mi

doream să atrag, pe motivul tinereții și al lipsei mele de experiență, un anumit tip de femei. De aceea, a trebuit să iau o atitudine ușor arogantă care, de fapt, nu era decât sfială îmbrăcată în haina vanității.

Femeia părea să ezite între dorința de a mă liniști și dorința de a mă stârni, în ambele cazuri pentru propria-i plăcere. Din experiență, știa că prea multe insistențe pot avea asupra unui tânăr exact efectul invers, de a-l face să dea înapoi. Această teamă egoistă era motivul privirii sale blânde și retrase. Era totodată parfumul cu care, plină de atenție, își impregnase trupul. În ochii ei primitivi am văzut un ac de cântar care oscila neîncetat.

Îmi era limpede că femeia se folosea de graba și curiozitatea mea ca să-și hrănească propria dorință sexuală și, de aceea, am evitat s-o las să mă privească. De felul meu nu mă rușinez să fiu privit, dar prin gestul meu de a-i închide ușor pleoapele, cu degetul, am făcut-o să creadă că era o rugămințe adresată din sfială. Presupun că, în întuneric, femeia mai simte doar greutatea roții care trece peste ea.

Senzația de plăcere nici n-a apărut bine că s-a și dus. Am simțit o mare ușurare. Abia a treia oară m-a încercat ceva asemănător unei plăceri trupesti.

Acum știu: plăcerea trupestă are o componentă rațională. Se creează o separare, o conspirație a senzațiilor și a conștiinței, un calcul și un plan. Câtă vreme nu ești capabil să-ți privești plăcerea *din afară*, așa cum femeia își privește sânii, nu este plăcere adevărată. Plăcerea mea a avut spini...

În mândria mea, nu m-am simțit mai bine aflând că prototipul unui lucru obținut după multe exerciții se află ascuns în scurta și slaba satisfacție de la început. Ce-a fost la început n-a fost deloc esența impulsului, ci esența

unui concept cizelat de-a lungul timpului. Iar operațiunile cerebrale ale plăcerii de după, către care parte tind? Oare construiesc din prăbușirea treptată (sau poate bruscă) a unui concept un fel de dig mic și, cu puterea electrică obținută, fac să crească puțin câte puțin impulsul? Dacă lucrurile stau astfel, drumul nostru intelectual către animalitate este infinit de lung.

— Ești absolut fenomenal. Ai potențial, zău așa, a spus femeia când am terminat.

Câte vapoare o fi petrecut, la plecarea din port, cu același buchet?

Ziua..., luna...

Sunt luat de avalanșă.

Mă irită faptul că zăpada îmi alunecă prea blând pe coasta abruptă și mă urmărește.

Dar eu n-am nici o legătură cu propria-mi distrugere sau dispariție. Avalanșa m-a aruncat afară din trup, mi-a dărâmat casa, a rănit oameni, a adus țipete din infern, iar acum mi se așază ușor-ușor pe umeri și n-are nici o legătură cu natura mea interioară. Dar, în clipa în care s-a produs avalanșa, blândețea zăpezii și duritatea stâncii mele au schimbat locul una cu cealaltă. Zăpada aduce dezastrul, nu eu. Blândețea, nu duritatea.

Încă din cele mai îndepărtate timpuri, chiar de la începutul istoriei naturale, au fost zămislite inimi ca a mea, crude și iresponsabile. De cele mai multe ori, sub formă de pietre. În varianta lor cea mai pură, diamante.

Dar soarele prea strălucitor de iarnă pătrunde chiar și în inima mea transparentă. În asemenea momente visez că am aripi și că nu întâmpin nici un obstacol, și presimt în același timp că-n viață n-am să reușesc să împlinesc nimic.

Am să găsesc poate libertatea, dar va fi doar una foarte asemănătoare cu moartea. Nimic din ce-am visat n-am să obțin pe lumea asta.

Pot să-mi văd viitorul în cel mai mic detaliu, așa cum de la stația de semnalizare din Golful Suruga vedeam luminile mașinilor din Peninsula Izu, în zilele senine de iarnă.

Voi avea prieteni. Cei deștepți au să mă trădeze și doar cei proști au să-mi rămână alături. E uimitor că și cineva ca mine poate fi trădat. Presupun că, văzându-mi limpezimea, oamenii simt pofta de a mă înșela. Pentru ei nu există victorie mai mare decât trădarea limpezimii. Toți oamenii pe care nu-i iubesc sunt convinși că-i iubesc. Iar cei pe care-i iubesc vor rămâne cufundați într-o frumoasă tăcere.

Lumea întreagă îmi dorește moartea. În același timp, fiecare, vrând să câștige în fața celorlalți, va încerca să-mi împiedice moartea.

Puritatea mea va depăși orizontul și va intra pe tărâmul unde privirea nu poate pătrunde. La capătul suferinței de neîndurat, voi deveni zeu. Va fi durerea tăcerii absolute, într-o lume goală, iar eu am s-o cunosc până la capăt. Ca un câine bolnav și singur, am să mă ghemuiesc într-un colț, suferind. Iar oamenii au să se strângă în jurul meu și au să cânte vesel.

Nu e leac pe lumea asta care să mă aline, și nici spital care să mă primească. Undeva, în istoria omenirii, va fi scris cu litere mici de aur că am fost Răul.

Ziua..., luna...

Când voi împlini douăzeci de ani, mă jur că am să-l trimit pe tatăl meu în fundul iadului.

Trebuie să mă ocup încă de pe acum de toate detaliile.

Ziua..., luna...

Nu mi-ar fi fost deloc greu să apar cu Nagisa la braț, în locul unde aveam întâlnire cu Momoko, dar nu voiam să grăbesc lucrurile și nici s-o văd pe Nagisa îmbătăta de victoria atât de ușoară.

Nagisa mi-a oferit un lanț cu medalion de argint. Pe medalion era inscripționată inițiala ei, N. Firește, nu-l puteam purta acasă sau la școală, dar mi l-am pus când m-am întâlnit cu Momoko. De la întâmplarea cu bandajul știam că era greu să-i atrag atenția. În ciuda frigului, mi-am descheiat cămașa la gât și mi-am pus un pulover decoltat. Mi-am lăsat special un șiret de la pantof mai slăbit, ca să fie nevoie să mă aplec și să-l leg, așa încât să-mi iasă medalionul și să sclipască la vedere.

Spre tot mai marea mea dezamăgire, în ziua aceea mi-am legat șireturile de vreo trei ori, dar Momoko n-a remarcat medalionul. Lipsa spiritului de observație se datora, probabil, încrederii totale pe care o avea în propria-i fericire. Eu, pe de altă parte, nu puteam să i-l arăt direct.

Neștiind ce să mai fac, la următoarea noastră întâlnire secretă am invitat-o la o piscină încălzită, de la un club sportiv mare din Nakano. Momoko s-a bucurat de ocazia de a retrăi, pentru câtva timp, zilele frumoase petrecute în vară, la Shimoda.

— Ești bărbat, nu?

— Așa s-ar zice.

Schimbul de replici, tipic pentru conversația dintre o femeie și un bărbat, se auzea ici-colo pe lângă piscină. Părea ca o scenă din gravurile lui Harunobu²⁵, unde bărbații nu se deosebesc de femei, însă de

data aceasta fără veșminte. Printre înotători erau și unii bărbați cu părul lung, ușor de confundat cu o femeie. Sunt sigur că am capacitatea de a zbura simbolic deasupra sexualității umane, dar n-am simțit niciodată dorința de a mă contopi cu sexul opus. Sub nici o formă nu doresc să fiu femeie. Însăși structura femeii e dușmanul limpezimii.

25 Harunobu Suzuki (1725?-1770), renumit artist japonez, creator de stampe în stilul *Ukiyo-e*.

După ce am înotat puțin, ne-am așezat pe marginea piscinei. Momoko se lipise de umărul meu. Avea medalionul drept în fața ochilor, la o palmă distanță.

În sfârșit l-a observat! A întins mâna și l-a ridicat în palmă.

— De la ce vine „N“?

Era întrebarea mult așteptată.

— De la ce crezi?

— Știu și eu? Inițialele tale sunt „T.H.“

— Corect. Mai gândește-te.

— Aa, m-am prins. „*Nippon*²⁶“.

26 Japonia.

Am fost extrem de dezamăgit și, ieșit din fire, m-am apucat să-i pun eu întrebări, deși era în dezavantajul meu.

— L-am primit cadou. De la cine crezi?

— „N“... Aha. Am rude cu numele de Noda și Nomura.

— Doar nu mi-ar face rudele tale un asemenea cadou!

— Știu! „N“ de la „nord“! Mi s-a părut mie că forma seamănă a busolă. L-ai primit de la vreo companie navală. La ceremonia de lansare a unui vapor? A, normal, o balenieră, dacă-i vorba de nord! Am ghicit? O balenieră, sigur, și ți l-au trimis la stație. Fără doar și poate. Așa e?

Nu-mi dădeam seama dacă într-adevăr așa credea, sau dacă încerca să creadă așa ca să se liniștească, sau dacă juca teatru involuntar, ca să-și ascundă neliniștea. În orice caz, n-am mai avut puterea să-i spun „ba nu-i așa“.

Ziua..., luna...

De data asta m-am ocupat de Nagisa. E o persoană calmă și mă pot adresa curiozității ei liniștite și pașnice. Dacă n-avea nimic mai bun de făcut, nu voia s-o zărească de la distanță pe micuța mea logodnică? Nagisa a acceptat imediat. M-a întrebat insistent dacă m-am culcat deja cu Momoko. Dintr-o perspectivă de profesor, era curioasă să afle dacă am pus în practică ce m-a învățat ea. După ce am făcut-o să-mi promită că n-o să dea nici un semn că ne cunoaștem, și știind foarte bine că nu e genul de femeie care să respecte o asemenea promisiune, i-am spus data și ora la care aveam să mă întâlnesc cu Momoko la Renoir.

La puțină vreme după ce Momoko a sosit, am zărit-o cu coada ochiului pe Nagisa, așezată nonșalant în spatele nostru, de partea cealaltă a fântânii. Era ca o pisică, venită fără un zgomot, care doar din când în când arunca o privire către noi. Pentru că doar Momoko nu știa ce se petrece, într-o clipă am perceput mai intensă înțelegerea dintre mine și Nagisa; vorbeam cu Momoko, aflată chiar în fața mea, dar mi se părea că, de fapt, mă adresam celeilalte femei. Expresia stupidă de „legătură trupească“ a început să capete sens.

Nagisa se așezase de partea cealaltă a fântânii, dar susurul slab al apei n-o împiedica să audă ce discutam. Fiind conștient de asta, mă străduiam să dau vorbelor mele un ton sincer. Momoko se bucura de buna mea dispoziție. Îmi dădeam seama că, în sinea ei,

era fericită că ne împăcăm bine, deși nu-și explica minunea.

La un moment dat, plictisit de conversație, mi-am scos medalionul din sân și l-am mușcat ușor. În loc să mă admonesteze, Momoko a râs nevinovat. Medalionul avea un gust dulceag, de argint, și consistența unei pastile care se dizolvă greu. Lanțul, întins, mi-a ajuns și el la buze. Senzația era plăcută. Mă simțeam ca un câine răpus de plictiseală.

Mi s-a părut că Nagisa se ridicase de la locul ei. Din expresia uimită a lui Momoko mi-am dat seama că venise la masa noastră și stătea în picioare lângă mine.

Dintr-odată, o mână cu unghii lungi, date cu oja roșie, mi-a apucat medalionul și a tras de el.

— Nu te las să mi-l mănânci.

M-am ridicat în picioare și am făcut prezentările.

— Mă numesc Nagisa. Scuze că v-am întrerupt. Pe curând.

Apoi s-a întors cu spatele și a plecat.

Momoko era albă ca varul și tremura.

Ziua..., luna...

A nins. Toată după-amiaza de sâmbătă am stat în casă și m-am plictisit îngrozitor. La baza scării în stil occidental care duce la etaj este o fereastră și doar de acolo se vede bine strada. Mi-am sprijinit bărbia de pervaz și am privit ninsoarea. Strada e de obicei puțin circulată, iar acum urmele mașinilor de azidimineață erau deja acoperite de zăpadă.

Zăpada păstra o ușoară lumină și, în pofida cerului apăsător, crea atmosfera unui timp aparte. Pe zidul de beton din spatele casei de vizavi, ninsoarea pusese stăpânire pe crăpături.

Din dreapta și-a făcut apariția un bătrân, fără umbrelă, cu beretă neagră și îmbrăcat într-un palton cenușiu. După mers, părea să care ceva sub palton, probabil ca să nu se ude. Avea chipul slab, nepotrivit cu statura.

S-a oprit chiar în fața porții noastre, în dreptul ușii mai înguste, de serviciu. Mi-am închipuit că e un client scăpătat, venit cu vreo rugămințe la tatăl meu. Dar nu părea să vrea să intre; doar stătea și privea în jur, fără ca măcar să-și scuture zăpada de pe haine.

Umflătura de sub palton a dispărut brusc. Un pachet a căzut pe zăpadă, ca ouat de o pasăre. La început nu mi-am dat seama ce era. Un obiect sferic, cu multe culori, care sclipea din zăpadă. M-am uitat mai bine. Erau resturi de legume și fructe, împachetate în plastic. Zăream roșul cojilor de măr, portocaliul morcovilor, verdele palid al foilor de varză. Presupunând că le cărase ca să le arunce, atunci bătrânul trebuie să fi fost vreun vegetarian care trăia singur. Cantitatea mare de resturi, atât de colorate, dădea zăpezii o prospețime ciudată.

Rămăsesem captivat de ele și nu l-am observat pe bătrân când a plecat. Mergea cu pași mici, lăsând urme pe zăpadă, și se depărta încet de poartă. Îl vedeam pentru prima oară din spate. Chiar luându-i în considerare cocoașa, paltonul îi stătea ciudat pe umeri și încă arăta umflat, deși mai puțin ca înainte. Bătrânul a continuat să meargă, încet-încet. Probabil că nici el nu și-a dat seama, dar, la vreo cinci metri de poarta noastră, i-a căzut ceva din palton, rămânând ca o pată de cerneală pe zăpadă.

Era o pasăre moartă, neagră, pesemne o cioară sau poate o mierlă indiană. Sunetul pe care l-a făcut când a atins pământul înghețat a

ajuns până la mine, dar bătrânul a mers mai departe, netulburat.

Multă vreme, am studiat pasărea moartă ca pe o enigmă. Era destul de departe, dincolo de copacii din grădina din față și ascunsă de zăpadă. Oricât încercam să-mi încordez privirea, nu reușeam să văd clar. Stăteam și mă gândeam dacă să iau binoclul sau mai bine să ies afară și să mă uit de aproape, dar o inerție apăsătoare m-a ținut în loc.

Ce pasăre o fi fost? De prea mult uitat, grămăjoara de pene nu mi se mai părea o pasăre, ci o perucă de femeie.

Ziua..., luna...

Momoko a început să sufere. Durerea ei era ca un incendiu iscat de la o simplă țigară. Nu e nici o diferență între o fată absolut banală și un mare filozof; pentru amândoi, cel mai neînsemnat eșec poate naște o viziune care distruge lumea.

Eu, care-i doream suferința, mi-am schimbat atitudinea și i-am spus ce voia să audă. În ton cu dispoziția ei, am bârfit-o în cel mai nesuferit fel pe Nagisa. Cu ochii în lacrimi, Momoko m-a rugat să mă despart de ea. I-am mărturisit că aș fi vrut să mă despart, dar aveam nevoie de ajutor; dacă nu mă sprijinea, nu puteam scăpa de acel diavol de femeie, i-am spus, exagerând bineînțelese lucrurile.

Momoko a fost de acord, dar cu o condiție: să arunc, de față cu ea, medalionul primit de la Nagisa. Pentru mine obiectul nu însemna absolut nimic. Am acceptat imediat. Am mers împreună pe podul din fața stației Suidōbashi. Mi-am scos medalionul de la gât și i l-am dat, rugând-o să-l arunce chiar ea în apa murdară a râului. L-a aruncat departe, făcându-l să sclipească în lumina apusului de iarnă.

Medalionul a căzut în apa urât mirositoare, exact când un șlep trecea pe sub pod. Momoko mi s-a prăbușit în brațe, cu respirația întretăiată, surescitată de parcă tocmai ar fi omorât pe cineva. Trecătorii ne aruncau priviri mirate.

Venise vremea să plec la cursuri. Ne-am dat întâlnire a doua zi, sâmbătă după-amiaza, și ne-am despărțit.

Ziua..., luna...

Am făcut-o pe Momoko să-i scrie Nagisei o scrisoare dictată de mine. Oare de câte sute de ori am folosit cuvântul „dragoste“, în acea după-amiază de sâmbătă? I-am spus că, dacă eu o iubeam și ea mă iubea, puteam să împiedicăm dezastrul numai lucrând împreună. Am pus la cale o scrisoare mincinoasă.

Ne-am întâlnit la o sală de bowling în apropiere de grădinile Templului Meiji. După câteva ture de joc, am ieșit să ne plimbăm în soarele calduț de iarnă, pe sub crengile golașe ale copacilor ginkgo. Ne țineam de mână. Ne-am oprit apoi la o ceainărie deschisă recent pe bulevardul Aoyama. Adusesem cu mine hârtie de scrisori, un plic și timbre.

În timpul plimbării i-am șoptit iar cuvinte de dragoste, picurându-i-le în urechi ca pe un anesteziec. La un moment dat, nici nu știu când, pentru mine Momoko a devenit totuna cu fata nebună, Kinue. Și ea putea să respire în liniște doar hrănindu-se cu ideea, atât de greșită, că dragostea noastră nu se va schimba niciodată.

Kinue, care se crede frumoasă, și Momoko, care se crede iubită, neagă în aceeași măsură realitatea, dar Momoko trebuie sprijinită, în timp ce Kinue se descurcă singură. Ah, dac-aș putea-o aduce și pe Momoko la același nivel!

Având un scop pedagogic, așa-zisa dragoste, declarațiile mele fierbinți nu erau chiar vorbe în vânt. Dar nu era oare o contradicție metodologică să aduc pe cineva ca Momoko, care afirma neabătut realitatea, în starea de a o nega? Nu era lucru ușor s-o transform într-o femeie care se luptă cu lumea întreagă, precum Kinue.

Tot repetând la nesfârșit incantația iubirii, ca pe o sutră, ceva ajunge să se schimbe și în sufletul credinciosului. Aproape că simțeam c-o iubesc. Rostisem cuvântul interzis și acum sentimentul de eliberare mă îmbăta. Cât de mult seamănă cel care împinge în ispită cu instructorul de zbor, nevoit să urce în același avion cu pilotul începător și neîndemânatic!

Iar ceea ce voia Momoko, în felul ei desuet, nu era decât o confirmare „spirituală” a dragostei mele, pentru care erau de-ajuns o vorbă sau două. Cuvintele care pluteau prin aer și lăsau o umbră clară pe pământ nu erau oare chiar esența mea? Eu sunt născut să folosesc vorbele astfel. Și, dacă așa stau lucrurile (iată o expresie sentimentală care mă irită), înseamnă că limba mea maternă, pe care până acum am ascuns-o de alții, este limba dragostei.

Când un pacient e lovit de cancer dar nu știe, familia îi poate repeta, la infinit, „sigur ai să te vindec”, chiar dacă boala e incurabilă. La fel și eu îi șopteam lui Momoko, pe drumul frumos acoperit cu umbre de copaci, vorbe de dragoste.

Ajunși la ceainărie, i-am povestit despre caracterul Nagisei, prefăcându-mă că-i ceream sfatul și că eram gata să-l urmez. Am schițat și un plan pentru a ne putea lupta cu ea. Bineînțeles, descrisesem caracterul femeii după buna mea închipuire.

Momoko îmi era logodnică și mă iubea, dar Nagisa nu era genul de femeie care să renunțe la mine din acest motiv sau pentru că i se cerea. Dimpotrivă, o rugămintea i-ar stârni doar disprețul și ne-ar face și mai mari greutatea. Ea dușmănea dragostea și urmărirea mereu s-o atace pe la spate. Ținta ei erau tinerii care promiteau să devină soți buni. Își lăsa amprenta asupra lor și, din umbră, își bătea joc de viața lor de cuplu. Numai că avea și ea punctele ei slabe. Sub nici o formă nu tolera dragostea, dar, pe de altă parte, deși era bogată, respecta într-o anumită măsură femeile care „se luptau să-și facă o viață”. Din când în când auzisem chiar din gura ei lucrul ăsta. Singurul argument care o mișca era acela că stă în calea banilor și împiedică o viață liniștită. Dacă așa stăteau lucrurile, cum era mai bine să procedăm?

— Ar trebui să pretind că nu te iubesc deloc, dar te folosesc pentru bani.

— Așa este. Ai dreptate!

Lui Momoko i-a plăcut foarte tare ideea și s-a înveselit. „Ce bine!” a spus, cu un aer visător. Față de mâhnirea pe care o etalase până mai adineauri, entuziasmul care o cuprinsese era prea naiv și prea vesel, ceea ce mi-a stricat ușor dispoziția.

Momoko a continuat:

— În plus, nu e complet fals. Părinții mei o ascund cu mare grijă, și nici eu n-am spus nimănui, dar situația noastră financiară nu este dintre cele mai bune. S-a întâmplat ceva la bancă, iar tatăl meu a încercat să acopere singur și a ipotecat tot terenul pe care-l avem. Tata e un om foarte bun. De asta a fost păcălit de alții răi.

Momoko era complet absorbită de ideea de a deveni o femeie rea și egoistă (ceea ce, după mintea ei, nu se putea întâmpla în realitate),

ca o elevă entuziasmată de rolul care i s-a dat în piesa de la serbarea școlii. Scrisoarea lungă pe care am pus-o eu la cale și pe care a scris-o ea, din proprie voință, la măsuta din ceainărie, suna așa:

Doamnă Nagisa,

Vă scriu ca să vă cer o favoare, așa că binevoiți să citiți până la capăt. Adevărul este că aș dori să nu-l mai vedeți pe Tōru.

Am să vă explic motivele cât mai sincer. Noi suntem logodiți, dar relația noastră nu se bazează pe dragoste. Îl consider pe Tōru un prieten bun, dar nu am alte sentimente față de el. Ceea ce doresc eu este să-mi ascult tatăl și să mă mărit pentru a intra într-o familie înstărită, cum este cea a lui. Tatăl său nu mai are mult de trăit și-i va încredința lui toată averea, iar alți membri ai familiei care ar putea avea pretenții la moștenire nu mai sunt. Astfel, împreună cu el, care este un om inteligent, aș vrea să am o căsnicie liberă și îndestulată. De asemenea, ar fi profitabil și pentru tatăl meu, care are probleme financiare despre care ne vine greu să vorbim. În situația lui, se bazează pe sprijinul tatălui lui Tōru, apoi, când acesta se va prăpădi, speră în ajutorul pe care i-l va da Tōru însuși. Eu îmi iubesc părinții nespuse de mult, iar dacă dragostea logodnicului meu se îndreaptă în altă direcție, toate planurile noastre se vor spulberă și vom rămâne fără nici o speranță. Ca să fiu foarte sinceră, această căsătorie este de o mare importanță financiară pentru noi. Consider că nu există ceva mai de preț pe lume ca banii, și nu mi-e rușine de modul meu de a gândi. În lipsa unui interes bănesc, nu înțeleg cum de cineva poate spune, fără oprire, „te iubesc, te iubesc!”. Ceea ce dumneavoastră probabil că

vi se pare o glumă, pentru mine și familia mea este o chestiune de mare importanță. Nu spun să renunțați la Tōru pentru că-l iubesc eu. Motivele mele sunt raționale și calculate.

Greșiți dacă vă gândiți că puteți să vă vedeți cu Tōru în secret. Așa ceva se află mai devreme sau mai târziu și n-ar fi în avantajul meu să fiu considerată o femeie care acceptă orice pentru bani. Exact din cauza banilor trebuie să-l supraveghez și să-mi protejez mândria.

Vă rog să nu-i arătați sub nici o formă scrisoarea logodnicului meu. Am scris-o nemaivând altă soluție. Dacă sunteți crudă la suflet, îmi închipui că i-o veți arăta imediat, folosindu-vă de ea ca să-l îndepărtați de mine. Dar, dacă procedați așa, îi furați unei femei nu dragostea, ci posibilitatea de a-și duce traiul, iar fapta vă va urmări toată viața. Pentru că nu suntem implicate emoțional, v-aș ruga să resolvăm problema pe cale amiabilă. Dacă-i arătați scrisoarea lui Tōru, vă promit că am să vă ucid, și nu cred că voi alege o metodă dintre cele mai obișnuite.

Momoko

— E foarte puternic finalul! a exclamat Momoko, veselă.

— Dacă scrisoarea asta ajunge sub ochii mei, nu știu ce-o să se întâmple, am spus și eu, râzând.

— Ei, ai văzut-o deja, așa că nu-mi fac probleme, mi-a răspuns Momoko și s-a lipit de mine.

Am pus-o să scrie adresa pe plic, am lipit timbrul, am mers până la poștă ținându-ne de mână și am expediat-o.

Ziua..., luna...

Astăzi am vizitat-o pe Nagisa și mi-a arătat scrisoarea. Mimând furia, i-am smuls-o din mâini și am ieșit pe ușă. Seara târziu, după ce m-am întors de la școală, m-am dus în biroul tatei și, cu aerul că aveam inima frântă, i-am arătat-o.

Sfârșitul jurnalului lui Tōru

Tōru a intrat la liceu la vârsta de șaptesprezece ani, cu doi ani mai târziu decât tinerii obișnuiți. Avea să intre la facultate în anul 49 al Erei Shōwa²⁷, când împlinea și vârsta majoratului. De când a început al treilea an de liceu, a studiat zi de zi pentru examenul de admitere, fără odihnă. Honda l-a rugat să aibă grijă să nu se extenueze.

²⁷ 1974.

Într-o zi frumoasă de toamnă, Honda l-a scos cu forța din casă, în ciuda protestelor lui, și l-a dus să respire aer curat. Tânărul nu voia să meargă undeva prea departe de casă, în schimb și-a exprimat dorința de a privi vapoare, de care-i era dor, așa că au mers la Yokohama cu o mașină. Intenționau să iasă masa de seară pe drumul de întoarcere, în Nankinmachi, cartierul chinezesc din Yokohama.

Din păcate vremea era mohorâtă în acea zi de început de octombrie. La Yokohama zarea e largă, se vede până departe. Au mers pe autostradă până la Minami-Ōsanbashi. Cerul, cât vedeai cu ochii, era înțesat cu nori cenușii, ca pielea de rechin. Doar din loc în loc razele soarelui, albicioase, reușeau să-i străpungă. Doar peste Chūō-Ōsanbashi se vedea un petic albastru, ca un ecou stins al unui clopot, dar și acela părea gata să fie înghițit de nori.

— Dacă-mi iei mașină, pot să te aduc eu până aici. Șoferul e o cheltuială inutilă, i-a șoptit Tōru lui Honda, când coborau din mașină.

— Dacă intri la Universitatea din Tokyo, am să-ți cumpăr una, ca răsplată. Trebuie doar să mai aștepți puțin.

Honda l-a trimis pe Tōru să cumpere bilete pentru a putea intra în terminal, apoi s-a uitat, morocănos, la scările pe care le avea de urcat, sprijinit în baston. Știa că băiatul l-ar fi ajutat, dacă-i era prea greu, dar nu voia să-și arate slăbiciunea în fața oamenilor.

De cum au ajuns în port, inima lui Tōru s-a luminat. Se și aștepta să fie așa. Orice port, nu doar cel din Shimizu, acționa asupra lui ca un leac și-i aducea alinare.

Era ora două după-amiaza. La nouă dimineța fusese afișată lista cu vapoarele aflate în port în ziua respectivă: *Chung Lien II* din Panama, de 2 167 de tone; un vas sovietic; *Hai-i* din China, de 2 767 de tone; *Mindanao* din Filipine, de 3 357 de tone. La ora două și jumătate era așteptat să sosească de la Nahodka un vas sovietic, *Habarovsk*, cu mulți turiști japonezi. De sus, din sala de observație a terminalului, se vedeau bine punțile vaselor trase la chei.

Tatăl și fiul stăteau în dreptul prorei vasului *Chung Lien* și priveau freamătul portului de la picioarele lor.

De-a lungul timpului, li se mai întâmplase să stea unul lângă celălalt în tăcere și să aibă în fața ochilor un peisaj grandios. Poate că era postura cea mai potrivită pentru cei doi Honda, tată și fiu. „Legătura“ dintre ei însemna să pună natura ca un tampon între conștiințele lor separate, știind amândoi că, dacă li se întâlneau direct, zămisleau răul. Se foloseau de ea ca de un imens filtru, reușind să facă apă dulce, bună de băut, din apa sărată a mării conștiinței lor.

Sub prora vasului *Chung Lien* se vedea un mic debarcader, ca o grămadă de lemne aduse de ape. Semnele de interdicție pentru mașini și benzile de marcaj de pe cheiul de beton păreau un joc de șotron părăsit. De undeva venea plutind un fum și se auzea un huriu de motor.

Vopseaua neagră de pe carena vasului *Chung Lien* era cojită, iar de sub ea, petele de grund, de un portocaliu vesel, părea că desenează o hartă aeriană a clădirilor din port. Ancora ruginită atârna mai jos de nară²⁸, ca un crab uriaș.

²⁸ Orificiu prin care se coboară lanțul ancorei în afara bordului navei.

— Oare ce încărcătură are? Ce-or fi obiectele alea lungi și subțiri ca niște fuse, împachetate cu atâta grijă? a întrebat Honda, atras de activitatea docherilor pe vas.

— Presupun că sunt niște cutii de lemn.

Mulțumit că nici Tōru nu știa mai multe, bătrânul și-a îndreptat atenția către strigătele docherilor. În viața lui nu văzuse atâta muncă.

În mod surprinzător, era sănătos și nu în ultimul rând prosper, deși neglijase o viață întreagă carnea, mușchii și organele (lăsând la o parte creierul) cu care fusese înzestrat la naștere, ca orice om. Cu toate acestea, nu avusese o minte creativă sau o mare putere de imaginație. Nu făcuse decât să analizeze la rece și să judece corect, iar aceste lucruri îi aduseseră destui bani. N-avea vreun sentiment de vinovăție privind munca grea a altora, văzută acum pe viu sau altădată în picturi. Îl chinuia doar un sentiment de iritare legat de propria-i viață. Scenele, lucrurile și mișcărilor trupurilor pe care le avea în fața ochilor nu reprezentau realitatea cu care el avea contact și din care obținea profit. Mai degrabă, i se părea că între el și realitatea invizibilă cu oamenii invizibili care profită de ea se ridică un zid opac ce-și râde mereu de ambele părți, un zid vopsit în culori cu miros de viață. Personajele pictate pe el par stăpâne pe acțiunile lor, dar, de fapt, sunt ținute strâns sub control de altcineva. Honda nu-și dorise niciodată să fie și el o entitate opacă, legată și controlată, dar știa că acestea erau cu adevărat ancorate în viață. Societatea nu oferă recompense decât pentru

sacrificii. Cu cât sacrificiul vieții și al sentimentului de a trăi e mai mare, cu atât se plătește mai bine inteligența.

Însă acum, la vârsta lui, nu mai era nevoie să se frământa. Era suficient să stea și să se bucure privind forfota din jurul său. Vapoarele vor sosi în port, apoi vor pleca spre țări cu soare strălucitor și după moartea sa. Și fără el, lumea era plină de vise. Dacă ar fi fost un port, chiar unul în pragul disperării, tot ar fi trebuit să permită șederea unui număr de speranțe. Dar nici măcar port nu era, iar acum trebuia să declare lumii întregi și mării nemărginite că era doar o inutilitate absolută.

Și totuși, dacă ar fi fost un port?

Cu Tōru lângă el, captivat de activitatea docherilor, a privit „Portul Honda“, unde poposiseră doar o barcă mică. O barcă aidoma portului, putrezind odată cu el, căreia niciodată n-avea să-i se permită să-l părăsească. O legase cu ciment de chei. Un tată și un fiu ideali, s-a gândit Honda.

Sub ochii lui, *Chung Lien* și-a deschis larg gura întunecată, lăsând să i se vadă măruntaiele. Încărcătura era scoasă la suprafață. Muncitorii ocupați cu descărcarea, urcați pe muntele de marfă și vizibili doar până la jumătate, cu pulovere maro, brâuri verzi de lână cu fire aurii și căști de protecție galbene, strigau în sus, către bigi. Cablurile bigilor se smuceau strigând și ele pe limba lor, iar încărcătura se învârtea pe cer, legănându-se instabilă și ascunzând din când în când numele scris cu litere aurii al vaporului alb de pasageri ancorat mai încolo, la cheiul central.

Un ofițer de pe vas, cu caschetă albă, supraveghea operațiunile de descărcare, zâmbind. Părea că tocmai le strigase docherilor o glumă mai deșucheată, ca să-i îndemne la lucru.

Plictisiți să tot privească descărcatul, tatăl și fiul s-au mutat în punctul de unde puteau vedea în același timp pupa vasului *Chung Lien* și prora celui sovietic. Spre deosebire de agitația de pe

partea cealaltă a vaporului, aici era pustiu. Se vedeau doar câteva guri de aerisire, pământii, îndreptate în toate direcțiile, o grămadă de deșeuri, butoaie vechi de *saké*, murdare și cu cercurile de pe doage mâncate de rugină, veste de salvare agățate de balustradele albe, tot felul de unelte, colaci de parâme, bărci de salvare albe, cu pliuri delicate, acoperite cu prelate gălbui... iar sub pavilionul panamez încă mai ardea o lampă veche.

Priveliștea ducea cu gândul la o natură moartă din Țările de Jos, în care pătrunsese lumina tristă a mării. Părea că vasul își face siesta, cu părțile rușinoase expuse în văzul lumii, în acele lungi ore de plictiseală cât trebuia să stea la mal.

De cealaltă parte, vaporul sovietic intimida prin silueta sa, cu cele treisprezece bigi argintii, uriașe, și prora neagră. Rugina scursă de pe ancora ce spânzura din nară pictase pe carena vasului sute de fire de păianjen roșii.

Odgoanele care ancorau cele două vase de chei erau maiestuoase, câte trei de fiecare, încrucișate, cu mustăți zburlite din cânepă de Manila. Imobile, vasele deveniseră două paravane imense din oțel, în dosul cărora se zărea mișcarea neconținută din port. Ori de câte ori treceau pe lângă ele vreo barcă mică cu aburi, cu bordul protejat de cauciucuri negre și uzate, sau vreo șalupă-pilot, albă și alungită, siajul lor desena linii subțiri pe suprafața întunecată a apei. Peste un timp, apei îi trecea iritarea și valurile dispăreau.

Tōru și-a amintit de peisajul portului Shimizu, pe care-l privise de atâtea ori în zilele libere. De fiecare dată ceva dădea să-i iasă din piept, de parcă însuși portul ofta cu toată puterea plămânilor săi. Își astupa urechile ca să nu mai audă strigătele oamenilor și zgomotul metalic, neîncetat, al motoarelor. Simțea în același timp apăsare și eliberare și era cuprins de o senzație plăcută de gol. La fel simțea și acum, deși prezența tatălui său îl inhiba.

Brusc, Honda i-a spus:

— Am făcut bine să rupem logodna cu tânăra Hamanaka, în primăvară. Acum văd că te-ai liniștit și te-ai cufundat în studiu, așa că putem vorbi despre asta. Cred că am greșit, atunci, privind lucrurile cu ușurință.

— Nu mai contează!

Tōru, iritat, i-a răspuns pe tonul trist și franc al adolescenților, dar asta nu l-a oprit pe Honda. Intenția lui nu era să-și ceară iertare, ci mai degrabă să afle răspunsul la o întrebare pe care dorea de mult să o pună:

— Dar scrisoarea ei... nu ți s-a părut prostească? Știam de la bun început că părinții erau atrași de bani, dar eram pregătiți să închidem ochii. Ce nepotrivit ca o fată atât de tânără să vorbească pe șleau despre asemenea lucruri... Părinții ei mi-au dat tot felul de explicații, iar onorabilul coleg care a intermediat negocierile a rămas fără grai când i-am arătat scrisoarea.

Pe Tōru îl deranja teribil că tatăl său, care până acum nu mai pomenise niciodată incidentul, deschisese dintr-odată subiectul, ba chiar fără ocoliș. Instinctiv, știa că Honda se bucurase la fel de mult să rupă logodna cum se bucurase s-o pună la cale.

— Dar nu crezi că toate propunerile de căsătorie care ni se fac sunt la fel? Momoko măcar a fost sinceră și am putut lua măsuri la timp, i-a răspuns Tōru, cu coatele pe balustrada terminalului, fără să-l privească în ochi.

— Și eu spun același lucru. Dar nu trebuie să ne pierdem speranța. Găsim noi o fată potrivită. Și totuși... scrisoarea aceea...

— De ce te preocupă acum atât de mult scrisoarea?

Honda i-a dat ușor cu cotul. Lui Tōru i s-a părut că-l atinsese brațul unui schelet.

— De fapt, tu ai pus-o să scrie așa. Am dreptate?

Tōru n-a fost deloc surprins. Se aștepta ca, la un moment dat, Honda să-i pună acea întrebare.

— Și dac-ar fi așa? Ce-ai face?

— N-aș face nimic. Remarc doar că ai găsit o metodă de a-ți gestiona viața. Dar este o metodă întunecată, fără pic de blândețe.

Tōru s-a simțit rănit în amorul propriu.

— Nu vreau să se creadă despre mine că sunt un bărbat „blând“.

— Dar, de când a început logodna și până am rupt-o, te-ai purtat ca un bărbat „blând“.

— Am făcut cum ai vrut tu.

— Într-adevăr!

Râsul bătrânului, cu dinții în bătaia vântului dinspre mare, l-a făcut pe Tōru să se cutremure. Aveau un punct comun de înțelegere, dar asta îi stârnea tânărului porniri criminale. Ar fi putut rezolva foarte ușor, dacă-l împingea pe bătrân în gol, de la înălțimea terminalului, dar ideea că bătrânul îi citea gândurile l-a făcut să dea înapoi. Faptul că era silit să trăiască în aceeași casă și să vadă zi de zi fața cuiva care încerca să-i înțeleagă cele mai profunde porniri și, mai mult decât atât, chiar reușea, era lucrul cel mai deprimant și cel mai greu de suportat.

Tatăl și fiul nu și-au mai spus nimic. S-au plimbat prin terminal și s-au oprit puțin la capătul opus, să privească vasul filipinez tras la chei.

Chiar în dreptul lor era ușa de la cabina echipajului, lăsată larg deschisă. Prin ea se vedea linoleumul de pe jos, plin de zgârieturi și lucind în bătaia soarelui, iar după un colț, balustrada metalică a scării ce ducea cu un nivel mai jos. Coridorul scurt și pustiu transmitea parcă rutina vieții de marinar, înghețată, aceeași pe orice mare, oricât de îndepărtată. Pe vasul imens, alb și îndrăzneț, doar locul acela amintea de coridoarele întunecate și pustii la ceas de după-amiază, așa cum există în orice casă. La fel era și în casa prea spațioasă în care trăiau doar un bătrân și un tânăr.

Tōru a făcut un gest brusc și Honda, speriat, s-a aplecat să se ferească. Cu forță, tânărul a aruncat departe în mare, peste pupa vasului filipinez, un caiet de școală făcut sul și prins cu elastic, pe care-l scosese din geantă. Honda a apucat să zărească o clipă eticheta, scrisă cu cerneală roșie: Însemnări.

— Ce faci?

— Sunt niște notițe care nu-mi mai folosesc, scrise într-o doară.

— Au să te amendeze.

Dar nu era nimeni în jur, iar marinarul care din întâmplare se afla pe puntea vasului se uita mirat spre suprafața apei. Caietul s-a ivit o clipă printre valuri, apoi s-a scufundat.

Chiar atunci a intrat la chei vasul sovietic de pasageri, alb, cu o stea mare, roșie pe proră și numele, *Habarovsk*, scris cu litere argintii. Era tras de un remorcher cu catarge de culoarea unui rac fiert. Imediat, la balustrada terminalului s-au adunat o mulțime de oameni care-i așteptau sosirea, toți cu părul răvășit de vânt. Unii se ridicaseră pe vârfuri ca să vadă mai bine. Copiii de pe umerii adulților deja fluturau din mâini și strigau de bucurie.

Keiko a avut parte de o răbufnire de indignare când l-a întrebat pe Honda cum plănuia Tōru să petreacă ajunul Crăciunului din anul 47 al Erei Shōwa. De când cu incidentul din septembrie, bătrânul, ajuns la optzeci de ani, se temea de orice. Își pierduse limpezimea de odinioară, căpătase un aer slugarnic și timid și nu se mai simțea niciodată în siguranță.

Nu devenise așa doar din cauza incidentului. În cei patru ani care trecuseră de când îl adoptate pe Tōru, tânărul păruse liniștit și nu manifestase vreo schimbare evidentă, dar în primăvară, când împlinise vârsta majoratului și fusese admis la Universitatea din Tokyo, se transformase complet. Începuse să-și trateze tatăl adoptiv cu cruzime. Dacă vedea vreun semn de împotrivire, ridica mâna imediat. De când Tōru îi spărsese capul cu vâtraiul de la sobă iar el trebuise să meargă câteva zile la rând la spital, mințindu-i pe doctori că se împiedicase și căzuse, Honda era mult mai atent la intențiile tânărului și se grăbea să-i împlinească dorințele. Pe Keiko, știind-o de partea bătrânului, Tōru o trata întotdeauna cu grosolănie.

Ca rezultat al anilor lungi în care se străduise să îndepărteze orice rude pe care le bănuia că-i urmăreau averea, acum Honda nu mai avea pe nimeni care să-l compătimească. Cei care se opuseseră adopției se bucurau că lucrurile se întorseseră împotriva lui. Nu credeau o iotă din afirmațiile pe care le făcea bătrânul, fiind convinși că voia doar să le câștige simpatia. Ba mai degrabă, când îl întâlneau pe Tōru, tindeau să-l compătimească pe el. Un tânăr cu ochi frumoși și purtare nevinovată, devotat trup și suflet unui bătrân, era ponegрит de acesta, pe baza unor

închipuiri de-ale lui. Nici n-aveau cum să creadă altfel, pentru că purtarea tânărului era fără cusur.

— Îmi pare nespus de rău că vă creez neplăceri. Oare cine a răspândit asemenea zvonuri neadevărate? Probabil doamna Hisamatsu. Este o persoană tare cumsecade, însă crede tot ce-i spune tatăl meu. Din păcate el, în ultima vreme, s-a senilizat grav și mai nou are mania persecuției. Probabil că așa se întâmplă când te lupți toată viața să-ți aperi averea, dar să-l consideri hoț pe propriul fiu, cu care trăiești sub același acoperiș... e drept că și eu, tânăr fiind, suport cu greu și uneori îi mai răspund. Atunci însă se plânge că l-am bruscăt. Odată, când a căzut în grădină și a dat cu capul de trunchiul unui prun bătrân, i-a spus doamnei Hisamatsu că l-am lovit eu, cu vâtraiul. Dumneaei crede tot ce aude iar eu sunt pus într-o poziție extrem de delicată.

Despre Kinue, fata nebună din Shimizu pe care în vară o adusesese la el și-i pusese la dispoziție o căsuță din grădină, spunea:

— Fata aceea? Da, este într-adevăr demnă de milă. Când munceam la Shimizu, m-a ajutat de multe ori. În orașelul ei, toată lumea o ia peste picior iar copiii o necăjesc. Mi-a tot spus că-și dorea să plece la Tokyo și de aceea am vorbit cu părinții ei și am luat-o în grijă. Dacă aș interna-o într-un spital de boli nervoase, cu siguranță că cei de acolo ar omorî-o. Are o nebunie blândă și este inofensivă.

Toate cunoștințele mai în vârstă îl iubeau, însă când încercau să-și vâre nasul în viața lui personală, îi îndepărta politicos, cu dibăcie. Toți se uitau la Honda, își aminteau cu invidie norocul pe care-l avusese cu douăzeci de ani în urmă, când obținuse o avere considerabilă, și-l deplângeau pe omul care, odinioară atât de sclipitor, ajunsese într-o stare de senilitate ireversibilă.

O zi din viața lui Tōru.

Nu mai avea nevoie să privească marea și să aștepte sosirea vapoarelor.

De fapt, nu mai avea nevoie nici să meargă la cursuri, dar o făcea numai pentru a inspira lumii încredere. La Universitatea din Tokyo putea ajunge pe jos în mai puțin de zece minute, dar se ducea special cu mașina.

Nu-și pierduse însă obiceiul de a se trezi devreme. Cântărea lumina ce pătrundea prin perdele și-și dădea seama dacă era senin sau ploaie. Cerceta starea de ordine a lumii pe care o conducea. Înșelăciunea și răul funcționau perfect, ca acele unui ceasornic? Încă nu-și dăduse nimeni seama că lumea era controlată de rău? Mergeau toate după reguli, fără ca vreun strop de dragoste să fi apărut pe undeva? Erau oamenii mulțumiți sub sceptrul său? Plutea răul pe deasupra capetelor oamenilor, transparent, ca un poem? Erau șterse de pe fața pământului toate cele „omenești”? Se lucra minuțios în așa fel încât ardoarea să ajungă de batjocură? Era cu adevărat mort spiritul uman?...

Tōru era convins că, dacă-și întindea mâinile albe și frumoase peste lume, aceasta avea să fie cuprinsă de o boală frumoasă. La fel, se aștepta la norocul neașteptat și, dacă avea noroc o dată, era convins că n-avea să fie ultima. Din motive necunoscute lui, un tânăr sărac care lucra la stația de semnalizare a unui port fusese înfiat de un bătrân bogat și cu un picior în groapă. Probabil că urma să-l viziteze un rege de peste mări și țări, care să-l roage să-i fie prinț peste regat.

Imediat ce se trezea, țâșnea în cămăruța de alături, unde pusese să-i fie instalat un duș, și se spăla cu apă rece, chiar și iarna. Nimic nu-l trezea mai bine.

Apa rece ca gheața îi accelera bătăile inimii, îi biciuia pieptul, îi străpungea pielea ca mii de ace. O lăsa să-i curgă o vreme pe spate, apoi se întorcea din nou cu fața, dar inima tot nu i se obișnuia cu procedura. Simțea cum o placă de fier îi apăsa

pieptul, ca și cum trupul gol i-ar fi fost strâns într-o armură. Se sucea și se răsucea, ca un cadavru atârnat de funia de apă.

În cele din urmă carnea i s-a trezit. Pielea tânără a respins picăturile de apă. Tōru și-a ridicat brațul stâng, și-a dat cu apă la subsuoară și a privit cum îi străluceau, ude, cele trei alunițe, ca trei pietricele negre. Erau semnul „celui ales“, pe care întotdeauna le ținea ascunse de ochii lumii, sub aripa îndoită.

A terminat și s-a șters cu propospul. Trupul îi ardea.

A sunat din clopoțel. Era datoria slujnicei Tsune să aștepte cu micul dejun pregătit și să i-l aducă în cameră în clipa în care era chemată. Tsune era o fată pe care o culesese dintr-o ceainărie din Kanda și care nu-i ieșea din cuvânt.

Trecuseră abia doi ani de când Tōru avusese prima experiență cu o femeie, dar învățase imediat cum să trezească devotamentul unei femei pe care n-o iubea. Avea și darul de a descoperi imediat femeile care l-ar asculta orbește. Alungase până la una slujnicele care-i țineau partea lui Honda, aducând în casă numai fete pe care le găsisese și le sedusese chiar el. Le numea *maids*, folosind termenul englezesc. Dintre toate, Tsune era cea mai săracă la minte și cu sânii cei mai mari.

Când i-a așezat micul dejun pe masă, Tōru a ciupit-o de sâni, în chip de „bună dimineața“.

— Ce pietroși sunt!

— Sunt potriviți, i-a răspuns Tsune, lipsită de expresivitate, dar pe un ton respectuos.

Toată carnea ei, dezolantă și înăbușitoare, era respectuoasă, însă buricul, adânc ca o fântână, sugera deferența absolută. Avea picioare frumoase, dar disproporționate față de restul trupului. Era și ea conștientă de asta. La ceainărie, când mergea pe podeaua denivelată ducând tava cu cafele, Tōru o văzuse atingând cu gamba frunzele uscate ale

arborelui de cauciuc, ca o pisică ce se freacă de un tufiș.

Tōru s-a dus la fereastră și a privit grădina, lăsând vântul să-i intre prin piepții halatului de casă. Era ora la care Honda își făcea plimbarea, imediat ce se trezea; un obicei pe care-l respecta cu sfințenie.

În soarele dimineții de noiembrie, bătrânul mergea cu pași mici și nesiguri, sprijinit în baston. Când l-a văzut pe Tōru, a zâmbit, a fluturat din mână și a rostit cu greu un „bună dimineața“ abia auzit.

Tōru, la rândul său, i-a zâmbit și a fluturat din mână, zicând:

— Ia uite, încă mai trăiești!

Era salutul lui de dimineață.

Honda, zâmbind în continuare, și-a continuat plimbarea, fără să mai spună nimic, atent să evite pietrele de pe jos. Dacă zicea ceva nelalocul lui, cine știe ce-i mai zbura pe deasupra capului. Avea de îndurat doar acest moment de umilință și pe urmă scăpa de Tōru cel puțin până seara.

Odată greșise și se apropiase prea mult de tânăr. Acesta i-a spus, tăios:

— Moșii sunt murdari. Du-te mai încolo, că miroși!

Obrajii i-au tremurat de furie, dar n-a avut ce face. Dacă Tōru ar fi țipat la el, ar fi putut și el să ridice vocea, dar tânărul, în astfel de situații, afișa un zâmbet pe chipul palid și, fixându-l cu ochi inocenți și frumoși, îi vorbea calm și aproape șoptit.

În decursul celor patru ani cât trăiseră împreună, Tōru ajunsese să-l urască pe bătrân tot mai mult. Ura tot ce ținea de el, trupul urât și neputincios, flecăreala fără rost menită să-i ascundă neputința, lucrurile repetate de cinci ori, iritarea de om bătrân, aroganța, lașitatea, cărpănoșenia, grija excesivă față de propriu-i trup, teama constantă de moarte, atitudinea împăciuitoare, mâinile brăzdate

de riduri, mersul ca de omidă, amestecul de slugărnici și atenție în fiecare expresie a feței...

Și, din păcate, Japonia era plină de bătrâni.

Tōru s-a întors la micul dejun. A oprit-o pe Tsune lângă el, în picioare, să-l servească. A pus-o să-i toarne cafea și să adauge zahăr. S-a plâns de cum era prăjită pâinea.

Avea un fel de superstiție: o zi bună era aceea care începea bine. Dimineața trebuia să fie ca un cristal perfect, fără urmă de crăpătură. Rezistase meseriei plicticoase de la stația de semnalizare doar pentru că privitul nu dăuna respectului de sine.

Odată, Tsune i-a spus:

— Stăpânul de la ceainărie vă poreclise Sparanghel, fiindcă sunteți slab și palid.

Fără o vorbă, Tōru, care fuma, a luat țigara și i-a apăsător pe dosul palmei. De atunci, cât de proastă era ea, Tsune a știut să-și cântărească vorbele. Avea grijă mai ales dimineața, când îl servea la masă.

Cele patru slujnice lucrau prin rotație. În fiecare zi, trei se ocupau, cu rândul, de Tōru, Honda și Kinue, în timp ce a patra era liberă. Cea care-i aducea lui Tōru micul dejun era așteptată și în pat, seara, însă doar cât avea el nevoie; nici una dintre servitoare nu rămânea cu el peste noapte. Astfel, fiecare dintre ele avea parte de mângâierile lui o dată la patru zile și putea ieși în oraș în ziua liberă, o dată pe săptămână. Honda îi admira în secret sistemul prin care le controla atât de bine și nu lăsa loc de disensiuni. Ordinele lui erau întotdeauna ascultate în chipul cel mai firesc.

Disciplina impusă de el era impecabilă. Le instruisese pe slujnice să-l numească pe Honda „stăpânul cel mare” și toți cei care veneau în vizită aveau numai cuvinte de laudă pentru ele, spunând că nu mai văzuseră asemenea slujnice frumoase și bine educate. Tōru se îngrijea ca bătrânului să nu-i

lipsească nimic și în același timp își dădea silința să-l umilească fără încetare.

După ce lua micul dejun și-și termina pregătirile, înainte să plece la școală, Tōru trecea s-o vadă pe Kinue, în căsuța din fundul grădinii. Îl aștepta întotdeauna întinsă pe șezlongul de pe verandă, în neglijeu și machiată. Cea mai recentă găselniță a ei era să mimeze boala.

Pe nebuna urâtă Tōru o trata cu cea mai sinceră blândețe. Se așeza lângă ea, pe verandă, și-i vorbea.

— Bună dimineața! Cum te simți astăzi?

— Astăzi? Bine, mulțumesc de întrebare... Să știi, nu cred că există un moment mai frumos pe lume decât acela când o fată bolnavă, atât de slăbită încât de-abia poate să se machieze puțin, și care zace întinsă pe o canapea, e întrebată cum se simte și-și adună toate puterile ca să răspundă: „Astăzi? Mă simt bine...” Frumusețea tremură ca o floare, și fata-i simte greutatea pe pleoape, când închide ochii. Cum ți se pare? Este tot ce pot să-ți ofer ca să te răsplătesc. Îți sunt foarte recunoscătoare. Ești singurul bărbat pe lumea asta care nu-mi cere nimic, dar îmi îndeplinește toate dorințele, cu bunătate. De când am venit aici, te pot vedea în fiecare zi, fără să trebuiască să ies. Iar dacă tatăl tău n-ar mai fi prin preajmă...

— Stai liniștită. Mai e puțin și-i vine ceasul. Treaba din septembrie a pus ordine în lucruri și de atunci totul merge ca pe roate. Anul viitor am să-ți pot cumpăra un inel cu diamante.

— Vai, ce fericită sunt! Am să trăiesc gândindu-mă numai la asta! Astăzi n-avem diamante, așa că ne vom mulțumi cu flori. Floarea de azi va fi crizantema aceea albă din grădină. Ai putea să mi-o culegi tu? Ce mă bucur! Nu, nu cea de acolo. Cea în ghiveci. Da! Crizantema albă, mare, cu petalele grele, care-i curg ca niște panglici.

Tōru a rupt fără vreun regret floarea pe care Honda o îngrijise cu mult efort și i-a dat-o lui

Kinue. Fata, ca o frumusețe bolnavă, a răsucit-o languros între degete, surâzând slab, apoi și-a prins-o în păr.

— Haide, e vremea să pleci! Ai să întârzii la școală. Între două cursuri, să te mai gândești și la mine! a spus, fluturând din mână.

Tōru s-a dus la garaj. A băgat cheia în contact și a pornit motorul mașinii sport, un Mustang, primită de la Honda în primăvară, când că luase examenul de admitere la facultate. Dacă motorul lent și romantic al unui vas tăia valurile albastre atât de frumos, involburând apa în urma sa cu spumă albă, și Mustangul cu motor puternic și rapid, cu opt cilindri, putea să împrăstie mulțimile de oameni plictisitori, tăind în carnea lor și aruncând spumă roșie.

Dar acest lucru nu se întâmpla. Mângâiat, ținut în frâu, Mustangul era controlat să dea impresia unui animal supus. Oamenii îl admirau ca pe o armă ascuțită, dar pentru a le dovedi că nu era periculos, le zâmbea făcând să-i strălucească vopsea de pe capotă.

Mașina care putea atinge și două sute de kilometri la oră străbătea străzile din cartierul Hongō, atât de aglomerate dimineața, cu viteza legală de doar patruzeci de kilometri la oră. O adevărată impietate.

Incidentul din 3 septembrie.

Totul a pornit de la o mică ceartă pe care Tōru și Honda au avut-o în acea dimineață.

Pe timpul verii, Honda se refugiase de căldură la Hakone, spre marea mulțumire a lui Tōru. De când vila din Gotemba fusese mistuită de incendiu, Honda nu mai vruse să-și construiască alta și lăsase terenul nefolosit. Suportând cu greu căldura, își petrecea verile la un han din Hakone. Tōru prefera să rămână la Tokyo și să meargă cu prietenii în excursii, la mare sau la munte, cu mașina. În seara zilei de 2 septembrie Honda s-a

întors la Tokyo. Îl vedea pe Tōru după multă vreme, dar pe chipul acestuia, bine bronzat, a citit ură. Lui Honda i s-a făcut teamă.

A doua zi dimineața a ieșit în grădină să se plimbe și, fără să vrea, a scos un strigăt de indignare. Ce se întâmplase cu liliacul indian? Înainte să plece, bătrânul arbust era acolo, iar acum fusese tăiat din rădăcini.

Kinue, care la început locuise cu ei în casa mare, se mutase în căsuța din fundul grădinii la începutul lui iulie. Honda o acceptase în casă de frica lui Tōru, după ce acesta îl lovise cu văturaiul.

Auzindu-i strigătul, tânărul a ieșit în grădină. În mâna stângă ținea văturaiul. Dormitorul lui fusese pe vremuri o cameră de zi și păstrasera singurul șemineu din casă. Pe marginea lui era mereu un văturai, chiar pe timp de vară.

Tōru știa că e suficient să i-l arate bătrânului ca să-i amintească de incidentul trecut și să-l sperie.

— Ce faci cu ăla? Să știi că de data asta am să chem poliția. Atunci n-am scos o vorbă ca să nu ne umplem de rușine, dar acum n-am să mai tac.

Lui Honda îi tremurau umerii și a trebuit să-și adune toate puterile ca să vorbească.

— Și ce, tu n-ai baston? Apără-te cu el.

Honda abia așteptase să se întoarcă acasă, ca să vadă liliacul indian, care tocmai atunci era înflorit. Voia să-i admire florile strălucind pe trunchiul neted și alb, ca pielea de lepros. Și, când colo, arbustul nu mai era! Grădina devenise alta în Ālaya-vijnāna, Conștiința-Depozit. Și grădinile se schimbau, o știa bine, dar în clipa în care și-a spus-o s-a simțit cuprins de o furie pe care n-o putea ține în frâu și care l-a împins să strige. În clipa în care a strigat, i s-a făcut frică.

La puțin timp după ce Kinue se mutase în căsuța din grădină, se încheiase sezonul ploios, iar liliacul indian, aflat la câțiva pași, înflorise. Fata îi spusese lui Tōru că nu-i place floarea pentru că-i dă dureri de cap și că Honda o plantase acolo special ca s-o

înnnebunească pe ea. După ce bătrânul a plecat la Hakone, Tōru a tăiat planta, pur și simplu.

În timpul discuției celor doi, Kinue s-a retras într-o cameră, cât mai îndepărtată, și nu s-a arătat. Tōru nu i-a dat nici o explicație lui Honda. Faptul l-ar fi pus într-o poziție de inferioritate.

— Tu l-ai tăiat, nu-i așa? l-a întrebat Honda, pe un ton mai moale.

— Da, da, chiar eu! i-a răspuns Tōru, vesel.

— De ce?

— Era bătrân și nu ne mai trebuia.

Tōru zâmbea foarte frumos.

În asemenea momente, părea că-și trage în fața ochilor un geam gros. Un geam coborât din văzduh, făcut exact din același material ca limpezimea cerului de dimineață. Honda știa că nici un strigăt și nici un cuvânt nu ajungea la urechile lui. Tōru îi vedea doar gura deschizându-se și închizându-se, afișând proteza dentară. Bătrânul avea deja dinți anorganici. Părți din el începuseră deja să moară.

— Așa deci... bine atunci.

Honda și-a petrecut toată ziua închis în camera sa, fără să facă cea mai mică mișcare. Abia s-a atins de mâncarea adusă de *maid* și a trimis tava înapoi. Își imagina cum slujnica îi dădea imediat raportul lui Tōru:

— Bătrânul are toane azi!

De fapt, s-ar putea ca suferința lui să fi fost doar atât. Până și el vedea în propria-i durere o nerozie ce nu putea fi justificată în vreun fel. Toate se petreceau din cauza lui, nu din vina lui Tōru. Nici transformarea tânărului n-avea de ce să-l mire. Încă de când l-a văzut prima oară, Honda i-a citit răul din suflet.

Toate erau lucruri pe care și le dorise chiar el, însă pentru moment îi era greu să măsoare profunzimea rănilor pe care și le făcuse cu mâna lui.

Era la vârsta la care detesta aerul condiționat și se temea de scări; avea camera la parter, o încăpere destul de spațioasă, de doisprezece *tatami*, cu priveliște spre grădină și spre căsuța din fund. Camera, cea mai veche și cea mai posomorâtă din casă, fusese construită în stilul *shoin*, cu *tatami* pe jos și panouri glisante. Honda a înșirat patru perne de șezut, din cânepă, petrecându-și timpul ba întins pe ele, ba ridicat în capul oaselor. Închisese toate panourile glisante și capitulase în fața căldurii înăbușitoare. Din când în când se târa până la măsuță și bea apă. Era caldă, de parcă stătuse la soare.

Timpul se scurgea peste Honda, prins la granița neclară dintre somn și trezie, ca o ațipeală la capătul furiei și al tristeții. Chiar și o durere de șold i s-ar fi părut un divertisment, dar tocmai astăzi nu-l durea nimic. Era doar obosit din cale-afară.

Un nenoroc de neînchipuit se abătuse peste el, aplicat în doze precise, ca un medicament complex, cu efect bine controlat. Nu-l mai putea suporta. Bătrânețea lui ar fi trebuit să fie liberă de orice vanitate, ambiție, aparențe, autoritate, rațiune și, mai presus de toate, sentimente. Dar libertății îi lipsea serenitatea. Ar fi trebuit să fi uitat orice sentiment cu multă vreme în urmă, și totuși iritarea mohorâtă și furia încă mai fumegau, ca jarul ascuns sub cenușă.

Razele de soare ce pătrundeau prin ușile glisante aduceau cu ele o atmosferă tomnatică, dar el, din izolarea lui, nu remarcă nici un semn de schimbare sau de trecere spre altceva, ca trecerea spre alt anotimp. Nimic nu se mișca. Își vedea limpede în suflet supărarea și tristețea, sentimente care n-ar fi trebuit să fie acolo, ca niște bălți rămase după ploaie. Sentimentul născut astăzi era ca un strat de frunze putrezite, vechi de zece ani, și în același timp mereu reînnoit. Amintirile neplăcute ale vieții

veneau și se adunau acolo, dar nu putea să spună, ca un tânăr, că viața sa era nefericită.

Se însera și camera se cufundase în penumbră. Cum stătea ghemuit, în trup i s-a aprins dorința sexuală. Însă nu dintr-odată. Era mai degrabă un impuls călău, stârnit din amestecul tristeții cu furia, încolăcit în creier ca o rămă roșie.

Șoferul pe care-l avusese ani de zile îmbătrânise și renunțase la slujbă. Angajase altul, dar acesta era hoț. Până la urmă, Honda își vânduse mașina și acum, dacă voia să iasă, închiria. La ora zece seara a chemat prin interfon o slujnică și a pus-o să comande o mașină. S-a îmbrăcat apoi singur cu o cămașă sport, gri, și un costum de vară, negru.

Tōru nu era acasă. Slujnicele l-au petrecut cu priviri curioase pe bătrânul de optzeci de ani care pornea într-o plimbare nocturnă.

Când au ajuns în dreptul grădinii Templului Meiji, sentimentul dorinței sexuale s-a transformat într-un fel de greață ușoară. Revenea în locul în care nu mai fusese de douăzeci de ani.

Pe tot parcursul drumul până acolo simțise altceva, nu dorință. Cu ambele mâini pe mânerul bastonului și cu spatele mai drept decât de obicei, șoptea în sine sa: „O jumătate de an. Doar o jumătate de an mai am de îndurat... Dacă el e adevărat...”

Acel „dacă” i-a dat un fior. Dacă Tōru murea în cele șase luni rămase până împlinea douăzeci și unu de ani, Honda putea ierta totul. Reușise să îndure atâta vreme aroganța tânărului, care habar nu avea de nimic, numai gândindu-se la acea zi. Dar dacă era un fals?

În ultima vreme, gândul morții lui Tōru îi fusese o mare alinare. În urma atâtor umilințe, în adâncul inimii sale chiar îl ucisese. Dacă-i privea moartea dincolo de violență și cruzime, așa cum privești soarele printr-un cristal de mică, își simțea sufletul liniștit și cuprins de bucurie, ba chiar i se umezeau ochii, din compasiune și mărinimie. În acele

momente, era îmbătat de cruzimea limpede a ceea ce oamenii numesc milă. Poate că acesta era sentimentul pe care-l descoperise în lumina întinselor câmpii din India.

Honda încă nu descoperise în sine semnele vreunei boli mortale. Avea tensiunea bună și nu suferea de inimă. Era sigur că, după lunga jumătate de an de umilințe, avea să trăiască măcar o zi mai mult ca Tōru. Ce lacrimi de ușurare avea să verse la moartea subită a tânărului! În fața prostimii, va juca cu succes rolul tatălui bătrân, căruia soarta îi luase înapoi fiul atât de curând după ce i-l dăduse. Nu putea spune că nu simțea un fel de plăcere în a-i aștepta moartea, cu dragostea calmă, din care se scurg picături de otravă dulceagă, a celui care știe tot. Cruzimea lui Tōru, privită prin vâlul timpului ce avea să vină ca prin aripile unei efemeride, părea blândă și plăcută. Oamenii nu iubesc animalele de companie care trăiesc mai mult decât ei. Condiția dragostei e viața scurtă.

Poate că nici Tōru nu-și găsea linișea, pradă unui presentiment ce apăruse dintr-odată, ca un vapor straniu, la orizontul pe care odinioară îl privea zi de zi. Poate că simțea moartea apropiindu-se. Gândul i-a picurat în suflet o nespusă blândețe. Era în stare să iubească acum lumea întreagă, nu doar pe Tōru. Cunoștea bine natura nefericită a dragostei umane.

Dar dacă era un fals... avea să trăiască mult și bine, iar Honda avea să moară înaintea lui, de bătrânețe...

Știa că dorința sexuală sufocantă care-l cuprinsese provenea din sentimentul de nesiguranță. Dacă el murea primul, nu-și putea refuza pornirile, oricât de dezgustătoare ar fi fost. Poate că-i fusese hărăzit să moară în umilințe și calcule greșite. Poate că estimarea greșită în ceea ce-l privea pe Tōru fusese o cursă întinsă de destin. Asta dacă și un om ca el putea avea destin.

La drept vorbind, faptul că Tōru avea o conștiință mult prea asemănătoare cu a sa îi sădise de multă vreme în suflet sămânța neliniștii. Poate că și Tōru îi citise în suflet. Dacă știa că va avea o viață lungă și, simțind intențiile rele din educația pe care i-o dăduse bătrânul care-și pusese nădejde în scurtimea vieții lui, pusese la cale un plan de răzbunare?

Poate că bătrânul de optzeci de ani și tânărul de douăzeci erau cu săbiile gardă la gardă, luptând pe viață și pe moarte.

Între timp mașina ajunsese în grădina Templului Meiji. O luase pe la intrarea Gondawara, cotise la stânga și acum mergea pe traseul circular. Noaptea în grădina Templului Meiji, prima dată după douăzeci de ani.

— Mergi, mergi, nu te opri!

La fiecare ordin dat șoferului, îl apuca tusea, ca un fel de accesoriu stânjenitor.

Treceau pe lângă tufișurile cufundate în întuneric. Din când în când, Honda remarca câte o umbră de cămașă deschisă la culoare, apărând și dispărând. Pentru prima oară după multă vreme, pieptul i-a fost cuprins de palpitațiile binecunoscute. Dorința sexuală de odinioară încă mai exista, ascunsă la umbra copacilor, sub mormanul de frunze căzute.

— Mergi mai departe!

Mașina a cotit la dreapta prin spatele galeriei de artă, unde crângul era foarte des. Pe drum au întâlnit două-trei perechi ieșite la plimbare, dar zona era la fel de slab luminată ca odinioară. Brusc, în stânga au apărut o mulțime de luminițe strălucitoare. Era intrarea pe autostradă, vizibilă din mijlocul grădinii, ca un parc de distracții părăsit.

La dreapta ar fi trebuit să fie crângul de pe latura galeriei de artă. Copacii ascundeau acoperișul în formă de cupolă al clădirii, iar crengile li se întindeau până deasupra drumului, o

încâlceală de brazi, platani și pini. Țârâitul insectelor ascunse prin agave răzbătea până la mașină. De parcă s-ar fi întâmplat ieri, Honda și-a amintit cu limpezime cât de agresivi erau țăntarii prin tufișuri și cum răsună palma pe piele, când încerca să scape de ei.

A cerut șoferului să-l lase în parcare din fața galeriei de artă și să plece. De sub fruntea îngustă, bărbatul i-a aruncat o privire scurtă. Uneori privirile au forța de a-l distruge pe cel privit. „Poți să pleci“, i-a mai spus o dată Honda, apăsând. Sprijinindu-se în baston, a ieșit din mașină.

Parcarea era închisă la ora aceea și panoul de alături interzicea accesul pe timp de noapte. La intrare era pus un gard. Lumina era stinsă în ghereta paznicului și nu se vedea urmă de om în zonă.

Honda a așteptat să se îndepărteze mașina și a luat-o încet pe alea mărginită de agave. Plantele își întindeau pe tăcute frunzele lungi și țepoase, de un verde palid, ca un buchet al răului. Erau pustiu, în afară de cuplul care mergea pe alea din partea opusă.

Ajuns în fața clădirii, Honda s-a oprit și, în singurătate, a privit în jur. Cupola și cele două aripi ale galeriei se înălțau impunătoare sub cerul fără lună. În fața clădirii erau un iaz dreptunghiular și o terasă cu pietriș albicios, pe care se întindeau, lungi, luminile din parc, ca valurile la ceasul fluxului. În partea stângă se vedea zidul rotund și foarte înalt al Stadionului Olimpic, cu reflectoarele puternice, dar acum stinse, îndreptate către cer. Mult mai jos, lămpile din parc, tulburi ca învăluite de ceață, luminau doar vâfurile copacilor.

Stând în mijlocul spațiului larg și simetric, care nu conținea nici urmă de dorință, Honda și-a închipuit că se afla prins în Mandala Pântecelui.

Mandala Pântecelui, sau a Matricei, reprezintă una din cele două Lumi Primordiale, iar perechea ei este Mandala Diamantului. Are ca simbol

floarea de lotus, care semnifică virtuțile celor ce o locuiesc. Matricea, sau Pântecele, semnifică incluziunea: așa cum o biată femeie sărmană l-a purtat în pântece pe Stăpânul Lumii, Chakravartin, tot așa, inimile oamenilor de rând, maculate de dorințele lumești, adăpostesc mila și virtuțile miriadelor de buddha.

În centrul mandalei de o simetrie impecabilă se află Sala Lotusului cu Opt Petale, lăcașul lui Mahāvairocana, Stăpânul Prealuminat. De acolo pornesc alte douăsprezece săli, în toate cele patru zări, și lăcașul fiecărui buddha este fixat cu o delicată și minuțioasă simetrie.

Dacă lua cupola galeriei de artă, învăluită în întuneric, drept Sala Lotusului, în care sălășluia Mahāvairocana, atunci aleea largă pentru mașini unde se afla Honda acum, de partea cealaltă a iazului, trebuia să fie lăcașul Regelui Păun, mai la vest de Sala Neantului.

Poziția geometrică a diferiților buddha în mandala, aurii și scipitori, transpusă peste simetria spațiului larg din fața galeriei, cu crângul des de copaci, întinderea de pietriș alb și aleea pustie, umplea brusc spațiul și-l lumina. Peste tot se vedeau chipuri serene și binevoitoare, strălucitoare în lumina puternică, de zi.

Cele două sute nouă Chipuri Sfinte de buddha și bodhisattva, laolaltă cu celelalte două sute cinci din Mandala Diamantului, se arătau printre copaci, dând locului o strălucire orbitoare.

Honda a făcut câțiva pași și fantasma s-a risipit. În jur se auzeau țânțarii și, de prin copaci, țârâitul ascuțit al cicadelor.

Drumul pe care-l cunoștea atât de bine încă mai era acolo, prin crângul din dreapta galeriei de artă. Își amintea mirosul ierbii și al copacilor în noapte, pe atunci elemente strâns legate de dorința sa sexuală.

Simțea cum îl cuprindea o senzație de plăcere, de parcă ar fi mers pe o plajă la reflux printre

recife de corali, atingând cu picioarele goale tot felul de scoici și pești, stele-de-mare și crustacee, înaintând pas cu pas prin apa caldută, grijuliu să nu se rănească la picioare...

Plăcerea reînviase, iar trupul abia ținea pasul cu ea. Erau „semne“ oriunde privea. Când ochii i s-au obișnuit cu întunericul copacilor, a zărit cămași albe, întinse pe jos din loc în loc, ca după un măcel.

În umbra copacului sub care se ascundea Honda mai era cineva. Doar din faptul că purta cămașă neagră, Honda putea spune cu siguranță că era un obișnuit al locului. Pentru că bărbatul era scund de statură și-i venea lui Honda abia până la umeri, la început i s-a părut că e vorba de un tânăr, dar mai apoi, într-o sclipire de lumină, i-a văzut părul grizonant. Până și respirația omului, atât de aproape, i se părea dezgustătoare.

În acel moment, bărbatul și-a mutat privirea de la scena care-i captase interesul și s-a uitat o clipă spre profilul lui Honda. Bătrânul s-a abținut să-l privească și el, dar încă de când îi văzuse părul scurt și grizonant, zbârlit la tâmpile, a avut senzația unei amintiri neplăcute. S-a forțat să-și readucă în memorie despre ce era vorba. Ca de obicei când începea să se agite, l-a cuprins un acces de tuse pe care n-a reușit să și-l potolească.

— Uite că ne întâlnim din nou! Tot mai vii pe aici, văd că n-ai uitat.

Fără să vrea, Honda și-a întors fața spre bărbatul pirpiriu cu ochi ca de șoarece. Dintr-odată, i-a revenit în minte o amintire veche de douăzeci și doi de ani. Era cu siguranță bărbatul care-l oprise în fața magazinului pentru soldații americani din Matsuya. Cu teamă, își amintea acum că-l tratase cu răceală, crezând că fusese luat drept altcineva.

— Nu-ți face probleme. Suntem aici, nu în altă parte. Ce-a fost a fost, a spus bărbatul, de parcă observase neliniștea lui Honda. În schimb, asta l-a neliniștit și mai mult pe bătrân.

— Dar nu poți să tușești așa, a adăugat bărbatul, mutându-și înapoi privirea, cu un aer grăbit, dincolo de trunchiurile copacilor.

Ceva mai liniștit pentru că bărbatul se îndepărtase puțin, Honda a început să se uite la tufișurile din partea cealaltă a copacului. Dar pieptul nu-i mai tresălta ca înainte. Era cuprins în schimb de neliniște și, din nou, de furie și tristețe. Cu cât căuta mai mult uitarea de sine, cu atât i se părea mai îndepărtată. Deși era un loc de unde-i putea observa foarte bine pe bărbatul și femeia din iarbă, ceva părea fals în ceea ce făceau, ca și cum se știau urmăriți și jucau un rol. Nu mai simțea nici plăcerea de a spiona, nici tensiunea ce venea odată cu privitul, nici beția limpezimii.

Cuplul era abia la vreo doi metri mai încolo, dar în lumina prea slabă nu le distingea expresia fețelor sau alte detalii. Între ei nu mai era nimic care să-l adăpostească și nu se putea apropia mai tare. Honda spera să-și simtă din nou inima pulsând ca odinioară, pe măsură ce privea. Cu o mână sprijinit de copac și cu cealaltă pe baston, nu-și dezlipea ochii de la cuplul din iarbă.

Deși bărbatul cel pirpiriu îl lăsase în pace, lui Honda îi treceau prin minte tot felul de gânduri fără cap și coadă. Pentru că bastonul lui nu avea mânerul curbat, nu-l putea folosi ca să ridice fuste, amuzament din care acel bătrân de odinioară făcuse o adevărată artă. Pe atunci, omul avea deja o vârstă și probabil că acum era mort de mult. Fără doar și poate că mulți dintre „spectatorii” bătrâni ai crângului se stinseseră în acești douăzeci de ani. Și chiar dintre „interpreții” cei tineri, mulți se căsătoriseră și nu mai veneau pe aici, sau poate muriseră în accidente de circulație, ori de cancer, de hipertensiune, de boli de inimă sau de rinichi. Era sigur că „interpreții” se schimbau mai des decât „spectatorii”. Unii dintre ei poate locuiau acum la o oră de mers cu trenul, în vreunul dintre așa-numitele orașele-dormitor și, încercând să

scape de gălăgia nevestei și a copiilor, nu-și mai dezlipiau ochii de la televizor. Nu peste multă vreme, câțiva se vor întoarce aici, ca „spectatori“...

Ceva moale i-a atins mâna cu care se sprijinea de copac. Era un melc ce cobora, încet-încet, pe trunchi. Honda și-a retras ușor degetele, dar i-a rămas o senzație neplăcută, după ce simțise mai întâi săpunul moale și topit și apoi savoniera – piciorul melcului și cochilia. O senzație tactilă era suficientă pentru ca lumea întreagă să se dezintegreze sub ochii lui, ca un cadavru aruncat în acid sulfuric.

S-a mai uitat o dată spre cuplul din iarbă. În ochi parcă avea o rugă: „Îmbățați-mă, îmbățați-mă cât mai repede! Voi, tinerii de pe lumea asta, ignoranți, muți și orbi la bătrânii din jur, lăsați-mă să mă îmbăt din pasiunea voastră, până în adâncul inimii...“

În mijlocul zumzetelor de insecte, femeia s-a ridicat pe jumătate și și-a încolăcit brațele în jurul gâtului bărbatului. Bărbatul, cu beretă neagră, a băgat mâna adânc sub fusta ei. Degetele femeii se mișcau puternic peste cămașa lui albă. I se cuibărise la piept, ca o scară în spirală. Cu greutate, și-a înălțat capul și l-a sărutat, în mare grabă, de parcă înghițea un medicament cu gust amar.

Honda privea cu atâta luare-aminte, încât îl dureau ochii. În sufletul până mai adineauri gol, a simțit o pornire sexuală, ca o rază de soare dimineată.

Bărbatul a dus mâna la buzunarul de la spate al pantalonilor. Honda și-a imaginat că se temea să nu-i fi furat cineva portofelul, tocmai în miezul plăcerii, iar gândul a venit ca o pală rece de vânt peste propria-i dorință. Dar, o clipă mai târziu, nu i-a venit să-și creadă ochilor:

Bărbatul scosese din buzunar un cuțit cu arc. Când l-a atins cu degetul mare, s-a auzit un sunet

ca un sâsâit de șarpe și lama a sclipit în întuneric. Honda n-a văzut unde a înjunghiat-o pe femeie, dar aceasta a scos un strigăt puternic. Bărbatul a sărit în picioare și s-a uitat în jur. Bereta îi alunecase pe ceafă și Honda i-a putut vedea pentru prima oară fața. Era chipul unui bătrân de vreo șaizeci de ani, slab și brăzdat de riduri, cu părul complet alb. A luat-o la fugă trecând chiar pe lângă Honda, rămas încremenit, cu o viteză de neînchipuit pentru vârsta lui.

— Trebuie s-o ștergem! O să avem mari necazuri dacă rămânem aici! i-a șoptit bărbatul cu față de șoarece.

— Și să vreau, nu pot să alerg, i-a răspuns Honda, pe un ton sleit.

— Ghinion. Dacă nu fugi, au să te ia la ochi. Sau poate mai bine rămâi ca martor, a spus bărbatul, rozându-și o unghie.

S-a auzit un fluier, zgomot de pași și forfotă de oameni care se ridică de jos. Raza unei lanterne a apărut dintre tufișuri, suprinzător de aproape. Imediat, câțiva polițiști au înconjurat-o pe femeie, vorbind cu voce tare.

— Unde ești rănită?

— La sold.

— Nu e cine știe ce rană.

— Cum arată făptașul? Hai, zi-ne cum arată!

Polițistul care o interoga, stând pe vine și ținându-i lanterna în ochi, s-a ridicat.

— Zice că era bătrân. N-avea cum să ajungă prea departe.

Honda a fost cuprins de un tremur. Și-a lipit fruntea de trunchiul copacului și a închis ochii. Scoarța era umedă și a avut senzația că-i umblă un melc pe tâmpile. În clipa în care a deschis încet ochii, simțind raza lanternei îndreptată spre el, cineva l-a împins din spate, dintr-o poziție joasă. Nu putea fi decât bărbatul cel pirpiriu. Poticnindu-se, Honda a ieșit de la adăpostul copacului gros și

a dat nas în nas cu un polițist. Polițistul l-a prins de mână.

La secția de poliție se afla întâmplător un ziarist de la o revistă de scandal, venit pentru alt material. S-a bucurat foarte tare să afle că o femeie fusese înjunghiată în Parcul Meiji.

Femeia, care primise îngrijiri și avea acum șoldul bandajat, a fost pusă să-l identifice pe Honda. După trei ore se stabilea nevinovăția bătrânului.

— N-a fost domnul acesta, vă spun! A fost unul pe care l-am întâlnit în tramvai, cu vreo două ore înainte. Era în vârstă, dar se mișca tinerește și vorbea foarte galant. Nu mi-am închipuit că o să pățesc așa ceva. Nu-i știu nici numele, nici ocupația, nici adresa.

Înainte de confruntarea cu victima, Honda a fost interogat temeinic. Și-a declarat identitatea și a trebuit să explice ce căuta o persoană de rangul lui într-un asemenea loc și la așa o oră târzie. Nu-i venea să creadă că i se întâmpla aievea și că trăia chiar el povestea stupidă pe care o auzise cu mai bine de douăzeci de ani în urmă de la un coleg de breaslă. Totul avea limpezimea unui coșmar, clădirea veche a poliției, pereții murdari ai camerei de interogatoriu, becul slab, până și capul pleșuv al agentului care-l ancheta.

La ora trei dimineața, i-au dat drumul să se întoarcă acasă. O slujnică, sculată din somn, i-a deschis poarta cu un aer deranjat. Honda n-a scos nici un cuvânt și s-a dus direct în camera lui, dar a avut somnul întrerupt de nenumărate coșmaruri.

A doua zi a răcit și, până i-a trecut, a trebuit să stea în pat o săptămână.

În dimineața când în sfârșit s-a simțit mai bine, Tōru i-a făcut una dintre rarele vizite. Zâmbind, i-a pus lângă căpătâi o revistă și a plecat.

Un titlu cu litere de-o șchioapă spunea:

*Necazurile unui onorabil fost judecător,
voyeur, acuzat pe nedrept de vătămare
corporală*

Honda și-a pus ochelarii. Inima îi bătea neplăcut. Articolul era uimitor de precis, menționându-i chiar și numele, și se încheia cu concluzia: „Apariția unui voyeur în vârstă de optzeci de ani ne semnalează faptul că societatea japoneză este controlată de bătrâni până și în zona ei deviantă“.

Ajuns la fraza „Ciudatul obicei al domnului Honda nu este o noutate, ci durează de mai bine de douăzeci de ani, timp în care și-a făcut mulți cunoscuți în lumea respectivă“, i-a fost limpede cine oferise informațiile: bărbatul pirpiriu, probabil prezentat jurnalistului chiar de către polițiști. Dar articolul era deja publicat și un proces pentru defăimare n-ar fi făcut decât să-i sporească rușinea.

Fusese un incident vulgar pe seama căruia oamenii aveau să râdă o vreme, apoi aveau să-l uite, dar Honda, care sperase că nu mai are onoare și prestigiu, și-a dat seama că le mai avea tocmai atunci când le-a pierdut.

Era sigur că, pentru multă vreme, lumea avea să-i asocieze numele nu cu realizările sale profesionale, ci cu scandalul recent. Știa bine că oamenii nu uită niciodată scandalurile, dar nu dintr-o indignare de ordin moral, ci pentru că ofereau cea mai simplă caracterizare a unei persoane.

Faptul că nu-și mai revenea din răceală îi semnala lui Honda că trupul său începea să se deterioreze. În lipsa mândriei intelectuale, experiența de a fi suspect își lăsase amprenta peste carne și oase. Nici înțelepciunea, nici cunoștințele, nici gândirea nu-l mai puteau ajuta. N-ar fi servit la nimic să le explice polițiștilor conceptele pe care le acumulase în India.

De acum încolo, când avea să dea cuiva cartea de vizită, pe care scria:

Shigekuni Honda
Avocat
Biroul de avocatură Honda

Lumea va citi cu siguranță:

Shigekuni Honda
Voyeur bătrân și avocat
Biroul de avocatură Honda

Toată viața lui era adunată în doar un singur rând: *Voyeur în vârstă de optzeci de ani, fost judecător.*

Clădirea invizibilă pe care conștiința lui o construisese timp de o viață se prăbușea sub ochii lui dezamăgiți, și doar aceste cuvinte mai rămăneau înscrise pe temelie. Un rezumat la fel de tăios ca o lamă de pumnal. Și cât se poate de adevărat.

De la incidentul din septembrie, Tōru s-a apucat, calm, să facă toate lucrurile spre propriu-i folos.

A tras de partea lui un avocat care-l dușmănea pe Honda de multă vreme și i-a cerut sfatul încercând să vadă dacă nu putea, în urma scandalului din parc, să-l declare pe Honda iresponsabil. Pentru aceasta, avea nevoie de o expertiză medicală care să-i confirme debilitatea mintală. Avocatul se arăta încrezător.

În realitate, transformarea lui Honda de la incident încoace era limpede pentru toată lumea: refuza să mai iasă din casă, avea un comportament retras și părea mereu înfricoșat. Cu toate aceste manifestări, n-ar fi fost greu să i se certifice o stare de confuzie acută cauzată de vârsta înaintată. Pe urmă, Tōru putea cere la Tribunalul pentru Familie declararea cvasi-incompetenței, iar avocatul avea să-i devină tutore legal.

Avocatul s-a consultat cu un medic psihiatru pe care-l cunoștea. Acesta, bazându-se pe comportamentul deviant al lui Honda, deja cunoscut de toată lumea, a pus în evidență două tendințe cauzate de agitația senilă, o „dorință sexuală indirectă“, o obsesie ca o flacără reflectată în oglindă, dar care nu trebuia subestimată, și o pierdere a controlului cauzată tot de senilitate. Mai urma doar partea judecătorească, a spus avocatul, adăugând și că n-ar fi fost rău ca Honda să înceapă să cheltuiască bani în mod nesăbuit, pentru a demonstra că-și puna în pericol propria avere. Din păcate, bătrânul nu dădea semne că ar face așa ceva, iar pe Tōru îl preocupa mai mult puterea decât averea.

La sfârșitul lunii noiembrie, Tōru a primit de la Keiko o invitație superbă, în engleză. Scrisoarea care o însoțea spunea:

Dragul meu Tōru,

Mă vei ierta că n-am mai luat legătura cu tine de multă vreme.

Sărbătoarea Crăciunului se apropie și toată lumea pare să-și fi făcut deja un program pentru Ajun. Eu m-am gândit să ofer un dineu, ca o petrecere de Crăciun în avans, pe data de 20 decembrie. Până anul trecut l-am chemat întotdeauna pe tatăl tău, dar acum, la vârsta lui, mă gândesc că i-ar fi greu și de aceea aș dori să te invit pe tine în schimb. Însă, dacă accepți, te rog să păstrezi secretul. Am trimis special scrisoarea pe numele tău.

Mă tem că-ți voi părea prea sinceră, dar vreau să știi că, de la incidentul din septembrie, mi-a fost tot mai greu să-l invit și pe tatăl tău de față cu alți oaspeți. Poți crede despre mine că nu-i sunt o prietenă bună, deși ne cunoaștem de o viață, dar, în lumea noastră, lucrurile se sfârșesc când ceea ce era privat ajunge în văzul lumii.

Te invit pentru că doresc să-mi păstrez și pe mai departe relația cu familia Honda, prin tine. M-aș bucura sincer să accepți.

La dineu vor participa diverși ambasadori cu soțiile și fiicele lor, iar dintre japonezi, ministrul de externe și soția, președintele Federației Organizațiilor Economice și soția, și alte doamne tinere și drăguțe. Te rog să vii

singur. Așa cum scrie și în invitație, trebuie să-ți pui smoching.

Am rugămintea să-ți confirmi prezența cât mai curând, trimițându-mi înapoi ilustrata pe care am inclus-o în plic.

Keiko Hisamatsu

Scrisoarea putea fi interpretată ori ca arogantă, ori ca jignitoare, dar pe Tōru la amuzat confuzia lui Keiko în ceea ce privea incidentul din septembrie. Nu-i era greu să citească printre rânduri: ea, care se lăuda atâta cu lipsa ei de moralitate, își fereca repede ușile când era vorba de scandal. Totuși, instinctul îl atenționa că ceva nu mirosea bine. Dacă ea, aliata tatălui său, și care se temea atâta de scandal, îl invitase pe el, o făcuse probabil pentru a-l umili. Avea să-l prezinte tuturor acelor oameni de vază ca fiul lui Shigekuni Honda. Îi va stârni și, în final, cel rănit va fi nu Honda, ci el. Era sigur că acesta fusese planul lui Keiko.

Bănuiala i-a trezit spiritul de competiție și s-a hotărât să accepte provocarea. Va merge acolo ca fiul unui bărbat al cărui nume e celebru din cauza unui scandal. Bineînțeles, nimeni nu va deschide subiectul. Dar el va străluci ca un fiu care nu se scuză în numele tatălui său.

Se vedea, spirit sensibil, mișcându-se în tăcere printre ei, cu un zâmbet frumos și trist pe chip, însoțit fără vina lui de scheletele scandalurilor de familie, ca niște animăluțe mici și murdare. Imaginea palidă și poetică îi surâdea. Disprețul și intruziunile bătrânilor aveau să le împingă pe fetele tinere către el, fără putere de împotrivire. Iar socotelile lui Keiko se vor dovedi greșite.

Tōru nu avea smoching. Și-a comandat repede unul și abia aștepta să fie gata. Pe data de 19, când i-a fost livrat, l-a îmbrăcat și imediat s-a dus la Kinue să i-l arate.

— E minunat și-ți vine perfect! Cred că ți-ai dorit foarte mult să-l porți când mergem să

dansăm! Îmi pare tare rău că sunt bolnavă și nu pot merge cu tine la recepție. Tare, tare rău! Ce drăguț din partea ta să vii, ca măcar să mi-l arăți! De asta-mi place atât de mult de tine!

Kinue avea de fapt o sănătate de fier, însă pentru că, de când venise, nu făcuse deloc mișcare și mâncase mult, în cele șase luni se îngrășase enorm și aproape că nu se mai putea mișca. Greutatea trupului și lipsa de mobilitate îi dădeau senzația unei boli reale. Lua fără încetare pastile pentru digestie și stătea cât era ziua de lungă pe șezlongul de pe verandă, privind cerul albastru printre frunzele copacilor, convinsă că nu-l va mai vedea multă vreme. Se văita în permanență că nu mai avea mult de trăit, spre disperarea slujnicilor, care primiseră ordin strict de la Tōru să nu râdă sub nici o formă când o auzeau.

Ceea ce el urmărea cu interes era capacitatea fetei de a anticipa lucrurile și de a manipula condițiile date, în așa fel încât să le întoarcă în favoarea sa, transformându-le în „frumusețe“, eventual cu un accent de tragism. Când l-a văzut îmbrăcat în smoching, a intuit că n-avea s-o ia și pe ea cu el. Adaptându-se situației, imediat a pretextat „boala“. Tōru avea uneori de învățat din mândria ei apărută cu încăpățănare. Kinue îi dădea lecții de viață.

— Arată-mi spatele! Ce croială perfectă! Linia de la gât la umeri e minunată. Ți vine bine orice porți, ca și mie! Măine-seară te rog să nu te gândești că n-am putut veni cu tine și să te distrezi cât poți. Dar atunci când te distrezi mai tare, să-ți amintești totuși pentru o clipă de fata care stă bolnavă acasă.

Tōru se pregătea să plece.

— Stai! Ți trebuie o floare la rever. Dacă aș fi mai în putere, ți-aș culege-o chiar eu. Domnișoară, te rog! Adu-mi trandafirul de iarnă. Cel roșu.

A pus-o pe slujnică să culeagă un trandafir mic, abia îmbobocit, și i l-a prins lui Tōru de rever,

trecându-i tulpina prin butonieră cu un gest lent și senzual.

— Gata! Fă câțiva pași în grădină, să te mai văd o dată.

Kinue, devenită o masă de grăsime, părea că-și dă ultima suflare.

A doua zi la ora șapte, Tōru își parca Mustangul în curtea largă, cu pietriș alb, din fața casei lui Keiko din cartierul Azabu, unde ajunsese conform indicațiilor din harta primită. Alte mașini nu sosiseră încă.

Venea aici pentru prima oară și era uimit de aerul vetust al clădirii. Lămpile de sub copacii din curtea din față luminau fațada în stil Empire, dar casa avea o anumită răceală, poate și de la iedera roșie, sumbră în întunericul nopții.

Conduc de un majordom cu mânuși albe, a trecut printr-un hol cu tavan circular, a ajuns într-o cameră de primire în stil Momoyama și a fost poftit să se așeze pe un scaun în stil Ludovic XV. S-a simțit rușinat că ajunsese primul. Casa, deși puternic luminată, era cufundată în tăcere. Într-un colț al încăperii era un brad împodobit, imens și foarte nepotrivit cu locul. După ce un servitor a venit să-l întrebe ce dorea să bea și apoi a plecat, Tōru, rămas singur, s-a apropiat de fereastra cu formă demodată și a privit pe deasupra copacilor luminile orașului din depărtare, sub cerul purpuriu de la reclamele cu neon.

S-au auzit deschizându-se ușile grele, din lemn, și Keiko și-a făcut apariția.

Ținuta de gală, sclipitoare, a bătrânei de șaptezeci de ani l-a lăsat fără grai. Rochia de seară, cu mâneci care atârnau până la poale, era toată brodată cu mărgele. Amestecul de culori și de modele îi lua ochii. Pe piept avea un păun verde pe fond auriu, pe mâneci, valuri purpurii, o porțiune bordeaux de la talie până spre poale, iar pe poale, din nou valuri purpurii și nori aurii.

Fiecare model era delimitat de celelalte printr-un sir de mărgele aurii. Albul organzei de dedesubt era scos și mai tare în evidență de broderia cu fir de argint. De sub poalele rochiei se iveau vârful unui pantof de satin purpuriu, iar pe umeri avea înfășurată o eșarfă lungă de culoarea smaraldului, ce ajungea până la pământ. Părul tuns mai scurt ca de obicei lăsa să se vadă cerceii lungi. Fața avea un aspect înghețat și părea că trecuse prin multe operații estetice, dar părțile ce rămăseseră nealterate își păstraseră aroganța obișnuită. Avea nasul minunat și ochii maiestuoși, iar pe buzele ca două bucățele de măr ce începeau să se treacă își dăduse cu un ruj roșu, strălucitor.

Cu un zâmbet ca sculptat pe fața împietrită, s-a apropiat de Tōru și i-a spus, luminoasă:

— Bine ai venit! Te rog să mă ierți că te-am făcut să aștepți.

— Arăți superb.

— Mulțumesc.

După moda occidentală, și-a manifestat plăcerea ridicând fața și arătându-și pentru o clipă nările frumoase.

Au fost aduse paharele cu aperitiv.

— Poate ar fi mai bine să stingem luminile.

La îndemnul ei, majordomul a stins candelabru. Mai rămăseseră doar luminițele ce sclipeau în bradul de Crăciun. Sclipeau și ochii lui Keiko, și mărgelele de pe rochia ei. Tōru a simțit o oarecare neliniște.

— Văd că întârzie ceilalți oaspeți. Sau am ajuns eu prea devreme?

— Ceilalți oaspeți? În seara asta doar tu ești invitat.

— Atunci scrisoarea a fost o minciună.

— Ah, îmi cer scuze. Între timp mi-am schimbat planurile. M-am gândit să petrecem Crăciunul doar noi doi.

Furios, Tōru s-a ridicat în picioare.

— Eu am să plec.

— Vai de mine, de ce?

Keiko rămăsese așezată și n-a încercat să-l oprească.

— E un fel de complot, sau o capcană. Oricum, ceva ce ai pus la cale împreună cu tata. Mi-ajunge cât v-ați bătut joc de mine.

Tōru și-a amintit cât de mult o urâse pe bătrână, încă de la prima lor întâlnire.

Keiko nu schița nici un gest.

— Dacă aranjăm ceva cu tatăl tău, nu mai făceam efortul să-ți scriu. Te-am invitat pentru că am ținut neapărat ca în seara asta să fim doar noi doi și să stăm de vorbă. Dacă-ți spuneam de la bun început că vreau să discutăm, n-ai fi venit, așa că a trebuit să recurg la o minciună nevinovată. Dar, chiar și în doi, dineul rămâne dineu. Eu sunt îmbrăcată în ținută de gală și tu la fel.

— Și ai de gând să-mi predici toată seara?

— Nu-ți predic nimic. Vreau doar să stăm de vorbă despre anumite lucruri, în secret, pentru că tatăl tău m-ar sugruma dacă ar ști că le-am adus în discuție. Este un secret pe care-l cunoaștem doar el și cu mine. Dacă nu vrei să asculți, nu te oblig.

— Ce secret?

— Nu fi așa nerăbdător. Ia loc întâi.

Cu un zâmbet elegant și ușor amar, i-a arătat fotoliul cu tapiseria cam tocită reprezentând o petrecere în grădină de Watteau, de pe care tocmai se ridicase.

Imediat și-a făcut apariția și majordomul, poftindu-i la masă. Le-a deschis larg ușile pe care Tōru mai devreme le luase drept perete și i-a condus în încăperea alăturată, unde-i aștepta o masă cu lumânări roșii, aprinse. Când s-au pus în mișcare, măgelele de pe rochia lui Keiko au zornăit ca o cămașă de zale.

Nedorind să alimenteze conversația, Tōru a început să mănânce în tăcere. Gândul că reușea să mânuiască adecvat furculița și cuțitul datorită învățăturilor lui Honda, așa cum nici nu visase că

va face înainte să-i întâlnească pe cei doi bătrâni, îl scotea din minți.

Dincolo de sfeșnicele solide în stil baroc, degetele lui Keiko manevrau docile tacâmurile, de parcă tricotau. Furculița și cuțitul păreau să fi fost dintotdeauna acolo, ca niște prelungiri ale degetelor, care crescuseră și îmbătrâniseră odată cu ele.

Friptura rece de curcan era fadă, ca pielea uscată de bătrân. Umplutura de maroane și jeleul de merișor turnat peste carne aveau gustul dulce-acrișor al ipocriziei. Pe neașteptate, Keiko l-a întrebat pe Tōru:

— Știi de ce Honda și-a dorit așa, dintr-odată, să te înfieze?

— Nu știu.

— Câtă nepăsare! N-ai încercat niciodată să afli?

Tōru n-a răspuns. Keiko a lăsat jos furculița și cuțitul și, cu unghiile vopsite în roșu, a arătat spre pieptul lui, prin fumul lumânărilor.

— E foarte simplu. Pentru că ai trei alunițe pe piept, în stânga.

Tōru nu și-a putut ascunde uimirea. Până în acel moment, alunițele fuseseră mândria lui și numai a lui. Nu-și închipuise că mai atrăseseră atenția cuiva și în nici un caz că până și Keiko știa de ele. Era șocat să afle că alunițele, simbol al mândriei sale secrete, erau în același timp simbolul altui lucru, în mintea altcuiva. Ele puseseră ceva în mișcare, dar asta nu însemna că-i fusese văzut și adâncul sufletului. Tōru subestimase strania intuiție a bătrânilor.

Consternarea tânărului i-a dat curaj lui Keiko. S-a pornit ca o cascadă:

— Vezi? Nu-ți vine să crezi. De la bun început totul a fost lipsit de sens și nerezonabil. Ai crezut că faci față situației calm și realist, dar ai înghițit pe nemestecate premisa irațională. Ce om cu scaun la cap ar vrea să adopte un străin, pe care l-a văzut

doar o dată? Tu ce-ai crezut, când am venit la tine prima oară cu propunerea? Sigur, le-am înșirat tot felul de motive superiorilor tăi, pe care le-ai aflat și tu, dar ce-ai crezut, de fapt? Ai fost măgulit. Toți oamenii vor să creadă că e ceva de capul lor. Te-ai gândit că propunerea noastră mergea mănășă cu visele de copil pe care le nutreai, și că siguranța pe care ai simțit-o dintotdeauna avea în sfârșit o dovadă solidă. Așa este?

Pentru prima oară, lui Tōru îi era frică de Keiko. Nu era intimidat de diferența de clasă, dar pe lumea asta existau și oameni mediocri care aveau darul special de a mirosi valoarea. Aceștia erau adevărații „ucigași de îngeri“.

Majordomul venise să strângă farfuriile cu friptura și să le aducă desertul. Pentru moment au întrerupt conversația, iar Tōru a pierdut ocazia de a răspunde. Își dădea seama că avea un adversar mult mai puternic decât crezuse.

— Ai sperat că dorințele tale coincid cu ale celorlalți, și că ei ți le pot îndeplini ușor? Oamenii trăiesc numai ca să-și atingă propriul scop și nu se gândesc la alții. Și tocmai tu, care te gândești la tine mai mult decât oricine, ai mers prea departe și te-ai lăsat orbit. Ai crezut că istoria are și excepții. Nu are așa ceva! Ai crezut că printre oameni sunt și excepții. Ei bine, te-ai înșelat!

Așa cum pe lumea asta nu există un drept special la fericire, nu există nici dreptul la nefericire. Unde nu e tragedie, nu e nici geniu. Ți-ai clădit siguranța și visele pe ceva irațional. Dacă pe lume ar exista calități speciale, sau frumusețe deosebită, sau rău aparte din naștere, natura nu le-ar lăsa să scape. Le-ar extermina, și i-ar ține pe oameni cu o mână de fier, băgându-le în cap că nu există „aleși“.

Ai crezut că ești un geniu cum nu s-a mai întâlnit. Te-ai închipuit un nor frumos al răului ce plutește peste omenire.

În clipa în care te-a întâlnit și ți-a văzut cele trei alunițe, domnul Honda a știut. Pe loc, a hotărât să te ia cu el, cu orice preț, și să te salveze. Dacă te lăsa așa cum erai, adică pe mâna „destinului“ pe care-l visaseși, natura te-ar fi ucis la vârsta de douăzeci de ani.

Ca să te salveze, te-a adoptat, a încercat să-ți zdrobească mândria de „fiu al zeilor“, ți-a dat o educație, te-a învățat ce înseamnă fericirea pe lumea asta și te-a transformat într-un tânăr obișnuit. Tu n-ai recunoscut că ai avut același punct de plecare ca noi. Dovada sunt cele trei alunițe. El a vrut să te salveze și te-a adoptat, fără să-ți spună nimic, din dragostea pe care ți-o poartă. Dragostea cuiva care-i cunoaște prea bine pe oameni.

Tōru, din ce în ce mai neliniștit, a întrebat:

— De ce trebuie să mor la douăzeci de ani?

— Nu cred că mai ești în pericol, dar am să-ți explic pe îndelete de îndată ce ne întoarcem în salon, i-a răspuns Keiko, ridicându-se de la masă și îndemnându-l s-o urmeze.

Între timp fusese aprins focul în salon. Șemineul era amplasat într-un alcov în stil japonez, cu două uși aurii, decorat cu nori tot aurii și cu un sul pictat de Kōetsu²⁹. Cei doi s-au așezat în fața focului, de o parte și de alta a unei măsuțe. Keiko i-a spus lui Tōru povestea reîncarnărilor, întocmai cum o auzise de la Honda.

²⁹ Kōetsu Hon'ami (1558-1637), renumit artist japonez, maestru caligraf și ceramist.

Tânărul o asculta, privind absent focul. A tresărit când unul dintre butuci a ars complet și s-a sfărâmat cu un sunet ușor.

Flăcările îmbrățișau câte un butuc, apoi dispăreau pe tăcute și apăreau în golul întunecat dintre alți doi, peste stratul de jărat strălucitor și liniștit, ca o pardoseală în roșu și auriu.

Flăcările ivite peste butucii întunecați păreau un incendiu care se întinde peste o câmpie, în

puterea nopții. În miezul focului apăreau imagini grandioase, iar umbrele proiectate pe peretele din fundul șemineului păreau o miniatură a umbrelor pictate pe cer de flăcările frământărilor politice.

Când flăcările mistuiau câte un butuc, suprafața jăraticului, ca o carapace de broască țestoasă, se deschidea pentru a scoate la lumină o întindere uniformă, portocalie. Grămăjoara de lemne se năruia din temelie, apoi, încă păstrând un echilibru instabil, ardea ca o stâncă suspendată în aer.

Totul curge. Și firul molcom al fumului părea stabil, dar era de fapt o succesiune de răbufniri. Prăbușirea unui butuc ce-și îndeplinise misiunea transmitea un fel de liniște interioară.

Keiko și-a încheiat povestirea.

— Foarte interesant! Dar ai vreo dovadă că e adevărat? a întrebat Tōru, direct.

— Dovadă? Keiko a avut un moment de ezitare. Are adevărul dovezi?

— Adevărul ăsta despre care vorbești sună mai degrabă a minciună.

— Dacă vrei neapărat o dovadă, mergi la tatăl tău și cere-i să-ți arate jurnalul cuiva numit Kiyoaki Matsugae. L-a păstrat cu sfințenie și cred că încă îl mai are. E un jurnal în care sunt notate numai vise, și toate s-au împlinit... Cine știe, poate că ce ți-am povestit acum n-are nici o legătură cu tine. E adevărat că Ying Chan a murit primăvara, iar tu te-ai născut pe 20 martie, cu trei alunițe la subsuoară, și din cauza asta s-ar putea crede că ești reincarnarea ei, dar, de fapt, nu știm exact când a murit. Sora ei geamănă susține că primăvara, dar, în mod ciudat, nu-și mai amintește data. Iar tatăl tău, oricât s-a interesat apoi, n-a reușit să afle nimic. De aceea, dacă pe Ying Chan a mușcat-o șarpele și a murit mai târziu de 20 martie, ești achitat. Spiritele plutesc în văzduh cel puțin o săptămână înainte să-și găsească alt trup, așa că ziua ta de naștere trebuie să fie la cel puțin o săptămână după moartea ei.

— Nu știu exact în ce zi m-am născut. Tatăl meu era plecat pe mare, în locul lui n-a avut cine să se ocupe și ca dată a nașterii mi-a fost trecută în acte data înregistrării declarației. Însă e cert că m-am născut înainte de 20 martie.

— Cu cât te-ai născut mai devreme, cu atât probabilitatea e mai mică, a spus Keiko, rece. Dar s-ar putea nici să nu mai conteze.

— Ce înseamnă să nu mai conteze? a întrebat tânărul, răstit.

Indiferent dacă credea sau nu povestea fără cap și coadă în care era implicat, a i se spune că nu conta era totuna cu a-i nega rațiunea de a fi. Keiko avea puterea de a-i face pe oameni să se simtă ca niște insecte, sub aerul ei vesel dintotdeauna.

În lumina focului, măgelele de pe rochia ei de seară trimiteau reflexii bogate și multicolore, ca un curcubeu în noapte.

— Așa cum îți zic. Nu mai contează. Pentru că, de la început, am luat în calcul faptul că ai putea fi un fals. Eu, una, sunt sigură că ești.

Tōru îi privea profilul. Keiko părea că vorbește cu focul, adresându-i o rugă. Nimic nu se compara cu frumusețea aceluși profil, luminat puternic. Ochii, sculptori în bătaia flăcărilor, accentuau și mai mult linia înaltă a nasului, îi făceau pe cei din jur să simtă un neastâmpăr copilăresc și dominau.

În Tōru s-a iscat dorința de a ucide. Se gândea cum s-o chinuie ca s-o audă implorând terorizată îndurarea, înainte de a o omorî. Dacă o strangula și o arunca cu capul în flăcări, era sigur că avea să-și întoarcă spre el chipul arzând, cu coamă de foc, și o să-l privească mândră. Deja îi fusese rănit respectul de sine și se temea că următoarele cuvinte ale bătrânei aveau să taie în carne vie. Lucrul de care se temea cel mai tare în viață era sângele scurs din rănilor respectului de sine. În hemofilia sufletului, hemoragia, odată pornită, nu mai poate fi oprită. De aceea a trebuit până acum să-și adune toate sentimentele și să le separe de

respectul de sine, evitând pericolul dragostei și protejându-și trupul cu mii de țepi.

Fără a se tulbura, fără a-și pierde manierele, Keiko a spus ce trebuia spus:

— Dacă nu mori în următoarea jumătate de an, va fi limpede că ești un fals, sau cel puțin că nu ești frumoasa sămânță a reîncarnării, pe care o căuta domul Honda. Eu, una, nu cred că trebuie să așteptăm. La cum te văd, nu pare c-o să mori în șase luni de acum încolo. Nu ești o necesitate și nimeni nu s-ar întrista că te-a pierdut. Dacă cineva ar visa că ai murit, nimic din ce ai tu nu-l va face să simtă și după ce s-a trezit că lumea e mai umbrită.

Ești doar un băietan de la țară, meschin și neînsemnat, cum vezi peste tot. Vrei să pui repede mâna pe averea tatălui tău adoptiv și, pe ascuns, încerci să-i obții verdictul de incompetență. Aha, te miri? Eu știu totul! După ce pui mâna pe bani și putere, ce vei urmări? Succesul? Fericirea? Gândurile tale nu le depășesc nici cu un pas pe cele ale unui băiat mediocru. Educația pe care ți-a oferit-o tatăl tău a avut alt rezultat decât se aștepta: tot ce a reușit a fost să-ți scoată la lumină adevărata natură.

Tu nu ai absolut nimic special și de aceea îți garantez o viață lungă. Nu ești alesul din ceruri, nu vei fi niciodată una cu acțiunile tale și nu porți în tine fulgerul albastru al tinereții care te-ar distruge cu repeziciune cerească. Ai doar un fel de bătrânețe necoaptă. Ți se potrivește o viață dusă din dobânzi.

Nu poți să ne omori, pe domnul Honda sau pe mine. Răul tău nu iese de sub litera legii. Te-ai lăsat dus de iluziile născute din abstracțiuni și, deși nu ai căderea să ai un destin, te-ai autonumit stăpân al lui. Crezi că poți vedea până în fundul pământului, dar niciodată n-ai primit vreo invitație dincolo de orizont. N-ai nici o legătură cu lumina sau cu iluminarea, iar spiritul tău n-are nici trup,

nici suflet. Măcar spiritul lui Ying Chan își găsisese sălaș într-un corp frumos și strălucitor. Natura nici nu s-a uitat la tine și niciodată nu ți-a fost dușman. Reincarnarea pe care o caută domnul Honda este o creație a naturii pe care însăși natura o invidiază.

Ești un băiat deștept, dar banal. Dacă cineva îți plătește studiile, ai să absolvi facultatea tot așa cum ai luat și examenul de admitere, iar apoi ai să-ți găsești un serviciu bun. Fundația pentru Educație te poate considera student-model, o dovadă vie a teoriei lor care spune că, odată eliminată grija materială, geniul ascuns iese la suprafață. Tatăl tău ți-a oferit prea multe și ți-a creat o senzație de siguranță. El a greșit dozele din rețetă. Însă, dacă ți se administrează cantitățile corecte, ai să revii pe drumul cel bun. Dacă ajungi secretarul vreunui politician de doi bani, ai să te trezești. Pot să te pun în legătură cu unul oricând.

Sfatul meu este să ții minte ce-ți spun: ai văzut lucruri și crezi că le-ai văzut pe toate, dar de fapt n-a fost decât ce-ai prins în raza telescopului. Dacă te lăsam să crezi că lumea e doar cât vezi tu prin obiectiv, probabil că ai fi fost fericit.

— Voi m-ați luat din lumea mea.

— Ba ai plecat de bunăvoie, bucuros, crezând că ești altfel decât ceilalți. Kiyoaki Matsugae a fost prins de o dragoste imprevizibilă, Isao Inuma de soartă, iar lui Ying Chan i-a fost prins trupul. Pe tine ce te-a prins? Sentimentul, de altfel nefondat, că ești diferit? Dacă destinul e ceva ce înșfacă un om și-l trage după sine împotriva voinței lui, atunci și Kiyoaki, și Isao, și Ying Chan au avut destin. Pe tine ce te-a tras împotriva voinței tale? Noi te-am tras!

Keiko a râs, făcând să-i strălucească în lumina focului păunul de pe piept.

— Noi, doi bătrâni plictisiți de mai tot censeamnă viață, reci și cinici. Te lasă mândria să ne numești pe noi destin? Doi nesuferiți, un moș și o babă. Moșul, obsedat, iar baba, lesbiană. Ai vrut

într-adevăr să cunoști lumea în amănunt. Cei care vin să invite un copil ca tine sunt cei care au cunoscut deja lumea, aproape cu prețul vieții. Cei care-i trag după sine pe autointitulații posesori de conștiință sunt veterani din aceeași breaslă. Altcineva n-o să-ți bată niciodată la ușă. De aceea, ai fi trăit toată viața fără să-ți vină cineva la ușă, și rezultatul ar fi fost același. Pentru că tu n-ai destin. Nu ți-a fost hărăzită o moarte frumoasă. Nu ți-a fost hărăzit să ajungi ca ceilalți, Kiyoaki, sau Isao, sau Ying Chan. Tu poți fi doar umbra lor... Te-am chemat astăzi aici ca să te fac să înțelegi, până la ultimul amănunt.

Lui Tōru îi tremurau mâinile de furie și avea ochii fixați pe vătraiul de lângă șemineu. I-ar fi fost ușor să se ridice, prefăcându-se că vrea să atâțe focul ce se stingea, și să-l apuce. Până acolo n-ar fi dat de bănuț, iar pe urmă era suficient să lovească... Și-a imaginat greutatea fierului în palmă și a văzut cu ochii minții sângele țâșnind și improșcând scaunul de epocă și ușile șemineului, aurite. Însă n-a întins mâna. Îl cuprinsese o sete chinuitoare, dar n-a cerut apă. Obrajii aprinși de furie i-au părut un semn al celei dintâi emoții profunde pe care o simțea de când se născuse, o emoție care n-avea pe unde să iasă la lumină.

În mod surprinzător, Tōru i-a adresat o rugămintă lui Honda. Voia să citească jurnalul lui Kiyoaki.

Bătrânul s-a temut să i-l împrumute, dar s-a temut și mai tare de urmările unui refuz. I l-a dat pentru două-trei zile. Cele două-trei zile au devenit o săptămână. Exact în dimineața în care se hotărâse să și-l recupereze, pe 28 decembrie, l-au speriat strigătele slujnicilor. Tōru băuse otravă în dormitorul lui.

Fiind sfârșitul anului, nici unul dintre prietenii săi doctori n-a fost de găsit. Honda n-a avut încotro și a chemat o ambulanță, cu toată teama de reacția lumii. Când ambulanța, cu sirena pornită, a oprit în fața porții mari, s-au adunat toți vecinii. Așteptau cu lăcomie un nou scandal în casa în care mai fusese unul.

Tōru a stat o vreme în comă și a avut convulsii, dar viața i-a fost salvată. Însă când s-a trezit s-a plâns de dureri puternice la ambii ochi. Amândoi îi erau grav afectați și în cele din urmă și-a pierdut complet vederea. Otrava atacase celulele nervoase ale retinei, fără putință de vindecare.

Tōru băuse alcool metilic de uz industrial, furat de una dintre slujnice, la cererea lui, de la fabrica unei rude, profitând de zăpăceala sfârșitului de an. Slujnica, printre lacrimi, se jura că nu-și imaginase c-o să-l bea.

De când orbise, Tōru nu mai vorbea aproape deloc. Totuși, după Anul Nou, Honda l-a întrebat despre jurnalul lui Kiyoaki.

— L-am ars înainte să iau otrava, i-a răspuns tânărul, scurt.

Întrebat de ce, a răspuns foarte limpede:

— Pentru că eu nu visez niciodată.

În acea perioadă, Honda i-a cerut ajutor lui Keiko în câteva rânduri, dar simțea ceva ciudat în purtarea ei. I se părea că doar ea știa motivul pentru care Tōru încercase să-și pună capăt zilelor.

— Are de două ori mai mult respect de sine ca oricine altcineva. Probabil că a vrut să moară ca să demonstreze că e un geniu.

După insistențe, Keiko a mărturisit că, la banchetul de Crăciun, i-a povestit totul tânărului. A motivat gestul prin adâncă prietenie pe care i-o purta lui Honda, însă el n-a mai vrut s-o vadă în fața ochilor. Așa s-a încheiat frumoasa prietenie care durase douăzeci de ani.

Declararea incompetenței lui Honda a fost anulată, în schimb Tōru, acum nevăzător, era în poziția de a avea nevoie de un tutore legal, mai ales în ceea ce privea moștenirea averii lui Honda, dacă acesta avea să moară înaintea lui. Honda și-a făcut testamentul legal și în el a numit, ca tutore pentru Tōru, persoana cea mai de încredere dintre cunoștințele lui, care ar fi putut să se îngrijească de el timpul cel mai îndelungat.

Tōru a renunțat la școală. Stătea toată ziua în casă și nu vorbea cu nimeni în afară de Kinue. Slujnicele au fost concediate și Honda a adus în locul lor o infirmieră. Tōru își petrecea o mare parte a timpului în căsuța lui Kinue. Vocea potolită a fetei se auzea toată ziua de după paravanele trase, iar el părea să-i răspundă neobosit.

Ziua lui Tōru, 20 martie, trecuse, dar el nu dădea semne că moare. A învățat sistemul Braille și a ajuns să poată citi cărți. Când era singur, asculta discuri cu muzică liniștită. Recunoștea după ciripit păsările care poposeau în grădină. La un moment dat, după o lungă perioadă de tăcere, a vorbit cu Honda. Voia să se însoare cu Kinue. Deși știa că nebunia lui Kinue este ereditară, Honda a fost de acord fără nici cea mai mică ezitare.

Decăderea avansa și semnele sfârșitului și-au făcut apariția pe nesimțite. Ca firele de păr care-i gădilau ceafa când se întorcea de la frizer, moartea, de obicei uitată, venea să-l gădile când își amintea de ea. Lui Honda i se părea ciudat că moartea tot nu venea, deși îndeplinise toate condițiile pentru întâmpinarea ei.

Uneori, în momentele de agitație, Honda simțea o apăsare în zona stomacului, dar nu i s-a părut necesar să dea fuga la doctor, cum ar fi făcut în mod obișnuit. A crezut că se simte așa din cauza digestiei dificile. Nici după Anul Nou nu i-a revenit pofta de mâncare. Nu era felul său să pună simptomele doar pe seama necazurilor pe care le avusese cu Tōru, și nici să justifice faptul că slăbea continuu prin tulburările sufletești.

Ajunsese să nu mai deosebească durerea psihică de cea trupească. Ce diferență era între sentimentul de umilire și o prostată inflamată? Sau între tristețea acută și durerea plămânilor prinși de pneumonie? Bătrânețea era deopotrivă o boală a minții și a trupului. Dacă bătrânețea era incurabilă, atunci existența însăși era incurabilă. Nu era vorba de vreo maladie filozofică discutată de teoriile existențialiste; chiar trupul era boala, moartea latentă.

Dacă decăderea se datora bolii, atunci cauza sa fundamentală, trupul însuși, era boală. Esența cărnii rezidă în distrugere și unica ei funcție este de a demonstra, în timp, distrugerea și decăderea.

De ce oare oamenii sunt conștienți de ele abia când îmbătrânesc? În scurta perioadă când trupul e în floare, vestea le bâzâie ușor pe la urechi, ca un bondar, și chiar dacă o aud, o uită imediat. De ce atletul tânăr și sănătos, care se bucură de plăcerea dușului după ce și-a terminat antrenamentul și privește picăturile de apă ce-i lovesc ca grindina pielea strălucitoare, nu simte că șuvoiul de viață este o boală crudă și brutală, o umflătură de culoare chihlimbarului?

De acum, a trăi însemna a îmbătrâni și a îmbătrâni însemna a trăi. Cele două sinonime n-ar trebui să se cenzureze reciproc, la infinit. Abia la bătrânețe, optzeci de ani după ce a venit pe lume, Honda a înțeles natura neîmplinirii pe care o simțea în fiecare bucurie.

Neîmplinirea își face apariția pe lângă voința umană și învăluie totul într-o ceață deasă, pentru a proteja voința, care întotdeauna se teme de cruda aserțiune că viața și bătrânețea sunt sinonime. Istoria știe acest lucru. Ea este cea mai inumană creație a umanității. Adună la un loc toată voința omenirii și, precum zeița Kali din Calcutta, o devorează, cu picături de sânge scurgându-i-se pe la colțul gurii.

Suntem hrană pentru alte guri. Imanishi cel mort în flăcări a știut-o, în felul său frivol. Pentru zei, pentru destin, pentru istorie – unica creație a omului care are ca model zeii și destinul – a fost la îndemână să-i lase pe oameni în necunoaștere, până când îmbătrâneau.

Ce hrană a fost Honda! Uscată, inconsistentă și fadă. Bărbatul care și-a trăit viața ferindu-se să devină gustos voia acum, la sfârșit, să străpungă cu oasele fade ale conștiinței gura care-l mânca. Din păcate, se temea că și planul acesta va fi sortit eșecului.

Tōru voise să se sinucidă și orbise, dar împlinise douăzeci și unu de ani și încă mai trăia. Honda nu mai avea energia să caute, nici nu știa unde, urmele persoanei necunoscute care murise la vârsta de douăzeci de ani și care era adevărata reincarnare. Nu mai conta dacă o asemenea persoană a existat. Nu mai avea timp să-i cerceteze viața și nici nu-i mai venea să facă efortul. Printr-o greșeală mărunță de calcul, mișcarea astrelor l-a aruncat pe Honda într-un colț al Universului, iar pe reincarnarea lui Ying Chan, în altul. Trei reincarnări succesive s-au perindat prin viața lui Honda și, după ce și-au aruncat sclipirile peste ea

(o altă improbabilitate teoretică) au plecat în zbor spre alt colț de cer, necunoscut lui Honda. Poate că, undeva, se va întâlni iar cu a suta sau a mia reîncarnare.

N-avea de ce să se grăbească.

Nu știa unde avea să-l ducă orbita pe care mergea, și atunci, la ce bun să se grăbească? Așa gândea el, care niciodată nu căutase să-și grăbească moartea. Ceea ce văzuse la Benares era un element fundamental al Universului: indestructibilitatea omului. Lumea cealaltă nu tremura dincolo de timp, și nici nu strălucea dincolo de spațiu. Nu exista o lege care-l obliga să renască mereu aici, câtă vreme moartea însemna întoarcerea la cele patru elemente și fuziunea cu existența colectivă. A fost doar o întâmplare, o întâmplare fără sens, faptul că și Kiyoaki, și Isao, și Ying Chan au apărut în jurul lui Honda. Dacă un element din Honda era perfect egal în substanță cu alt element de la capătul Universului, odată ce individualitatea era pierdută, nu era necesar schimbul prin spațiu și timp. A exista aici sau acolo era totuna. Honda din cealaltă lume putea foarte bine să se afle în alt capăt al Universului. Când tai sfoara și mărelele multicolore se împrăstie pe masă, important este să nu pierzi vreuna când le înșiri din nou. Ordinea lor nu contează. Aceasta e regula indestructibilității.

Doctrina buddhistă care spune că nemurirea nu se atinge doar crezând în existență i se părea lui Honda de o acuratețe matematică. Noi suntem ordinea mărelelor stabilită de noi înșine, fără vreo bază obiectivă...

Asemenea gânduri și decăderea abia perceptibilă a trupului se potriveau de la sine, ca roțile unui căruț. Era în regulă, ba chiar plăcut.

Prin luna mai a început să simtă dureri în zona stomacului, care nu mai treceau și uneori radiau către spate. Pe când el și Keiko încă mai erau prieteni, vorbeau mereu despre boli. Dacă el

promenea în treacăt o problemă fizică, ea o transforma în calamitate, cu un soi de compasiune înțepătoare și o tendință de a exagera. Înșira toate numele de boli grave pe care le știa și-l ducea imediat la spital, ca într-un fel de joc răutăcios. Acum însă, în lipsa ei, Honda își pierduse în mod surprinzător îngrijorarea entuziastă. Durerile suportabile le lăsa în grija maseuzei. Îi era lehamite să vadă doctori.

Degradarea fizică generală și durerile periodice, care veneau și se retrăgeau ca niște valuri, îi stimulau creierul. Mentea sa de bătrân, care înainte abia mai putea urmări un singur lucru o dată, își recăpătase puterea de concentrare. Durerea părea să-i facă bine în gândire, îmbogățindu-i-o. La optzeci și unu de ani, Honda a atins noi tărâmuri minunate și necunoscute. A înțeles că putea avea o perspectivă cuprinzătoare asupra lumii prin degradare fizică mai degrabă decât prin logică, prin dureri acute de organe, și nu prin rațiune, prin inapetență și nu prin analiză. Era suficient să adauge o banală durere de spate ca edificiul minunat al rațiunii să-și scoată la iveală crăpăturile și granitul să se transforme în cretă.

În mod natural, Honda și-a însușit capacitatea pe care doar puțini pe lumea asta o au, de a trăi moartea pe dinăuntru. Când privea viața de la capătul lumii și n-o mai vedea ca pe o excursie pe drum drept, cu speranțe că ce s-a degradat își va reveni, cu certitudinea că durerile sunt doar trecătoare, cu fericirea de moment, cu teama că după bucurie vine tristețea, atunci totul i se părea la locul lui, strâns bine cu sfoară, și putea să-și poarte pașii către sfârșitul care-l aștepta. Granița dintre om și obiect dispăruse. Clădirea de zeci de etaje în stil american și oamenii slabi care mergeau pe sub ea împărtășeau condiția de a trăi mai mult decât Honda, dar mai exista și condiția opusă, de valoare egală, că se îndreptau spre pieire, precum liliacul indian din grădină care fusese dintr-odată

tăiat. Honda nu mai găsea motive pentru compasiune și nu mai avea nici imaginație destulă.

Rațiunea încă-i funcționa, dar era împietrită. Frumusețea devenise o fantasmă.

Își pierduse și tendința cea mai rea a spiritului uman, aceea de a voi și a plănuși. Într-un anumit fel, aceasta era cea mai mare eliberare pe care i-o adusese durerea fizică.

Auzea vocile oamenilor care învăluiau lumea ca un nor de nisip. Conversații condiționate, cerând gălăgioase dreptul de rezidență permanentă.

— Bunicule, să mergem la un izvor termal când te faci bine! La Yumoto ți-ar plăcea? Sau poate la Ikaho?

— Când rezolvăm cu contractul ăsta, să mergem pe undeva la un pahar.

— Sigur!

— E adevărat că e un moment bun de cumpărat acțiuni?

— Când mă fac mare, am să pot să mănânc singur o cutie întreagă de prăjituri cu frișcă?

— La anul să mergem amândoi în Europa!

— Încă trei ani de economii și pot să-mi cumpăr iahtul la care visez.

— Până nu crește mare copilul, nu pot să mor nici să vreau.

— Cu banii de pensie, putem să ne construim o casă unde să ne ducem liniștiți bătrânețile.

— Poimâine la trei? Nu știu dacă pot să merg sau nu. Dacă-ți spun că nu știu! Zi-le că te duci dacă-ți vine chef.

— La anul trebuie să ne luăm și un aparat nou de aer condiționat.

— Avem o mare problemă. De anul viitor ar trebui să mai tăiem măcar din fondurile de protocol.

— Când împlinești douăzeci de ani poți să bei și să fumezi cât vrei.

— Vă mulțumesc foarte mult. Am să profit atunci de amabilitatea dumneavoastră și voi fi

acolo marțea viitoare la șase seara.

— Doar ți-am zis, nu? Așa face el întotdeauna. Ai să vezi: peste două-trei zile o să apară cu o față rușinată și o să-ți ceară iertare.

— Bun, atunci pe mâine. La revedere.

Numai vulpi, mergând pe drumul vulpilor. Ca să le prindă, vânătorul nu trebuie decât să se ascundă într-un desiș și să pândească.

Honda s-a văzut pe sine, o vulpe cu ochi de vânător, mergând pe drumul vulpilor deși știa că va fi prins.

Venise vara și era cald.

Pe la mijlocul lui iulie, Honda s-a hotărât în sfârșit să-și facă o programare la Institutul Oncologic. Cu o zi înainte de vizita la doctor, s-a uitat la televizor, ceea ce nu făcea aproape niciodată. Era o transmisiune în direct de la un bazin de înot, într-o după-amiază însorită, când deja ploile se terminaseră. Apa din bazin era de un albastru artificial și neplăcut. Tineri înotau și săreau, împrăștiind stropi de apă.

Oh, carnea frumoasă, parfumată și trecătoare!

Nu era mare lucru să nege frumusețea cărnii închipuindu-și o armată de schelete zbenguindu-se în piscină. Oricine putea. Era ușor să negi viața, și orice om obișnuit putea să vadă oase sub suprafața tinereții.

Dar la ce servea răzbunarea? Honda își sfârșea viața fără să fi aflat cum e să fii posesorul unui trup frumos. Ce bine ar fi fost dac-ar fi putut trăi într-un asemenea trup, măcar pentru o lună! Ar fi trebuit să încerce. Cum s-ar fi simțit, cu un veșmânt așa frumos? Cum s-ar fi simțit când oamenii se prosternau în fața lui? Iar când admirația oamenilor pentru făptura lui și-ar fi pierdut forma liniștită și pașnică și ar fi devenit adorare nebunească, n-ar mai fi simțit decât durere. Prin durere și delir se ajunge la sfințenia adevărată. Lucrul cel mai important pe care Honda l-a ratat în viață a fost drumul îngust și întunecat

prin carne, spre sfințenie. Din nou, un privilegiu pe care-l au doar puțini.

A doua zi urma să fie consultat de un medic, pentru prima oară după multă vreme. Nu știa care vor fi rezultatele. Voia măcar să fie curat și de aceea, înainte de cină, a cerut să-i fie pregătită baia.

Menajera, o fostă infirmieră pe care o angajase fără să-i mai ceară părerea lui Tōru, era o femeie nefericită, de două ori văduvă, dar de o nespusă bunătate. Honda și-a spus că trebuie neapărat să-i lase și ei ceva prin testament. L-a dus de mână până la baie, atentă ca nu cumva să alunece, și s-a retras în vestiar lăsând în urmă fire de îngrijorare, ca pânza de păianjen. Lui Honda nu-i plăcea să fie privit de femei când era dezbrăcat. Și-a scos halatul de baie în fața oglinzii aburite. Și-a inspectat trupul. Avea coastele pronunțate, iar burta, umflată și lăsată. În umbra ei atârna ceva, ca o boabă de fasole albă și mare. Mai jos urmau coapsele, parcă jupuite de carne. Genunchii îi ieșeau în relief ca niște umflături. Oare câți ani i-ar fi trebuit să se mintă astfel ca întreaga urâțenie să-i întinerească? Honda și-a găsit salvarea în gândul că mai demn de milă era un om care a fost frumos cu adevărat și acum a ajuns așa.

A avut de așteptat o săptămână pentru a afla rezultatul examenului medical. În acea zi s-a dus din nou la spital.

— Aș vrea să vă internăm imediat. E bine să facem operația cât mai curând.

Aha, deci venise vremea, s-a gândit Honda.

— Când veneați des la consultații n-am depistat nimic, iar acum v-ați trezit dintr-odată cu asemenea problemă... Niciodată nu poți fi destul de prevăzător, i-a spus doctorul, zâmbind, de parcă-l mustra pentru vreo distracție nepermisă. Este o tumoră benignă pe pancreas. Dacă o scoatem, scăpați de griji.

— Deci n-a fost stomacul?

— Pancreasul. Când îmi vin imaginile de la endoscopie, vi le pot arăta.

O tumoare la pancreas fusese suspectată încă de la prima consultație, când îi găsiseră la palpare o masă crescută.

Honda a cerut răgaz de o săptămână până la internare.

Imediat ce s-a întors acasă, a scris o scrisoare lungă și a expediat-o cu poșta expres. În ea, anunța la Templul Gesshū că urma să facă o vizită pe data de 22 iulie. Ar fi trebuit să primească scrisoarea a doua zi, pe 20, sau cel târziu pe 21. Honda spera că Stareța va avea bunătatea de a-l primi. Își povestise pe scurt viața din ultimii șaiszeci de ani și se scuzase că nu așteptase mai întâi o invitație, dar chestiunea era urgentă.

Pe 21 iulie, în dimineața plecării, a mers să stea de vorbă cu Tōru.

Menajera a insistat să-l însoțească în călătorie, însă el a refuzat categoric, explicându-i că trebuia să meargă singur. Atunci ea l-a sfătuit cum să se îngrijească și i-a pus haine groase în bagaj ca să nu răcească de la aerul condiționat din hotel. Honda abia putea ridica valiza de jos.

Menajera i-a explicat amănunțit și cum stăteau lucrurile la căsuța din fundul grădinii, unde locuiau Tōru și Kinue. Părea că se scuză pentru detaliile de care nu reușise să se ocupe cum trebuie.

— Trebuie să vă spun că domnul Tōru poartă în ultima vreme un kimono de vară alb cu imprimeu. Domnișoarei Kinue îi place foarte mult și, când am vrut să-l iau la spălat, s-a supărat și m-a mușcat de deget. Neavând încotro, i l-am lăsat. Domnul Tōru este foarte nepretențios, după cum știți, și nu-l deranjează să poarte același kimono zi și noapte. Vă spun ca să nu fiți surprins... Apoi... nici nu știu cum să mă exprim... slujnica lor îmi spune domnișoara Kinue vomită des și uneori are o alimentație mai ieșită din comun. Domnișoara pare

să se bucure de semnele unei boli grave, dar eu cred că e vorba de altceva...

Menajera n-a observat cum i-au sclipit ochii lui Honda, la auzul acestor semne clare că urmașul său își pierduse limpezimea rațiunii.

Ușa căsuței era larg deschisă și de pe drumeagul din grădină se vedea înăuntru. Sprijinindu-se în baston, Honda s-a așezat pe verandă.

— Bună dimineăta, bunicule! i-a spus Kinue.

— Bună dimineăta! Am să plec într-o călătorie de două-trei zile la Kyōto și Nara. Am venit să te rog să ai grijă de casă.

— Zău? Pleci în călătorie? Ce bine! i-a răspuns fata, fără prea mare interes, apoi și-a văzut mai departe de treabă.

— Ce faci?

— Sunt ocupată cu pregătirile pentru nuntă. Cum ți se pare? E frumoasă, nu? N-am să port doar eu, fac una și pentru Tōru. Toți spun că n-au văzut mire și mireasă mai frumoși ca noi.

Tōru, cu ochelari negri, stătea între cei doi, fără să scoată o vorbă.

De când își pierduse vederea, Honda nu se mai interesase de starea lui interioară și-și ținea în frâu imaginația, și așa limitată. Tōru trăia, și atât. Dar nimic nu-l apăsa mai greu pe suflet ca tăcerea tânărului, tăcere de care acum nu se mai temea.

Mai jos de ochelarii negri, obrajii erau mai palizi și buzele mai roșii ca înainte. Tōru transpira de obicei foarte mult, iar acum broboane de sudoare îi străluceau pe pieptul alb. Stătea turcește și lăsase discuția în grija lui Kinue, dar efortul de a-i ignora prezența lui Honda, așezat alături, era evident din felul cum se scărpină nervos pe picior și cum își ștergea transpirația de pe piept. Dar gesturile n-aveau pic de forță. Părea că-l mișcă altcineva, trăgând niște sfori de sus.

Deși auzul îi devenise mult mai fin, nu părea să recepteze nimic din lumea exterioară. Oricine s-ar fi așezat lângă el și-ar fi dat seama de asta, cu

excepția lui Kinue. Dar oricât de încrezător ar fi fost vizitatorul, pentru Tōru nu era decât un gunoi din lumea de afară, o conservă ruginită năpădită de buruieni.

Tōru nu disprețuia și nu se împotriva. Doar stătea și tăcea.

Odinioară, deși se știa că sunt înșelăciune, ochii săi frumoși și zâmbetul minunat îi aduseseră recunoașterea provizorie a lumii. Acum nu mai zâmbea. Dacă ar fi arătat regret sau tristețe, ar fi primit consolare, dar el nu-și manifesta sentimentele în fața nimănui, cu excepția lui Kinue, iar ea nu povestea ce vedea.

Cicadele erau gălăgioase încă de dimineață. Privit de pe verandă, printre crengile neîngrijite ale copacilor din grădină, cerul părea de jasp. În lumina de afară, interiorul căsuței era și mai întunecos.

Grădina din fața casei se reflecta rotundă în lentilele negre ale ochelarilor lui Tōru, care păreau că blochează accesul lumii din afară. De când fusese tăiat liliacul indian de lângă bazinul din piatră, în grădină nu mai rămăsese nici un copac cu flori. Ochelarii capturau tufișurile neîngrijite dintre dalele de piatră și lumina ce cobora printre frunzele copacilor.

Ochii lui Tōru nu mai vedeau lumea de afară. Peisajul, care nu mai era legat de vederea pierdută și de conștiință, era acum reflectat fidel de lentilele negre. Honda a avut un sentiment ciudat văzându-se doar pe sine și mica grădină din față. Dacă marea și vapoarele pe care odinioară le privise zi de zi, cu însemnele lor frumoase de pe coșuri, deveniseră acum parte integrantă din conștiința lui înseamnă că erau pe veci ferecate dincolo de ochelarii negri, în ochii orbi peste care uneori se închideau pleoapele albicioase. Câtă vreme pentru Honda sau pentru oricine altcineva lumea interioară a lui Tōru devenise pentru totdeauna o necunoscută, și marea, și vapoarele cu însemnele

lor, închise în acea lume, aveau să rămână pe veci necunoscute.

Dacă însă marea și vapoarele aparțineau lumii exterioare, fără legătură cu lumea interioară a lui Tōru, atunci trebuiau să fie capturate în detaliu de lentilele negre. Sau poate că Tōru încorporase complet lumea exterioară în lumea lui întunecată, interioară... În timp ce Honda gândea așa, un fluture alb a traversat imaginea grădinii din lentilele negre.

Tōru stătea turcește și călcâiele i se vedeau de sub poalele kimonoului de vară. Erau albe și ridate, ca pielea unui înecat. Mai mult, pe ici, pe colo aveau pete de murdărie, ca niște solzi. Kimonoul, purtat mult, avea pete gălbui de transpirație pe la guler, adunate ca niște nori.

Honda remarcase încă dinainte un iz greu. Murdăria, grăsimea și transpirația de pe hainele lui Tōru se amestecaseră într-un miros de canal. Tânărul își pierduse până și cultul pentru curățenie.

Singurele care nu miroseau erau florile. Cămăruța era plină cu flori, dar nu se simțea nici un parfum. Erau așezate pe rogojinile de pe jos, o mulțime de nalbe de grădină, roșii și albe, mai mult ca sigur comandate de Kinue de la o florărie, însă vechi de câteva zile, neîngrijite și ofilite.

Kinue avea și ea în păr nalbe albe, nu doar câteva, strecurate printre șuvițe, ci cu grămada, prinse cu bucăți de elastic. La fiecare mișcare a capului, scoteau un sunet de iarbă uscată.

Fata se tot ridica și apoi revenea lângă Tōru, prinzându-i și lui în păr nalbe roșii. Îi pusese un fel de bentiță pe frunte, în care înfigea două-trei flori și apoi se retrăgea câțiva pași ca să studieze rezultatul, ca o elevă la cursul de aranjamente florale. Unele dintre flori se desprinseseră și-i alunecaseră peste urechi și peste obraji, dar Tōru nu dădea nici un semn că l-ar fi deranjat. Cedase altcuiva drepturile asupra capului său și ședea în tăcere.

După ce a stat puțin să-i privească, Honda s-a ridicat și s-a dus să se pregătească de plecare.

Auzind că șoseaua spre Nara era mult mai bună decât pe vremuri, Honda s-a hotărât să tragă la un hotel din Kyōto. Și-a luat o cameră pentru o noapte la hotelul Miyako, în cartierul Keage, și a rezervat o mașină pentru data de 22, la ora prânzului. Deși era foarte cald, cerul era înnorat și în zona de munte se anunțase ploaie.

Odată urcat în mașină, Honda a fost cuprins de un sentiment de ușurare că ajunsese până acolo. Pe sub costumul de modă veche din in gălbui, și trupul, și inima, obosite, i-au devenit un fel de paravan, prin care senzațiile treceau cu greu. Își adusese o păturică pentru a se proteja de aerul condiționat din mașină. Zumzetul cicadelor din jurul hotelului pătrundea chiar și prin ferestrele închise ale mașinii.

În clipa în care mașina s-a pus în mișcare, a luat o hotărâre fermă:

„Astăzi nu am să caut schelete pe sub pielea oamenilor. Ele sunt doar un concept. Am să văd lucrurile așa cum sunt și tot așa am să mi le întipăresc în minte. Este ultima mea plăcere pe lumea asta și ultima datorie. Ultima privire. Trebuie să *privesc* și să-mi umplu sufletul“.

De la hotel, mașina a trecut pe lângă Templul Daigo Sanbō, a traversat podul Kangetsu și a luat-o pe șoseaua spre Nara. După ce a trecut de Parcul Nara, a intrat pe șoseaua Tenri până la Obioke. Drumul a durat cam o oră.

În Kyōto erau multe femei cu umbrele de soare, lucru rar la Tokyo. Erau femei cu chipuri luminate, altele, probabil și de la modelul de pe umbrelă, cu chipuri umbrite. Luminate și frumoase, sau umbrite și frumoase.

Când au cotit la dreapta din Yamashina au ajuns la periferia orașului, cu fabrici multe strălucind în bătaia soarelui de vară. Printre femeile și copiii care așteptau autobuzul într-o stație, cu fețe imobile, ca niște frunze luate de torentul vieții, era și o tânără însărcinată, care părea că suferă de cald într-o haină cu imprimeu mare, de tip occidental. În spatele lor se vedea un câmp cu roșii, prăfuit.

Cartierul Daigo oferea o priveliște de nou construit ca oriunde în Japonia, cu grămezi de materiale de construcții, acoperișuri cu țiglă albastră, turnuri de televiziune și stâlpi de înaltă tensiune, reclame la Coca-Cola și restaurante fast-food cu parcare. Pe un teren viran unde crizantemele sălbatice își șteau capul către cer era un cimitir de mașini, o multitudine de pete albastre, negre sau galbene așezate precum unele peste altele, cu vopseaua scorjită de la arșiță. Văzându-le atât de multe laolaltă, Honda și-a amintit de o carte de aventuri pe care o citise în copilărie, unde se pomenea o mlaștină plină de fildeși, de la elefanții veniți să moară acolo. Poate că și mașinile simt când li se apropie sfârșitul și se adună și ele în cimitire.

Când au intrat în Uji peisajul s-a schimbat și verdeța munților și-a făcut apariția. Au trecut pe lângă un panou pe care scria „*Hiyashiame*³⁰ delicios“. Niște bambuși își arcuiau frunzele pe deasupra șoselei.

³⁰ Băutură dulce obținută dintr-un amestec de maltoză, miere și ghimbir.

Au traversat podul Kangetsu de peste râul Uji, apoi au intrat pe șoseaua spre Nara. Au trecut pe lângă Fushimi și Yamashiro. Un indicator anunța că mai sunt 27 de kilometri până la Nara. Timpul se scurgea. La fiecare nou indicator, lui Honda îi venea în minte expresia „cu un pas mai aproape de moarte“. Nu credea că se va mai întoarce pe același drum. Semnele apăreau unul după celălalt,

arătându-i drumul pe care trebuia să o ia. Încă 23 de kilometri până la Nara. Un kilometru mai aproape de moarte. Pe fereastra deschisă doar puțin, în loc de aer condiționat, se auzeau de peste tot zumzetele cicadelor. Părea că întreaga lume reverbera sub soarele de vară.

Încă o benzinărie, încă o reclamă la Coca-Cola...

În sfârșit a apărut, pe partea dreaptă, malul frumos, lung și verde al râului Kizu. Nu se vedea nici un om, doar șirurile de copaci își profilau siluetele pe cerul traversat, ici și colo, de câte un nor.

Ce-o fi asta, s-a întrebat Honda, când au trecut pe lângă o terasă înverzită, în trepte, ca un stativ pentru păpușile *hina*³¹. În spate se vedea doar cerul cu nori răscoliți, dând impresia că păpușile, odinioară aranjate acolo de mâna cuiva, acum dispăruseră. Sau poate că încă mai erau acolo, invizibile. Să fi fost păpuși funerare? Ori poate urmele unor păpuși ale întunericului, alungate de o furtună de lumină. Poate că de aceea malul râului avea așa un aer solemn și grandios... Sau poate că ceea ce lua drept lumină era doar negativul întunericului fără fund.

³¹ Păpuși reprezentându-i pe membrii Curții Imperiale din perioada feudală, îmbrăcate în haine de epocă și expuse cu ocazia Festivalului Păpușilor, *Hina Matsuri*, care are loc pe 3 martie, de Ziua Fetelor.

Tot gândindu-se așa, și-a dat seama că ochii săi încercau din nou să vadă dincolo de lucruri. Și doar la hotel luase hotărârea să se abțină! Dacă începea iar, lumea concretă avea să se prăbușească prin gaura făcută de privirea sa pătrunzătoare... Încă puțin, mai avea încă puțin de ținut în palme lumea delicată ca sticla...

Pentru o vreme au mers de-a lungul râului Kizu, cu numeroasele lui bancuri de nisip. Cablurile

liniei de înaltă tensiune, curbate, păreau că se topesc de căldură și se scurg în el.

Drumul a cotit, traversând râul pe un pod de fier. Un indicator anunța că mai erau 8 kilometri până la Nara. De o parte și de alta a șoselei au apărut drumuri înguste, de țară, mărginite de ierburi încă tinere. Bambușii erau deși. Pe fundalul mai întunecat al vegetației, frunzele lor fragede scăldate în baia de lumină fierbinte aveau o tentă aurie, ca blana puilor de vulpe.

În depărtare s-a zărit Nara.

Au coborât pe valea dintre munți. Drept în față, le-a apărut acoperișul grandios și protector al Templului Tōdai, cu cozile de dragon aurite de pe creastă. Nara!

Mașina și-a continuat drumul pe străzile tăcute ale orașului, printre prăvălii vechi și întunecoase, cu marfa agățată afară, și a ajuns la Parcul Nara. Soarele devenise puternic, iar țârâitul cicadelor, mai zgomotos. În lumina orbitoare, petele de pe blana căprioarelor păreau că plutesc în aer.

Au trecut de parc, au intrat pe șoseaua Tenri, au mers printre câmpuri strălucind în soare. La dreapta, peste un pod cât se poate de obișnuit, se făcea un drumeag ce ducea la gara Obitoke și la templul de acolo. La stânga, un altul ducea spre Templul Gesshū, traversând câmpurile de orez. Drumul era acum pavat și mașina a ajuns fără dificultate la poarta exterioară a templului.

Ar fi putut urca ușor cu mașina până la poarta principală, pentru că drumul e greu pentru o persoană în vârstă, a insistat șoferul, privind cerul cu soare arzător, pe care nu mai rămăsese nici un nor. Honda însă a refuzat categoric și i-a poruncit să-l aștepte jos. Voia să cunoască și el suferința lui Kiyoaki din urmă cu șaizeci de ani.

Sprijinit în baston, s-a întors și a privit drumul pe care veniseră, cu spatele la umbra îmbietoare a porții.

Locul răsună de țârâitul cicadelor și al greierilor. Peste tăcerea adâncă se strecura zgomotul îndepărtat de mașini de pe șoseaua Tenri. În schimb, drumul din față, cu taluz din pietriș alb, era pustiu.

Câmpia Yamato își păstrase serenitatea. Era la fel de plată ca lumea oamenilor. În depărtare străluceau acoperișurile din Obitoke, aidoma unor scoici. Deasupra lor zăbovea o dâră de fum. Poate că acum orașelul avea și fabrici. Hanul la care a stat Kiyoaki, bolnav, se afla la poalele unei pante cu pavaj din piatră. Drumul probabil că mai exista, dar hanul, cu siguranță nu. Era inutil să meargă să-l caute.

Un cer albastru nemărginit se întindea peste orașel și peste câmpie. Câțiva nori, ca niște fantasme iscate din ceața munților îndepărtați, îl străpungeau cu vârfurile lor, ca niște statui.

Honda s-a așezat pe vine, răpus de căldură și oboseală. Stând așa, și-a simțit ochii loviți de strălucirea crudă a firelor lungi de iarbă. O muscă i-a trecut pe la nas și el s-a întrebat dacă nu cumva trupul începuse să-i miroasă a putreziciune. L-a alungat din ochi pe șoferul care coborâse din mașină îngrijorat și se apropia. În sinea sa, se

temea că nu va reuși să parcurgă pe jos drumul până la poarta principală. Stomacul și spatele începuseră să-l doară în același timp. I-a făcut semn șoferului să se întoarcă la mașină. Avea să treacă de poartă și, cât timp îl mai putea vedea șoferul, avea să se prefacă viori. Cu respirația tăiată, a început să urce pe drumul cu pietriș, denivelat. Cu coada ochiului, a zărit în stânga un soi de mușchi de un galben proaspăt, întins ca o boală de piele pe trunchiul un arbore *kaki*³², iar în dreapta, violetul palid al florilor de scaiete, cu măciuliile aproape scuturate.

³² Curmal japonez (*Diospyros kaki*).

Umbrele copacilor de-a curmezișul drumului aveau ceva misterios. Drumul, care se transforma în albie de râu când veneau ploile, strălucea acolo unde îl atingeau razele soarelui ca un cristal de rocă, în timp ce porțiunile umbrite de copaci dădeau senzația de răcoare. Umbra copacului are o rațiune de a fi, dar aceasta nu este copacul.

Honda vorbea cu el însuși și cu bastonul, întrebându-se sub al câtelea copac să se odihnească. Umbra celui de-al patrulea copac i s-a părut atrăgătoare, mai ales că drumul cotea puțin și nu mai putea fi văzut de la mașină. Ajuns acolo, s-a așezat, aproape prăbușindu-se, pe rădăcina unui castan.

„Încă de la facerea lumii a fost hotărât ca eu, la ceasul de acum, să mă odihnesc la umbra acestui copac“, s-a gândit Honda, cu un simț al realității extrem.

Sudoarea și zumzetul cicadelor, uitate câtă vreme mersese, au redevenit prezente. Și-a apăsat fruntea de baston. Durerea de la apăsarea mânerului de argint i-a înșelat cealaltă durere, din stomac și spate. Doctorul i-a explicat că are o tumoră la pancreas. Râzând, i-a spus că e benignă. *Râzând, benignă*. A lega speranța de aceste cuvinte însemna a călca în picioare mândria

unui om care trăise optzeci și unu de ani. Îi trecuse prin minte și să refuze operația, odată întors la Tokyo. Însă, dacă refuza, era convins că doctorul avea să apeleze imediat la „aproțiați“ care să-l convingă. Era prins în capcană. Căzuse deja într-o capcană când se născuse pe lumea asta, și nu mai avea nevoie de una la sfârșitul drumului. Va accepta totul răsând, prefăcându-se că mai are speranță. Iedul sacrificat în India se zbătuse încă multă vreme după ce-i fusese tăiat gâtul.

Honda s-a ridicat. La adăpost de priviri indiscrete, aplecat peste baston, a urcat panta clătinându-se aproape indecent. I s-a părut chiar că e amuzant să meargă așa. În acea clipă, durerile l-au lăsat și a iuțit pasul.

Se simțea mireasma copacilor și a ierbii. Pinii s-au îndesit pe marginile drumului. Sprijinit în baston, a privit în sus. Erau nenumărate conuri, pe care lumina puternică din spate le făcea să pară niște animale cu solzi. Pe partea stângă a apărut un câmp de ceai în paragină, în care se încurcau pânze de păianjen și tulpini de volbură.

Drumul era tăiat de umbrele copacilor. Cele mai apropiate erau ca șipcile unui oblon stricat, cele mai îndepărtate, mai intense și adunate în mănunchiuri, păreau brâul unui kimono de doliu.

În mijlocul drumului era un con imens, căzut. Pretextând că vrea să-l culeagă, s-a mai așezat puțin pe rădăcina unui pin. Stomacul îl durea din nou, apăsător și fierbinte, iar oboseala, negăsind pe unde să iasă, îl încovoia ca pe o sârmă ruginită. A luat conul și l-a pipăit. Era uscat și gol, dar solzii maronii aveau o duritate plăcută. În jur era plin de flori de scânteioară, moleșite sub soarele puternic. Își șteau capetele mici și mov pe sub firele de iarbă, ca aripile puilor de rândunică. Pinul mare de care se sprijinea, albastrul cerului de deasupra capului, norii ce păreau măturați – totul era cuprins de uscăciune.

Honda nu mai suporta zgomotul insectelor din jur. Unele țârâiau încet, altele parcă aveau coșmaruri și scrâșneau din dinți, altele zumzăiau apăsător.

S-a ridicat din nou, întrebându-se dacă avea puterea să ajungă la poarta de sus. Mergea și număra umbrele de copaci peste care călca. Oare câte avea să mai depășească, pe așa o arșiță și la un asemenea urcuș extenuant? Deja trecuse peste trei, de când începuse să numere. O umbră se întindea doar până la jumătatea drumului. Pe asta s-o numere ca una întreagă, sau ca jumătate?

Imediat ce drumul a cotit puțin la stânga, pe margini au apărut desișuri de bambuși. Era o încâlceală de frunzele tinere, subțiri și elastice, ca niște fire de asparagus, cu frunze foarte întunecate, rele și încăpățânate.

S-a mai oprit o dată să-și șteargă sudoarea și, pentru prima oară, a văzut un fluture. Din depărtare părea abia schițat. Când s-a apropiat, și-a arătat aripile ruginii ca frunzele căzute, cu picături vesele de culoarea cobaltului.

În apropiere era o mlaștină. Honda s-a odihnit sub verdele puternic al unui castan mare de pe margine. Nu se simțea nici o adiere. Doar într-un colț al mlaștinii, unde era un pin doborât, ca un pod peste apa verde-gălbuie, suprafața era tulburată de insectele care mergeau de colo-colo. Micile unde strălucitoare reflectau albastrul puternic al cerului. Pinul căzut peste apă, roșu și uscat, se sprijinea pesemne cu niște crengi de fundul mlaștinii, ținându-și trunchiul ruginiu deasupra întinderii verzi. Își păstra înfățișarea de pe vremea când era în picioare. Fără urmă de îndoială, continua să fie pin.

Honda s-a ridicat din nou, parcă urmărind fluturile care apăruse dintre firele tinere de iarbă de bambus și pir. Verdele tern al chiparoșilor de pe malul îndepărtat al mlaștinii se întindea până aproape și pe drum umbra era mai deasă.

Honda simțea cum sudoarea îi trecuse prin cămașa albă și-i îmbiba haina la spate. Nu putea spune dacă transpira de la căldură sau de la durere. În orice caz, de când îmbătrânise niciodată nu mai transpirase așa.

În locul unde chiparoșii lăsau locul cedrilor se înălța un arbore de mătase, singuratic. Fruzele lui moi și fragile, printre acele robuste ale cedrilor, păreau un vis frumos de amiază, amintindu-i lui Honda de Thailanda. Un fluture alb a pornit din copac să-i arate drumul.

Panta se asprise. Poarta principală nu putea fi departe. Umbra cedrilor era mai deasă și se pornise o adiere răcoroasă. Mersul era mai plăcut. Până adineauri drumul fusese brăzdat de umbre. Acum era brăzdat de dâre de lumină.

Un fluture alb zbura de colo-colo în umbra de sub cedri. A trecut peste niște ferigi care sclipeau sub soare ca niște picături de apă și s-a îndreptat, zburând jos, către poarta neagră din depărtare. De ce-or zbura toți fluturii așa jos? s-a întrebat Honda.

A trecut de poarta neagră și imediat i s-a arătat privirilor poarta principală, ceva mai sus. În sfârșit ajunsese la Templul Gesshū! Trăise ultimii șaizeci de ani numai ca să mai vină o dată aici.

Ajuns în poartă, s-a oprit să privească pinul de la capătul drumului pentru mașini. Aproape că nu-i venea să creadă că se afla aici. Oboseala îi trecuse ca prin farmec și parcă ezita să pășească dincolo de poartă. Stătea lângă un stâlp gros, flancat de două porți mai mici. Țiglele de pe coame erau decorate cu crizanteme cu șaisprezece petale. Pe stâlpul din stânga era o plăcuță pe care un scris elegant, feminin, anunța că templul se numește Gesshū și că este condus de un membru al Familiei Imperiale.

Pe stâlpul din dreapta era o plăcuță cu o inscripție tipărită, abia lizibilă:

Pace pe Pământ.

*Aici se află textul sacru al Sutrei
Prajnaparamita
Baza cârmuirii Majestății Sale Imperiale*

Pe zidul de pământ al porții erau trasate cinci dungii, semn al rangului templului. Pe aleea cu pietriș gălbui, dale pătrate din piatră, ca o tablă de șah, conduceau către intrarea în clădirea principală a templului. Honda le-a numărat una câte una. Când a ajuns la a nouăsprezecea, s-a trezit în dreptul ușilor închise.

Era năpădit de amintirile cele mai profunde și uitase să-și anunțe sosirea. Cu șaiszeci de ani în urmă, tânăr fiind, stătuse pe același prag din fața ușilor. Panourile glisante cu ochiuri de hârtie din orez fuseseră probabil schimbate între timp de o sută de ori, dar scutul alb îi bloca trecerea acum, la fel ca în acea zi friguroasă de primăvară. Lemnul era poate mai aspru, dar altfel nu părea că îndurase atâta vânt și zăpadă. De atunci se scursese doar o clipă.

Căzut la pat, la hanul de la Obitake, Kiyoaki își pusese toate speranțele în vizita lui Honda la templu. Chinuit de febră, poate că încă-l mai aștepta să se întoarcă. Oare ce-ar crede, văzând că, într-o clipă, Honda devenise un bătrân de optzeci și unu de ani, care abia se mai ținea pe picioare?

A ieșit să-l întâmpine administratorul templului, în vârstă de vreo șaiszeci de ani, îmbrăcat cu o cămașă descheiată la gât. L-a luat de mână și l-a ajutat să treacă peste pragul înalt, apoi l-a condus prin mai multe încăperi, de câte șase sau opt *tatami*. Politicos, i-a spus că primiseră scrisoarea și l-a invitat să se așeze pe o pernă aliniată perfect cu bordura, negru cu alb, a rogojinii de dedesubt. Honda nu-și amintea să fi fost adus aici cu șaiszeci de ani în urmă.

În alcov era atârnat un sul pictat cu un dragon printre nori, în stilul lui Sesshū³³, iar dedesubt se afla un aranjament floral desăvârșit, cu gălbenele.

O călugăriță în vârstă, îmbrăcată într-un kimono alb, a venit să aducă ceai rece și prăjituri albe și roșii, pe o farfurie vălurită. Prin ușa glisantă deschisă s-a văzut verdele grădinii. Arțari și arbori de tuia erau înghesuiți unii în alții, iar în spatele lor strălucea zidul alb al sălii de studiu. În rest, nu mai era nimic de văzut.

33 Tōyō Sesshū (1420-1506), cunoscut și sub numele de Unkoku, artist renumit pentru laviurile sale în tuș.

Administratorul îi făcea conversație și timpul trecea repede. Honda ședea în liniște, bucurându-se de adierea vântului. Nu mai transpira, nu mai avea dureri și se simțea salvat.

Se afla la Templul Gesshū, într-o vizită pe care atâta vreme o crezuse imposibilă. Apropierea morții îi dăduse curaj și îl dezlegase de povara care-l ținuse în adâncurile existenței. Văzând alinarea pe care în cele din urmă i-o adusese suferința îndurată pentru a ajunge aici, voia să creadă că și Kiyoaki primise aripi, pentru că se luptase cu boala ca să răzbată și fusese refuzat în ultima-i dorință.

Țârâitul cicadelor îi răsuna în urechi, dar din încăperea răcoroasă se auzea stins, ca un clopot îndepărtat. Administratorul îi vorbea în continuare despre mărunțișuri, fără a mai pomeni scrisoarea. Honda ezita să-l întrebe dacă o va putea vedea pe Stareță. Începuse să se teamă că timpul care se scurgea fără să se întâmple ceva semnifica refuzul. Poate că administratorul citise articolul din revista de scandal și o sfătuisese pe Stareță să inventeze o indispoziție ca să nu-l primească.

Deși purta pe umeri o povară murdară, Honda nu se simțea rușinat s-o întâlnească pe Stareță. Dacă nu era urmărit de vinovăție, de păcate și de moarte, n-ar fi avut curajul să vină până aici. De fapt, chiar scandalul din septembrie îi dăduse primul îndemn. Apoi tentativa de sinucidere a lui Tōru, boala lui de stomac, Kinue care aștepta un

copil, toate acestea indicau spre același loc. Înghețaseră împreună, ca într-un mănunchi, și-l împinseseră din spate pe drumul arzător. Altfel, ar fi putut privi strălucirea templului Gesshū doar de pe un pisc îndepărtat.

Dacă Stareța refuza să-l întâlnească din cauza scandalului, nu-i rămânea decât să se împace cu situația și s-o pună pe seama destinului. Nu-i era dat s-o mai vadă pe lumea asta. Și chiar dacă nici în ultimul loc și-n ultimul ceas de pe pământ n-o putea întâlni, era sigur că undeva, în altă viață, drumurile li se vor încrucișa iar.

Liniștea a luat locul neastâmpărului și resemnarea pe cel al tristeții, făcând scurgerea timpului mai ușoară.

Călugărița în straie albe și-a făcut din nou apariția și a șoptit ceva la urechea administratorului. Acesta i s-a adresat lui Honda:

— Cucernicia Sa vă poate primi. Am să vă conduc.

Honda nu-și credea urechilor.

Camera de primire avea panourile glisante deschise și micuța grădină dinspre nord era prea luminată; pentru o clipă, Honda n-a recunoscut locul unde se afla. Era încăperea unde îl primise Stareța de atunci, cu șaiszeci de ani în urmă.

Și-a amintit de panourile pictate pe care era zugrăvită trecerea anotimpurilor. Acestea fuseseră între timp înlocuite și acum erau unele simple, cu trestii. Sub verandă, o micuța grădină de ceai răsuna de țârâitul cicadelor. Dincolo de prunii, arțarii și arbuștii de ceai crescuți din abundență se vedeau mugurii roșii ai unui leandru. Pe firele lungi de iarbă dintre pietrele potecii cădea lumina intensă a soarelui, reproducând în miniatură peisajul din depărtare, cu munți împăduriți.

S-a auzit o bătaie puternică din aripi, aproape lovind pereții. O vrabie a intrat de pe verandă apoi

s-a întors afară, lăsând doar o umbră tremurândă pe panourile albe.

Ușa glisantă ce făcea legătura cu camerele interioare s-a deschis. În fața lui Honda, care instinctiv și-a lipit genunchii, pregătindu-se pentru o plecăciune ceremonioasă, și-a făcut apariția Stareța, condusă de o novice în straie albe. Bătrâna cu chip senin, îmbrăcată cu o haină purpurie peste kimonoul alb, era Satoko, acum în vârstă de optzeci și trei de ani.

Fără să vrea, lui Honda i-au dat lacrimile. Nu putea s-o privească în față.

Stareța s-a așezat și ea la măsuta joasă, în fața lui. Avea nasul fin conturat de odinioară și aceiași ochi mari și frumoși. Se schimbase mult, dar Honda a recunoscut-o dintr-o privire. Într-un salt de șaiszeci de ani, ajunsese de la tinerețea înfloritoare la vârsta bătrâneții, fără a mai trece prin amărăciunea vieții muritorilor de rând. Cineva care traversează un pod într-o grădină, venind din umbră spre lumină, pare că-și schimbă chipul. Dacă frumusețea tinereții era chipul din umbră, atunci frumusețea bătrâneții de acum era chipul din lumină. Honda și-a amintit de femeile pe care le văzuse pe drumul de la hotel, cu fețele umbrite sau luminoase sub umbrelele de soare, și cum simțise că le poate ghici frumusețea după lumină sau întunecare.

Pentru Honda trecuseră șaiszeci de ani. Pentru Satoko, fusese doar traversarea unui pod, de la umbră la lumină.

Îmbătrânirea nu-i adusese declin, ci puritate. Pielea îi era netedă, iar ochii i se limpeziseră. Vârsta o preschimbase într-un giuvaier, translucid și rece, dur dar cu margini netede. Buzele nu-și pierduseră prospețimea. Avea, firește, chipul brăzdat de riduri, dar erau curate. Se împutinase la trup, dar nu-și pierduse puterea.

Honda și-a plecat capul, ca să-și ascundă lacrimile.

— Fiți binevenit, i-a spus Stareța, cu o voce plăcută.

— Am fost nepoliticos să vă trimit o scrisoare pe nepusă masă și vă sunt recunoscător că ați binevoit să mă primiți.

Dorind să nu sune prea familiar, Honda s-a trezit că vorbise exagerat de ceremonios. Îi era rușine de vocea de om bătrân care-i ieșea din gât, sufocată de flegmă. A mai făcut un efort:

— Am adresat scrisoarea domnului administrator. Ați avut bunătatea de a o citi?

— Da, am citit-o.

Pentru câteva clipe nici unul n-a mai spus nimic. Novicea a profitat de moment și s-a retras.

— Sunt năpădit de amintiri. Am ajuns la vârsta la care nu știu dacă voi mai apuca o nouă zi.

Îi era mai ușor să vorbească, încurajat de faptul că Stareța îi citise scrisoarea, dar ea a râs, fluturând din mână.

— Ați scris cu multă patimă. Mi-am spus că poate suntem uniți printr-o legătură din voia divină și am vrut să vă cunosc.

Honda a simțit că-i tresaltă în inimă ultimele picături de tinerețe și s-a întors în urmă cu șaiszeci de ani, când își adresase rugile fierbinți Stareței de atunci. Lăsând la o parte orice urmă de sfială, a spus:

— Când am venit cu ultima dorință a lui Kiyoaki Matsugae, predecesoarea Cucerniciei Voastre nu mi-a permis să vă întâlnesc. Am înțeles mai târziu că nu putea fi altfel, dar atunci am suferit foarte mult. Kiyoaki Matsugae îmi era singurul prieten apropiat.

— Cine era acea persoană, Kiyoaki Matsugae?

Honda a rămas uimit. Poate că Stareța avea auzul slăbit, dar nu se putea să nu fi auzit deloc. Cuvintele ei erau atât de neașteptate, încât Honda era convins că nu înțelesese el.

— Cum ați spus?

Voia s-o audă repetând.

— Cine era acea persoană, Kiyoaki Matsugae?

Stareța a rostit exact aceleași cuvinte, fără urmă de prefăcătorie. Avea mai degrabă o curiozitate copilărească în priviri și zâmbea. Honda, simțind că Stareța voia să afle mai multe despre Kiyoaki, i-a redat, respectuos, povestea de dragoste dintre ei doi, încheiată atât de trist. Își amintea totul de parcă fusese ieri.

Cât a vorbit, Stareța l-a ascultat, nemișcată, surâzând imperceptibil și doar încuviințând uneori. A ascultat fără să piardă vreun cuvânt chiar în scurtele momente când a sorbit, elegant, din băutura răcoritoare adusă de călugărița bătrână. Când Honda s-a oprit, a spus, pe un ton liniștit:

— A fost o poveste foarte interesantă, însă eu nu l-am cunoscut pe domnul Matsugae. A fost probabil o altă persoană, cu care mă confundați.

— Dar, Cucernicia Voastră, nu vă numiți Satoko Ayakura?

Disperarea i-a provocat un acces de tuse.

— Într-adevăr, acesta a fost numele meu laic.

— Atunci nu se poate să nu-l fi cunoscut pe Kiyoaki!

Pe Honda îl cuprinsese furia. Nu putea fi vorba de uitare. Se prefăcea că nu știe. Putea înțelege că Stareța avea motivele ei de a nu aduce la lumină adevărul, dar faptul că o persoană atât de îndepărtată de cele lumești, pe deasupra ajunsă la o vârstă venerabilă, mințea așa, îi pune la îndoială convingerile. Dacă încă mai purta în sine fățarnicia lumii din afară, atunci convertirea ei nu fusese sinceră când intrase în noua lume. Visul lui Honda de șaizeci de ani fusese trădat.

Stareța nu părea agasată de insistența lui Honda, care depășise limitele permise. Deși era cald, nu dădea semne că ar deranja-o haina purpurie. Ochii și vocea îi erau limpezi. A început să vorbească:

— Nu, domnule Honda, nu i-am uitat pe cei care mi-au arătat afecțiune în lumea pe care am părăsit-o. Dar nu am auzit niciodată acest nume,

Kiyoaki Matsugae. Nu credeți că această persoană n-a existat, de fapt? Dumneavoastră păreți convins, dar poate că de la bun început n-a existat, nicăieri. Ascultându-vă povestea, n-am putut să nu mă întreb.

— Și atunci noi doi, eu și Cucernicia Voastră, cum ne-am cunoscut? Apoi, mai sunt însemnările din registrele familiilor Ayakura și Matsugae...

— În lumea laică asemenea înscrisuri ar clarifica probabil lucrurile. Dar, domnule Honda, într-adevăr l-ați întâlnit în lumea asta? Și aveți convingerea că și pe mine m-ați întâlnit?

— Îmi amintesc limpede că acum șaiszeci de ani am venit aici.

— Amintirile sunt ca niște ochelari magici. Uneori arată lucruri prea îndepărtate pentru a putea fi văzute și le aduc aproape, ca și cum ar fi lângă noi.

— Dar dacă de la început Kiyoaki n-a existat...

Lui Honda i se părea că orbecăie printr-o ceață deasă. Întâlnirea cu Stareța i se părea pe jumătate vis. A ridicat glasul, încercând să se trezească și să nu se piardă pe sine, așa cum dispăre răsuflarea de pe o farfurie lăcuită.

— ...atunci nici Isao n-a existat. Nici Ying Chan... și, cine știe, poate că nici eu...

Pentru prima oară ochii Stareței au prins forță.

— Asta este în inima fiecăruia.

A urmat o tăcere lungă. Stareța a bătut ușor din palme. Novicea a apărut în prag și a îngenunchat.

— Oaspetele nostru a venit de departe. Mă gândesc că ar trebui să-i arătăm grădina sudică. Am să-l însoțesc.

Novicea a condus-o de mână. Honda s-a ridicat ca tras de niște sfori în sus și le-a urmat pe cele două prin încăperile întunecoase. Novicea a deschis ușile glisante și l-a invitat pe verandă. Grădina se întindea la picioarele sale.

Iarba deasă scliffea în bătaia soarelui, pe fundalul munților din depărtare.

— Astăzi au cântat cucii încă de dimineață, a spus novicea.

Dincolo de pajiște se înălța un crâng de arțari. O poartă de nuiete ducea spre dealurile din fund. Deși încă era vară, unii arțari aveau deja frunze roșii, ca niște flăcări în mijlocul verdeții. Din loc în loc erau pietre decorative și, printre ele, timide, câteva garoafe sălbatice. În colțul din stânga se vedea o fântână cu roată, veche. În mijlocul pajiștii, cineva așezase un scăunel din ceramică, verde-albăstrui. În bătaia soarelui, părea atât de fierbinte, încât ar fi ars pe cine se așeza. În depărtare, nori strălucitori învăluiau culmile munților din zare.

Era o grădină rafinată și luminoasă, fără elemente în plus. Cicadele zumzăiau ca un șirag de mătăanii trecut printre degete.

În rest nu se auzea nici un sunet. Grădina era pustie. Nu e nimic aici, s-a gândit Honda. Am venit într-un loc unde, dacă nu sunt amintiri, nu e nimic.

Grădina se scălda în razele soarelui de vară, cufundată în tăcere...

Sfârșitul *Mării fertilității*
25 noiembrie 1970

Table of Contents

ÎNGERUL DECĂZUT

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Table of Contents

ÎNGERUL DECĂZUT	2
1	3
2	7
3	11
4	29
5	33
6	37
7	39
8	60
9	65
10	72
11	84
12	87
13	93
14	108
15	116
16	117
17	127
18	131
19	141
20	144
21	147
22	152
23	155
24	162
25	196
26	204
27	228
28	242
29	256
30	260